

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Matevž Vršič

Študija primera: Rolkanje kot proces krepite moči mladostnika

Magistrsko delo

Ljubljana, 2023

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Matevž Vršič

Študija primera: Rolkanje kot proces krepite moči mladostnika

Magistrsko delo

Mentorica: Izr. prof. dr. Petra Videmšek
Študijski program: Skupnostno socialno delo

Ljubljana, 2023

ZAHVALA

Pisanje magistrskega dela je predstavljalo pomemben proces mojega univerzitetnega izobraževanja. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so mi pri tem pomagali.

Rad bi se zahvalil mentorici Maji Majcen, ki je pod okriljem javnega zavoda Mladi Zmaji usmerjala moje strokovno delo z mladostnikom. Prav tako se zahvaljujem mentorici izr. Prof. dr. Petri Videmšek – hvala za izjemno učinkovito mentorstvo pri pisanju magistrske naloge, hitrem odzivanju na moje maile in potrpežljivost. Veseli me, da sem lahko ponovno sodeloval z vami.

Posebna zahvala gre staršema, ki sta mi v procesu pisanja nudila čustveno in finančno oporo. Hvala mami, da si poslušala moje pritoževanje in hvala ati, za vsa kosila v Roza Slonu. Hvala tudi tebi Zala, da si mi na vse možne načine stala ob strani, ko sem bil v stiski.

Hvala vama, Zarja in Devi, za lekturo magistrskega dela.

Rad bi se zahvalil tudi društvu RollEra, katerega člani so oblikovali prostor v katerem se je zgodila večina sodelovanja, ki je zajeto v tem magistrskem delu in pa društvu FlowRamps. Hvala tudi L. in njegovim staršem za zaupanje in vso angažiranost – sodelovanje s teboj mi je bilo v izjemno veselje.

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ime in priimek: Matevž Vršič

Naslov magistrskega dela: Študija primera: Rolkanje kot proces krepitev moči mladostnika

Mentorica: Izr. prof. dr. Petra Videmšek

Kraj: Ljubljana

Šolsko leto: 2022/2023

Število strani: 259 **Število virov:** 36 **Število prilog:** 6

Povzetek:

Razvoj tesnega in zaupnega osebnega odnosa med mladostnikom in strokovnim delavcem lahko izboljša kvaliteto njunega sodelovanja in mladostnika hitreje usmeri k doseganju zastavljenih ciljev. Prav tako tesen osebni odnos znotraj sodelovanja pomembno prispeva k procesu krepitev moči mladostnika. Sodelovanje med odraslo osebo in mladostnikom, ki ga lahko označimo kot mentorsko razmerje, ima prav zaradi prisotnosti starejše osebe mnoge ugodne učinke za mladostnika. Dotična magistrska naloga obravnava mentorski odnos sodelovanja med piscem te naloge in 14-letnim mladostnikom. Raziskava skuša ugotoviti posebnosti procesa vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika med mladostnikom in raziskovalcem, spremembe ob vpeljavi izvirnega delovnega projekta v sodelovanje, proces krepitev moči mladostnika in vlogo raziskovalca znotraj mentorskega razmerja z mladostnikom. Osebni odnos med raziskovalcem in mladostnikom se je razvijal spontano in počasi. Tesen in zaupen osebni odnos med mladostnikom je kasneje olajšal proces sodelovanja, saj se je mladostnik v njem počutil bolj sproščenega, raziskovalec pa je imel priložnost globlje spoznati mladostnikov življenjski svet, kar je vplivalo na proces postavljanja ciljev sodelovanja. Skozi proces vpeljave izvirnega delovnega projekta pomoči, se je izkazalo, da je mladostnikova angažiranost pri sodelovanju odvisna predvsem od tega, ali zastavljeni cilji sodelovanja iskreno temeljijo na njegovih resničnih potrebah. Napredovanje v rolkanju ter širjenje in krepitev naravne socialne mreže mladostnika sta se izkazala kot ključna elementa procesa krepitev moči mladostnika. Mladostnik se je ob trenutkih povečane raziskovalčeve prisotnosti in bližine počutil bolj varnega in samozavestnega. Raziskovalčeva sposobnost prilagajanja in spontanega, avtentičnega odzivanja na neobičajne situacije tekom sodelovanja je pogosto odprla možnosti za razvoj osebnega stika z mladostnikom ali pa priložnost za napredovanje v rolkanju. Vztrajanje raziskovalca v odnosu (in v izvedbi izletov, ki so tvorili izvirni delovni projekt) je dalo mladostniku pomembno sporočilo, da je sodelovanje z njim zaželeno. Prav tako je bila raziskovalčeva zmožnost samorefleksije pomembno orodje, preko katerega je lahko svoje delo razvil.

Ključne besede: delo z mladostniki, mentorsko delo, krepitev moči, razvoj osebnega odnosa, aktivna participacija, naravna socialna mreža mladostnika, izvirni delovni projekt pomoči, IDPP, prisotnost v odnosu, postavitve ciljev dela

Summary:

Development of a close and trusting personal relationship between an adolescent and a professional worker can improve the quality of their collaboration and help the adolescent achieve their set goals more quickly. Furthermore, a close personal relationship within the collaboration significantly contributes to the process of empowering the adolescent. The collaboration between an adult and an adolescent, characterized as a mentoring relationship, has many beneficial effects for the adolescent due to the presence of an older person. The present master's thesis addresses the mentoring relationship between the author of this thesis and a 14-year-old adolescent. The study aims to determine the specific aspects of establishing a working relationship and personal connection between the adolescent and the researcher, the changes introduced by the implementation of an original working project into the collaboration, the process of empowering the adolescent, and the role of the researcher within the mentoring relationship with the adolescent. The personal relationship between the researcher and the adolescent developed spontaneously and gradually. The close and trusting personal relationship between them later facilitated the collaboration process, as the adolescent felt more relaxed within it, and the researcher had the opportunity to gain deeper insights into the adolescent's life world, which influenced the goal-setting process of the collaboration. Through the implementation process of the original working project, it was revealed that the adolescent's engagement in the collaboration depended primarily on whether the set collaboration goals genuinely reflected their real needs. Progression in skateboarding and the expansion and strengthening of the adolescent's natural social network proved to be crucial elements in the process of empowering the adolescent. The adolescent felt safer and more confident during moments of increased presence and proximity of the researcher. The researcher's ability to adapt and spontaneously and authentically respond to unusual situations during the collaboration often opened up opportunities for developing a personal connection with the adolescent or for advancing in skateboarding. The researcher's persistence in the relationship (and in organizing excursions that constituted the original working project) conveyed an important message to the adolescent that their collaboration was valued. Additionally, the researcher's self-reflection ability was an important tool through which they could develop their work.

Keywords: working with adolescents, mentoring work, empowerment, development of a personal relationship, active participation, adolescent's natural social network, original working project of assistance, IDPP, presence in the relationship, goal-setting

IZJAVA O AVTORSTVU MAGISTRSKEGA DELA

Avtor/ica (ime in priimek): **Matevž Vršič**

Vpisna številka: **6210514**

Magistrskega dela z naslovom:

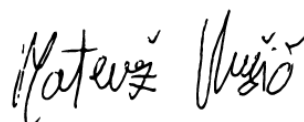
Študija primera: Proces krepitev moči mladostnika skozi rolkanje

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo magistrsko delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela
- sem poskrbel/a, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili
- sem poskrbel/a, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili
- sem pridobil/a vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi javno zapisal/a v predloženem delu
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesečnega parafraziranja bodisi v grafični obliki, tako da so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje – kaznivo po zakonu (zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Uradni list RS št. 21/95), prekršek pa podleže ukrepom Fakultete za socialno delo v skladu z njenimi pravili
- se zavedam posledic, ki jih lahko ima dokazano plagiatorstvo za predloženo delo in zamoj status na Fakulteti za socialno delo.

V Ljubljani, dne: 1.6.2023

Podpis:

IZJAVA ZA STARŠE MLADOSTNIKA VKLJUČENEGA V PROCES RAZISKOVANJA

Izjava je namenjena staršem ali uradnim skrbnikom mladostnika, ki je bil vključen v izdelavo dotične magistrske naloge. Glede na to, da je mladostnik še mladoleten, je za objavo in oddajo magistrskega dela potrebno soglasje njegovih staršev ali skrbnikov. S podpisom izjave starši/skrbniki mladostnika potrjujejo:

Da so prebrali in pregledali empirično gradivo, ki opisuje proces sodelovanja med prostovoljcem in mladostnikom in se strinjajo, da je empirično gradivo v celoti vključeno v magistrsko nalogo.

Da so prebrali in pregledali ugotovitve in teoretične formulacije, ki so nastale na podlagi kvalitativne obdelave empiričnega gradiva, ter se strinjajo, da so le-te vključene v dotično magistrsko delo.

Da se strinjajo z objavo magistrskega dela.

Podpis prostovoljca

Podpis starša ali uradnega skrbnika

Vsebina

TEORETIČNI UVOD	13
VZPOSTAVLJANJE OSEBNEGA ODNOSA Z MLADOSTNIKOM	13
PRAKSA SOCIALNEGA DELA, KI TEMELJI NA RAZVIJANJU ODNOSOV Z UPORABNIKOM ..	14
VREDNOST IN FUNKCIJA RAZVIJANJA OSEBNEGA STIKA PRI SODELOVANJU Z MLADOSTNIKOM.....	16
KREPITEV MOČI	19
KONCEPT KREPITVE MOČI V SLOVENSKEM PROSTORU	19
DELITEV KONCEPTA KREPITVE MOČI	21
KREPITEV MOČI PRI MLADIH IN DIMENZIJE KREPITVE MOČI	24
KONCEPT MENTORSTVA OTROK IN MLADOSTNIKOV	31
RAZVIJANJE MENTORSKIH RAZMERIJ.....	32
UČINKI MENTORSKEGA DELA NA MLADOSTNIKE	35
FORMULACIJA PROBLEMA	37
OPIS METODOLOGIJE.....	39
VRSTA RAZISKAVE	39
MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV	40
POPULACIJA IN IZBOR ENOT RAZISKOVANJA	40
ZBIRANJE PODATKOV	41
OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV	41
FAZE RAZISKAVE	44
REZULTATI.....	45
VZPOSTAVLJANJE DELOVNEGA ODNOSA IN OSEBNEGA STIKA	45
Motivacija mladostnika za sodelovanje	45
Motivacija za rolkanje	45
RAZVOJ OSEBNEGA ODNOSA MED PROSTOVOLJCEM IN MLADOSTNIKOM	46
KREPITEV MOČI MLADOSTNIKA.....	47
Aktivna participacija	47
Napredki v rolkanju	49
Širjenje socialne mreže.....	50
VZPOSTAVLJANJE IDPP.....	51
Razlika v sodelovanju ob vzpostavitvi IDPP.....	53
VLOGA PROSTOVOLJCA V PROCESU POMOČI IN PODPORE	54

Nelagodje ob socialnih situacijah	54
Vsiljevanje napredka v rolkanju	56
Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance	56
Vztrajanje prostovoljca na dogovorjenih pravilih sodelovanja	57
Vzpodbujanje mladostnika, da ubesedi svoje mnenje	57
Nesporazumi med prostovoljcem in mladostnikom	57
Učenje uporabnih spretnosti	58
Zmožnost prilagajanja sodelovanja	59
Konsistentnost pri izvajanju IDPP in iznajdljivost prostovoljca	60
Prevzemanje vodilne vloge v izvajanju IDPP	61
Dojemanje odnosa s prostovoljcem	61
Želje za lastno delo	61
ZAKLJUČEK SODELOVANJA	62
Zaključevanje sodelovanja	62
Rezultati sodelovanja	63
SKLEP	64
RAZPRAVA	67
RAZVIJANJE OSEBNEGA ODNOSA Z MLADOSTNIKOM	67
VZPOSTAVLJANJE IZVIRNEGA DELOVNEGA PROJEKTA POMOČI	68
KREPITEV MOČI	69
VLOGA PROSTOVOLJCA V ODNOSU Z MLADOSTNIKOM	72
SKLEP	77
PREDLOGI	80
VIRI	82
PRILOGE	87
DOGOVOR O SODELOVANJU	87
DNEVNIŠKI ZAPISI	89
DNEVNIK D1	89
DNEVNIK D2	92
DNEVNIK D3	94
DNEVNIK D4	96
DNEVNIK D5	98
DNEVNIK D6	100

DNEVNIK D7.....	102
DNEVNIK D8.....	104
DNEVNIK DD9	107
DNEVNIK D10	110
DNEVNIK DD11	112
DNEVNIK D12	114
DNEVNIK DD13	115
DNEVNIK D14	117
DNEVNIK DD15	119
DNEVNIK DD16.....	121
DNEVNIK D17	123
DNEVNIK D18	126
DNEVNIK D19	128
DNEVNIK D20	130
DNEVNIK D21	132
DNEVNIK DE22.....	134
DNEVNIK D23	137
DNEVNIK DE24.....	139
DNEVNIK DE25.....	142
DNEVNIK DE26.....	146
DNEVNIK D27	149
DNEVNIK DE28.....	151
DNEVNIK D29	154
DNEVNIK DE30.....	156
DNEVNIK DE31.....	159
DNEVNIK D33	162
DNEVNIK D35	165
DNEVNIK D37	167
INTERVJUJI	169
INTERVJU I32 (Mama)	169
INTERVJU I34 (mladostnik L.)	175
INTERVJU I36 (Strokovna delavka in L.)	182
ODPRTO KODIRANJE – DNEVNIŠKI ZAPISI.....	190

TABELA 1: D1	190
TABELA D2	191
TABELA D3	192
TABELA D4	193
TABELA D5	194
TABELA D6	195
TABELA D7	197
TABELA D8	199
TABELA DD9.....	201
TABELA D10	202
TABELA DD11.....	203
TABELA D12	204
TABELA DD13.....	204
TABELA D14	205
TABELA DD15.....	206
TABELA DD16.....	207
TABELA D17	208
TABELA D18	210
TABELA D19	211
TABELA D20	212
TABELA D21	213
TABELA DE22	214
TABELA D23	216
TABELA DE24	217
TABELA DE26	221
TABELA D27	223
TABELA DE28	224
TABELA D29	225
TABELA DE30	226
TABELA DE31	227
TABELA D33	229
TABELA D35	229
TABELA D37	230

ODPRTO KODIRANJE – INTERVJUJI	231
TABELA I32	231
TABELA I34	233
TABELA I36	235
OSNO IN SELEKTIVNO KODIRANJE	238

TEORETIČNI UVOD

VZPOSTAVLJANJE OSEBNEGA ODNOSA Z MLADOSTNIKOM

V praksi socialnega dela v slovenskem prostoru je značilen in uveljavljen koncept vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011). Koncept usmerja delo socialnega delavca v direktni interakciji z ekspertom iz izkušenj. Socialnemu delavcu pomaga, da odnos med udeleženi v rešitvi zastavi kot *delovni odnos*, v katerem udeleženi lahko raziskujejo problem in lastne deleže v rešitvi. Trije elementi delovnega odnosa so: dogovor o sodelovanju (preko postavljanja meja, ciljev in pričakovanj se zastavi delovni odnos), instrumentalna definicija problema in soustvarjanje rešitev ter osebno vodenje. Osebni stik socialni delavec razvija neposredno v interakciji z ekspertom iz izkušenj – označuje predvsem avtentično in osebno odzivanje strokovnega delavca na situacije v odnosu z uporabnikom. Koncept sicer poudarja osebno vodenje socialnega delavca, vseeno pa je njegova ključna komponenta ravno vzpostavitev delavnosti in profesionalnosti v odnosu z uporabnikom.

Koncept vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika je dopolnjen s konceptom izvirnega delovnega projekta pomoči (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011, str. 15,16). Sodelovanje med ekspertom iz izkušenj in socialnim delavcem je zastavljeno kot projekt, saj je umeščeno v čas in usmerjeno k željenim izidom in dobrim razpletom. Sodelovanje je delovno, saj konkretizira željene spremembe in je usmerjeno v akcijo, v aktivnosti, ki prinesejo željene spremembe. Hkrati so delovni projekti sodelovanja tudi izvirni, saj so vedno znova zasnovani za posameznega uporabnika ali družino ter v ospredje postavljajo znanje, izkušnje, želje in izvedenstvo uporabnikov. Koncept izvirnega delovnega projekta naj bi sodelovanje med socialnim delavcem in ekspertom iz izkušenj usmeril in definiral. Koncept temelji na ideji, da je cilje mogoče hitreje doseči, če so ti jasno definirani in udeleženi aktivno stremijo k njihovi izpolnitvi. Horvath & Luborsky (1993 – njun model je nekoliko širše obravnavan v poglavju *Razvijanje mentorskih razmerij*) prav izpostavljata dve kritični fazi, ki se lahko pojavita v procesu sodelovanja pomagajočega odraslega in mladostnika: v prvi fazi sodelovanja se razvija med udeleženi osebni odnos, v drugi fazi pa udeleženca zavestno začneta delati na intervencijah, ki naj bi izzvale uporabnikove vedenjske

vzorci in ga pripeljala bližje željenim izidom. Morda bi lahko rekli, da je druga kritična točka sodelovanja z mladostnikom podobna vpeljavi izvirnega delovnega projekta v sodelovanje.

Model, ki usmerja in razlaga profesionalni odnos med strokovnim delavcem in mladostnikom, ponujata tudi avtorja McColgan & McMullin (2017, v McMullin, 2017). Specifika tega modela je, da je namenjen razvijanju profesionalnih odnosov z mladostniki. Model usmerja socialnega delavca k razvijanju iskrenega in zaupnega osebnega odnosa z mladostnikom. Prva izmed štirih stopenj modela je namenjena vzpostavljanju osebnega stika in površinskega spoznavanja, v drugi stopnji se odpirajo teme zaupnosti, postavljanja meja in pričakovanj, v tretji stopnji naj bi udeleženca odprla prostor za nasvete in spremembe, četrta stopnja pa je namenjena evalvaciji, refleksiji in zaključku sodelovanja. Avtorja opozarjata bralce, da je njun model zgolj primer razvoja profesionalnega odnosa – potrebno je vzeti v zakup kompleksnost in dinamičnost odnosov in potreb ljudi, s katerimi socialni delavci delajo. Omenjeni model strokovnjake napeljuje k temu, da aktivno preživljajo čas z mladostnikom v procesu pomoči. Pozornost in angažiranost socialnih delavcev v interakciji z uporabniki je pogosto lahko intervencija že sama po sebi. Avtorja poudarjata, da se trdni in zaupni odnosi gradijo organsko – takšen način vzpostavljanja osebnega odnosa zahteva od socialnega delavca veliko mero osebne angažiranosti, avtentičnih odzivov in predvsem pripravljenost, da v razvoj odnosa vложи svoj čas in pozornost. Koprowska (2010, str. 66) meni, da lahko takojšnja usmerjenost v izpolnjevanje konkretnih ciljev otroke in mladostnike odvrne od sodelovanja. V ta namen predlaga uporabo »fatične komunikacije« (ang: »phatic communication«), v kateri se strokovni delavec namenoma izogiba zaupnim osebnim temam in namesto tega odpre površinski pogovor (Thompson, 2003 v Koprowska, 2010, str. 66). Model avtorjev McColgan & McMullin (2017) torej temelji na predpostavki, da zaupen, topel in iskren osebni odnos med strokovnim delavcem in mladostnikom predstavlja trden temelj, na podlagi katerega lahko udeležena napredujeta k rešitvi. Osebni odnos je v tem primeru delno obravnavan kot intervencija sam po sebi.

PRAKSA SOCIALNEGA DELA, KI TEMELJI NA RAZVIJANJU ODNOSOV Z UPORABNIKOM

Znotraj socialnega dela se je uveljavil pristop, čigar glavni fokus je razumevanje in razvijanje odnosov med socialnim delavcem in uporabnikom ter odnosov med uporabnikom in drugimi ljudmi v njegovem življenjskem svetu. Pristop se v angleški literaturi imenuje »Relationship-

Based Practice of Social Work«. V slovenskem jeziku žal nimamo ustreznega in splošno uporabljenega prevoda omenjenega pristopa, lahko pa ga opišemo kot »socialno-delovna praksa, ki v ospredje postavlja razumevanje in razvijanje medosebnih odnosov« (Ruch, Turney & Ward, 2010, str. 20). Poudarjanje osebnega odnosa med socialnim delavcem in uporabnikom kot enega od ključnih faktorjev uspešnosti sodelovanja, je vse bolj pogosto v strokovni literaturi socialnega dela (Ruch, Turney & Ward, 2010).

Teoretična osnova pristopa izhaja iz psihoanalize, teorije navezanosti in sistemske teorije (Ruch, Turney & Ward, 2010; Research in Practice, 2020). Socialno delo predstavlja idealen prostor za sintezo psihoanalitskih in sistemskih konceptov, saj vselej skuša premostiti individualne in socialne potrebe posameznikov. V slovenskem prostoru sta koncept sistemske teorije med drugimi razvijala tudi Bernard Stritih (1993) in Srečo Dragoš (1994a, 1994b). Bower (2005, str. 11) opisuje, da je lahko profesionalni odnos med terapevtom in klientom blagodejen že samo, če terapevt zavzame razumevajočo in empatično držo, ne da bi se zanašal na specifične metode in načine dela (pri tem je potrebno, da se delo avtorja Bower (2005) nanaša na kontekst terapevtskega dela). Možina in Kobal (2005) razvijata stališče udeležенosti v psihoterapiji. Po mnenju avtorjev (*prav tam*) stroka psihoterapije prerašča rigidno profesionalno držo, v kateri strokovno znanje terapevta velja več kakor klientovo doživljanje – fokus dela s klienti je tako preusmerjen predvsem v klientovo razumevanje in doživljanje lastnega položaja. Avtorji Bower (2005) in Burck & Cooper (2014, str. 193-196) prepoznavajo socialno delo kot idealen prostor, v katerem se lahko združijo psihoanalitski in sistemski koncepti, saj socialno delo stremi k premoščanju in zadovoljevanju individualnih in socialnih potreb posameznikov. Model prakse socialnega dela, ki je utemeljena v razumevanju in razvijanju odnosov, temelji na naslednjih predpostavka (Ruch, Turney & Ward, 2010, str. 21):

- Človeško vedenje in profesionalni odnos sta osnovni komponenti katerekoli socialno-delovne intervencije.
- Človeško vedenje je zapleteno in večplastno – naše čustvene razsežnosti hkrati obogatijo in zakomplicirajo odnose, v katerih se znajdemo.
- Razumevanje ekspertovega notranjega in zunanjega sveta (integracija teh dveh svetov) je ključno za uspešnost prakse in intervencij.

- Vsak stik znotraj socialnega dela je unikaten in socialni delavec mora biti občutljiv za specifične okoliščine, v katerih se nahaja vsak posameznik.
- Sodelovalni odnos je prostor, v katerem pride do rešitev in socialno-delovnih intervencij. Rešitev, ki se zgodi v prostoru sodelovanja, največkrat izvira iz poglobljenega razumevanja sebe in dela na sebi.
- Praksa socialnega dela, ki postavlja v ospredje odnose, mora biti inkluzivna in mora stremeti k opolnomočenju posameznika.

Praksa socialnega dela, usmerjena v razvijanje osebnih odnosov z uporabnikom, napoti socialnega delavca k temu, da resnično prisluhne uporabniku, se mu pridruži v njegovem razumevanju sveta in z njim vzpostavi tesen in zaupen osebni odnos, saj slednji lahko, kadar je vzpostavljen na občutljiv in empatičen način, deluje kot intervencija sam po sebi.

VREDNOST IN FUNKCIJA RAZVIJANJA OSEBNEGA STIKA PRI SODELOVANJU Z MLADOSTNIKOM

V nadaljevanju povzeta literatura (Rollins, 2019; Winter, 2011; McMullin, 2018; Hill, 1997; Barnes, 2011) razlaga, zakaj je vzpostavitev osebnega stika ena izmed ključnih komponent sodelovanja z otroki in mladostniki in kako tesen in zaupen osebni odnos pripomore k uspešnejšemu doseganju zastavljenih ciljev.

Medosebni odnosi so eden ključnih faktorjev otrokovega razvoja in osebnostne rasti (Payne, 2011 v Rollins, 2019). Socialni delavci, ki so sodelovali v raziskavi Rollins (2019), so odnos med socialnim delavcem in mladostnikom opisali kot prostor (ang.: »relationship workspace«), v katerem lahko pride do razrešitve težav ali intervencije, socialnega delavca pa kot agenta, ki skrbi za razvoj odnosa. Odnos med socialnim delavcem in mladostnikom služi mladostniku kot zgled, na podlagi katerega lahko oblikuje in nadgrajuje druge pomembne medosebne odnose v svojem življenju. Otroci in mladostniki, ki so odvisni od socialnih služb, pogosto nimajo veliko stabilnih in zaupnih odnosov v svojem življenju, strokovni delavci pa imajo potencialno priložnost, da jih pomagajo zgraditi. Pri razvijanju osebnega odnosa z mladostniki lahko socialni delavci naletijo na motnje in razhajanja med njimi samimi in mladostnikom. Pomembno je, da je socialni delavec pripravljen preživeti čas z mladostnikom in se udeleževati v njunem osebnem odnosu, saj se lahko na ta način pojavijo priložnosti za krepitev moči mladostnika, povečanje kapacitet v njunem odnosu in okrevanje. Zaradi osebne

udeleženosti v odnosu socialni delavci tvegajo, da bi bili tudi sami prizadeti, razočarani in potrti. Kljub temu je ravno ta osebna udeleženos ključna za razvoj trajnega in zaupnega medosebnega odnosa, v katerem lahko pride do okrevanja (Rollins, 2019).

McMullin, C. (2018, str. 7) poudarja, da otroci potrebujejo trajno in redno podporo, da lahko zgradijo tesne in zaupne osebne odnose. Po avtorjevem mnenju, bi morali strokovni delavci pri svojem delu dajati večji poudarek na gradnjo osebnega odnosa in aktivno preživljanje časa z mladostnikom: »Bolj bi morali poudarjati pomembnost preživljanja časa z otroki, z razumevanjem, da je kvalitetno preživljanje časa z otrokom že intervencija sama po sebi.« Karen Winter v svojem delu (2011, str. 25-37) opisuje, da je tesen osebni stik z majhnimi otroki eden ključnih faktorjev uspeha sodelovanja v socialno-delovnem kontekstu (na tem mestu je pomembno omeniti, da se delo avtorice nanaša na »majhne otroke«, ki jih opredeli kot otroke v obdobju zgodnjega otroštva in do osmega leta starosti). Stabilni in iskreni socialno-delovni odnosi med strokovnimi delavci in otroki prispevajo k otrokovi dobrobiti in h kvaliteti intervencij in storitev, ki jih otroci prejema. Odnos med strokovnim delavcem in mladostnikom je tako pomemben tudi, ker lahko deluje kot vzor, ki otroka usmerja pri vzpostavljanju zdravih in zaupnih odnosov z drugimi ljudmi v njegovem življenju. Socialni delavci pogosto skušajo vplivati na druga razmerja v življenju otroka, s katerim sodelujejo. Hkrati pa je prav ta odnos med strokovnim delavcem in otrokom tisto, kar najbolj prispeva h krepitvi moči otroka. Postmoderni koncepti, ki usmerjajo sodobno socialno delo, nagovarjajo strokovnega delavca k aktiviranju uporabnikove naravne, že obstoječe socialne mreže (»socialno ekološko načelo«, »načelo sodelovanja«) (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl & Možina, 2011; str. 18,19). Winter (2011, str. 25-37) trdi, da je vključevanje otrokovih pomembnih drugih v proces sodelovanja pomemben vidik dela z majhnimi otroki. Odnosi med strokovnimi delavci in otroki so eden od ključnih faktorjev uspeha v procesu pomoči in podpore. Pomembno je, da je strokovnim delavcem omogočen čas, ki ga potrebujejo za razvijanje trdnih in zaupnih odnosov, in znanje, s katerim lahko reflektirajo in evalvirajo lastno delo.

Hill (1997) obravnava pričakovanja otrok in najstnikov, ko pridejo v stik s socialnimi storitvami. Avtor povzema izkušnje in ugotovitve pri delu z mladostniki v različnih okoliščinah. Pri obravnavi otrok in najstnikov na njihovem domu igra odnos med socialnim delavcem in

otrokom/najstnikom pomembno vlogo. Kadar je odnos stalen, stabilen in iskren, bodo mladostniki bolj odprto pretehtali mnenja, nasvete in opozorila socialnih delavcev. Večina najstnikov in otrok naj bi po avtorjevem mnenju potrebovala kombinacijo empatije in aktivnega preživljanja časa s strokovnim delavcem. Otroci in najstniki potrebujejo predvsem občutek, da jih socialni delavec razume in da mu lahko zaupajo. V socialno-delovnem odnosu morajo biti strokovni delavci pozorni predvsem na to, da otrokom in najstnikom ne dajejo obljub, ki jih ne morejo izpolniti. V nasprotnem primeru, torej ko najstniki ne prepoznajo nikakršne vrednosti v odnosu s socialnim delavcem, bodo trud, nasveti, mnenja in intervencije slednjega pristali na neplodnih tleh.

Barnes (2011) raziskuje odnose, ki jih otroci in najstniki razvijajo s strokovnimi delavci – socialnimi delavci in »delavci pravic otrok« (ang.: »Children's Rights Workers«). Omenjena poklica sta si sorodna in si delita številne teoretične predpostavke, v praksi pa sta si precej različna – socialni delavci v raziskavi svoje delo opredelijo kot pisarniško delo, medtem ko delavci pravic aktivno preživljajo čas z otroki in mladino. V slovenskem prostoru socialni delavci pogosto zavzemajo vlogi obeh omenjenih profilov. Rezultati raziskave kažejo, da otroci in mladina, ki pridejo v stik s socialnimi službami in storitvami, bolj cenijo odnose z delavci pravic kot s socialnimi delavci. Delavci pravic pri svojem delu z mladino poudarjajo pomen osebnega odnosa in njegovo razvijanje. Glavna vodila pri delu delavcev pravic so enakopravnost v odnosu, aktivno preživljanje časa z otrokom ali mladostnikom, poslušanje in enakomerna porazdelitev moči v odnosu. Raziskava je pokazala, da so ravno to glavni atributi, ki jih otroci in mladostniki najbolj cenijo v odnosu s strokovnim delavcem. Otroci in mladostniki so poudarili, da je bolj ključen proces dela kakor samo doseganje rezultatov. Rezultati raziskave nam pričajo o tem, da otroci cenijo iskrene osebne odnose, ki so redni in trajni. Glavno uteho najdejo v sočutju in empatiji strokovnega delavca, njegovi sposobnosti, da jih posluša, predvsem pa je pomembno, da jim je strokovni delavec pripravljen posvetiti svoj čas in pozornost. Strokovno delo z mladostniki je torej bolj uspešno in pomenljivo za otroke in mladostnike, kadar temelji na iskrenem, trajnem in zaupljivem osebnem odnosu.

Do podobnih ugotovitev sta v svoji raziskavi prišla tudi de Boer & Coady (2007). Uspela sta prepoznati dve lastnosti socialnih delavcev, ki po mnenjih ekspertov iz izkušenj ključno pripomoreta k uspešnemu profesionalnemu odnosu. Razsodna, premišljena in »mehka«

uporaba profesionalne moči je bila ena izmed ključnih komponent v primerih dobre prakse. Pomembno je omeniti, da so strokovni delavci v raziskavi pogosto sodelovali s starši otrok in mladostnikov in ne direktno z mladostniki samimi. Starši pogosto zavzamejo defenzivno držo do socialnih služb, ko je vpleten njihov otrok, saj se zavedajo neenakomerne porazdelitve moči v tem razmerju. Prav tako se je izkazalo, da je človeškost, toplina in osebna nota strokovnega delavca zaželena v odnosu – humanističen pristop, ki nekoliko prestopa tradicionalne meje profesionalnih odnosov. S tem, ko strokovnjaki pokažejo lastno ranljivost in človeškost, pomagajo uporabnikom sprejeti in normalizirati lastne težave.

KREPITEV MOČI

Koncept krepitev moči je v stroki socialnega dela (in pa tudi v mnogih drugih strokah, kot so organizacijske vede, psihologija, pedagogika ...) izjemno prisoten in, vsaj v slovenskem prostoru, zavzema ključno vlogo v praksi socialnega dela. Kljub temu se koncept izmika enotni definiciji. Vidiki in fokusi procesov krepitev moči so v teoriji in praksi precej različni in v veliki meri odvisni od posameznih primerov, skupnosti in kontekstov. Splošna formulacija krepitev moči je opredeljena kot procesi, v katerih posameznik (ali skupnost) razvije sposobnost pridobivanja, kontroliranja in razvoja moči (Kam, 2020). Takšna opredelitev ni zadostna. Krepitev moči lahko poteka med posamezniki ali v skupnostih, lahko se nanaša na re-strukturiranje in kritično vrednotenje obstoječih razmerij družbene moči ali pa se nanaša na krepitev notranje moči v posamezniku. V nadaljevanju je predstavljen koncept krepitev moči, ki je značilen v slovenskem prostoru. Poleg tega je obravnavana literatura, ki se osredotoča na krepitev moči otrok in mladostnikov. Posebna pozornost je posvečena dimenzijam oz. faktorjem krepitev moči. Za potrebe dotične naloge je obravnavana predvsem krepitev moči, ki jo v nadaljevanju opredelimo kot psihološko, oz. krepitev moči, ki se ukvarja s krepitevijo moči posameznika in ne z re-strukturiranjem obstoječih razmerij moči v družbi.

KONCEPT KREPITVE MOČI V SLOVENSKEM PROSTORU

Pri prevajanju angleškega termina »empowerment« v slovenski jezik, naletimo na določene zagate. Avtorji (Videmšek, 2008; Dragoš, v Dragoš idr., 2008; in Boškić, 2005) razlagajo, da je slovenski izraz »opolnomočenje« (prvi uporabljen prevod angleškega termina »empowerment«) neustrezen, saj izhaja iz prava in označuje pooblaščenost. Dragoš (2008, str.

38) trdi, da je glavna značilnost »opolnomočenja« redistribucija virov moči iz enega akterja na drugega, kar je le eden od petih možnih načinov krepitev moči. Termin »krepitev moči« je ustrežnejši, zato je v tej nalogi dosledno uporabljen. Dragoš (v Dragoš idr., 2008, str. 36) razlaga, da je glavni fokus storitev socialnega dela (kot stroke, ki se profesionalno ukvarja z izvajanjem pomoči) (ne)moč drugih – uporabniki storitev socialnega dela iščejo strokovno pomoč, ker sami ne morejo rešiti lastnih težav. Pri tem avtor poudarja, da smo ljudje (zaradi svoje družbene narave) nenehno vpeti v odnose odvisnosti med seboj – krepitev moči ne pomeni odpravljanje teh razmerij odvisnosti, ampak zgolj njihovo regulacijo (spreminjanje tipa ali stopnje konkretnih razmerij odvisnosti). Socialni delavci se vse bolj zavedajo svojega dominantnega položaja (profesionalno znanje in državna pooblastila) in posledično potrebe po prenosu moči na uporabnike (Dragoš, v Dragoš idr., 2008, str. 36, 37).

Koncept krepitev moči, ki se uporablja v slovenskem prostoru, se v veliki meri opira na interpretacijo Saleebeya (1997, str. 3). Avtor (*prav tam*) razlaga, da strokovni delavci, ki ravnajo v skladu s konceptom krepitev moči, stremijo k temu, da bi odkrili, olepšali, raziskali in izkoristili uporabnikovo moč in vire in na ta način podprli uporabnika, da doseže svoje cilje, uresniči svoje sanje in razbije okove ovir in nesreč (Čačinovič Vogrinčič idr., 2011, str. 12). Avtorji (*prav tam*) poudarjajo, da koncept krepitev moči ni specifična metoda, ampak vodilo, ki naj bi prežemalo celotno praktično udejstvovanje socialnih delavcev. Udejstvovanje koncepta je osebna odločitev vsakega socialnega delavca, sledi pa ji trdo delo. Sodelovanje z ekspertom iz izkušenj, ki temelji na krepitev moči, ekspertovo realnost na novo ubesedi in jo predstavi v novi luči – takšno sodelovanje skuša obnoviti stare vire moči, hkrati pa predstavi nove vire moči in smisla (Čačinovič Vogrinčič idr., 2011, str. 13). Leksikon moči, katerega avtor je Dennis Saleebey (1997 v Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Možina, M. & Mešl, N., 2011, str. 12-14), ponuja strategije, s katerimi lahko strokovni delavci prispevajo h krepitev moči ekspertov iz izkušenj, s katerimi sodelujejo. To so: dodajanje moči (»empowerment«), včlanjenost (»membership«), moč okrevanja (»resilience«), zdravljenje in celostnost (»healing & wholeness«), dialog in sodelovanje (»dialogue & collaboration«) in odpoved nejevernosti (»suspension of disbelief«).

Dragoš (v Dragoš idr., 2008) predstavlja pet načinov ravnanja z viri moči, ki delujejo v smeri krepitev eksperta iz izkušenj. Aktiviranje obstoječih virov pomeni, da strokovni delavec

pomaga pretvoriti že obstoječe potencialne vire moči v aktualne – pri tem obstaja najpomembnejše vprašanje, kako prepoznati obstoječe vire moči. S povečevanjem dostopnosti virov moči strokovni delavci pomagajo uporabniku premagati ovire, ki ležijo na poti med njim in viri moči, ki jih želi doseči. Pri re-distribuciji virov moči gre za prenos moči iz enega akterja na drugega. Ustvarjanje novih virov moči predstavlja kreativnost v odnosih, medtem ko mediacija virov moči pomeni ohranjanje obstoječih razmerij moči z uravnavanjem.

DELITEV KONCEPTA KREPITVE MOČI

Videmšek (2008) predstavlja dva pomembna avtorja, ki sta utemeljila koncept krepitve moči v stroki socialnega dela v drugi polovici 20. stoletja – to sta Barbara Bryant Solomon (1976) in Paulo Freire (1985). Njuno razumevanje koncepta krepitve moči se sklada v tem, da gre za dodajanje moči tistim, ki je nimajo ali je ne morejo uveljaviti. Tu pa je vzporrednic v razumevanju konec. Kljub temu da je bil Friere utemeljitelj pedagogike, so njegovi nauki vplivali na razvoj socialnega dela. Socialne delavce je videl kot agente sprememb, ki delujejo tam, kjer jih ekspert iz izkušenj potrebuje, in ne tam, kjer si želijo sami (Videmšek, 2008: 211, 212). Freirov nauk nagovarja socialne delavce, da bi izhajali iz posameznika, njegove življenjske situacije in njegovega dojemanja sveta – sodobno socialno delo se zavzema za zatirane skupine ljudi in si prizadeva ustvariti okoliščine, znotraj katerih lahko posamezniki spregovorijo. Freirove ideje zadevajo predvsem posameznika in se ukvarjajo s tem, kako rešiti materialne in strukturne probleme, ki mu onemogočajo napredovanje. Videmšek (2008) trdi, da je »krepitev moči zlasti ozaveščanje posameznikov in spodbujanje k dialogu.« Slednji strategiji sta ključni del koncepta vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika, ki velja za enega temeljnih konceptov socialnega dela v slovenskem prostoru. Če Freirov nauk primerjamo z naukom B. B. Salomon (1976) ugotovimo, da se njena ideja koncepta krepitve moči nanaša bolj na zatirane skupnosti kot na posameznika. Krepitev moči je avtorica prepoznavala kot proces vračanja moči marginaliziranim in zapostavljenim skupinam ljudi. Z vračanjem moči je zapostavljenim skupinam omogočeno, da premagajo prepreke, povezane z neenakomerno porazdelitvijo družbene moči, ki so lahko posredne (npr. notranje negativno samovrednotenje zapostavljenih družbenih skupin) ali neposredne (diskriminatorne socialne politike, zakonske prepreke, nepravične socialne strukture ...) (Solomon, 1976). Koncept krepitve moči je tako ključ, s katerim zatirane skupnosti pridejo do moči, si povrnejo samospoštovanje in sposobnost reševanja lastnih problemov. Pomembno je, da se zavedamo, da je ožja definicija

koncepta krepitev moči odvisna od njegovega izvira – Videmšek (2008) trdi, da literatura iz Južne Evrope, Južne Amerike in Južne Afrike povezuje koncept krepitev moči predvsem s kolektivno emancipacijo, medtem ko se literatura iz anglosaškega sveta bolj osredotoča na posameznika kot na skupnost. Koncept krepitev moči je torej razdeljen na vsaj dve ravni – individualno in kolektivno.

Masterson in Owen v svojem pregledu literature (2006, str. 23-29) o uporabi koncepta krepitev moči pri uporabnikih storitev duševnega zdravja poudarita, da se koncept krepitev moči deli na dve ravni: individualna in družbena krepitev moči. Koncept individualne krepitev moči se dalje deli na psihološki model in potrošniški model. Za potrebe te naloge bo širše predstavljen predvsem psihološki model na individualni ravni koncepta krepitev moči.

Psihološki model

Model psihološke ravni v konceptu individualne krepitev moči temelji na predpostavki, da je moč osebni atribut, katerega je mogoče razvijati skozi humanistične pristope. Proces krepitev moči v posamezniku se razvija skozi osebnostno rast, ki naj bi krepila osebnostno moč v posamezniku (Gilbert, 1995; Katz, 1984; Ryles, 1999 v Masterson & Owen, 2006: 23). Osebnostno rast predstavlja sprememba percepcije moči v posamezniku in razvoj samozavesti. Skozi osebno rast posamezniki kritično ocenijo situacije, v katerih se nahajajo, in predvsem pridobijo samozavest in zaupanje, da te situacije spremenijo sebi v prid, prevzamejo vajeti nad lastnim življenjem in izvajanjem vpliva na druge (Ghaye, 2000; Gibson, 1991; Townsend, 1998 v Masterson in Owen, 2006; 23).

Psihološka krepitev moči torej obravnava moč kot osebni atribut, ki ga je možno razviti skozi osebno rast, pridobivanje znanj in spretnosti. Masterson in Owen (2006) izpostavita, da večina literature v njunem pregledu literature predpostavlja nujnost sodelovalnega partnerstva med strokovnimi delavci in eksperti iz izkušenj. Rodwell (1996: 307, 308 v Masterson in Owen, 2006, str. 23) prepoznava partnerstvo med strokovnimi delavci (v članku so v središču pozornosti negovalke) in uporabniki kot enega ključnih faktorjev pri spreminjanju razmerij moči. Rodgers (1961) obravnava razmerja med klienti in terapevti skozi lastne izkušnje v psihoterapevtski praksi. Na tem mestu je potrebno poudariti, da je poimenovanje uporabnikov socialnih storitev znotraj prakse socialnega dela in v dotični magistrski nalogi vselej »eksperti iz izkušenj« ali »uporabniki« – termin »klient« je uporabljen samo na mestih, ki se specifično

navezujejo na psihoterapevtsko prakso. Avtor (*prav tam*) poudarja, da pri lastnem delu vselej skuša ustvariti odnos, ki ga bo klient potencialno lahko uporabil za napredek v osebni rasti. Njegovo delo temelji na prepričanju, da bo, ko lahko pomagajoči strokovnjak oblikuje primeren odnos, ekspert iz izkušenj v sebi našel moč, da ta odnos izkoristi in uporabi za lasten osebni razvoj.

Rodgers (1961) povzema lastnosti lastnega udejanjanja v odnosih, ki so bili uspešni za njegove kliente:

- Avtor prepozna pristnost pomagajočega strokovnjaka kot eno od ključnih lastnosti odnosa, ki promovira osebno rast. Pristnost v odnosu pomeni predvsem, da so čustva, počutje in nameni strokovnjaka razvidni uporabniku. To od strokovnega delavca zahteva veliko mero razumevanja lastnih čustev in občutij ter predvsem sposobnost, da svoje počutje uspešno komunicira z ekspertom iz izkušenj (str. 43).
- Avtor poudarja, kako pomembno je, da strokovni delavec zavestno sprejema uporabnikova čustva, mišljenje in vedenje ter ga priznava in sprejema kot samostojno osebo, ki ima pravico do lastnih občutenj in vzorcev razmišljanja. Avtor verjame, da lahko eksperta iz izkušenj razumemo v celoti šele, ko ga sprejmemo takšnega, kot je (str. 43).
- Odnos med klientom in terapevtom promovira osebno rast, ko se terapevt zavzeto in z iskrenim zanimanjem pridruži klientu. Pridružiti se pomeni, po avtorjevem mnenju, empatično razumeti klientova stališča z njegovega osebnega vidika (str. 43, 44).

V raziskavi Zimmerman, Israel, Schulz & Checkoway (1992) avtorji izpostavljajo tri glavne komponente psihološke krepitev moči. Medosebna komponenta krepitev moči se nanaša na individualno doživljanje udeleževanja posameznikov v družbeno in politično življenje. Interakcijska komponenta obravnava transakcije med posamezniki in njihovim okoljem, ki tem posameznikom omogočajo uspešno razumevanje in vključevanje v družbeno-politično sfero. Vedenjska komponenta se nanaša na specifične dejavnosti, preko katerih posameznik pridobi vpliv na družbeno-politične procese – v njenem osrčju je participacija v aktivnostih, ki se navezujejo na lokalne skupnosti. Konceptualizacija psihološke krepitev moči v tej konkretni raziskavi je nekoliko specifična, saj vsaka od naštetih komponent obravnava posameznika v

relaciji do družbe, razmerja moči v družbi pa so znotraj te konceptualizacije prisotna in kritično obravnavana tema.

Ena temeljnih kritik psihološkega modela je, da ne predpostavlja reorganizacije družbenih struktur moči, ampak išče moč v vsakem posamezniku (Rodwell, 1996 v Masterson in Owen, 2006, str. 23). Potrošniški model zapolni to luknjo s tem, da se osredotoča na večje pravice in kontrolo potrošnikov storitev. Njegov temelj je razumevanje, da bi morali posamezniki vzeti kontrolo in odgovornost za lastno dobrobit v svoje roke in ne biti odvisni od profesionalcev (Gibson, 1991 v Masterson in Owen, 2006:23). Odnos med strokovnim delavcem in ekspertom iz izkušenj mora temeljiti na zaupanju, enakopravnosti, podpori, spoštovanju, empatiji in pozitivni naravnosti, da lahko uporabnik preko njega osebno zraste. Rodwell (1996: 307, 308 v Masterson in Owen, 2006, str. 23) meni, da je partnerstvo med strokovnimi delavci (v pregledu literature se je osredotočala predvsem na negovalke) in uporabniki ključnega pomena pri spreminjanju razmerij moči.

KREPITEV MOČI PRI MLADIH IN DIMENZIJE KREPITVE MOČI

Sledeče podpoglavje obravnava literaturo, ki se nanaša na procese krepitve moči pri otrocih in mladostnikih. Pogosta tema v obravnavani literaturi so bile dimenzije oz. faktorji procesov krepitve moči, katerim je v tem podpoglavju namenjeno nekaj več pozornosti.

Avtorji, katerih dela so povzeta v nadaljevanju (Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009; Chinman & Linney, 1998; Wandersman, 1979; Martínez, Jiménez-Morales, Masó & Bernet, 2016; Jennings, Parra-Medina, Hilfinger-Messias & McLoughlin, 2006), jasno izpostavljajo, da je literatura, ki se nanaša na krepitev moči pri mladostnikih in otrocih, zelo okrnjena. Avtorji Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) trdijo, da v večini literature v njihovem pregledu ni izpostavljeno, da so strategije in modeli krepitve moči v osnovi namenjene odraslim. Kljub temu da so izkušnje krepitve moči v obdobju otroštva in mladostništva izjemno pomembne, avtorji (*prav tam*) menijo, da so možnosti za izkušnje krepitve moči za otroke in mladostnike predvsem na skupnostni in organizacijski ravni omejene. Iz pregleda literature Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) je razvidno, da je večji del literature osredotočen na populacije ogroženih otrok, manjši del literature pa raziskuje procese krepitve moči pri otrocih in mladostnikih na organizacijski in skupnostni ravni. Kritična evalvacija družbenih razmerij moči

je jasno izpostavljena v literaturi o krepitvi moči odraslih, v literaturi, ki se nanaša na otroke in mladostnike, pa to ni pogosto zastopana tema (Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009).

Delo avtorjev Chinman & Linney (1998) ponuja model krepitve moči, ki neposredno zadeva mladostnike, saj upošteva vse razvojne specifičnosti obdobja, v katerem se nahajajo. Osnovne prvine koncepta krepitve moči – aktivna participacija, zavedanje sebe in okolja, v katerem se nahajamo, in prepoznavanje lastnih moči – so hkrati prvine, ki so ključne za uspešen razvoj mladostnika, iz česar sklepamo, da je krepitev moči proces, ki pomembno prispeva k pozitivnemu in družbeno sprejemljivemu razvoju mladostnikov. Specifičnosti mladostništva avtorja vidita predvsem v razvijanju identitete, pomanjkanju družbenih vlog, potrebi po povezovanju in socialni kontroli. Model krepitve moči mladostnikov, ki ga ponujata, odgovarja ravno na te specifičnosti odraščanja. Proces krepitve moči v tem modelu je ciklični in mladostnikom omogoča pozitivno in stabilno grajenje identitete preko eksperimentiranja in udeleževanja v različnih družbenih vlogah ter sodelovanju z odraslimi pomembnimi drugimi – pomembno se je zavedati, da, kljub temu da so mladostniki v času pubertete vrstniško naravnani, vseeno potrebujejo potrditev in podporo svojih pomembnih drugih (starši, skrbniki ali druge pomembne osebe v njihovem odraščanju). Razvojni učinki modela so pozitivno razvita in stabilna identiteta, pozitivna izbira družbenih vlog, okrepljena samopodoba in učinkovitost. Prvi del cikla predstavlja sodelovanje v pozitivnih, pomenljivih aktivnostih, učenje uporabnih in relevantnih spretnosti in prepoznavanje mladostnika. Cikel se nadaljuje s povezovanjem in mreženjem mladostnikov, ki se zgodi preko omogočene priložnosti za participacijo in vključevanje v različne aktivnosti.

Aktivna participacija mladostnikov zavzema v modelu Chinman & Linney (1998) pomembno mesto. Avtorja navajata raziskave, ki potrjujejo pozitivne učinke participacije v pomenljivih aktivnostih pri mladostnikih. Raziskavi Hamilton & Fenzel (1988, v Chinman & Linney, 1998) in Beck, McKenney-Hall & O'Connell (1991, v Chinman & Linney, 1998) obravnavata vključevanje mladostnikov v prostovoljne dejavnosti. Mladostniki v raziskavah so se naučili novih, koristnih spretnosti, pridobili samozavest in se na podlagi udeleževanja počutili dobro sami s sabo. Raziskava Wandersman (1979) se nanaša na participacijo uporabnikov pri oblikovanju storitev – rezultati raziskave kažejo na to, da so študentje, ki so aktivno vključeni v proces oblikovanja njihovega študijskega okolja, občutili povečano zadovoljstvo, občutek kontrole in zmanjšano

odtujenost. Avtorja Chinman & Linney (1998) poudarjata, da imajo mladostniki v omenjenih raziskavah priložnost udejstvovanja v pomenljivih vlogah, učenja novih, pomenljivih spretnosti in biti cenjeni za svoje udejstvovanje. Učinki participacije mladostnikov (povečana samozavest, nove spretnosti, povečana učinkovitost) so po njunem mnenju konsistentni z modelom krepitev moči, ki ga predstavljata.

Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) so v pregled literature zajeli vtise o procesih krepitev moči članov »Gay-Straight Alliances Clubs« (v nadaljevanju: klubi GSA) - organizacij, ki skušajo krepiti moč ne-heteroseksualnih oseb z zavezništvom heteroseksualnih oseb in predstaviti vključujoč odnos. Avtorji so ugotovili, da večina literature o krepitev moči mladostnikov ne vključuje konkretnih izkušenj mladih – s tega vidika je njihova raziskava unikatna, saj vključuje intervjuje z mladostniki in njihovo interpretacijo. Rezultati raziskave so pokazali, da člani klubov GSA prepoznavajo tri dimenzije procesa krepitev moči, ki so jih deležni preko udejstvovanja v GSA klubih:

- Krepitev moči skozi akumulacijo in uporabo znanj in spretnosti: člani klubov GSA so preko aktivne participacije in udejstvovanja v aktivnostih pridobili konkretna znanja, zaradi katerih so imeli občutek, da se lahko bolj učinkovito borijo za pravice ne-heteroseksualnih oseb. V trenutkih, ko so mladostniki s svojim znanjem in spretnostmi uspeli doseči spremembo, je prišlo do krepitev njihove moči.
- Osebna krepitev moči (ang.: »intrapersonal empowerment«): člani klubov GSA so izpostavili nekaj poddimenzij procesa osebne krepitev moči. Prisotnost drugih članov in deljenje izkušenj nestrpnosti prispeva k občutku sprejetosti med drugimi in posledično k večjemu sprejemanju samega sebe. Mnogi člani so izpostavili, kako pomembno jim je bilo, da so se v procesu krepitev moči počutili, da imajo glas in da so slišani. Nekateri člani so opisali izkušnjo slišnosti kot točko, na kateri so dobili dodatno potrditev, da so pomembni in da lahko naredijo spremembo. Člani klubov so prav tako pripovedovali o tem, da se zaradi udejanjanja v klubu počutijo, da lahko bolje prispevajo k spremembam na institucionalnem in političnem nivoju. Prav tako so omenjali, da krepitev moči izhaja tudi iz občutka, da lahko z udejanjanjem v klubih direktno podpirajo ostale člane klubov in posameznike.

- Medosebna krepitev moči (ang.: »interpersonal empowerment«): mnogi participanti v raziskavi so izpostavili, da se preko udejanjanja v GSA klubih počutijo, kakor da so del večje skupnosti. Pripadnost večji skupini je v tem primeru predstavljalo družbeno podporo, s katero se je posameznik počutil dovolj okrepljenega za prizadevanje za lastno osvoboditev.

Medosebna krepitev moči (ang.: »interpersonal empowerment«) je v teoriji pogosto kritiziran model, saj predpostavlja, da gre za prenos moči od enega agenta na drugega, medtem ko širše družbene strukture moči niso izzvane. Avtorji (*prav tam*) ugotavljajo, da je bila medosebna krepitev moči močno zastopana tema v njihovi raziskavi. Mnogi participanti v njihovi raziskavi so trdili, da je dodajanje moči drugim hkrati predstavljalo proces krepitev moči za njih same (Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009: str. 901). Zožiti koncept krepitev moči na zgolj dodajanje moči drugim, bi bilo neproduktivno, vseeno pa je pomembno, da ohranimo zavedanje, da je del procesa krepitev moči tudi okrepitev moči drugih. Takšni medosebni procesi so še posebno pomembni za razvoj mladostnikov, saj so zanje medvrstniški odnosi ključnega pomena, priložnosti za razvoj tovrstnih sposobnosti vodenja in prevzemanja odgovornosti za druge pa so pogosto okrnjene.

V raziskavi Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) je poudarjena pomembnost aktivne participacije mladostnikov na organizacijski ravni v skupnosti v procesu krepitev moči, kjer prihaja do delitve legitimne moči med mladostniki in odgovornimi odraslimi osebami – avtorji se tu obračajo predvsem na delo Dibenedetto (1991, v Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009: str. 894). Avtor (*prav tam*) izpostavlja tri dimenzije psihološke krepitev moči: delitev moči med odraslimi in otroki, čustveno skrb in podporo (ang: »emotional nurturance«) in intelektualno stimulacijo. V okoliščinah, kjer se te dimenzije prepletajo, mladostniki razvijajo sposobnost kritičnega vrednotenja in krepijo lasten glas v skupnosti (*prav tam*).

V zaključnem delu avtorji (*prav tam*) poudarijo, da so procesi krepitev moči specifični za posamezne skupnosti in kontekste. Ugotovitve raziskave se nanašajo na specifično populacijo, kljub temu pa menijo, da je nadaljnje raziskovanje dimenzij, ki so jih prepoznali (krepitev moči skozi akumulacijo in uporabo znanj, osebna krepitev moči in medosebna krepitev moči), smiselno, saj so te lahko relevantne za raziskovanje procesov krepitev moči med drugimi populacijami mladostnikov.

Avtorji Martínez, Jiménez-Morales, Masó & Bernet (2016) v pregledu literature o krepitevi moči mladostnikov prepoznajo šest dimenzij krepitev moči:

- Prva dimenzija se nanaša na osebno rast in dobro počutje. V tej dimenziji je moč osebni atribut (podobno kot psihološki model krepitev moči v Masterson & Owen, 2006). V osrčju te dimenzije je dobrobit posameznika in krepitev njegove samozavesti, ki vplivata na kvalitetne medosebne odnose in stike z družbo (str. 6).
- Drugo dimenzijo predstavlja medosebna krepitev moči. Avtorji povzamejo to dimenzijo po raziskavi Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009), ki je predstavljena zgoraj (str. 6, 7).
- Dimenzija izobraževanja se nanaša na procese pridobivanja in uporabe znanja ter spretnosti in participacijo v izvajanju sprememb. Enaka dimenzija je bila prepoznana tudi v raziskavi Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) – dimenzija krepitev moči skozi uporabo in akumulacijo znanj in spretnosti (str. 7).
- Četrta dimenzija se nanaša na politiko in državne strukture. Proces krepitev moči se odvija na dva načina: a) kot prostor, v katerem je možno sprejemati odločitve in se vključiti ali pa vplivati na državne institucije, in b) kot vladni programi, ki promovirajo rast in podporo (str. 7).
- V dimenziji socialne transformacije krepitev moči izhaja iz izvajanja socialne akcije, ki privede do socialne spremembe (str. 7, 8).
- Zadnja je dimenzija emancipacije. Proces krepitev moči se odvija v pogojih, v katerih mladostniki lahko prevzamejo kontrolo in vpliv nad lastnim življenjem ter se naučijo, kako uveljaviti lastno voljo znotraj družbe (str. 8).

Zadnje tri dimenzije so si zelo podobne in vse tri se navezujejo na proces participacije mladostnikov. Dimenzija politike in državnih struktur opozarja na pomembnost vključevanja mladostnikov v procese odločanja in vplivanja znotraj politične sfere. V dimenziji transformacije proces krepitev moči temelji na prizadevanjih mladostnika, da povzroči družbene spremembe. Dimenzija emancipacije nagovarja mladostnike, naj prevzamejo vajeti za lastno življenje v svoje roke. Udejstvovanje v politični sferi, povzročanje družbenih sprememb in prevzemanje kontrole nad lastnim življenjem so temeljne značilnosti koncepta participacije.

Primerjava omenjenega pregleda literature z raziskavo Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) pokaže, da se našete dimenzije krepite moči mladostnikov v veliki meri prekrivajo, kljub temu da so nekoliko drugače razdeljene. V pregledu literature (Martínez, Jiménez-Morales, Masó & Bernet, 2016) so prepoznana tri področja, ki so vedno vključena v definicije krepite moči. Moč je obravnavana na tri načine: kot njena odsotnost, kot postopno premikanje po hierarhiji dostopa do moči in moč kot sredstvo, ki ga je potrebno priskrbeti, ali kot stanje, ki ga je potrebno doseči. Mnogi avtorji prepoznajo koncept participacije kot enega glavnih faktorjev procesa krepite moči, ki deluje na mnogih različnih nivojih – individualna, politična, skupnostna ... Zadnje področje predstavlja izobraževanje, ki se nanaša na kakršenkoli proces učenja in pridobivanja novih znanj in spretnosti.

Jennings, Parra-Medina, Hilfinger-Messias & McLoughlin (2006) stremijo h kritičnemu ovrednotenju koncepta krepite moči mladostnikov. Avtorji v članku opišejo štiri ključne modele krepite moči mladostnikov (model ciklične krepite moči mladostnikov avtorjev Chinman & Linney (1998), ki je že bil obravnavan; model razvoja in krepite moči mladostnikov avtorja Kim (1998); transakcijsko-partnerski model avtorja Cargo (2003); model krepite moči skozi izobraževanje avtorjev Wallerstein, Sanchez-Merki & Velarde (2005)), hkrati pa izpostavijo dimenzije krepite moči, ki so obravnavane v omenjenih modelih. Dimenzije krepite moči so sledeče (povzeto po Jennings, Parra-Medina, Hilfinger-Messias & McLoughlin, 2006):

- Prijetno in varno okolje: avtorji prepoznajo varno in prijetno okolje, kjer se mladostniki počutijo sprejete, spoštovane, cenjene in podprte, kot pomemben faktor procesa krepite moči mladostnikov. Takšno okolje omogoča mladostnikom, da varno delijo svoje občutke, tvegajo in se počutijo, kakor da pripadajo dobro povezani skupnosti. V takšnem okolju lahko mladi izrazijo sebe in svojo ustvarjalnost, se učijo novih spretnosti in družbenih vlog ter izražajo svoja mnenja v procesu odločanja. Takšna okolja soustvarjajo mladostniki skupaj z odraslimi – ključna sestavina tovrstnih okolij je, da imajo mladostniki v njih občutek lastništva in kontrole, kljub temu pa v teh okoljih prejemajo potrebno podporo, ki jim pomaga prečkati svoje meje ugodja. Varna in prijetna okolja prav tako promovirajo pozitivne potenciale mladostnikov in jih opominjajo na njihove dosežke in uspehe v skupnosti (str. 41-43).

- Pomenljiva participacija in vključenost: priložnosti, v katerih se lahko mladostniki vključijo v pomenljive aktivnosti in tako prispevajo k spremembi, so izjemnega pomena pri krepitvi moči mladostnikov. Pomembno je, da se mladostniki vključujejo v aktivnosti, ki so relevantne za njihova življenja in jim predstavljajo izziv, hkrati pa jih usposablja za samostojno in družbeno odgovorno življenje. Preko vključevanja v družbene procese, mladostniki pridobijo priložnosti za učenje in izvajanje sposobnosti vodenja in sodelovanja. Prispevki mladostnikov za grajenje in razvijanje skupnosti imajo prav tako pozitivne učinke na izoblikovanje njihove identitete – prevzemanje pozitivnih in pomenljivih družbenih vlog pripomore k pozitivnemu oblikovanju identitete mladostnikov (str. 43, 44).
- Pravična/enakopravna delitev moči med odraslimi in mladostniki: ta dimenzija krepitve moči se navezuje predvsem na mladinske organizacije, klube ali centre. Te ustanove omogočajo mladostnikom vključevanje v vodenje in organizacijo. Skozi prevzemanje vlog vodenja mladostniki razvijajo svoje sposobnosti vodenja. Kljub temu pa večina priložnosti, ki mladostnikom omogoča učenje in uporabo sposobnosti vodenja, mladim ne dodeljuje konkretne družbene in organizacijske moči; to še vedno posedujejo odrasli. Aktivnosti, ki jih vodijo in organizirajo mladostniki, pomembno prispevajo k procesu krepitve njihove moči, kljub temu pa je za izpeljavo teh aktivnosti v večini primerov potrebna nekakšna podpora odraslih. Popolnoma enakopravno delitev moči je v praksi izjemno težko doseči in še težje vzdrževati – v tem kontekstu je naloga odraslih, ki zasedajo položaje vodstva, da omogočijo mladim podporo, ki nad njimi ne vsebuje nadvlade (str. 44-46).
- Udejstvovanje in kritično vrednotenje medosebnih in socio-političnih procesov: v tej dimenziji je poudarjena pomembnost kritičnega vrednotenja v procesu udejstvovanja v družbeno-političnih procesih. Kljub temu da je družbena akcija izjemnega pomena, sta kritično vrednotenje in refleksija udejstvovanja pogosto spregledana. Proces krepitve moči predstavlja cikel kritičnega vrednotenja in reflektiranega udejstvovanja na družbeno-politični ravni (str. 46-48).
- Udejstvovanje v družbeno-političnih procesih, da bi dosegli spremembo: medtem ko je glavni fokus prejšnje dimenzije kritično vrednotenje, je v tej dimenziji poudarjena pomembnost, udejstvovanje in participacija v družbeno-političnih procesih. Proces

krepitev moči izhaja iz razumevanja družbenega okolja in procesov, ki se v njem odvijajo ter iz poznavanja praks, s katerimi lahko na družbeno okolje vplivamo (str. 48, 49).

- Krepitev moči med posameznikom in skupnostjo: proces krepitev moči se odvija skozi udejstvovanje posameznikov v njihovi lokalni skupnosti. Skupnost je tukaj razumljena kot prehodna raven med posameznikom in družbo (str. 49-51).

KONCEPT MENTORSTVA OTROK IN MLADOSTNIKOV

Mentorstvo mladih (ang.: »Youth Mentoring«) je oblika dela, ki se odvija skozi osebni odnos med mladostnikom in starejšim, ali bolj izkušenim mentorjem. Osebni odnos med mentorjem in mladostnikom je usmerjen v podporo mladostnika na vsaj enem področju (MENTOR, 2003). Koncept mentoriranja mladih stoji na predpostavki, da mladi razvijajo svoje razumevanje okolja in samih sebe skozi osebne odnose z njihovimi pomembnimi drugimi. Koncept mentoriranja mladih zajema različne vrste razmerij med mentorjem in mladostnikom, ki se razlikujejo glede na kontekst (izobraževanje, delovno mesto, skupnost), posebnosti populacije (nadarjeni, ovirani, ogroženi mladostniki) in razvojno obdobje (delo z otroki ali mladostniki) (DuBois & Karcher, 2005 v Allen & Eby, 2007, str. 24). Praksa mentoriranja mladih se prav tako razlikuje glede na vloge mentorjev (tutorji, trenerji, svetovalci), fokus sodelovanja z mladostnikom (razvijanje fizičnih sposobnosti mladostnika, njegovega duševnega dobrobitja ali akademskih sposobnosti) in intenziteto in trajanje odnosa med mentorjem in mladostnikom (Sipe, 2005 v Allen & Eby, 2007, str. 24).

Glavni fokus mentoriranja mladih je usmerjen v ogrožene populacije mladostnikov. Skozi razvoj družbenih znanosti, povečanje financiranja in profesionalizacijo socialnih storitev se je raziskovanje koncepta mentoriranja mladih usmerilo v prepoznavanje specifičnih populacij mladostnikov in tveganj, katerim so izpostavljeni (npr. najstniška nosečnost, zloraba ilegalnih substanc). Poleg tega so se razvili tudi preventivni pristopi usmerjeni v prepoznavanje in preprečevanje faktorjev tveganj, katerim so mladi izpostavljeni – preventivne strategije po navadi stremijo h krepitevi faktorjev, ki blažijo učinke psihosocialnih tveganj in promovirajo obvladovanje in odpornost težavnih življenjskih situacij (ang.: »Coping and Resilience in the Face of Adversity«) (Allen & Eby, 2007, str. 26).

Otroci in mladostniki, ki se udeležujejo v bližnjem in trajnem osebnem odnosu z odraslo osebo, ki jih vodi in podpira, so manj izpostavljeni vedenjem, ki ogrožajo njihovo zdravje (DuBois & Silverthorn, 2005b v Allen & Eby, 2007, str. 23). Po drugi strani lahko kratkotrajna mentorska razmerja vzbudijo v mladostnikih občutke razočaranja in konfliktnosti (Grossman & Rhodes, 2002; Rhodes, 2002b v Allen & Eby, 2007, str. 24).

V nadaljevanju predstavljena teorija o mentorstvu otrok in mladostnikov je v veliki meri povzeta po delu *The Blackwell Handbook of Mentoring: A Multiple Perspectives Approach* avtorjev Allen & Eby (2007) – njuno delo dobro je bil glavni vir pri usmerjanju mojega projekta.

RAZVIJANJE MENTORSKIH RAZMERIJ

Kljub temu da je razvijanje odnosa med mentorjem in mladostnikov ključen vidik mentorskega dela z mladimi, je ravno to ena od najbolj podhranjenih tem v strokovni literaturi – Allen & Eby (2007, str. 31) povzemata, da obstoječa literatura obravnava predvsem, kako prvotna prepričanja in motivacija mentorjev oblikujejo in usmerjajo mentorsko razmerje z mladostnikom. Po tej klasifikaciji se mentorsko delo z mladostniki deli na dve perspektivi: odnosna in instrumentalna. Prva temelji na principih svetovanja in psihoterapije in postavlja v središče pozornosti razvijanje osebnega odnosa, ki temelji na bližini, zaupanju in čustveni podpori. Instrumentalna perspektiva mentorskega dela pa temelji na principih učenja in izobraževanja ter poudarja predvsem udeleževanje mladostnikov v instrumentalnih aktivnostih, ki pripomorejo h grajenju njihovih kompetenc.

Odnosna perspektiva (ang.: »Relational Perspective«)

Odnosna perspektiva usmerja strokovnega delavca k formiranju trajnega, zaupnega in čustveno podpornega osebnega odnosa, v katerem se mladostnik počuti razumljenega, cenjenega in spoštovanega. Razvijanje osebnega odnosa med mentorjem in mladostnikom temelji na konceptih svetovanja in psihoterapije. Mentor lahko – ko je z mladostnikom uspešno zgradil trajen, zaupen odnos, ki je usmerjen k vodenju in podpori – mladostniku nudi podporo pri doseganju ciljev, ki jih želi mladostnik osvojiti (Allen & Eby, 2007, str. 32).

Allen & Eby (2007) se pri obravnavi odnosne perspektive mentorskega dela obračata na pregled literature Horvath & Luborsky (1993), v katerem avtorja med drugim naslavljata tudi razvoj terapevtske zveze skozi proces sodelovanja med terapevtom in klientom. V razvoju

terapevtske zveze prepoznavata dve značilni kritični fazi. Prva faza je namenjena vzpostavljanju sodelovalnega odnosa med klientom in terapevtom in grajenju zaupanja – klient in terapevt se pridružita en drugemu v terapevtskem kontekstu, postavita cilje dela in razvijeta zaupanje v postopke in strategije, ki predstavljajo okvir terapevtskega dela. Druga kritična faza terapevtske zveze predstavlja proces izzivanja klientovih ustaljenih vzorcev vedenja. Allen & Eby (2007, str. 32) povzemata omenjeni kritični fazi kot fazo razvijanja osebnega odnosa in fazo, v kateri terapevt sproži aktivno intervencijo, ki usmerja klienta v smer željenih sprememb. Konceptualni model terapevtske zveze se osredotoča na tri elemente odnosa med terapevtom in klientom. To so cilji, naloge in učinkovita vez med klientom in terapevtom (Bordin, 1979 v Allen & Eby, 2007, str. 32). Močna terapevtska zveza se razvije, ko je terapevt že zgodaj v razvoju odnosa prepoznan kot pozoren, razumevajoč, skrben in spoštljiv (Hrovath & Luborsky, 1993).

Znotraj odnosne perspektive mentorskega dela lahko prepoznamo dve vrsti odnosa, ki se razlikujeta glede na cilje in pričakovanja mentorjev (Styles & Morrow, 1995; Styles & Morrow, 1992 v Allen & Eby, 2007, str. 32). Mentorji, ki zagovarjajo razvojni odnos (ang.: »Developmental Relationship«), pripisujejo potrebam mladostnikov velik pomen. Stremijo k razvijanju prilagodljivosti in podpore v odnosu z mladostnikom, pri tem pa dopustijo mladostnikom dovolj časa in pozornosti, da lahko razvijejo zaupanje v odnosu z mentorjem. Mentorji v razvojnih razmerjih naj bi skrbeli za stalno naslavljanje strahov in dvomov mladostnika (in hkrati mentorja), prijaznost in ne-obsojajoče odzive na prošnje mladostnika za podporo in pomoč. Podučevanje in kritiziranje sta v taki vrsti odnosa odsvetovani. Izkušnje avtorjev (*prav tam*) kažejo na to, da mladostniki prostovoljno spregovorijo o lastnih negotovostih in problemih, ko se odnosno razmerje ojača – s tem omogočijo mentorju, da jih oskrbi s svetovanjem in vodenjem. Na tej točki mentorji začnejo naslavljeni cilje, ki segajo izven okvirjev razvijanja odnosa in se usmerjajo h krepitvi moči mladostnika (na primer usmerjanje mladostnika k prevzemanju večje odgovornosti).

Druga vrsta odnosa znotraj odnosnega modela zavzema nekoliko bolj avtoritaren pristop, ki mladostnika disciplinira. Morrow & Styles (1995, str. 16-20) opisujeta mentorje v »predpisujočem odnosu« (ang.: »Prescriptive Relationship«) kot figure avtoritete, katerih naloga je, da regulirajo vedenje mladostnika. V tako zastavljenem odnosu, je postavljanje

ciljev, ki naj bi spremenili mladostnika in pa izpostavljanje njegovih težav, nastopilo zelo zgodaj v razvoju odnosa. Mentorji že na začetku sodelovanja postavijo cilje, določijo pravila sodelovanja in aktivnosti z malo ozira na preference mladostnika. Napake mladostnikov so v takšnih odnosih hitro izpostavljene, prav tako pričakovanja za prihodnost in nezadovoljstvo z vedenjem mladostnika. Avtorji (*prav tam*) trdijo, da se v tako zastavljenih mentorskih odnosih mladostniki izogibajo odnosa z mentorjem, zavračajo njegove nasvete in posledično razmerje pogosto zapustijo. V nekaterih primerih so mentorji celo pričakovali, da bodo mladostniki vložili v razvijanje odnosa enako mero truda in pozornosti kakor mentorji sami. Predpisujoča razmerja v razvojnem mentorskem odnosu na koncu pogosto ne delujejo zaradi previsokih in nerealističnih pričakovanj mentorjev (Morrow & Styles, 1995, str. 16-20).

Instrumentalna perspektiva (ang.: »Instrumental Perspective«)

Koncept instrumentalne perspektive mentorskega odnosa temelji na strokovni literaturi, ki predpostavlja, da mladostniki opisujejo odnose z odraslimi osebami, ki niso njihovi starši, predvsem glede na funkcionalne koristi, ki jih odnos omogoča, z bolj afektivnimi izrazi pa opisujejo odnose z družinskimi člani in prijatelji (Darling et al., 1994; Darling et al., 2003 v Allen & Eby, 2007, 33, 34). Gonilna sila instrumentalne perspektive je mentorjeva sposobnost, da vključi mlade v aktivnosti, ki so ciljno usmerjene in mladim predstavljajo izziv (Darling, Hamilton, & Niego, 1994 v Allen & Eby, 2007, str. 33, 34). Razmerja med mentorji in mladostniki, ki so tako zasnovana, so za mladostnike dragocena, ker jim predstavljajo sredstvo za razvijanje novih sposobnosti, raziskovanje novih možnosti in doseganje ciljev, ki jih dojemajo kot dragocene. Mentorjeva vloga se razlikuje od vloge trenerja ali učitelja v tem, da mentor naslavlja osebno rast, socialne kompetence in razvoj karakterja (Hamilton & Hamilton, 2004 v Allen & Eby, 2007, str. 33, 34). Za razliko od odnosne perspektive mentorstva je v instrumentalni perspektivi razvoj osebne vezi in bližine med mentorjem in mladostnikom obravnavan kot posledica dela, ki je temeljilo na učenju spretnosti (Darling, Hamilton, & Shaver, 2003 v Allen & Eby, 2007, str. 33).

Avtorja Hamilton & Hamilton (1992 v Allen & Eby, 2007, str. 34) sta raziskovala značilnosti mentorjev univerzitetnega mentorskega programa glede na njihove predhodne cilje dela z mladostniki in komentarje o njihovem delu. Mentorje sta razdelila v štiri hierarhično urejene nivoje: mentorji v 1. nivoju so se osredotočali predvsem na razvoj osebnega odnosa z

mladostnikom; mentorji na 2. nivoju, so mladostnikom želeli predstaviti različne priložnosti za sodelovanje; mentorji na 3. nivoju so se osredotočali na razvoj karakterja mladostnika in mentorji na 4. nivoju so svoje delo usmerjali v razvijanje socialnih kompetenc mladostnika. Rezultati kvalitativne raziskave so pokazali, da so mentorji višjih nivojev poudarjali pomembnost mentorjev nižjih, medtem ko slednji niso prepoznavali pomembnosti mentorjev višjih nivojev. Mentorji na 1. nivoju so se pogosto spopadali s pomisleki o njihovi sposobnosti razvijanja odnosa. Na splošno je bilo najmanj verjetno, da bodo mentorji 1. nivoja vztrajali pri razvijanju odnosa z mladostnikom. Zaradi usmerjenega in načrtovanega sodelovanja z mladostnikom so mentorji višjih nivojev lahko dlje vztrajali v odnosu z njimi, svoja razmerja pa so ocenili za bolj produktivna in pozitivna kot mentorji nižjih ravni.

UČINKI MENTORSKEGA DELA NA MLADOSTNIKE

Kljub temu da so formalna mentorska razmerja prejela veliko več pozornosti kakor tista, ki se razvijajo naravno, je literatura, ki bi dokazovala blagodejne učinke formalnega mentorstva na mladino, skromna in nekonsistentna. Raziskave, ki raziskujejo izkušnje mentorstva pri mladostnikih, poročajo o pozitivnih, nevtralnih, mešanih in negativnih učinkih mentorstva na mlade – odvisno od tega katere spremenljivke so bile opazovane v raziskavi (Allen & Eby, 2007, str. 169, 170).

Izboljšanje v ocenah, vedenju v šoli, odnosu do šolanja, odsotnosti in v pripravah na nadalnje šolanje je pogosto obravnavana tema pri raziskovanju učinkov mentorstva mladih. Allen & Eby (2007) ponujata štiri raziskave (tri so bile izvedene v šolah, ena pa je predstavljala ugotovitve skupnostnega mentorskega programa), ki precej različno ovrednotijo učinke mentorstva mladih na njihov šolski uspeh. Mentorstvo je pozitivno prispevalo k večji pripravljenosti na univerzitetno šolanje in doprineslo k izboljšanju nekaterih akademskih dosežkov. Obstaja večja verjetnost, da bodo mladostniki, ki so imeli mentorje, nadaljevali z izobraževanjem po srednji šoli, kot tisti mladostniki, ki jih niso imeli – avtorji te raziskave (Cave & Quint, 1990 v Allen & Eby, 2007) povzemajo, da mentorsko delo povečuje potencial drugih kariernih storitev. Mladostniki, ki so bili deležni mentorskih razmerij, so se bolj intenzivno vključevali v proces pripravljanja na univerzitetno izobraževanje (Johnson, 1997; 1999 v Allen & Eby, 2007). V raziskavi Starks (2002 v Allen & Eby, 2007) so mladostniki vključeni v mentorske odnose pokazali napredek v branju, jezikih, povprečni oceni razreda in v odsotnosti od pouka –

rezultati pri pouku matematike in število disciplinskih ukrepov je ostajalo isto kot v testni skupini. V raziskavi Abbot idr. (1997 v Allen & Eby, 2007) je bilo obravnavanih 22 fantov, ki so izhajali iz družin, ki so jih vodile matere. Dečki, ki so sodelovali v mentorskem odnosu, niso pokazali bistvenih sprememb, razen tega, da je bil njihov povprečni šolski uspeh nižji kakor povprečni uspeh kontrolne skupine. Pri tej raziskavi je potrebno vzeti v obzir, da so njene ugotovitve značilne za specifično populacijo mladostnikov iz enostarševskih gospodinjstev.

Pogost cilj mentorskih programov so spremembe v vedenju otrok in mladostnikov. Rezultati raziskave LoSciuto, Rajala, Townsend, & Taylor (1996 v Allen & Eby, 2007) kažejo na izboljšanje odnosa mladostnikov do šole in izobraževanja, do starejših, njihovega dobrobitja in njihovih reakcij v situacijah, ki vključujejo uporabo prepovedanih substanc. Aseltine idr. (2000 v Allen & Eby, 2007) trdijo, da so mladostniki v njihovi raziskavi po osmih mesecih mentoriranja dosegli opazno višje pozitivne vrednosti v odnosu do sebe, do svoje družine in do šolanja, hkrati pa manj pozitivna vedenja do uporabe drog kot kontrolna skupina.

Pogoste spremenljivke v raziskovanju psiholoških učinkov mentorstva na mladostnike so merjenje in opazovanje vedenja, občutki o sebi, medosebni odnosi in duševno zdravje. Mladostniki v raziskavi DuBois, Neville, Parra, and Pugh-Lilly (2000, v Allen & Eby, 2007), po enoletnem obdobju mentorstva niso pokazali nikakršnih statistično pomembnih napredkov v psihološkem in vedenjskem delovanju (ocena je bila podana s strani staršev in učiteljev) ter v razvoju samopodobe in sposobnosti za spopadanje s stresnimi situacijami. V že prej omenjeni raziskavi Abbott idr. (1997), matere 22 fantov, ki so bili vključeni v mentorstvo, niso poročale o izboljšanju odnosa s svojimi sinovi, medtem ko so matere testne skupine poročale o izboljšanju njihovega razmerja s sinovi.

Rezultati raziskav se v veliki meri ne skladajo s teoretično literaturo o socialni podpori, hkrati pa so raziskave pogosto usmerjene v ogrožene populacije otrok, ki imajo specifične značilnosti in ne zastopajo generalne populacije mladih. Potrebne so dodatne in poglobljene raziskave z daljšimi testnimi obdobji in večjimi vzorci na področju razumevanja učinkov mentorstva mladih (Allen & Eby, 2007).

FORMULACIJA PROBLEMA

Na tem mestu bi rad pojasnil uporabo določenih terminov in načinov nazivanja mladostnika, s katerim sva sodelovala. Skozi tekst osebo, s katero sva sodelovala, nazivam z *mladostnik*, v dnevniških zapisih in intervjujih pa sem ohranil mladostnikovo začetnico imena, *L.* V magistrskem delu izmenično uporabljam izraza rolkanje in skejtanje. Izraza sta sopomenki, s tem da je *skejtanje* bolj moderen, skoraj slengovski izraz, ki sem ga uporabljal zgolj v dnevniških zapisih in intervjujih. Prav tako lastno vlogo znotraj odnosa z mladostnikom označujem kot vlogo *prostovoljca* in *mentorja*. Sodelovanje z mladostnikom je potekalo v okvirju četrtnega mladinskega centra Mladi zmaji in v tem kontekstu je bila moja vloga jasno zastavljena kot vloga prostovoljca. Izraz mentor uporabljam zgolj na mestih, kjer sodelovanje z mladostnikom primerjam s konceptom mentorstva. Kljub temu da je najino sodelovanje imelo vse značilnosti mentorskega odnosa, je bilo v okvirju mladinskega centra zastavljeno kot individualno sodelovanje med mladostnikom in prostovoljcem.

Med praktičnim usposabljanjem v dnevnem centru za mlade Mladi Zmaji Bežigrad, sem v začetku šolskega leta 2022/23 dobil priložnost za individualno sodelovanje z mladostnikom, ki kot prostovoljec sodeluje v mladinskem Junior programu Uličnih Zmajev. Izkazalo se je, da je mladostnik navdušen začetnik na rolki. Tudi sam se z rolkanjem aktivno ukvarjam od svojega otroštva in dobro poznam lokalno sceno, aktivne akterje in infrastrukturo, ki je namenjena rolkanju ali pa se lahko v ta namen dobro uporabi. Z mladostnikom sva začela sodelovati tako, da sva se dobivala enkrat tedensko na rolkarskem poligonu pod Fabianijevim mostom v Ljubljani. Moj glavni cilj je bil, da ga podprem pri učenju rolkanja in spoznavanja te lokalne rolkarske kulture v Ljubljani. Najino sodelovanje se je začelo 2. novembra 2022 in trajalo do 20. aprila 2023. V začetnih fazah so se pokazale možnosti, da najino sodelovanje dodatno razširiva in okrepiva. V decembru 2022 smo z ekipo Flow Ramps, v sodelovanju z Mladimi Zmaji, organizirali pet delavnic skejtanja, ki so potekale enkrat tedensko na rolkarskem poligonu pod Fabianijevim mostom. Mladostnik, s katerim sva sodelovala, je bil prisoten na delavnicah in hkrati pomagal pri organizaciji.

Kljub temu da je bil mladostnik že pred najinim prvim srečanjem seznanjen z rolkanjem, mu je vzdrževanje te aktivnosti povzročalo nekaj težav. Izkazalo se je, da ne pozna prostorov, kjer bi lahko rolkal. Poleg tega so javni prostori namenjeni rolkanju (ali tisti javni prostori, ki jih rolkarji

uporabljajo, čeprav temu niso namenjeni) pogosto polni starejših, bolj izkušenih rolkarjev, pred katerimi se mladostnik ni počutil prijetno. Kasneje mi je povedal, da se tudi v drugih socialnih situacijah pogosto sooča z občutki tesnobe, kar je bilo občasno vidno tudi na najinih srečanjih. Prav tako je bil v izvajanju te aktivnosti precej osamljen – v svojem krogu ni imel zadosti vrstnikov, ki bi jih rolkanje veselilo. Hkrati se je izkazalo, da obiski rolkarske infrastrukture, ki se večinoma nahaja v centru mesta, za osnovnošolske otroke, ki prihajajo iz širšega okrožja Ljubljane, niso tako samoumevni kot za nekoliko starejše mladostnike. Najino sodelovanje naj bi torej okrepilo suverenost mladostnika v rolkanju, mu omogočilo, da na varen način vstopi v in spozna lokalno rolkarsko subkulturo in prostore, v katerih se odvija, okrepilo njegovo socialno mrežo, ki temelji na rolkanju, predvsem pa naj bi najina druženja doprinesla k razvoju njegovih sposobnosti na rolki.

Najino sodelovanje je bilo na začetku nestrukturirano in podobno običajnemu druženju. Šele kasneje, ko sva vzpostavila tesen osebni stik, sva začela najino sodelovanju usmerjati proti konkretnim ciljem in načrtovati projekte, ki so proces učenja okrepili. Proces vzpostavljanja osebnega odnosa z mladostnikom in kasnejša vpeljava delovnega odnosa (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011) in izvirnega delovnega projekta pomoči (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011; Horvath & Luborsky, 1993) se mi zdita pomembna vidika individualnega dela z mladostniki. Tekom sodelovanja sem opazil očiten napredek mladostnika v rolkanju in razvijanju socialne mreže, ki temelji na rolkanju. Zdelo se mi je, da najino sodelovanje vpliva na krepitev moči mladostnika (Boškić, 2005; Dragoš idr., 2008; Videmšek, 2008; Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009) in zanimalo me je, kako točno je proces krepitev moči potekal. Prav tako me je zanimala lastna vloga znotraj odnosa sodelovanja z mladostnikom in pa mladostnikovo doživljanje moje vloge. Najin odnos je bil definiran kot individualno sodelovanje v sklopu javnega zavoda Mladi Zmaji, konceptualno in praktično pa je imel značilnosti mentorskega odnosa med strokovnim delavcem in mladostnikom (Allen & Eby, 2007).

Z raziskavo želim pridobiti globlje razumevanje vzpostavljanja osebnega stika, delovnega odnosa in vpeljave izvirnega delovnega projekta pomoči v odnosu z mladostnikom. Prav tako me zanima proces krepitev moči mladostnika in vlog mentorja znotraj odnosa sodelovanja.

Raziskovalna vprašanja:

1. Katere so bile posebnosti v procesu vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika med prostovoljcem in mladostnikom?
2. Kako vpliva vzpostavitev izvirnega delovnega projekta pomoči na sodelovanje z mladostnikom?
3. Kako je potekal proces krepitev moči mladostnika?
4. Katere karakteristike dela prostovoljca so pozitivno vplivale na proces doseganja ciljev in krepitev moči?

Hipoteze:

H1: Zaradi počasnega in spontanega razvoja zaupnega osebnega stika med prostovoljcem in mladostnikom sta udeležena v procesu podpore in pomoči lahko prišla do ideje o projektu in ciljih, ki so bili mladostniku v iskren interes.

H2: Vzpostavitev izvirnega delovnega projekta pomoči sodelovanje z mladostnikom intenzivira in dodatno usmeri k željenim razpletom.

H3: Proces krepitev moči je bil odvisen predvsem od razvijanja in nadgrajevanja rolkanja pri mladostniku.

H4: Prisotnost prostovoljca v odnosu z mladostnikom, je pozitivno vplivala na proces krepitev moči mladostnika.

OPIS METODOLOGIJE

VRSTA RAZISKAVE

Dotična raziskava je kvalitativna, saj sestavljajo temeljno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, besedni opisi in pripovedi, to gradivo pa je obdelano in analizirano besedno (Mesec, 2016/2017, str. 11). Raziskava je osredotočena na enega posameznika in na procese pomoči med piscem in tem posameznikom, zato jo lahko opredelimo kot singularno študijo posameznih primerov družbenih entitet. Na tem mestu je pomembno omeniti, da se raziskava osredotoča na enega specifičnega posameznika, vseeno pa vključuje tudi nekaj drugih posameznikov pri raziskovanju procesov pomoči. Družbena entiteta, obravnavana v

raziskavi (torej obravnavani posameznik), je enostavna, saj njena struktura ne zavzema več hierarhičnih ravni (Mesec, 2016/2017, str. 53-55). V raziskavi je zbrano in analizirano novo izkustveno gradivo (pridobljeno preko spraševanja in opazovanja), torej je raziskava tudi empirična (Mesec, 1997). Raziskava je prav tako eksplorativna, ker raziskuje individualne procese pomoči znotraj diade med strokovnim delavcem in specifičnim mladostnikom.

Teme, ki so upoštevane v raziskavi:

- razvijanje osebnega odnosa med raziskovalcem in mladostnikom,
- vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika med raziskovalcem in mladostnikom,
- vzpostavitev izvirnega delovnega projekta pomoči,
- krepitev moči mladostnika,
- vloga raziskovalca v procesu pomoči in podpore.

MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV

Prvi merski instrument v raziskavi je vprašalnik za delno strukturiran intervju. Intervju je bil opravljen z mladostnikom, strokovno delavko iz Mladih Zmajev, ki z njim sodeluje, in z mladostnikovo mamo. V intervjujih sta uporabljena dva različna sklopa vprašanj – en je namenjen intervjuju z mladostnikom, drugi pa intervjuju s strokovno delavko in mamo. Pomemben in celo najobsežnejši vir podatkov so bili dnevniški zapisi, ki sem jih pisal sproti za vsako posamezno srečanje z mladostnikom.

POPULACIJA IN IZBOR ENOT RAZISKOVANJA

Raziskovalna populacija dotične študije primera so mladostnik, ki je sodeloval v procesih pomoči in podpore, in pomembne odrasle osebe v njegovem življenju, ki so ta proces sodelovanja spremljale.

Izbor enot raziskovanja populacije torej sestavljajo mladostnik in njegova mama ter strokovna delavka iz Javnega zavoda Mladi Zmaji, ki je z mladostnikom v tesnejših stikih. Pri izboru enot raziskovanja sta bila glavna faktorja relevantnost in dostopnost pomembnih odraslih oseb, s katerimi je mladostnik v stiku in ki so spremljale proces pomoči med mladostnikom in piscem.

Pomembno je vedeti, da raziskava ni namenjena generaliziranju rezultatov na širšo populacijo – raziskava se osredotoča na izkušnje posameznega primera. Izbira enot raziskovanja (vzorčenje) ni potekala po metodi reprezentativnega vzorčenja in posledično tudi statistično posploševanje ni možno (Mesec, 2016/2017, str. 23).

ZBIRANJE PODATKOV

Dnevniški zapisi: nastali so na podlagi opazovanja z udeležbo – dnevniški zapisi so nastajali od prvega do zadnjega stika z mladostnikom, torej od 2. 11. 2022 do 20. 4. 2023. Iz dnevniških zapisov je razviden predvsem proces razvijanja osebnega stika in kasneje delovnega odnosa. Dnevniški zapisi so nastajali sproti – vsak zapis je nastal na dan srečanja z mladostnikom ali dan kasneje.

Delno strukturirani intervjuji: podatki so bili pridobljeni z metodo spraševanja. Po končanem projektu so bili opravljeni intervjuji z mladostnikom (6. 4. 2023 – park pri Fabianijevem mostu), z njegovo mamo (5. 4. 2023 – Trg Republike) in s strokovno delavko iz Mladih Zmajev, ki je bila z mladostnikom v stiku (19. 4. 2023 – park pri Fabianijevim mostom). Vsi intervjuji so trajali med 30 in 45 minut.

OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

Po tem, ko sem pretipkal vse tri intervjuje na računalnik, sem zbral vse empirično gradivo (torej dnevniške zapise in intervjuje) in ga kronološko uredil. V besedilu sem nato določil izjave oz. enote kodiranja, jih odebelil in jim pripisal kode, po katerih jih lahko prepoznamo. Empirično gradivo sem razdelil v štiri kategorije: dnevniški zapisi srečanj, dnevniški zapisi delavnic skejtanja v decembru, dnevniški zapisi dnevnih izletov, ki so sestavljali izvirni delovni projekt pomoči, in intervjuji. Vsaki kategoriji sem določil kodo, da bi bralec lažje razumel, h kateri kategoriji spada posamezna izjava:

- dnevniški zapisi srečanj: D (zaporedna št. dnevniškega zapisa) – (št. izjave); primer: D2-7,
- dnevniški zapisi decembrskih delavnic roljanja: DD (zaporedna številka dnevniškega zapisa) – (št. izjave); primer: DD9-3,
- dnevniški zapisi dnevnih izletov: DE (zaporedna številka dnevniškega zapisa) – (št. izjave); primer: DE22-6,

- intervjuji: I (zaporedna številka dnevniškega zapisa) – (št. izjave); primer: I32-4.

Dele besedila, ki za raziskavo niso bili relevantni sem izpustil. Po tem sem se lotil odprtega kodiranja, v katerem sem izbranim relevantnim delom besedila pripisal pojme, s katerimi sem skušal čim bolje opisati izbrane enote kodiranja. Pripisane pojme sem uredil v tabele.

Primer odprtega kodiranja:

TABELA D19

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D19-1	Pogosto je zahajal pod Fabijanijev most, zadnje čase pa, glede na to, da je bilo vreme veliko lepše, so se nekajkrat odpravili tudi do skejtparka v Tivoliju (D19-1).	Motivacija mladostnika za rolkanje – samostojno rolkanje z vrstniki	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D19-2	Med skejtanjem mi je L. povedal, da grejo on, xy in xy (povabili so tudi xy, ampak še ni prepričan) v sredo v Koper (D19-2).	Motivacija mladostnika za rolkanje – rolkarski izlet z vrstniki	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; IDPP
D19-3	Mislim, da je sprememba lokacije mladostnikom prišla prav. Celo zimo smo bili zaprti pod mostom in sam sem se počutil malo osveženo, oni pa so tudi izgledali tako (D19-3).	Prilagajanje vsebin sodelovanja – sprememba lokacije	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

Po odprtem kodiranju sem se lotil selektivnega kodiranja, v katerem sem najbolj povedne, vsebinsko bogate pojme združil v kategorije, ki predstavljajo višje ravni abstrakcije. Hkrati sem opravil tudi osno kodiranje, v katerem sem ugotavljal modalitete pojmov in njihove podkategorije ter skušal ugotoviti odnose med pojmi in kategorijami. V procesu osnega in selektivnega kodiranja sem izpostavil tudi teme, na katere se posamezni pojmi navezujejo. Sledilo je definiranje kategorij raziskovanja. V zadnjem koraku analize sem oblikoval poizkusno teorijo, ki sem jo predstavil v obliki rezultatov in razprave.

Primer osnega in selektivnega kodiranja:

Kategorija: **Mladostnikova socialna mreža in družabnost**

Pojmi v kategoriji *Mladostnikova socialna mreža in družabnost* opisujejo trenutke, v katerih je mladostnik uspel okrepiti in razširiti svojo socialno mrežo, ki se nanaša na roljanje. Hkrati pojmi v tej kategoriji pričajo o mladostnikovi potrebi po ustvarjanju in krepljenju socialne mreže.

Pojem: ***Širjenje socialne mreže***

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Seznanitev s pomembnimi akterji na sceni		D3-2
Pridruži se nama L. prijatelj	Začetki formiranja skupine	D7-3, D7-11
Zadovoljstvo z družbo	Začetki formiranja skupine	D7-9
Samostojno skejtanje z vrstniki	Začetki formiranja skupine	D14-1
Rolkanje pred delavnicami	Začetki formiranja skupine	DD15-1
Potreba po rolkarski skupini (ugibanje prostovoljca)	Začetki formiranja skupine	DD15-4
Potreba po vzpostavitvi skupine vrstnikov, s katero lahko rolka		D20-5
Oblikovanje skupine za roljanje		DE26-1
Mladostnik pove staršem		I32-3

D3-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D7-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D7-11 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

D7-9 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D14-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DD15-4 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DD15-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D20-5 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE26-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Pojem: ***Medvrstniško sodelovanje***

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Spremenjena vloga prostovoljca	Prvi obisk	D7-5
Način sodelovanja z vrstnikom	Prvi obisk	D7-6

D7-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D7-6 (tema: Krepitev moči mladostnika)

FAZE RAZISKAVE

Srečanja z mladostnikom so od začetka sodelovanja potekala enkrat tedensko (ob sredah) po dve uri. V obdobju izvajanja decembrskih delavnic rolkanja, sva se z mladostnikom videvala dvakrat tedensko: ob sredah na najinih dogovorjenih terminih in ob četrtnih, ko so potekale delavnice rolkanja. V času izvajanja izvirnega delovnega projekta pomoči sva se z mladostnikom prav tako videvala dvakrat tedensko: ob sredah na dogovorjenih srečanjih in vikendskih izletih, ki so bili ključni del IDPP.

FAZA oz. DOGODEK SODELOVANJA Z MLADOSTNIKOM	ČASOVNA OPREDELITEV FAZE/ DOGODKA IN ŠT. DNEVNIŠKEGA ZAPISA
Prvo srečanje	2.11.2022 (DNEVNIK D1)
Dogovor o sodelovanju	13.12.2022 (priloga Dogovor o sodelovanju)
Delavnice rolkanja z Mladimi Zmaji (december 2022)	8.12.2022 – 4.1.2023 (DNEVNIK DD9, DD11, DD13, DD15, DD16)
Ideja za IDPP	11.1.2023 (DNEVNIK D17)
Načrtovanje IDPP (prostovoljec se je v tem obdobju ukvarjal predvsem s komuniciranjem IDPP mentorici na Mladih Zmajih)	DNEVNIK D17 – D21
Izvajanje IDPP (poleg izvajanja IDPP, se prostovoljec in mladostnik še vedno dobivata enkrat na teden pod Fabianijevim mostom)	26.2.2023 – 1. izlet (DNEVNIK DE22) 4.3.2023 – 2. izlet DNEVNIK DE24) 11.3.2023 – 3. izlet (DNEVNIK DE25) 19.3.2023 – 4. izlet (DNEVNIK DE26) 26.3.2023 – 5. izlet (DNEVNIK DE28) 2.4.2023 – 6. izlet (DNEVNIK DE30) 5.4.2023 – 7. izlet (DNEVNIK DE31)
Zbiranje intervjujev	5.4.2023 (INTERVJU I32) 6.4.2023 (INTERVJU I34) 19.4.2023 (INTERVJU I36)
Zaključno srečanje	20.4.2023 (DNEVNIK D37)
Spomladanske rolkarske delavnice z Mladimi Zmaji (delavnice so tik pred začetkom odpadle)	1.4.2023 – 31.5.2023 (enkrat tedensko po dve uri)

REZULTATI

VZPOSTAVLJANJE DELOVNEGA ODNOSA IN OSEBNEGA STIKA

Motivacija mladostnika za sodelovanje

V prvem srečanju sem zaznal, da je mladostnik zainteresiran za sodelovanje z mano in da se lahko ob meni sprosti. *»Zagotovo pa sem opazil, da je postal tekom pogovora bolj zgovoren in da je imel na obrazu rahel nasmešek, ki mi je namigoval na to, da je zainteresiran, da se veseli in da je navdušen, da so se stvari poklopile tako, kot so se (D1-2).«* Že na začetku sodelovanja sem prepoznal potencialen interes mladostnika za tesnejše in daljše sodelovanje. *»Danes sem L. omenil, da bi želel z njim sodelovati. To sem prihranil za konec najinega srečanja (D3-4).«* Navdušen sem bil, ko se je izkazalo, da je mladostnik zainteresiran za tesnejše in daljše sodelovanje (*»Bil sem navdušen, ko sem videl, da je L. zainteresiran za bolj tesno sodelovanje z mano (D3-6).«* Tudi tekom sodelovanja – na zadnjih delavnicah rolkanja, ki so potekale decembra (DNEVNIK DD15) – je mladostnik izkazal interes za nadaljevanje odnosa z menoj. *»Po koncu delavnic me je L. vprašal, ali se bo najino druženje od tu naprej nadaljevalo. Vprašanje je izpadlo, kakor da želi, da z najinim sodelovanjem nadaljujeva (DD15-3).«*

Motivacija za rolkanje

Mladostnikova zavzetost za rolkanje je bila vidna že na začetku. Na najinih srečanjih je pokazal veliko samoiniciative in interesa za rolkanje (D6-7, D7-2). *»Zdi se mi, da ga nisem rabil niti vzpodbujati, svetoval sem mu le, kje naj začne in katere ovire so najmanj zahtevne za začetek (D2-2).«*; *»Bil je zagnan in ves čas je skejtal sam od sebe (D2-6).«* Na začetku sem občutil olajšanje, ko sem dojel, da je mladostnik zagnan v rolkanju. *»Bil sem olajšan, ko sem videl, da ga sploh ne rabim vzpodbujati (D2-7).«*; *»Oba sta aktivno skejtala in se skušala prilagoditi novemu terenu, ki ga še nista imela priložnosti probati. Njuna angažiranost me je zelo pomirila ... (DE22-11).«* Kljub mojim pomislekom, se je izkazalo, da je mladostnik zavzet za rolkanje do te mere, da ne pričakuje drugih aktivnosti na srečanjih. *»Nekaj časa nisem bil povsem prepričan ali se mu sploh da porabiti eno uro in pol samo za skejtanje, ampak vedno bolj ugotavljam, da se resno zanima (D8-13).«* Kdaj se je zgodilo, da je mladostnik prispel na rolkarski poligon že pred začetkom najinega srečanja in rolkal sam, brez mojega spremstva. *»Ko sem prispel pod most je bil L. že tam in je skejtal. Opažam, da je izjemno motiviran in navdušen nad skejtanjem (D12-1).«* Rolkal je tudi ob slabih vremenskih pogojih. *»Ko sem*

prispel pod most je bil L. že tam in skejtal, kljub temu da je bilo zelo temno (DD16-1).» Mladostnikova mama je poudarila, da ga z možem podpirata pri rolkanju tako, da mu nudita prevoz do rolkarskega poligona. *»Ja, ja, smo jih peljali tja. Dostikrat smo hodili sami, ob jutrih, pa tudi kasneje potem z xy in xy. Velikokrat sem jih peljala pa jih šla potem pobrat čez dve uri, ali kakorkoli že (I32-6).*» Močno verjamem, da je rolkanje pomembno sredstvo, s katerim lahko mladostnik na najinih srečanjih izstopi iz svoje cone udobja. *»Zdi se mi, da po navadi ne rad zapusti svojo cono udobja, danes pa je skejtal praktično vsak spot, na katerem smo se ustavili, kljub temu da jih ni poznal in da so mu bili vsi novi (DE31-8).*» Mladostnik rolka tudi izven srečanj – s svojima prijateljema (ki sta se prav tako udeležila nekaterih izletov) samostojno rolkajo po Ljubljani. *»[G]lede na to, da je bilo vreme veliko lepše, so se nekajkrat odpravili tudi do skejtparka v Tivoliju (D19-1).*» Ta njihova navada se je zares razvila in okrepila v obdobju, ko sva z mladostnikom sodelovala. Prav tako je mladostnik skupaj z njima organiziral izlet v skateparke izven Ljubljane. *»Med skejtanjem mi je L. povedal, da grejo on, xy in xy (povabili so tudi xy, ampak še ni prepričan) v sredo v Koper (D19-2).*»

RAZVOJ OSEBNEGA ODNOSA MED PROSTOVOLJCEM IN MLADOSTNIKOM

Tekom sodelovanja sem se trudil, da bi dal mladostniku vedeti, da me njegovo počutje zanima. *»Želel sem zvedeti kaj več o njegovem počutju, zato sem se malo pošalil na njegov račun in ga vprašal, kaj točno ta njegov 'pa v redu' pomeni (D6-1).*» Imel sem občutek, da se mladostnik v najinem pogovoru počuti sproščeno. *»Predvsem je bilo današnje srečanje lahkotno in živahno. Imel sem občutek, da se je L. želel pogovarjati z menoj in da se je počutil sproščeno in udobno (D6-8).*«; *»Ko sva se dobila, je bil nekoliko zadržan in nesiguren, tekom najinega druženja pa je postajal vse bolj sproščen in rahlo se je smejal. Tudi bolj komunikativen je postal (D2-5).*» Pogovor o skupnih hobijih (rolkanje in igranje kitare) je odprl možnosti za najino zbližanje. *»Večino časa pa sva se pogovarjala o kitarah in glasbi. L. mi je pokazal pesem The Philosopher od benda Death; povedal mi je, da se jo skuša naučiti. Pesem ima nekaj precej tehničnih delov in po navadi bi pričakoval od starejših in bolj izkušenih poslušalcev, da jih zanima ta specifičen bend (D6-3).*» Preko raziskovanja skupnih tem z mladostnikom, sem dobil možnost, da spoznam njegove močne točke. *»Ugotovil sem, da mu glasba in pa igranje pomenita veliko in dobil sem občutek, da je igranje kitare njegova močna točka. (D6-4).*» Z mladostnikom sva pogosto govorila o osebnih temah, kakor so na primer težave z vrstniki in pa občutki tesnobe,

ki jih doživlja v prisotnosti nepoznanih ljudi. *»Z mano je delil zanimivo situacijo, v kateri se je znašel, ki vključuje njegove prijatelje (D10-1).«; »L. mi je danes tudi nekoliko bolj objasnil neprijetne občutke, ki jih doživlja med tujimi ljudmi – zdaj ga lahko bolje razumem (D10-6).«* Takšni pogovori so mi omogočili večje razumevanje življenjskega sveta mladostnika. Pogovori z mladostnikom so bili pogosto tudi lahkotni in vsakdanji. *»Pogovarjali smo se o povsem vsakdanjih stvareh in imel sem občutek, da smo v pogovoru vsi uživali (D17-1).«; »Ko sem prispel pod most, sem ga vprašal, kako je, in z nasmeškom je odgovoril, da super. Test iz biologije mu je šel zelo dobro, predvsem pa se veseli jutrišnjih delavnic skejtanja, ki jih pripravljamo z Mladimi Zmaji (D8-1).«* Ti trenutki so bili zame zelo pomembni. *»Zdi se mi, da v zadnjih nekaj srečanjih nisem zares imel časa, da bi se z L. pogovarjal. Zato sem bil te priložnosti iskreno vesel (D17-1).«* Mladostniku sem lahko nudil oporo ob sporih z bližnjimi prijatelji. *»Takrat sem ga skušal čimbolj poslušati glede tegob in razočaranja. Zdelo se mi je pomembno, da mu dopovem, da ima pravico biti jezen in se počutiti, kakor se počuti, hkrati pa more razumeti, da ima xy isto pravico do tega, da je jezna in da bi rada nekoliko prej šla domov (DE30-5).«*

KREPITEV MOČI MLADOSTNIKA

Aktivna participacija

Mladostnika sem poizkušal vključiti v sprotno evalvacijo rolkarskih delavnic, ki so potekale decembra. Preko refleksije posameznih rolkarskih delavnic sva ugotovila, kako bi lahko proces učenja rolkanja z udeleženi še dodatno okrepili. *»Pred začetkom delavnic sva se pogovarjala o tem, kako bi jih lahko izboljšali in nadgradili. Na prejšnjem srečanju sva razpravljala, da bi morda pomagalo, če bi se skušali skupaj osredotočiti na posamezne objekte ... (D11-1).«; »... morda, da se skušamo osredotočiti na isto oviro hkrati, da probamo isti trik in vidimo kdo ga izvede na kakšen način ... (D10-3).«* Skupna refleksija rolkarskih delavnic je prispevala k izboljšanju mojega dela. *»Prav tako so mi zelo prav prišle njegove povratne informacije glede skejt delavnic (D10-5).«*

Mladostnik se je aktivno vključil tudi v proces učenja na rolkarskih delavnicah, ki so potekale v decembru 2022. Samoiniciativno je pomagal pri učenju drugih udeleženi, ki niso bili tako vešči v rolkanju kot on. *»V enem trenutku sem opazil, da L., svojemu kolegu razlaga nekaj o vožnji na rampi ... (DD11-3).«; »L. je skušal pomagati xy; xy se je aktivno vključevala v učenje*

(DD15-2).« Mladostnika sem spodbujal v prevzemanju mentorske vloge in v učenju ostalih prisotnih. »[K]asneje sem ga pohvalil in mu povedal, da je medsebojna pomoč zelo zaželenja (DD11-3).« Kljub pomoči pri izvajanju decembrskih rolkarskih delavnic mladostnik takrat ni prevzel nobene konkretne odgovornosti pri organizaciji – njegova vloga pri organizaciji je ostala nekoliko površinska in priložnostna. »Mislim pa, da obstaja še veliko načinov, na katere bi se lahko L. še dodatno vključil v organizacijo in izvajanje delavnic ... (D9-6).« Kasneje, med intervjujem z mladostnikom, se je izkazalo, da je veliko pobude prevzel v svoje roke s tem, da je po svoji osnovni šoli delil letake za decembrske rolkarske delavnice, ne da bi meni to sploh omenil. Letake je poleg tega oblikoval samoiniciativno in brez pomoči kogarkoli od ljudi, ki so bili zadolženi za organizacijo delavnic. »Ja, ja – jaz sem tudi takrat naredil neke plakate in jih po šoli vtikal folklu v omarice (I36-9).«

Pomembna priložnost za prevzemanje resnične odgovornosti se je pojavila ob načrtovanju rolkarskih delavnic, ki naj bi jih izvedli v aprilu 2023 (na žalost je načrt tik pred začetkom izvajanja propadel). Mladostnik je (skupaj s prijateljem, ki se je udeležil tudi decembrskih delavnic) bil pripravljen prevzeti oblikovanje grafike za oglaševanje in pa sprotno promoviranje delavnic. Odgovornost, ki naj bi jo mladostnik v tem primeru prevzel, je bila konkretna. »... da sta vidva imela zelo konkretno nalogo, kar je pomenilo, da sta imela neko konkretno odgovornost in tudi konkretno bi lahko zasrala tudi druge, če je ne bi izpolnila (I36-8).« Mladostnik je v intervjuju izpostavil, da je bil zadovoljen in navdušen nad prevzemanjem odgovornosti. »Pač ja, meni je bilo zelo najs, da sva imela lahko to na čez ... (I36-8).« S tem, da je prevzel resnično odgovornost, se je počutil, kot da je zavzel pomembno in cenjeno vlogo v izvajanju delavnic. »Dobro nama je bilo, da sva bila bolj vključena v to celo stvar (I36-8).« Poleg tega se je počutil bolj kot organizator, kakor pa le potencialni udeleženec delavnic. »Hahahah, ja, pač bolj bi bila del teh delavnic, bolj bi bila organizatorja kot pa samo udeleženca (I36-8).« Tudi strokovna delavka je v intervjuju potrdila, da se spomni, da jo je mladostnik povabil na ogled delavnic na tak način, da je bilo očitno, da je v organizacijo in izvajanje aktivno vključen. »S: Spomnim se, da si me za te delavnice na POPTV-ju tudi povabil: »Dej, pridi na NAŠE delavnice. A veš?« (I36-10).«

Mladostnik je bil vključen tudi v načrtovanje in izvajanje izvirnega delovnega projekta pomoči. Mladostniku sem pojasnil, da je njegova zavzetost potrebna tudi za načrtovanje in izvajanje

IDPP. *»Poudaril sem, da moramo začeti z načrtovanjem naslednji teden, hkrati pa, da bo za vsak izlet potrebno narediti načrt in v načrtovanje vložiti nekaj časa (D20-4).«* Mladostnik je skrbel predvsem za komunikacijo med mano, ostalimi vrstniki, ki so se izletov IDPP udeležili, in starši mladostnikov. *»L. me je prosil, da si naložim na telefon Viber, da lahko komuniciramo z xy in xy vsi skupaj – to je načeloma naša ekipa za v nedeljo. Xy in L. (tudi xy po SMS-su) sem objasn timer, da potrebujem čim hitreje telefone njihovih staršev (D21-5).«*

Zdelo se mi je pomembno, da je mladostnik aktivno vključen v najin odnos in na začetku sodelovanja sem ga skušal vzpodbuditi k temu, da o daljšem sodelovanju z menoj temeljito razmisli ter se posvetuje s starši. *»Kljub temu da mi je večkrat potrdil, da želi sodelovati, sem vztrajal pri tem, da še enkrat dobro razmisli (D3-7).«* Prav tako sem ga je skušal vključiti v pisanje svojih dnevniških zapisov o najinem sodelovanju. *»... povedal, da mi je pomembno, da je v ustvarjanje mojih dnevniških zapisov (ki bodo služili kot empirični material moje magistrske naloge) aktivno vključen (D7-10).«* Ta praksa se ni obnesla.

Napredki v rolkanju

Tekom celotnega sodelovanja so bili mladostnikovi napredki v rolkanju dobro vidni (DE22-7, D29-1). *»Opazil sem, da mu določeni manevri grejo bolje kot zadnjič (D6-2).«; »... kjer se je v enem dnevu naučil kar dva nova trika. Bil sem navdušen nad napredkom v njegovem skejtanju (DD9-4).«; »Glede na izraz na njegovem obrazu mi je bilo jasno, da je v svoji karieri skejtanja postavil pomemben mejnik ... (D29-1).«*

Na zadnjem izletu IDPP, ki smo ga izvedli po centru Ljubljane, je bil njegov napredek od začetka sodelovanja zelo viden – rolkal je po novem, neznanem terenu in izvajal nove trike, pri tem pa sem ga še snemal. *»V nekaj poizkusih mu je uspelo skočiti s pomočjo skakalnice ... Danes je imel tudi prvo izkušnjo s snemanjem na telefonu in odrezal se je odlično. ... tam prav tako našel dve stopnici, ki jih je preskočil v le nekaj poizkusih ... (DE31-6).«*

Mladostnik se je mojim predlogom za napredek v rolkanju nekoliko izogibal, vseeno pa je imel svoj unikaten ritem in način učenja novih rolkarskih sposobnosti – njegov napredek je bil nepričakovan. *»L. pogosto ne upošteva mojih predlogov, ampak vedno najde način za napredek, vendar to stori na način, da je njemu udobno (DE30-4).«*

Tudi mladostnikova mama meni, da je napredoval, vendar iz njene izjave ni bilo jasno, ali govori o skejtanju ali pa ima v mislih napredek v izboljšanju njegove samozavesti preko rolkanja. »[Ž]e z udeleževanjem na Zmajih je dosegel veliko, s tem skejtanjem pa samo še več (I32-2).« Mladostnikova mama prav tako vidi večjo suverenost mladostnika v obiskovanju rolkarske infrastrukture in izvajanju rolkanja. »Zdaj pa se tamali organizirajo sami in grejo skejdat. Hočem reči, da ja, pohvali se s tem (I42-4).« Mladostnik je o svojih dosežkih na rolki pripovedoval tudi staršema, kljub temu da podrobnosti sodelovanja ni delil z njima. »Bolj je razlagal o svojih lastnih dosežkih, če mu je kaj uspelo na skejtu, ni pa na široko razlagal o tem, kaj delata (I32-1).«

Širjenje socialne mreže

Mladostnikova potreba po širjenju socialne mreže, ki je bazirana v rolkarski kulturi, je bila prisotna že pred začetkom najinega sodelovanja »[M]islilim, da mu je bilo všeč, ko je dojel, da je tudi meni v interesu, da pomagam izpeljati njegovo delavnico ... (D1-2).« Mladostnik je v proces individualnega sodelovanja vključil tudi nekatere svoje prijatelje vrstnike, s katerimi so rolkali tudi sami. »Kmalu za nama je v skejtpark prispel mlajši fant, ki ga je L. poznal (D7-3).« Nad vključitvijo svojih prijateljev je bil navdušen. »Povedal mi je, da mu je bilo všeč, da se nama je lahko danes pridružil njegov prijatelj. Prav tako je izpostavil trenutek, ko sta z njim skejtala novo linijo (D7-11).«; »Med sabo sta si lahko delila nasvete, predvsem pa je vedno bolj zabavno in izpolnjujoče skejtati, ko imaš družbo vrstnikov (D7-6).« Prisotnost teh prijateljev v procesu sodelovanja je bila pomembna, saj se je na ta način okrepila mladostnikova naravna socialna mreža. »L. je bil vidno zadovoljen z družbo in njegovo dobro počutje, ki mu krepi samozavest, je konec koncev cilj najinih srečanj (D7-9).« Mladostnik in njegovi prijatelji so tekom najinega sodelovanja okrepili svojo navado skupnega rolkanja.

Mladostnik in njegovi prijatelji, ki so se pridružili individualnemu sodelovanju, so redno rolkali tudi sami brez mojega spremstva. »Nasploh mi je L. že večkrat v zadnjem času omenil, da so se (predvsem v času počitnic) z xy in xy dobili sami in skejtali pod mostom (D14-1).« Pogosto so zahajali na rolkarski poligon pod Fabianijevim mostom pred srečanji. »L., xy in xy so prispeli že ob štirih, kasneje pa so mi povedali, da so bili v skejtparku nekaj ur že včeraj (DD15-1).« Prepričan sem, da je mladostnik v družbi svojih vrstnikov bolj užival kakor sam z menoj. »Zdi se mi, da je L. veliko bolj užival v družbi ostalih otrok, s katerimi se je lahko udeleževal v nekem

skupnem hobiju, kakor pa sam z mano (DD15-4).» V fazi izvajanja IDPP (izleti na katerih je mladostnik spoznaval lokalne rolkarske D.I.Y. kulture) se je veliko mladostnikove pozornosti vrtelo okoli vrstnikov, ki bi jih želel povabiti na izlete – krepitev mladostnikove naravne socialne mreže je bila za mladostnika pomemben aspekt sodelovanja. *»Dobil sem vtis, da se je L. obremenjeval predvsem s tem, koga naj vzame s seboj. Mislim, da je to za L. ključen aspekt teh izletov – zdi se mi, da družba, v kateri je, precej vpliva na njegovo počutje in lahko razumem, da mu je pomembno, s kom bo preživel čas, ki mu je dragocen (D20-5).*» V tem smislu je bil izlet v Kamnik (DNEVNIK DE26) za mladostnika zelo pomemben, saj je bil to prvi izlet, katerega so se udeležili tudi mladostnikovi prijatelji – to je bil prvi izlet izvirnega delovnega projekta pomoči, ki je bil točno tak, kot si ga je mladostnik predstavljal ob načrtovanju. *»Dobil sem vtis, da se je L. obremenjeval s tem, koga naj vzame s seboj. Mislim, da je to za L. izjemno ključen aspekt teh izletov – zdi se mi, da družba, v kateri je, precej vpliva na njegovo počutje in lahko razumem, da mu je pomembno, s kom bo preživel čas, ki mu je dragocen (D20-5).*»

Širitev mladostnikove naravne socialne mreže so zaznali tudi njegovi starši. Njegova mama je v intervjuju pojasnila, da je očitno, da je mladostnik tekom najinega sodelovanja uspel navezati nove stike. *»Vsakič, ko sta bila vidva zunaj in je nekoga novega spoznal, mi je to povedal. Nam je povedal, da so prišli mimo neki tvoji prijatelji pa da so bli še drugi skejterji pa še neke dve drugi puncici in se je predstavil in dal roke ... (I32-3).*» Mama je prav tako poudarila mladostnikov napredek v rolkanju in grajenju samozavesti – pred sodelovanjem je bil mladostnik mnogo bolj občutljiv glede prisotnosti drugih ljudi na rolkarskih poligonih, zdaj pa lahko s svojo lastno družbo rolka samostojno, brez pomoči staršev (ali moje pomoči). *»Smo skušali najti čas, ko je najmanj ljudi. Zdaj se pa tamali organizirajo sami in grejo skejtati (I32-4).*» Večja suverenost v rolkanju in socializiranju znotraj te kulture mladostniku pomeni veliko. *»Hočem reči, da ja, pohvali se s tem. Mu ful veliko pomeni (I32-4).*» Tekom sodelovanja sem se trudil, da bi mladostnika seznanil s starejšimi osebami, ki so odgovorne za razvoj rolkarske subkulture. *»L. sem xy na hitro predstavil, zdelo se mi je pomembno, da ve kdo je (D3-2).*»

VZPOSTAVLJANJE IDPP

V začetku procesa sodelovanja (DNEVNIK D8) sem se zavzemal za vzpostavitev ciljev sodelovanja med mano in mladostnikom. Mladostnika sem skušal usmeriti v oblikovanje ciljev, ki bi bili zanj zanimivi in koristni. *»Predvsem sem L. skušal vzpodbuditi k temu, da razmišlja o*

ciljih, ki bi bili zanimivi in smiselni zanj ... (D8-6).« Mladostnik je bil precej nezainteresiran. *»Med pogovorom o ciljih sem začutil, da je L. postal nezainteresiran ... (D8-8).*« Dobil sem občutek, da mu vsiljujem svoje mnenje. *»Bolj ko sem se trudil, da mu obrazložim, na kakšne cilje ciljам, bolj sem dobival občutek, da mu posredno in nehote vsiljujem, na kakšen način naj razmišlja (D8-9).*« Zaradi tega sem proces oblikovanja ciljev opustil. *»Imel sem občutek, da ga oblikovanje ciljev in pogovarjanje ne zanima in da se počuti, kot da nima nič od tega (D8-10).*« Občutke o nekoristnosti oblikovanja ciljev sodelovanja je potrdil tudi mladostnik sam (D8-10). Mladostnika nisem želel siliti v oblikovanje ciljev, saj menim, da je to ključen korak sodelovanja in škoda bi bilo, da bi ga opravila samo zavoljo tega, da je opravljen. *»Želel sem dobiti nekakšen odgovor, nisem pa želel, da bi ta pomemben korak na hitro odkljukala, samo zato da bi bil izpolnjen. Zdelo se mi je bolje, da se ustavim in ga pustim skejtati ... (D8-11).*«

Pomembna sprememba se je zgodila na 17. srečanju (DNEVNIK D17). Preko refleksije decembrskih delavnic rolkanja (*»... da so mu bile delavnice sicer super ampak, da bi se počutil še bolj udobno, le bi jih lahko speljali v manjši zasedbi ... (D17-2).*«) sva z mladostnikom spontano prišla do ideje o cilju sodelovanja, ki je bil mladostniku izjemno zanimiv. Cilj sva zastavila kot izvirni delovni projekt pomoči (IDPP). *»V pogovoru, ki smo ga imeli do te točke, sta oba začela omenjati skejtparke zunaj Ljubljane (D17-5).*« Na tej točki sem zaznal potencialno možnost za oblikovanje ideje za izvirni delovni projekt pomoči in jo ubesedil. *»Vprašal sem ju, ali bi bila zainteresirana, da bi skušali speljati manjše izlete med vikendi, kjer bi se lahko v manjši zasedbi odpravili iz Ljubljane ... (D17-5).*« Mladostnik je bil nad idejo o IDPP navdušen in se je celo samoiniciativno ponudil za pomoč pri organizaciji in izvedbi tega projekta. *»Jasno in z navdušenjem je pritrdil, da se mu ta ideja zdi super in da bi z veseljem pomagal pri organizaciji takšnih izletov (D17-6).*« Zavzetost mladostnika sem razumel kot potrditev, da zastavljena ideja o IDPP zares služi njegovim interesom. *»[Š]e bolj navdušen pa sem bil, da smo skupaj prišli do ideje, ki je bila L. očitno zanimiva in všeč. Mislim, da bi imel tukaj več svobode in lastnega interesa ... (D17-8).*« Presenečen in navdušen sem bil nad tem, da je ideja o IDPP nastopila tako spontano, predvsem pa da je bila v velik interes mladostniku. *»Zelo sem bil zadovoljen, ko sem ugotovil, da smo začeli nepričakovano delati načrte za prihodnost, ne da bi se v to silili (D17-9).*« Mladostniku je bila izvedba IDPP v interesu. To je pokazal s stalnim povpraševanjem o tem, ali bo projekt sploh možno izvesti. *»Dobil sem vtis, kot da je zares zagnan in da se želi angažirati ... (D18-3).*«; *»Zdi se mi, da sva imela že kar nekaj*

različnih idej o tem, kaj bi lahko delala, ampak ni za nobeno pokazal toliko iskrenega interesa kot za to (D18-6).» Mladostnik je bil očitno vznemirjen po tem, ko je bila ideja o IDPP potrjena s strani njegovih mentoric v javnem zavodu Mladi Zmaji. *»Danes sem L. napisal SMS, da sem dobil povratne informacije glede naših izletov v marcu in bil je vidno vznemirjen ... (D20-3).*» Prvi izlet v sklopu izvajanja izvirnega projekta pomoči in podpore sva z mladostnikom izvedla sama, ker se ga ostali mladostnikovi vrstniki niso mogli udeležiti – zdelo se mi je, da mora biti mladostnik zainteresiran za izvajanje izvirnega delovnega projekta pomoči, saj se je izleta udeležil tudi brez prisotnosti vrstnikov. *»Na ta način sem dobil jasno potrditev, da si teh izletov dejansko želi, pa tudi če jih mora opraviti brez prisotnosti svojih vrstnikov (DE24-5).*»

Razlika v sodelovanju ob vzpostavitvi IDPP

Mladostnik je v intervjujih izpostavil, da je od izvajanja projekta IDPP odnesel več kakor od sodelovanja pred tem. *»Saj tudi ta srečanja ob sredah, ki sva jih imela, so bila res super. Ampak več smo dobili od izletov. Te skejtparki in D.I.Y.-ji, ki smo jih obiskali ... (I34-8).*» Delo na izvirnem delovnem projektu pomoči je proces učenja intenziviralo – mladostnik poroča, da je v tem času več rolkal (*»Veliko več sem skejtal ... (I34-7).*»), se naučil več novih trikov (*»[V]eliko več novih trikov sem se naučil (I34-7).*») in spoznal D.I.Y. rolkarske scene in kulture izven Ljubljane, ki jih po zaključku sodelovanja s prostovoljcem lahko obiskuje sam z vrstniki. *»Zdaj se lahko z xy in xy sami odpravimo tja, ker vemo, kje so, kako priti do njih in poznamo ljudi, ki so jih zgradili (I34-8).*» Tudi strokovna delavka iz javnega zavoda Mladi Zmaji, je zaznala, da je bilo najino sodelovanje v času izvajanja IDPP bolj intenzivno. *»Nisem vedela, kaj konkretno se dogaja, bilo pa je očitno, da ste v tem obdobju počeli veliko stvari (I35-7).*» Mladostnikova mama je zaznala veliko željo po izpeljavi izletov, ki so oblikovali izvirni delovni projekt pomoči. *»Vse se je vrtelo okoli teh vikendov. Mi smo odpovedali skoraj vse izlete v Postojno do babice (I32-8).*«; *»Ampak ja, vse se je zares vrtelo okoli vajinih izletov (I32-9).*» Prav tako je potrdila, da je izvirni delovni projekt pomoči mladostniku veliko pomenil. *»To mu je res ogromno pomenilo (I32-9).*»

Mladostnik je v zaključnem intervjuju izpostavil, da bi bilo dobro, da bi z izvajanjem izvirnega delovnega projekta pomoči začeli že prej, saj bi bil na ta način projekt bolj poglobljen, hkrati pa bi lahko spoznali še več D.I.Y. rolkarskih kultur po Sloveniji. *»Mogoče bi bilo po svoje boljše,*

da bi z izvajanjem projekta začela že prej, ker bi na ta način lahko obiskali še več placev, ampak je bilo zares v redu tudi tako, kot se je zgodilo (I34-1).«; »... ali ju bo ta ulična kultura v skejtanju pritegnila, na koncu se je izkazalo, da bi to morali speljati že prej in predvsem večkrat (DE31-7).«

VLOGA PROSTOVOLJCA V PROCESU POMOČI IN PODPORE

Nelagodje ob socialnih situacijah

Že na prvem srečanju se je izkazalo, da mladostnik ob stiku z nepoznanimi ljudmi doživlja občutke tesnobe in nelagodja. Prostovoljka, ki je spremljala mladostnika, mi je razložila, da bi mu bilo bolj udobno, če bi sedeli zunaj, kjer je manj ljudi. »[P]otegnila [me je] na stran in mi pojasnila, da se L. počuti zelo tesnobno in da bi bilo morda bolje, če bi se usedli nekam ven na samo (D1-1).« Neprijetni občutki ob prisotnosti nepoznanih oseb so se pri mladostniku pojavljali tekom celotnega sodelovanja. »Edino, kar je L. nekoliko pokvarilo izkušnjo uporabe kopskega skateparka, je bila prisotnost drugih skejterjev (DE24-3).«; »[M]alo pa ga je zaskrbelo, ker je bilo tam prisotnih že nekaj lokalcev (DE25-4).«

V trenutkih, ko je mladostniku postalo nelagodno zaradi prisotnosti drugih ljudi, je rolkal manj aktivno in samozavestno ali pa sploh ni rolkal. »Opazil sem, da v veliki meri izgubi veselje do skejtanja če je prisotnih več ljudi (DE24-7).« Pogosto je mladostnik uspel vsaj do neke mere premagati občutke nelagodja s tem, da si je vzel malo več časa preden je začel rolkati. »Seveda mu je uspelo premagati neprijetne občutke, le nekaj malo časa je potreboval za to (DE24-4).«

Občutki nelagodja so bili manj intenzivni takrat, ko je bil mladostnik že seznanjen z okoljem, v katerem se nahaja, in z ljudmi, ki so prisotni v tem okolju. »Mladostniki so se danes počutili v skateparku izjemno udobno, saj so prostor in prisotne že poznali... (DE30-1).«; »Izgledalo je, kakor da se počuti malo bolj samozavestno, saj je zdaj že malo bolje poznal ta prostor (D3-3).« Mladostnikova mama meni, da so občutki nelagodja v socialnih situacijah manj intenzivni takrat, ko je v spremstvu druge osebe. »Jaz mislim, da L. predvsem pomaga to, da ima še nekoga ob strani, da ni sam (I32-7).« Hkrati meni, da se počuti bolj varno v situacijah, ki so načrtovane, predvidljive in rutinske. »[M]islim, da se ne znajde dobro v situacijah, kjer je kar vržen v neko dogajanje, to mu ne ustreza. Mislim, da je bolje, če so stvari redne in načrtovane, da se lahko na njih pripravi (I32-11).«

Na izletu v Radovljico (DNEVNIK DE25) je mladostnik pojasnil, da se v družbi vrstnikov, ki so mu nepoznani, počuti bolj nelagodno kot pa v prisotnosti ljudi, ki so starejši od njega. *»Kasneje mi je povedal, da so bili vsi prisotni veliko starejši od njega in da mu je to celotno situacijo zelo olajšalo ... (DE25-10).«* Na tem izletu je bilo očitno, da se je mladostnik ob prisotnosti drugih počutil bolje kot po navadi. *»Še bolj presenečen sem bil, ko je po pol ure vožnje v »bowlu« sam predlagal, da se premakneva v preostali del skateparka, kjer so skejtali lokalci ... (DE25-9).«* V intervjuju je mladostnik pojasnil, da se je počutil veliko bolj varno v situacijah, ko sem poznal prisotne ljudi. *»Ja ne vem, ker si se tudi ti družil z njimi ... Veliko bolj prijazno izpade zame, če vidim, da se s temi ljudmi ti družiš sproščeno (I34-2).«*

Kljub temu se mi je zdelo, da je mladostnik ob obisku notranjega rolkarskega poligona v Škofji Loki občutil nelagodje zaradi prisotnosti starejšega lokalnega rolkarja. *»Zdelo se mi je, da je xy prisotnost nekoliko vplivala na počutje mladostnikov (DE22-4).«* Mladostnik se je vidno sprostil ob odhodu starejše osebe. *»Lahko je bilo opaziti, da sta se mladostnika po njegovem odhodu bolj sprostila (DE22-6).«* Nelagodno počutje mladostnika sem zaznal in poskrbel, da sta v trenutkih nelagodja ostala v še tesnejšem stiku, ki bi mladostniku omogočil občutek varnosti. *»[S]em se zato še toliko bolj potrudil, da sem ju vključil v skejtanje in ustvaril kolikor se je dalo prijetno in sproščeno vzdušje (DE22-5).«*

Kljub pogostosti tesnobnih občutkov so se pojavljali tudi trenutki, ko se je mladostnik (proti mojim pričakovanjem) počutil samozavestno v družbi vrstnikov, ki jih ni poznal. Enkrat se je to zgodilo na rolkarskih delavnicah, kjer so bili večinoma prisotni vrstniki, ki jih je že poznal. *»Dobil sem vtis, da se je L. počutil samozavestno in udobno med udeleženci in tekom celotnih delavnic (DD9-5).«* Drugič se je to zgodilo na drugem izletu v Radovljico, kjer je bil že dobro seznanjen z okoljem. *»[N]a moje presenečenje se je z večino lokalcev (mladostniki njegovih let) pogovarjal brez težav in nikdar se ni usedel, ker bi mu bilo neprijetno (vsaj ne da bi mi direktno to omenil) (DE28-4).«* Bolj pogosto se je mladostnik počutil udobno ob prisotnosti starejših. *»Lepo je bilo videti, da sta se lahko L. in xy normalno vključila v kontekst skejtparka, dokler sta me čakala. Izgledalo je, kakor da se počutita vedno bolj udobno (D21-1).«; »Vsi skupaj smo skejtali in udeleženi niso imeli problema navezati stika z lokalcema (DE26-3).«*

Vsiljevanje napredka v rolkanju

Mladostniku sem pogosto predlagal, kako bi lahko napredoval v rolkanju. Kljub temu da so bili moji predlogi dobronamerni, so bili za mladostnika pogosto preveč zahtevni ali nezanimivi. *»Sam menim ravno obratno – mislim, da bi marsikateri trik lahko osvojil zelo hitro, ampak ga straši to, da bi moral zapustiti svojo cono udobja (DE30-2).«* Kljub prepričanju da mladostnik ne izkoristi svojega polnega potenciala, sem se moral zadržati in ne pretirano pritiskati na mladostnika. *»Hkrati mu ne želim greniti njegove sprostitev, zato nanj ne pritiskam preveč – ne bi želel, da bi zaradi pritiska izgubil veselje do skejtanja (DE30-3).«* Mladostnik je moje predloge pogosto zavrnil, redkokdaj pa jih je pretehtal in s tem tudi napredoval. *»Zdi se mi, da je L. na moje predloge o novih trikih velikokrat odreagiriral z odporom [...], zato mi ni bilo jasno, zakaj je tako nadobudno začel poizkušati ravno ta trik (DE28-2).«*; *»Po navadi bi me hitro zavrnil, tokrat pa je trik poizkusil in ga tudi odpeljal v naslednjih desetih minutah (DE28-3).«*

Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance

Na začetku sodelovanja sem se pogosto spraševal o bližini oz. distanci, ki naj jo zavzamem v odnosu do mladostnika. Nisem želel, da bi do mladostnika zavzel tesno in intenzivno držo, ki bi ga odvrnila od sodelovanja. *»Mislim, da je bilo dobro, da sem mu dal malo prostora. Konec koncev je do mene pristopil sam, ker je vedel, da sem tam zaradi njega in da sem mu na voljo (D3-5).«*; *»Zdelo se mi je, da je bolje, da mu ne posvetim preveč pozornosti, ker itak ne želi govoriti. L. je zelo bister fant in mislim, da bi hitro zaznal, če bi se ga trudil na silo spraviti v boljšo voljo (D4-1).«* Hkrati sem se zavedal dejstva, da mladostnik potrebuje njegovo spremstvo, da se počuti varno v novem okolju in ob prisotnosti neznanih ljudi. *»[S]kozi celotno srečanje sem skušal ohranjati stik z njim, hkrati pa sem skušal ohranjati nekakšno razdaljo, ki bi mu omogočala prostor, v katerem bi se počutil udobno (D5-1).«*; *»Danes sem ugotovil, da moram biti zelo pazljiv, da ustvarjam, in predvsem, da ohranim medsebojni prostor, v katerem se L. počuti varnega in v katerem ve, da ima vso mojo pozornost (D5-3).«*

Izkazalo se je, da so bili moja pozornost, spremljanje, učenje in prisotnost v odnosu zaželeni s strani mladostnika. *»Hkrati se mi vedno bolj dozdeva, da mu tudi moje spremljanje in vodstvo pri učenju ustrezata (D8-14).«*; *»Mislim, da mu je všeč, če sem čim bolj vključen v dogajanje, in da mu odgovarja, ko stvari delava skupaj (D8-15).«* V trenutkih, ko se je mladostnik soočal z občutki tesnobe zaradi prisotnosti drugih oseb, je bila moja pozornost mladostniku

pomembna – mladostnik mi je željo celo verbalno izrazil. *»Ko sem kasneje razmišljal o opravljenem izletu, sem se spomnil, da me je L. večkrat prosil, da greva skupaj skejtati del skateparka, ki je nekoliko manj obljuden (DE24-8).«*; *»L. sem zagotovil, da se lahko za začetek umakneva v bowl ... (DE25-5).«*; *»Pri tem sem bil ves čas z njim in ga spremljal. Zdelo se mi je pomembno, da sem ob njem in da se čimbolj ukvarjava en z drugim, saj se bo tako lažje sprostil (DE25-8).«*

Vztrajanje prostovoljca na dogovorjenih pravilih sodelovanja

Na eno od srečanj je prišlo z mladostnikom rolkati še nekaj njegovih vrstnikov. Kljub temu da se je kasneje izkazalo, da je družba vrstnikov dobrodošla (glej razdelek *»Širjenje socialne mreže«*), sem vztrajal na dogovorjenih pravilih sodelovanja – mladostniku sem objasn timer, da so srečanja načeloma namenjena nama, glede vključevanja drugih vrstnikov pa bi se moral najprej posvetovati z mentorji pri javnem zavodu Mladi Zmaji, saj nisem bil prepričan, ali sploh lahko sprejem to odgovornost. *»...da je v redu če prihaja več otrok na najina srečanja, pomembno je samo, da se o tem prej pogovorimo z mojimi mentoriciami na Mladih Zmajih (D14-4).«*

Vzpodbujanje mladostnika, da ubesedi svoje mnenje

Prav tako sem skušal prepoznati situacije, v katerih je mladostnik želel izpostaviti svoje mnenje o najinem sodelovanju, in mu pomagati to mnenje ubesediti ter resno pretehtati. *»L. izhodišče se mi je zdelo izjemno pomembno. Dobil sem občutek, da mi svojih konkretnih želja ne ubesedi zlahka in res nisem želel, da bi njegove ideje naslovil na neresen način (D17-3).«* Trudil sem se, da bi mnenja in želje mladostnika obravnaval resno, še posebej takrat, ko so se navezovala na izvirni delovni projekt pomoči, ki je bil v prvi vrsti namenjen mladostniku. *»Vseeno pa bi bilo dobro, da ga skušamo izpeljati – L. je ogromno do tega, da gremo do Kopra in da si na poti ogledamo vsaj še Postojno (DE22-10).«*

Nesporazumi med prostovoljcem in mladostnikom

Dvakrat se je zgodilo, da je med mano in mladostnikom prišlo do manjšega spora. Ob prvem sporu sem odreagiral čustveno, nepremišljeno in iz afekta. *»V tistem trenutku sem se počutil užaljeno, zbolel me je ego in dobil sem občutek, kakor da L. ni hvaležen za trud, ki ga vlagam v organiziranje naših izletov (DE26-4).«* Moji reakciji je sledilo opravičilo, saj sem je zavedal, da je bila neprimerna. *»Kasneje sem poskrbel, da sem se mu opravičil na samem in mu pojasnil,*

kako sem se počutil (DE26-5).« Prav tako sem o svoji reakciji dobro razmislil. »[M]enim, da bi bilo bolje, da bi v tej specifični situaciji počakal in izbral bolj primeren trenutek. Na ta način bi bila tudi moja reakcija nekoliko mirnejša ... (DE26-6).«; »Vseeno pa bi moral bolj nasloviti lastne občutke žalosti kot pa direktno njegova dejanja (DE26-7).« Ugotovil sem, da sem v tej situaciji v veliki meri stresel svoj osebni stres na mladostnika. »Trenutno čutim, da teža celotnega meseca pritiska name in da svoje nezadovoljstvo kompenziram z nepotrpežljivostjo do L ... (DE26-8).«

V drugem sporu je bil moj odziv bolj primeren. Prepoznal sem trenutek, ko bi moral zaščititi enega od vrstnikov, ki so bili prisotni na izletu v Radovljico, ker je bil mladostnik žaljiv do njega. *»Opazil sem, da je L. pogosto žalil xy in glede na moje opazovanje sem močno čutil, da xy tak način komuniciranja ni všeč in da ga lahko prizadene (DE28-5).«* Ščitenje prisotnega otroka je pomenilo soočenje mladostnika z njegovim lastnim vedenjem. V tem primeru je bil moj odziv mirnejši. Do mladostnika sem želel zavzeti spoštljiv in korekten odnos. *»To sem skušal narediti na čimbolj nežaljiv in spoštljiv način, vseeno pa sem hotel jasno prenesti sporočilo (DE28-6).«* Svoje mnenje sem skušal artikulirati čim bolj jasno in mladostniku razumljivo. *»[Z]delo se mi je prav, da ga zaščitim – pri tem pa sem skušal biti čim bolj jasen in ne oster do L. (DE28-6).«*

Učenje uporabnih spretnosti

Mladostnika sem skušal naučiti uporabnih spretnosti, ki se navezujejo na rolkanje. Samostojna namestitve nove rolkarske opreme je pomembna veščina za vsakega rolkarja. Učenje spretnosti je potekalo tako, da sem mladostnika spremljal, veliko večino dela pa je mladostnik opravil sam. *»Vmes sem mu skušal pokazati, kako se jih pravilno namesti, in večino dela je opravil sam. Nova oprema mu je bila zelo všeč in njegov skejt je deloval mnogo bolje (D8-8).«; »Najin obisk sva otvorila tako, da si je L. prvič v življenju zamenjal svojo rolkarsko desko. Bil je malo nervozen, ker ni želel, da bi narobe prilepil smirkov papir, ampak sem vztrajal, da vse naredi sam, jaz pa ga pri tem spremljam (DE25-6).«* Zdelo se mi je, da je namestitve nove opreme pozitivno vplivala na mladostnikovo samozavest na rolki. *»Bil je navdušen, zdelo se mi je, da je tudi skejtal z veliko večjo odločnostjo in samozavestjo (D8-12).«; »Na njegovem obrazu je sijal nasmeh (DE25-6).«* Tudi mladostnik je ob refleksiji srečanja izpostavil, da se počuti bolj samozavestnega, predvsem pa, da je zadovoljen, da se je naučil nove uporabne spretnosti. *»Predvsem je izpostavil to, da je izjemno navdušen nad novo opremo na njegovem skejtu. Zdaj*

se počuti veliko bolj samozavestnega in to se jasno vidi pri njegovem načinu skejtanja (D8-16).«

Tekom sodelovanja sem se prav tako zavzemal za to, da bi mladostniku čimbolj nazorno predstavil način lastnega udejstvovanja v rolkanju in povezovanju z ostalimi člani lokalne subkulture. *»Moj cilj je bil, da mu predstavim kako potekajo druženja med mano in mojimi vrstniki, ko gremo skejtati (D2-4).«*

Zmožnost prilagajanja sodelovanja

Kljub stabilnosti sodelovanja, sem se znašel v situacijah, ko je bilo v najin odnos potrebno vpeljati novosti in spremembe. Redkokdaj se je zgodilo, da mladostnik na srečanju ni želel rolkati. *»[B]il je precej utrujen od mraza in skejtanja, tudi mene so noge bolele od prejšnjega dne ... (D18-2).«* V takšnih trenutkih sem skušal najti alternativno rešitev, ki bi bila za mladostnika zanimiva. *»Predlagal sem mu, da nehava skejtati in se sprehodiva do stare tovarne Rog. Tako se lahko v miru pogovarjava, L. ne bo izpostavljen preveliki množici in še pokažem mu lahko, kje je bil skejtpark (D18-4).«* Na ta način so se odprle tudi možnosti za poglobljanje osebnega odnosa med mano in mladostnikom. *»[B]il sem vesel, da je bil danes tudi L. tako utrujen, da se nama ni bilo treba mučiti s skejtanjem. To je bil lep način, da je bilo najino srečanje bolj sproščeno in nekoliko drugačno (D18-5).«* Sprememba lokacije na enem izmed srečanj je nekoliko razbila monotonost skateparka pod Fabianijevim mostom. *»Mislim, da je sprememba lokacije mladostnikom prišla prav (D19-3).«* Sprememba lokacije ob drugi priložnosti je odprla pot novim napredkom mladostnika v rolkanju zaradi drugačnega terena. *»Nazadnje smo bili v Tivolskem skejtparku in zdi se mi, da so nekoliko prestopili svoje meje udobja na skejtu. Danes sem pri L. opazil, kako spretno in s kakšno hitrostjo se vozi po ovirah (D20-2).«* Spremembe terminov tedenskih srečanj so odprle možnost obiskovanja drugih lokacij. *»Z L. in xy smo ugotovili, da je morda bolje, da se naslednjič dobimo eno uro prej – v tem obdobju je dovolj naravne svetlobe za skejtanje... da jima postaja skejtpark pod mostom malce dolgočasen in da bi se malo »zbudila«, če bi zamenjala teren (D20-1).«* Po izletu v Radovljico (DNEVNIK DE25) sva se z mladostnikom spontano ustavila v Šentvidu, kjer sva si ogledala rolkarski poligon. *»Ko sva prispela v Ljubljano sva ugotovila, da sva zelo blizu poligona v Šentvidu ... (DE25-11).«* Spontan ogled je mladostniku omogočil izkušnjo učenja novega rolkarskega trika, ki ga je tudi izjemno hitro odpeljal. *»L. ga je v petnajstih minutah uspel dvakrat izvesti. Bil je vidno šokiran, navdušen in presenečen sam nad seboj (DE25-12).«*

S tem, ko sta začela srečanja (ki so bila namenjena mladostniku in prostovoljcu) obiskovati tudi mladostnikova prijatelja (ki sta se prav tako udeleževala izletov IDPP), se je moja vloga nekoliko spremenila. Moja prisotnost je postala rahlo bolj stranskega pomena, saj se je mladostnik bolj intenzivno ukvarjal s svojimi vrstniki. *»Zdi se mi, da je bila moja vloga na današnjem srečanju zaradi prisotnosti mlajšega fanta nekoliko bolj pristranska kot po navadi (D7-5).«* Mladostniku in njegovima prijateljema sem skušal biti na voljo, kljub temu pa sem se zavedal, da je moja vloga zaradi njune prisotnosti spremenjena. *»Skušal sem jima biti ves čas dostopen, kljub temu da mojega spremstva zares nista potrebovala. Vseeno smo ostali v stalnem kontaktu ... (D7-7).«*

Konsistentnost pri izvajanju IDPP in iznajdljivost prostovoljca

Pri izvajanju izvirnega delovnega projekta pomoči sem se pogosto soočal z negotovostmi. V procesu načrtovanja IDPP sva morala z mladostnikom razmišljati o večih lokacijah izletov hkrati, saj niso vse primerne za negotove vremenske razmere. *»Hitro smo ugotovili, da je vreme nekoliko problematično in da bi bilo dobro, da razmišljamo o možnostih za skejtanje pod streho (D21-3).«* Vremenske razmere so bile pomemben faktor. Poleg tega so ostali udeleženci izlete pogosto odpovedali tik pred zdajci. *»Do zadnjega trenutka nisem povsem vedel, če bova lahko izlet opravila z avtom ali bova mogla na javni prevoz in še xy je izlet odpovedal pozno zvečer (D24-1).«* V trenutkih negotovosti sem čutil obvezo, da projekt z mladostnikom speljem kljub neugodnim okoliščinam. *»Zdelo se mi je pomembno, da izlet izpeljeva, kljub temu da bova sama in to sem L. jasno povedal (DE24-1).«* Še posebno težaven je bil prvi obisk D.I.Y. rolkarskega poligona v Radovljici. Na dan izleta je prišlo do spremembe vremena, ki je terjala spremembo lokacije. *»... da je vreme v njihovih koncih slabo in da bo po vsej verjetnosti še enkrat deževalo zgodaj popoldne (D25-1).«* Izleta vseeno nisva želela odpovedati. *»Z L. sva govorila po telefonu in sva ugotovila, da je sicer precej slaba ideja, da rineva do Kisovca, ampak da bi bilo škoda današnji izlet odpovedati (D25-2).«* Kljub temu pa je bilo potrebno hitro poiskati novo možnost. *»Tako ko sva zaključila pogovor, sta me moja cimra opomnila na D.I.Y. skatepark pod avtocesto pred Radovljico (DE25-2).«* Nov načrt za izvedbo izleta je nastal takoj po propadu prvega in to na zelo spontan način. Moja naloga je bila, da stremim k izpolnitvi dogovora z mladostnikom, kar se je na koncu izkazalo za zelo uspešno. *»Začutil sem, da se je današnjega dneva zares veselil in zdelo se mi je pomembno, da iztisneva iz njega kolikor pač*

lahko. L. sem takoj kontaktiral nazaj in mu povedal o spremembi načrta. Zvenel je navdušeno in vzhičeno (DE25-3).«

Prevzemanje vodilne vloge v izvajanju IDPP

Kljub temu da je bil izvirni delovni projekt pomoči v celoti namenjen mladostniku, sem v situacijah, ko je bilo to potrebno, glavno odločitev sprejel sam. *»Na koncu je odločitev padla zaradi mene – glede na to, da bo to naš prvi izlet, je morda dobro, da si izberemo čim lažjo opcijo (D21-4).«*

Dojemanje odnosa s prostovoljcem

Mladostnik se je v odnosu z menoj počutil, kakor da lahko ubesedi svoje mnenje in vpliva na proces sodelovanja. *»Imel sem občutek, da lahko povem, če mi kaj ne sede ali pa da mi vsaj ni treba delati stvari, ki mi ne sedijo (I34-10).«* Najin odnos je dojemal kot prijateljski odnos in z menoj se je tudi pogovarjal kot s prijateljem. *»Meni se je zdelo vse najs. Jaz pač ... Zame si pač prijatelj, prijateljem pač zaupam. S teboj sem se pogovarjal kot s prijateljem, kakor se pač z xy ali komerkoli drugim. Meni je bilo to okej, res je bilo super (I36-11).«*

Želje za lastno delo

V odnosu z mladostnikom sem se pogosto počutil, kakor da mi je spodletelo. Zdelo se mi je, kakor da mladostnika ne poslušam zares in se prehitro zatekam k deljenju nasvetov. *»Na žalost sem zelo nezadovoljen s svojim odzivom. L. sem skušal predstaviti situacijo z vidika njegovih staršev in hkrati sem mu dal ogromno nasvetov (D4-2).«* Menim, da sem mladostniku pretirano vsiljeval svoje ideje, o tem kako lahko napreduje v rolanju. *»Mislim, da pogosto prehitro ali preveč agresivno predlagam, kaj naj proba in zdi se mi, da ga na ta način samo odvrnem od tega, da bi dejansko probal kaj novega (DE25-13).«* Zdi se mi, da mladostnika nisem uspešno spremljal v trenutkih, ko se je počutil neprijetno zaradi prisotnosti drugih ljudi. *»Hkrati moram nujno poskrbeti, da L. ne preživi nič časa sam, ker čutim, da se ne počuti prijetno v družbi ljudi, ki mu je nepoznana (D5-4).«*; *»Mislim, da bi lahko bil v prihodnje veliko bolj pozoren na to, da sem ob njem, ko je prisotnih več ljudi, saj se tako lažje sprosti (DE24-9).«* Na izletu v Koper (DNEVNIK DE24) je mladostnik neposredno omenil svojo potrebo po moji bližini, sam pa sem kasneje dobil občutek, da te potrebe nisem vzel popolnoma resno. *»Zagotovo se bo moral na nek način s tem spopasti, kljub temu pa menim, da je pomembno, da vzamem njegove želje resno (DE24-6).«*

ZAKLJUČEK SODELOVANJA

Zaključevanje sodelovanja

Proti koncu sodelovanja sem se znašel v stiski zaradi zaključevanja odnosa z mladostnikom. Najprej nisem uspel najti primerne trenutka, da bi se z mladostnikom pogovoril o koncu sodelovanja. *»Ne vem točno, kje je on s tem, meni se zdi zaključek najinega sodelovanja precej pomemben dogodek (D27-1).«* Hkrati nisem vedel ali mladostnik sam sploh razmišlja o tem, da se bo najino sodelovanje zaključilo, in kaj to zanj pomeni. *»[R]ad pa bi vedel, kako on dojema celo situacijo (D27-2).«* Izkazalo se je, da ima tudi mladostnik potrebo po tem, da ve, kaj točno pomeni zaključek najinega sodelovanja. *»Na zadnjem srečanju je sam pristopil do mene in me vprašal, kaj točno to pomeni, da se najina srečanja zaključijo (DE28-7).«* Čutil sem veliko potrebo po tem, da z mladostnikom odkrito spregovorim o zaključku sodelovanja. *»Zdi se mi izjemno pomembno, da v prihodnosti skušam spregovoriti o tem z njim na samem in da si vzameva za pogovor o tej temi nekoliko več časa (DE28-7).«* Ob koncu sodelovanja me je mladostnikova mama nekoliko pomirila, ko mi je obrazložila, da se mladostnik dobro zaveda, da se bliža konec najinega sodelovanja, vendar tega ne pokaže. *»[V]čeraj mi je njegova mama povedala, da je že premišljeval o tem in da se zagotovo v celoti zaveda, kaj to pomeni. Tudi danes sva lahko govorila o najinem zadnjem srečanju popolnoma sprošeno (D33-4).«*

Mladostniku sem jasno predstavil željo po tem, da spregovoriva o zaključku sodelovanja na samem. *»L. sem povedal, da bi mi bilo zelo pri srcu, da bi imela možnost zadnje srečanje preživeti sama – rad bi se pogovoril o najinem sodelovanju ... (D29-3).«* Po odkritem pogovoru (*»Med srečanjem sva se odkrito pogovarjala o koncu najinega sodelovanja (D33-2).«*) sva oblikovala načrt za najino zadnje srečanje. *»Dogovorila sva se, da bova na zadnjem srečanju sama. Prav tako sem L. povedal, da lahko delava kaj posebnega, ki nama bo ostalo v spominu ... (D33-3).«*

Na zaključnem srečanju sem začutil veliko potrebo po popolni odkritosti z mladostnikom, ko me je ta vprašal, ali se bova lahko v prihodnosti še kadarkoli videla. *»Na tem mestu sem vedel, da moram nujno jasno povedati (D37-1).«* Mladostniku sem obrazložil, da je najinega profesionalnega odnosa konec in da more tako tudi ostati – nadaljnji stiki ali telefonski pogovori niso zaželeni. *»Kljub temu pa sem poudaril, da se žal ne smeva načrtno slišati in videti. Pomembno je, da se na koncu spomniva najinega profesionalnega odnosa, kjer so bile najine*

vloge točno določene. Pojasnil sem, da ga ne morem klicati in da tudi on tega ne sme (D37-1).« Na moje presenečenje je mladostnik dobro razumel moje zahteve. *»Bil sem presenečen, da je vse to zelo mirno in razumevajoče sprejel (D37-1).*« Tudi strokovna delavka z Mladih Zmajev je poudarila, da je izjemno pomembno, da se ob koncu sodelovanja spomniva najin角度 profesionalnih vlog in z odnosom zaključiva. *»Ja, seveda, ampak pomembno je, da na koncu, ko se ta odnos zaključi ... Kako zdaj naprej? A ne, to je ta težek del tega bolj osebnega pristopa (I36-12).*«

Proti koncu sodelovanja sem opominjal mladostnika na to, da je pomembno, da uporabi povezave z novimi ljudmi, ki jih je spoznal tekom najinega sodelovanja. *»[Š]e posebej zdaj, ko z L. počasi zaključujeva najino sodelovanje, je pomembno, da začne sam uporabljati povezave, ki jih je pridobil v času najinega sodelovanja (DE31-4).*«; *»Pomembno je, da poskrbim v najinih zadnjih srečanjih za to, da mu še enkrat predstavim vse možnosti, ki jih je preko najinega sodelovanja spoznal (DE31-10).*« Tudi mladostnik je dal vtis, da želi nadaljevati z udeležanjem v rolkarski kulturi tudi po tem, ko zaključiva najino sodelovanje. *»Zagotovo bomo enkrat zgradili nekakšen D.I.Y. skatepark. Če ne drugega, bomo naredili neko mini rampo na dvorišču od moje babice. Itak pa imata v Postojni neko ogromno poslopje, kjer bi lahko postavili nek kicker ali kakšne preposte objekte (I34-9).*«

Rezultati sodelovanja

Mladostnik je v zaključnih intervjujih izpostavil napredke in pozitivne izkušnje, ki jih je pridobil tekom najinega sodelovanja. Mladostnik je poročal o tem, da je zaradi sodelovanja rolkal več, kakor bi sicer. *»M: Aha, a to pomeni, da si časovno več skejtal? L: Ja, stoposto ... (I34-4).*« Hkrati je izpostavil, da je njegovo poznavanje slovenske rolkarske subkulture in infrastrukture, v kateri se odvija, veliko boljše. *»L: Čaki kaj, kaj to misliš infrastrukturo? M: Place kjer lahko skejtaš. L: Ja ja, definitivno... (I34-5).*« Rolkanje z menoj mu je bilo bolj zabavno kakor samostojno rolkanje. *»[P]ač s tabo sem hodil ob sredah, tudi naučil sem se zaradi tebe veliko več stvari, zagotovo mi je bilo s tabo veliko bolj zabavno, kot pa da bi bil sam ... Pač zaradi tega sem želel več skejtati (I34-3).*«

Strokovna delavka je v intervjuju povedala, da se ji zdi, da je mladostnik zaradi sodelovanja nekoliko bolj samozavesten. *»S: Ammm ... Jaz vidim en kanček večje samozavesti v L., predvsem se mi zdi, da je tako ... (I36-1).*« Prav tako je izpostavila mnenje, da se ji zdi, da je

mladostnik v času sodelovanja uspel razširiti svojo socialno mrežo. »S: Veš kaj, meni se najbolj zdi, da ste si v tem času uspeli precej razširiti mrežo (I36-3).« Mladostnik je v intervjuju s strokovno delavko nakazal, da že aktivno uporablja nove stike, ki jih je pridobil tekom izvajanja IDPP. »L: Ja, ja, to je res. Z xy sva kasneje tudi xy pokazala Voljo (I36-6).« Strokovna delavka je prav tako opozorila na širši napredek, ki ga je prineslo najino sodelovanja – zaradi mladostnikove udeležbe in pomoči na decembrskih delavnicah rolkanja je začelo rolkati tudi nekaj punc. »Hudo je, da si uspel v neko stvar, ki tebe veseli, potegniti še ostale. Vajino sodelovanje je obrodilo tudi to, da smo na koncu imeli na delavnicah tudi kar nekaj punc (I36-2).« Mladostnikova mama me je opomnila na to, da zdaj mladostnik bolje pozna lokalno rolkarsko kulturo in prostore, v katerih se odvija, in da rolka samostojno. »Danes sem pri intervjuju z mamo dojel, da je L. vzpostavil rutino in da je dobro spoznal možnosti za skejtanje v svojem lokalnem okolju, kar pomeni, da sva v veliki meri dosegla cilj najinega sodelovanja in projekta ... (DE31-11).«

SKLEP

Z mladostnikom sva imela dobro osnovo za sodelovanje. Oba sva bila zainteresirana za sodelovanje (D1-2, D3-4), poleg tega pa sva si delila skupen hobi (rolkanje), ki je predstavljal osrednjo aktivnost najinih srečanj (D6-7, D7-2, D2-2, D2-6). Mladostnik je jasno pokazal interes za daljše, tesnejše sodelovanje, ki naj bi hkrati služilo izdelavi dotične magistrske naloge (D3-6). Mladostnik je za rolkanje prejemal tudi podporo staršev (I32-6). Uraden dogovor o sodelovanju med mladostnikom, njegovimi starši in mano je bil sklenjen 13. 12. 2022. Vsebina sodelovanja je bila definirana kot podpora pri učenju rolkanja ter omogočanje mladostniku, da na varen in produktiven način spozna lokalno rolkarsko kulturo in prostore, v katerih se ta odvija. V prvi fazi sodelovanja (torej dokler z mladostnikom nisva prišla do konkretne ideje o izvirnem delovnem projektu pomoči na najinem 17. srečanju (DNEVNIK D17)) sva razvila tesen in zaupen osebni odnos. Ta se je razvil na podlagi skupnih interesov, pogovorov o osebnih temah (D10-1, D10-6) in hkrati povsem površinskih, vsakdanjih pogovorov (D17-1, D8-1). Mladostnik se je v odnosu počutil sproščeno in udobno (D6-8, D2-5). Najin osebni stik je bil iskren in tesen do te mere, da sem mladostniku lahko nudil pomoč in oporo v trenutkih, ko jo je res potreboval (DE30-5). V začetni fazi sodelovanja sem poizkušal intenzivirati proces učenja s tem, da sem mladostniku predlagal, da zastaviva konkretne cilje, ki bi sodelovanje usmerili

in konkretizirali (D8-6, D8-8, D8-10, D8-11). Kljub mojemu naprežanju pa je bil pogovor o konkretnih ciljih dela uspešen šele takrat, ko sta prišla do ideje o IDPP, ki je dejansko ustrezala potrebam in interesom mladostnika (D17-2, D17-5, D17-6, D17-8).

Ideja o izvirnem delovnem projektu pomoči in podpore se je pojavila spontano (D17-2, D17-5, D17-6, D17-8). Mladostnik je bil (za razliko od mojih predhodnih predlogov) nad idejo iskreno navdušen, saj se je konkretno nanašala na njegove želje in interese (D17-9, D18-3). Izpeljava projekta (IDPP) spoznavanja lokalnih D.I.Y. rolkarskih kultur je proces učenja rolkanja in spoznavanja lokalnih rolkarskih kultur pospešila in intenzivirala (I32-8, I32-9). Mladostnik je izrazil, da mu je bil celoten proces sodelovanja z menoj všeč, mesec v katerem pa sva izvajala izvirni delovni projekt pomoči pa mu je bil najljubši in od IDPP je tudi največ odnesel (I34-8). Tekom izvajanja projekta je mladostnik več rolkal kot po navadi (I34-7), naučil se je več novih rolkarskih trikov (I34-7) in spoznal D.I.Y. rolkarske scene in kulture izven Ljubljane, ki jih po zaključku sodelovanja s prostovoljcem lahko obiskuje sam z vrstniki (I34-8). Iz procesa izvirnega delovnega projekta pomoči in podpore je dobro vidno, da lahko sodelovanje med strokovnim delavcem in uporabnikom intenzivira in usmeri k željenim izidom, ampak le v primeru, da je projekt zares zastavljen v skladu z željami in interesi uporabnika.

Proces krepitev moči mladostnika je potekal na več različnih nivojih. Za mladostnika so bili pomembni stalni napredki v rolkanju (D6-2, D29-1, I32-2). Že v začetku sodelovanja je bila očitna mladostnikova potreba po vključevanju svoje naravne socialne mreže (D6-2, DE22-7, D29-1, DE31-6). Izkazalo se je, da je krepitev mladostnikove naravne socialne mreže najbolj pomemben vidik procesa krepljenja moči mladostnika. Najino sodelovanje je mladostniku odprlo možnosti za krepitev svoje naravne socialne mreže (D7-11, D7-9, DD15-4, D20-5), hkrati pa je svoj krog stikov tudi razširil (D3-2, I32-3). Preko najinega sodelovanja je mladostnik angažiral svoje prijatelje, ki so se prav tako ukvarjali z rolkanjem, da so začeli rolkati več, bolj organizirano in predvsem v skupini (D14-1, DD15-1, DD15-4). Poleg tega je uspel spoznati pomembne akterje v D.I.Y. scenah, ki sva jih skupaj obiskala (D3-2). Mladostnik je bil prav tako deležen aktivnega vključevanja v načrtovanje in izvajanje decembrskih rolkarskih delavnic (DD15-2, DD11-3) in izvirnega delovnega projekta pomoči (D20-4, D21-5). Mladostnik se je bil pripravljen aktivno vključiti tudi v organizacijo in izvedbo spomladanskih delavnic rolkanja z Mladimi Zmaji (ki so bile tik pred začetkom izvajanja odpovedane). Izkazalo se je, da je bil

njegov občutek vključenosti in pomembnosti v tem primeru vezan predvsem na visoko stopnjo resnične odgovornosti pri organizaciji in izvedbi delavnic, ki jo je bil mladostnik pripravljen prevzeti nase (I36-8, I36-10).

Tekom sodelovanja z mladostnikom, sem ugotovil, da je bila moja prisotnost in bližina v odnosu z mladostnikom izjemno pomembna. Seveda pa zgolj moja prisotnost ni bila dovolj – pomembno je bilo predvsem moje aktivno pridruževanje mladostniku in vključevanje v odnos (D5-4, DE24-6). Občutki negotovosti in tesnobe, ki jih je mladostnik doživel ob prisotnosti drugih (D1-1, DE24-3), so bili manj intenzivni in bolj obvladljivi v trenutkih, ko sem vzpostavil z njim tesen stik in se mu pridružil (DE22-5, I32-7). Intenziven odnos in konstantno pridruževanje mladostniku je bilo dobrodošlo tudi sicer (D8-14, D8-15, DE24-8, DE25-5). Izkazalo se je, da sta bila bližina v odnosu z menoj in pa poznavanje okolja dva pomembna faktorja, ki sta vplivala na mladostnikov občutek varnosti (D3-3, DE30-1). Moji fleksibilni, odprti in spontani odzivi na situacije, v katerih sva se znašla z mladostnikom, so se izkazali za zelo koristne – na ta način so se odprle možnosti za razvoj osebnega odnosa med nama (D18-4, D18-5), za napredek v rolanju (D20-2, DE25-12) ali pa za izvedbo izletov izvirnega delovnega projekta pomoči (DE24-1, DE25-2). Svoje delo in odzive na mladostnika sem uspel izboljšati preko stalne samorefleksije in razmišljanja o lastnem delu (DE26-7, DE26-8, DE28-5, DE28-7; DE30-2, DE30-3, DE28-3; D4-2, DE25-13, DE24-9). Preko moje odločnosti pri izpeljavi izletov znotraj izvirnega delovnega projekta pomoči, je mladostnik dobil sporočilo, da mi je zares mar za najin odnos in za izvedbo IDPP (DE25-3). Mladostnik je najin odnos dojemal kot enakopraven in predvsem prijateljski (I34-10, I36-11).

RAZPRAVA

RAZVIJANJE OSEBNEGA ODNOSA Z MLADOSTNIKOM

Koncept vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011) je temeljni koncept socialnega dela v slovenskem prostoru. Socialnega delavca usmerja, naj odnos med udeleženi v rešitvi zastavi kot *delovni odnos*, v katerem udeleženi lahko raziskujejo problem in lastne deleže v rešitvi. Koncept sestavljajo trije elementi: dogovor o sodelovanju, instrumentalna definicija problema in soustvarjanje rešitev ter osebno vodenje. Dogovor o sodelovanju med prostovoljcem in mladostnikom je bil sklenjen 13. 12. 2022 v prisotnosti mladostnikovih staršev in strokovne delavke javnega zavoda Mladi Zmaji.

V začetnih fazah sodelovanja (do vzpostavitve izvirnega delovnega projekta pomoči) sva imela z mladostnikom dobro priložnost za izgradnjo tesnega in zaupnega osebnega odnosa, v katerem se je mladostnik počutil sproščeno. Praksa socialnega dela, ki v ospredje postavlja odnose med strokovnim delavcem in ekspertom iz izkušenj, usmerja socialnega delavca k razvoju tesnega osebnega stika z uporabnikom (Ruch, Turney & Ward, 2010). Če je osebni odnos stalen, stabilen in iskren bodo mladostniki bolj odprto pretehtali mnenja, nasvete in opozorila socialnih delavcev (Hill, 1997; Barnes, 2011). Večina najstnikov in otrok naj bi po avtorjevem mnenju potrebovala kombinacijo empatije in aktivnega preživljanja časa s strokovnim delavcem. Odnos med pomagajočim delavcem in ekspertom iz izkušenj je lahko blagodejen že samo, če terapevt zavzame razumevajočo in empatično držo, ne da bi se zanašal na specifične metode in načine dela (Bower, 2005; McMullin, 2018). Otroci in najstniki potrebujejo predvsem občutek, da jih socialni delavec razume in da mu lahko zaupajo (Hill, 1997). Tesen in zaupen osebni odnos, ki sva ga z mladostnikom uspela razviti v začetnih fazah sodelovanja, mi je omogočil, da sem lahko mladostnika bolje podprl pri rolanju, saj se je mladostnik v moji prisotnosti počutil sproščenega in cenjenega. Hkrati mi je tesen osebni odnos kasneje odprl priložnosti, da podprem mladostnika pri razreševanju osebnih konfliktov. McMullin (2018) poudarja, da stabilni in iskreni socialno-delovni odnosi med strokovnimi delavci in otroki prispevajo k otrokovi dobrobiti in h kvaliteti intervencij in storitev, ki jih otroci prejemajo. Otroci in mladostniki potrebujejo trajno in redno podporo, da zgradijo tesne in zaupne odnose s strokovnimi delavci (McMullin, 2018). Najino sodelovanje je zavzelo obliko

izvirnega delovnega projekta pomoči šele po treh mesecih sodelovanja. V tem obdobju sva imela z mladostnikom dovolj časa, da razvijeva osebni stik in ugotoviva oblike dela, ki bi bile mladostniku v iskren interes. Postopno in spontano grajenje osebnega odnosa z mladostnikom mi je omogočilo globlji vpogled v življenjski svet mladostnika. Ruch, Turney & Ward (2010) menijo, da je razumevanje ekspertovega notranjega in zunanjega sveta (integracija teh dveh svetov) ključna za uspešnost prakse in intervencij. Prav tako avtorji (*prav tam*) poudarjajo, da mora praksa socialnega dela, ki postavlja v ospredje odnose, nujno stremeti h krepitvi moči uporabnika. Krepitev moči mladostnika je bila ena od ključnih komponent najinega sodelovanja.

Payne (2011 v Rollins, 2019) meni, da so medosebni odnosi eden od ključnih faktorjev otrokovega razvoja in osebnostne rasti. Odnos med socialnim delavcem in mladostnikom služi mladostniku kot zgled, po katerem lahko oblikuje in nadgrajuje druge pomembne medosebne odnose v svojem življenju. Tekom sodelovanja sem se zavzemal, da bi mladostniku čim bolj nazorno predstavil način lastnega udejstvovanja v rolkanju in povezovanju z ostalimi člani lokalne subkulture.

Rollins (2019) poudarja, kako pomembno je, da je socialni delavec pripravljen preživeti čas z mladostnikom in se udejstvovati v njunem osebnem odnosu, saj se lahko na ta način pojavijo priložnosti za krepitev moči mladostnika, povečanje kapacitet v njunem odnosu in okrevanje. Z mladostnikom sva preko naključnih priložnosti za površinske in tudi osebne pogovore lahko poglobila svoj osebni odnos, sam pa sem lahko na ta način pridobil globlje razumevanje mladostnikovega življenjskega sveta.

VZPOSTAVLJANJE IZVIRNEGA DELOVNEGA PROJEKTA POMOČI

Koncept vzpostavljanja delovnega odnosa in osebnega stika je dopolnjen s konceptom izvirnega delovnega projekta pomoči (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011). Sodelovanje med ekspertom iz izkušenj in socialnim delavcem je zastavljeno kot projekt, saj je umeščeno v čas in usmerjeno k željenim izidom in dobrim razpletom. Sodelovanje je delovno, saj konkretizira željene spremembe in je usmerjeno v akcijo, v aktivnosti, ki prinesejo željene spremembe. Hkrati so delovni projekti sodelovanja tudi izvirni, saj so vedno znova zasnovani za posameznega uporabnika ali družino ter v ospredje postavljajo znanje, izkušnje, želje in izvedenstvo uporabnikov.

Z mladostnikom sva najino sodelovanje definirala kot izvirni delovni projekt pomoči šele po približno treh mesecih srečanj. Koncept izvirnega delovnega projekta naj bi sodelovanje med socialnim delavcem in ekspertom iz izkušenj usmeril in definiral. Koncept temelji na ideji, da je cilje mogoče hitreje doseči, če so ti jasno definirani in če udeleženi aktivno stremijo k njihovi izpolnitvi (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Možina & Mešl, 2011). Pred vzpostavitvijo izvirnega delovnega projekta pomoči so bili z moje strani prisotni poizkusi, da bi skupaj z mladostnikom zastavila vsaj konkretne cilje, če že ne projekta, ki bi dodatno usmerjal najino sodelovanje. Ta naprezanja so bila v veliki meri zaman, saj niso v celoti izhajala iz resničnih potreb, zanimanj in želja mladostnika. Šele spontana ideja o možnem izvirnem delovnem projektu pomoči (17. zaporedno srečanje z mladostnikom), ki je izvirala iz resničnih potreb mladostnika, ga je pripravila do samoiniciativnega udejanjanja v izvirnem delovnem projektu pomoči. Iz tega aspekta najinega sodelovanja je jasno razvidno, da je angažiranost in motivacija mladostnika odvisna predvsem od tega, kako vsebine sodelovanja odgovarjajo na njegove resnične potrebe. Horvath & Luborsky (1993) izpostavljata dve kritični fazi, ki se lahko pojavita v procesu sodelovanja pomagajočega odraslega in mladostnika: v prvi fazi sodelovanja se razvija med udeleženima osebni odnos, v drugi fazi pa udeležena zavestno začneta delati na intervencijah, ki naj bi izzvale uporabnikove vedenjske vzorce in ga pripeljale bližje k željenim izidom. Vpeljavo izvirnega delovnega projekta pomoči v najinem sodelovanju bi lahko označili kot vstopno točko v drugo fazo sodelovanja po Horvath & Luborsky (1993).

KREPITEV MOČI

Proces krepitev moči med menoj in mladostnikom se je odvijal skozi aktivno participacijo mladostnika v procesu sodelovanja, mladostnikove napredke v rolkanju ter širitev in krepitev njegove socialne mreže. Sposobnost rolkanja in pa že obstoječa socialna mreža sta bila pomembna vira mladostnikove moči. Skozi sodelovanje je mladostnik dobro razvil in nadgradil svojo sposobnost rolkanja, hkrati pa je se je njegova naravna socialna mreža okrepila in razširila. Dragoš (v Dragoš idr., 2008) opisuje načine za ravnanje z viri moči uporabnika. Napredke v rolkanju ter krepitev in širjenje socialne mreže mladostnika bi lahko označili kot aktiviranje že obstoječih virov moči. Aktivna participacija mladostnika v procesu sodelovanja je bil na novo ustvarjen vir moči – Dragoš (*prav tam*) ta proces imenuje kreiranje novih virov moči.

Freire je socialne delavce videl kot agente sprememb, ki delujejo tam, kjer jih ekspert iz izkušenj potrebuje (Videmšek, 2008: 211, 212). Njegov nauk nagovarja socialne delavce, naj izhajajo iz posameznika, njegove življenjske situacije in njegovega dojetja sveta. Freireovo dojetje krepite moči se ukvarja s posameznikom in z okoliščinami, ki mu onemogočajo napredovanje. Kontekst sodelovanja z mladostnikom je bližje Freireovemu konceptualiziranju krepite moči kakor pa konceptu avtorice Salomon (1976), ki se osredotoča na deprivilegirane skupnosti – sodeloval sem s specifičnim posameznikom, glavni fokus najinega sodelovanja pa je bil razvoj njegovih rolkarskih sposobnosti. Podobno delitev koncepta krepite moči podata tudi Masterson & Owen (2006), in sicer na psihološko raven, ki zadeva posameznika, in družbeno raven, ki se ukvarja z zatiranimi skupnostmi. Prvo raven dodatno delita na psihološki in potrošniški model. V psihološkem modelu se moč posameznika obravnava kot osebni atribut, ki ga lahko razvijamo skozi osebno rast. Avtorja poudarjata (*prav tam*), da psihološki model predpostavlja nujnost partnerskega sodelovanja med strokovnim delavcem in ekspertom iz izkušenj (tudi Rodwell (1996: 307, 308 v Masterson in Owen, 2006, str. 23) smatra partnerstvo med strokovnimi delavci in uporabniki kot ključni faktor pri spreminjanju razmerij moči). Najino sodelovanje lahko umestimo v psihološki model individualne ravni krepite moči po Masterson & Owen (2006) – sodelovalni odnos med nama je predstavljal prostor, v katerem je lahko prišlo do procesa krepite moči mladostnika.

Tekom sodelovanja sem skušal ostati čim bolj prisoten v odnosu z mladostnikom. Zanimal sem se za njegovo počutje in se pogosto spraševal, kakšno bližino oz. distanco naj bi vzpostavil do mladostnika. Mladostnika sem skušal spoznati na osebni ravni in zares razumeti njegov življenjski svet. Moje ravnanje lahko povežemo s pristopi avtorja Rodgers (1961). Avtor (*prav tam*) izpostavlja tri ravnanja v svoji psihoterapevtski praksi, ki so najbolj okrepila moč njegovih klientov – prisotnost terapevta (transparentnost strokovnjakovega doživljanja odnosa), sprejemanje eksperta iz izkušenj in njegovega čustvovanja in empatično razumevanje uporabnikovega življenjskega sveta (pridruževanje klientu).

Postmoderni koncepti, ki usmerjajo sodobno socialno delo, nagovarjajo strokovnega delavca k aktiviranju uporabnikove naravne, že obstoječe socialne mreže (»socialno ekološko načelo«, »načelo sodelovanja«) (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl & Možina, 2011; str. 18,19). Tudi Winter (2011) trdi, da je vključevanje otrokovih pomembnih drugih v proces sodelovanja

pomemben vidik dela z majhnimi otroki. Mladostnikova potreba po vključevanju njegove naravne socialne mreže v proces sodelovanja, je bila očitna že na začetku sodelovanja. To potrebo sem prepoznal, mladostnik jo je tudi sam artikuliral. Moja naloga je bila, da kontekst sodelovanja zastavim tako, da bo vključeval in mobiliziral mladostnikovo naravno socialno mrežo. Na srečanja, ki so bila v prvi vrsti namenjena meni in mladostniku, so prihajali tudi mladostnikovi vrstniki, ki so se prav tako ukvarjali z rolkanjem. Mladostnikovi prijatelji so bili prav tako prisotni na izletih, ki so sestavljali izvirni delovni projekt pomoči.

Aktivna participacija mladostnika zavzema pri avtorjih Chinman & Linney (1998) osrednjo vlogo procesa krepitev njegovih moči. Participacija mladostnika se odvija preko udejstvovanja v pomenljivih dejavnostih in participacije pri oblikovanju lastnih storitev. Avtorja poudarjata (*prav tam*), da mladostniki na ta način dobijo priložnost, da se preizkusijo v pomenljivih vlogah, se naučijo novih, pomenljivih spretnosti in so cenjeni za svoje udejstvovanje. Kot že rečeno, je bil osrednji fokus sodelovanja z mladostnikom učenje rolkanja in spoznavanje lokalne rolkarske kulture – aktivnost, ki predstavlja enega od mladostnikovih naravnih, že obstoječih virov moči. Poleg tega sem v procesu sodelovanja vztrajal (sicer pogosto neuspešno) pri vključevanju mladostnika v načrtovanje in usmerjanje najinih srečanj. Izkazalo se je, da je bila mladostnikova volja do vključevanja v oblikovanje lastne storitve odvisna predvsem od tega, ali je oblikovanje storitve odgovarjalo njegovim resničnim potrebam. Na žalost je priložnost, kjer bi lahko mladostnik prevzel zares pomenljive in odgovorne vloge (sodelovanje pri organizaciji in izvedbi spomladanskih delavnic rolkanja), tik pred uresničitvijo propadla. Kljub temu je mladostnik jasno potrdil, da se je zaradi prevzemanja resnične odgovornosti pri organizaciji spomladanskih rolkarskih delavnic počutil kakor član ekipe, kot eden od organizatorjev, in delavnic se je iskreno veselil. Raziskava Dibenedetto (1991, v Russel, Muraco, Subramaniam & Laub, 2009: str. 894) izpostavlja legitimno in resnično delitev moči z odraslimi kot eno izmed ključnih sestavin procesa krepitev moči mladostnikov. Tudi avtorji Jennings, Parra-Medina, Hilfinger-Messias & McLoughlin (2006) poudarjajo pomembnost pomenljive participacije in vključenosti ter enakopravno delitev moči med odraslimi in mladostniki.

Avtorji Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) izpostavljajo tri dimenzije procesa krepitev moči v klubih GSA: krepitev moči skozi akumulacijo in uporabo znanj in spretnosti,

osebna krepitev moči in medosebna krepitev moči. Najino sodelovanje je bilo fokusirano na razvoj spretnosti rolkanja – aktivnosti, ki mladostnika izpolnjuje. Poleg tega se je mladostnik tekom sodelovanja naučil tudi popravljanja rolke in namestitve nove rolkarske opreme – spretnosti, ki so za rolkanje pomembne. Preko spoznavanja lokalne rolkarske kulture (in D.I.Y. kulture izven Ljubljane), spoznavanja akterjev na rolkarski sceni in udejstvovanja v rolkanju se je mladostnik uspel zblížati z lokalno skupnostjo rolkarjev. Na decembrskih delavnicah rolkanja z Mladimi Zmaji, je mladostnik večkrat prevzel vlogo mentorja. Na ta način je imel mladostnik priložnost prispevati h krepitevi moči (ki se odvija skozi učenje novih spretnosti in aktivnosti) drugih udeležencev delavnic. Avtorji Russel, Muraco, Subramaniam & Laub (2009) ta proces imenujejo medosebna krepitev moči (ang.: »interpersonal empowerment«), kjer krepitev moči posameznika temelji na njegovi zmožnosti in angažiranosti, da okrepi moč rugih.

Po koncu sodelovanja sta tako mladostnik kot njegova mama poročala o mladostnikovi povečani suverenosti in samostojnosti v izvajanju rolkanja. Mladostnik in njegovi bližnji prijatelji, s katerimi rolka, so seznanjeni z lokalno rolkarsko kulturo do te mere, da se lahko v tej aktivnosti udeležujejo sami, brez moje pomoči ali pomoči staršev. Po avtorjih Martínez, Jiménez-Morales, Masó & Bernet (2016) lahko ta proces povežemo z dimenzijo emancipacije, v kateri se krepitev moči mladostnika odvija v pogojih, v katerih mladostnik lahko prevzame kontrolo in vpliv nad lastnim življenjem ter se nauči uveljavljanja lastne volje znotraj družbe. Prav prevzemanje kontrole in vpliva nad lastnim življenjem je osnovna formulacija krepitev moči.

Avtorji Jennings, Parra-Medina, Hilfinger-Messias & McLoughlin (2006) smatrajo prijetno in varno okolje, kjer se mladostniki počutijo sprejete, spoštovane, cenjene in podprte, za pomemben faktor procesa krepitev moči mladostnikov. Najin odnos je predstavljal prostor, v katerem je mladostnik lahko na varen in udoben način vstopil v in spoznal lokalno kulturo rolkanja in v rolkanju napredoval. Ta prostor med nama se je ustvarjal postopoma skozi raziskovanje najinega življenjskega sveta in udejstvovanje v pomenljivi skupni aktivnosti.

VLOGA PROSTOVOLICA V ODNOSU Z MLADOSTNIKOM

Allen & Eby (2007) delita mentorsko delo z mladostniki na odnosno in instrumentalno perspektivo. Prva temelji na principih svetovanja in psihoterapije in postavlja v središče pozornosti razvijanje osebnega odnosa, ki temelji na bližini, zaupanju in čustveni podpori.

Instrumentalna perspektiva mentorskega dela pa temelji na principih učenja in izobraževanja ter poudarja predvsem udeleževanje mladostnikov v instrumentalnih aktivnostih, ki pripomorejo h grajenju njihovih kompetenc. Najino sodelovanje je imelo značilnosti obeh perspektiv, saj je bilo usmerjeno v razvijanje najinega osebnega odnosa, hkrati pa je bila osrednja sestavina (in razlog za začetek) sodelovanja rolkanje.

Odnosna perspektiva usmerja strokovnega delavca k formiranju trajnega, zaupnega in čustveno podpornega osebnega odnosa, v katerem se mladostnik počuti razumljenega, cenjenega in spoštovanega. Odnosna perspektiva temelji na predpostavki, da lahko mentor, ko je z mladostnikom uspešno zgradil trajen, zaupen odnos, ki je usmerjen k vodenju in podpori, mladostniku nudi podporo pri doseganju ciljev, ki jih želi mladostnik osvojiti (Allen & Eby, 2007). Najino sodelovanje je odražalo postavke odnosne perspektive. V začetni fazi sodelovanja sva uspela razviti tesen in zaupen osebni odnos, predvsem pa sem dobil možnost, da dobro spoznam življenjski svet mladostnika. Poznavanje mladostnika, njegovih želja, interesov in potreb je doprineslo k uspešni zastavitvi izvirnega delovnega projekta pomoči, ki je izhajal iz realnih želja in potreb mladostnika. Tukaj se lahko spet navežemo na pregled literature avtorjev Horvath & Luborsky (1993), ki opisujeta dve značilni fazi v sodelovanju med terapevti in njihovimi klienti. Prva faza sodelovanja je namenjena spoznavanju in razvijanju osebnega odnosa, medtem ko naj bi v drugi fazi prišlo do intervencij, sprememb vedenjskih vzorcev in delu na dogovorjenih ciljih.

Znotraj odnosne perspektive mentorskega dela lahko prepoznamo dve vrsti odnosa, ki se razlikujeta glede na cilje in pričakovanja mentorjev (Styles & Morrow, 1995; Styles & Morrow, 1992 v Allen & Eby, 2007, str. 32) – to sta razvojni in predpisujoči odnos. Mentorji, ki zagovarjajo razvojni odnos, pripisujejo potrebam mladostnikov velik pomen. Stremijo k razvijanju prilagodljivosti in podpore v odnosu z mladostnikom, pri tem pa dopustijo mladostnikom dovolj časa in pozornosti, da lahko razvijejo zaupanje v odnosu z mentorjem. Druga vrsta odnosa znotraj odnosnega modela zavzema nekoliko bolj avtoritaren pristop, ki mladostnika disciplinira. V tako zastavljenem odnosu je postavljanje ciljev, ki naj bi spremenili mladostnika, in izpostavljanje njegovih težav nastopilo zelo zgodaj v razvoju odnosa. Mentorji že na začetku sodelovanja postavijo cilje, določijo pravila sodelovanja in aktivnosti z malo ozira na preference mladostnika. Karakter najinega sodelovanja je v celoti temeljil na razvojnem

odnosu odnosne perspektive mentorskega dela z mladostniki. Interesom in potrebam mladostnika sem pripisoval veliko vrednost – to je bilo vidno predvsem v oblikovanju ciljev in vzpostavljanju izvirnega delovnega projekta pomoči. Mentorji, ki zavzamejo odnosno perspektivo menijo, da mladostniki prostovoljno spregovorijo o lastnih negotovostih in problemih, ko se odnosno razmerje ojača – s tem omogočijo mentorju, da jih oskrbi s svetovanjem in vodenjem. Osebni odnos med nama je bil vzpostavljen do te mere, da sem lahko mladostniku nudil oporo tudi na osebnih področjih, ko jo je ta potreboval.

Kljub temu da je razvijanje osebnih vezi med nama predstavljalo pomemben del najinega sodelovanja, je bil glavni fokus usmerjen v razvijanje mladostnikovih sposobnosti rolkanja in spremljanje mladostnika, da na varen način spozna lokalno rolkarsko kulturo. Koncept instrumentalne perspektive mentorskega dela v ospredje postavlja sposobnost strokovnega delavca, da mladostnika vključi v izvajanje pomenljivih aktivnosti, ki so ciljno usmerjene in mladostniku predstavljajo izziv (Darling, Hamilton, & Niego, 1994 v Allen & Eby, 2007, str. 33, 34). Srž odnosa med strokovnim delavcem in mladostnikom posledično predstavljajo funkcionalne koristi, ki jih odnos omogoča. Mladostnik se je aktivno ukvarjal z rolkanjem že pred sodelovanjem s prostovoljcem. Moje delo je bilo v tem smislu olajšano, saj se nisem rabil ukvarjati s tem, da bi mladostnika navdušil nad neko aktivnostjo – rolkanje je najin skupen hobi, nad katerim sva oba navdušena. Moja naloga je bila, da ugotovim, kako lahko mladostnika podprem, da bo čim hitreje napredoval v rolkanju. Poleg tega je bila moja osrednja naloga, da z njim oblikujem osebni odnos, v katerem se bo mladostnik počutil dovolj udobno, da bo lahko spoznal lokalno rolkarsko kulturo in se v njo vključil.

Hill (1997) opozarja, da morajo biti strokovni delavci v socialnodelovnem odnosu z mladostnikom pozorni predvsem na to, da ne dajejo obljub, ki jih ne morejo izpolniti. Prostovoljec se je ob zaključku sodelovanja na ta način znašel v zagati z mladostnikom. Zavedal se je, da je njun profesionalni odnos potrebno prekiniti in da je tudi prekinitev tega odnosa prav tako pomemben element sodelovanja z mladostnikom. Mladostniku je bilo v interesu, da bi tudi po koncu sodelovanja vsaj deloma ostal v stiku s prostovoljcem. Prostovoljec je v tem trenutku začutil potrebo po popolni odkritosti – mladostniku je pojasnil, da mu je bilo njuno sodelovanje izjemno pomembno in pri srcu, kljub temu pa mu ne sme dajati obljub, ki jih ne

bi uspel držati. Na prostovoljčevo presenečenje je mladostnik odreažiral mirno in razumevajoče.

De Boer & Coady (2007) sta uspela prepoznati dve lastnosti socialnih delavcev, ki po mnenjih ekspertov iz izkušenj ključno pripomoreta k uspešnemu profesionalnemu odnosu. Razsodna, premišljena in »mehka« uporaba profesionalne moči je bila ena izmed ključnih komponent v primerih dobre prakse. Mladostnik je v zaključnem intervjuju poudaril, da se je v odnosu z menoj počutil, kot da lahko deli svoje mnenja, mišljenja in občutke in da bodo ti empatično sprejeti in resno obravnavani. V odnosu z mladostnikom sem se trudil, da bi ga čim bolj vključil v oblikovanje najinega sodelovanja, mojih dnevniških zapisov in predvsem izvirnega delovnega projekta pomoči. Prav tako se je izkazalo, da so človeškost, toplina in osebna nota strokovnega delavca izjemno zaželeni v mentorskem odnosu – humanističen pristop, ki nekoliko prestopa tradicionalne meje profesionalnih odnosov. S tem, ko strokovnjaki pokažejo lastno ranljivost in človeškost, pomagajo uporabnikom sprejeti in normalizirati lastne težave (de Boer & Coady, 2007). Mladostnik je izpostavil, da je najin odnos dojemal kot zelo prijateljski. Sam sem se zavzemal za tople in zaupen osebni odnos z mladostnikom. Svoje počutje, namene in čustva sem skušal transparentno deliti z mladostnikom, hkrati pa so bile moje reakcije na mladostnika osebne.

Avtorja McColgan & McMullin (2017, v McMullin, 2017) poudarjata, da se trdni in zaupni odnosi gradijo organsko – takšen način vzpostavljanja osebnega odnosa zahteva od socialnega delavca veliko mero osebne angažiranosti, avtentičnih odzivov in predvsem pripravljenost, da v razvoj odnosa vложи svoj čas in pozornost. Tekom sodelovanja je pogosto prihajalo do situacij, ki so bile neobičajne in so od mene zahtevale določeno mero avtentičnosti, spontanosti in angažiranosti. Pogosto se je zgodilo, da so trenutki, v katerih je bilo potrebno prilagoditi sodelovanje, odprli možnost za razvoj osebnega odnosa med nama, ali pa so mladostniku omogočili napredek v rolkanju, kar je pomembno prispevalo k procesu krepljenja moči mladostnika. Moj odziv je bil še posebno pomemben v situacijah, ko se je mladostnik soočal z občutki tesnobe zaradi prisotnosti drugih ljudi. V teh situacijah sem zavzel tesnejšo držo do mladostnika, saj se je izkazalo, da se mladostnik na ta način počuti bolj varnega. Pomembno je bilo, da sem njegove reakcije sprejel na občutljiv in neobsojajoč način.

OMEJITVE RAZISKAVE

Dotična raziskava, ki opisuje proces sodelovanja med mladostnikom in menoj, ima številne omejitve.

Sodelovanje je potekalo med dvema osebama in raziskava se nanaša zgolj na ugotovitve znotraj predmetnega sodelovanja, zato posploševanje na širšo populacijo primerov ne bi bilo primerno. Kljub temu menim, da je globlje raziskovanje posameznih primerov izjemno pomembno, saj lahko samo na ta način dosledno prikažemo uporabo konceptov znanja znotraj socialnega dela.

Empirično gradivo v raziskavi je v veliki večini sestavljeno iz mojih dnevnikov, manjši del gradiva pa predstavljajo intervjuji, ki sem jih opravil z mladostnikom, njegovo mamo in strokovno delavko iz javnega zavoda Mladi Zmaji, ki je sodelovala z mladostnikom. Perspektiva mladostnika je v dnevnikih srečanj pomanjkljivo zastopana. Deloma zaradi tega, ker mladostnik ni bil zainteresiran za vključevanje lastnega mnenja v empirično dokumentacijo, hkrati pa nisem uspel najti načina, s katerim bi uspel mladostnika motivirati, da se vključi v proces oblikovanja empiričnega gradiva za magistrsko nalogo. Posledično velik del empiričnega gradiva temelji zgolj na mojih opazovanjih in interpretacijah in ne izhaja direktno s strani mladostnika.

Intervjuji, ki sem jih opravil ob koncu sodelovanja bi bili lahko obsežnejši, predvsem pa bi jih lahko opravil več. V raziskavo bi lahko vključil tudi mnenja mladostnikovih vrstnikov, ki so se udeleževali srečanj in izletov, ki so potekala v okvirjih IDPP – njihovi odgovori bi zagotovo doprinesli dodaten vpogled v proces sodelovanja z mladostnikom. Opazil sem, da je bil mladostnik precej zadržan in kratek v svojih odgovorih – morda bi bili mladostnikovi odgovori bolj celostni, če bi intervjuje z njim opravljal bolj stihijsko, postopoma in predvsem na večih srečanjih in ne naenkrat.

Kot pisec te naloge se prav tako zavedam, da bi se lahko poslužil bolj inovativnih metod dokumentiranja procesa sodelovanja z mladostnikom. Na primer, preko uporabe fotografiranja bi lahko bilo mladostnikovo počutje prikazano na bolj celosten način.

SKLEP

Sodelovanje z mladostniki v okviru mentorskega dela me je pripeljalo do naslednjih ugotovitev. Izkazalo se je, da je iskreno medsebojno zanimanje za drugega med strokovnim delavcem in mladostnikom dobra osnova za razvoj produktivnega mentorskega odnosa. Že v prvem stiku z mladostnikom sem začutil, da ga zanimam, da se v odnosu z menoj počuti sproščeno in da je zainteresiran za sodelovanje z menoj. Prav tako je osrednjo vlogo v najinem sodelovanju zavzemalo razvijanje rolkarskih sposobnosti mladostnika. Z mladostnikom sva se povezala preko udejanjanja v istem hobiju, kar je predstavljalo dobro osnovo za gradnjo mentorskega odnosa med nama.

Do vzpostavitve ideje o izvirnem delovnem projektu pomoči sva imela z mladostnikom dovolj časa in prostora, da razvijeva tesen in zaupen osebni odnos. Osebni odnos sva lahko razvijala preko izvajanja najinega skupnega hobija (rolkanja), vsakdanjih pogovorov in pogovorov o osebnih temah, ki so nosili nekoliko večjo težo. Preko dobro razvitega osebnega odnosa sem lahko mladostniku nudil globljo in celostno podporo, tako na nivoju rolkanja kot tudi na osebnostnem nivoju.

Mladostnik je bil nezainteresiran za določanje ciljev, ki bi najino sodelovanje usmerili in konkretizirali, dokler ti cilji niso v celoti odgovarjali njegovim konkretnim željam in potrebam. To je izjemno pomembna ugotovitev za individualno delo z mladostniki (in hkrati za kakršnokoli sodelovanje z uporabniki v stroki socialnega dela) – njihova angažiranost je predvsem odvisna od stopnje skladanja njihovih resničnih potreb in ciljev sodelovanja. Cilje sodelovanja sva z mladostnikom zastavila kot izvirni delovni projekt pomoči, ki sva ga izvajala od konca februarja 2023 do začetka aprila 2023. Mladostnik je ob koncu sodelovanja poročal, da je prepoznal večje napredke in premikanje k ciljem sodelovanja takrat, ko sva delala na izvirnem delovnem projektu pomoči. Izvajanje IDPP je proces učenja rolkanja in spoznavanja kulture skejtanja pospešilo in intenziviralo.

Proces krepitve moči znotraj najinega sodelovanja je bil odvisen predvsem od mladostnikovih napredkov v rolkanju, prevzemanju odgovornosti in cenjenih družbenih vlog ter širjenju in krepitvi mladostnikove socialne mreže. Rolkanje in naravna socialna mreža sta bila že obstoječa vira pri mladostniku in moja naloga je bila, da ugotovim, na kakšen način naj

oblikujeva najin odnos, da bo prišlo do aktivacije in mobilizacije teh dveh virov. Udejstvovanje mladostnika v pomenljivih aktivnostih (v tem primeru rolkanju) se je izkazalo kot pomemben faktor v procesu krepitev moči mladostnika. Mobilizacija in vključevanje mladostnikove naravne socialne mreže sta bila prav tako pomemben del procesa krepitev moči, ki je v veliki meri vplival na mladostnikovo udejanjanje v rolkanju po tem, ko sva najin odnos zaključila. Tekom sodelovanja je mladostnik nekaj svojih prijateljev navdušil nad rolkanjem do te mere, da se lahko zdaj sami udejstvujejo v lokalni rolkarski skupnosti, brez pomoči staršev ali moje pomoči. Proti koncu sodelovanja se je odprla možnost za mladostnika, da prevzame resnične odgovornosti in zadolžitve v rolkarskih delavnicah, ki smo jih nameravali izpeljati v aprilu. Na žalost je projekt propadel tik pred začetkom izvedbe. Mladostnik je poročal, da je bil navdušen nad tem, da je lahko prevzel odgovornosti, ki so bile stvarne – na ta način se je počutil vključenega v proces organizacije. Bil je del ekipe organizatorjev in ne zgolj udeleženec delavnic.

Tekom sodelovanja z mladostnikom sem ugotovil, da je moja bližina in resnična prisotnost v odnosu (transparentnost mojih počutij, čustev in misli mladostniku) izjemnega pomena za razvoj sodelovanja z mladostnikom. Preko konstantnega stika z mladostnikom (in seveda tesnega osebnega odnosa, ki je bil med nama vzpostavljen že prej) sem lahko bolje prepoznal situacije, v katerih je bilo potrebno, da spremenim svojo držo, bližino ali distanco do mladostnika. Zaradi zaupnega osebnega odnosa, se je tudi mladostnik počutil dovolj opolnomočenega, da me je iskreno prosil za pomoč, takrat, ko jo je potreboval – na osebnem nivoju ali pa zgolj v procesu učenja rolkanja. Tekom sodelovanja sva se z mladostnikom večkrat znašla v situacijah, ko bi bilo lažje najina srečanja ali izlete IDPP odpovedati – izkazalo se je, da je vztrajanje v odnosu strokovnega delavca in njegova konsistentnost v udejstvovanju odnosa z mladostnikom, izjemno pomembna za mladostnika. Na ta način dobi mladostnik sporočilo, da je strokovnemu delavcu zares mar zanj in za njun odnos, kar prispeva k njegovemu občutku varnosti v tem odnosu sodelovanja s strokovnim delavcem. Prav tako je sposobnost prilagajanja odnosa in spontanega odzivanja na nastale situacije, odprla možnosti napredka mladostnika v rolkanju ali v razvijanju najinega osebnega odnosa. Udejstvovanje v odnosu z mladostnikom sem lahko tekom sodelovanja izboljšal s pomočjo konstantne samorefleksije.

PREDLOGI

Pomembna tema v magistrski nalogi je vzpostavitev tesnega in zaupnega osebnega odnosa med mladostnikom in strokovnim delavcem. Izkazalo se je, da dobro razvit osebni odnos pripomore k bolj učinkovitemu doseganju zastavljenih ciljev in povečuje občutek varnosti mladostnika v odnosu. Pisec magistrske naloge apelira na vse ustanove, ki delajo z otroki, da vzamejo v obzir pomembnost vzpostavljanja osebnega odnosa med uporabnikom in strokovnim delavcem. Pogosto se zgodi, da struktura in način delovanja ustanove v kateri delajo, ne dopušča dovolj časa, v katerem bi lahko z mladostnikom na avtentičen in organski način vzpostavili tesen osebni odnos.

Prav tako se je izkazalo, da je prisotnost strokovnega delavca v odnosu z mladostnikom izjemnega pomena. Preko aktivne prisotnosti v odnosu, je strokovni delavec lahko zaznal mladostnikovo potrebo po njegovi bližini, mladostnik pa se je počutil v odnosu s prostovoljcem varneje. Prisotnost v terapevtskem odnosu je pomembno področje znotraj psihoterapije – morda bi bilo smiselno, da bi socialni delavci prevzeli praktične vidike tega področja iz psihoterapije.

Tekom sodelovanja je mladostnik povedal, da se je izjemno veselil potencialnega prevzemanja odgovornosti za organizacijo spomladanskih delavnic roljanja (dokler te niso propadle). V tem primeru je mladostnik prevzel konkretno odgovornost, celo tolikšno, ki bi lahko resno vplivala na delo drugih vključenih v ta proces. Izkazalo se je, da je bilo ravno resno prevzemanje resnične odgovornosti pomemben vidik krepitev moči mladostnika (do katerega na koncu žal ni prišlo). Pogosto se zgodi, da so odgovornosti in zadolžitve, katerih so deležni mladostniki v procesu pomoči, simbolične in površinske, saj strokovni delavci ne želijo odstopiti od svoje profesionalne pomoči. Menim, da bi bilo potrebno podrobno raziskati posamezne primere krepitev moči mladostnikov, ki potekajo preko prevzemanja resničnih odgovornosti.

Proces oblikovanja ciljev sodelovanja med strokovnim delavcem in mladostnikom je bil v primeru te raziskave značilen. Mladostnik se je procesa oblikovanja ciljev udeležil šele, ko so cilji zares odgovarjali njegovim potrebam. Vzpostavljanje izvirnega delovnega projekta pomoči je v primeru te naloge vpeljalo intenzivnejši proces učenja v odnos med strokovnim delavcem in mladostnikom. Zagotovo je to področje, ki bi ga lahko s pomočjo kvalitativnega raziskovanja

še dodatno raziskali, predvsem pa so potrebni podrobnejši opisi dinamike posameznih primerov.

Sposobnost strokovnega delavca, da se avtentično, spontano in prilagodljivo odziva na nepričakovane situacije, se je prav tako izkazala za pomembno. Menim, da je potrebno nadaljnje raziskovanje vpliva teh sposobnosti strokovnega delavca na odnos sodelovanja z mladostnikom.

VIRI

Allen, T. D. & Eby, L. T. (2007) *The Blackwell Handbook of Mentoring: A Multiple Perspectives Approach*. Malden: Blackwell Publishing Ltd. Pridobljeno 1.5.2023 s

<http://library.lol/main/3DF781DFCEC28E5C09B2F0D8DF3EDF6D>

Barnes, v. (2012). Social Work and Advocacy with Young People: Rights and Care in Practice.

British Journal of Social Work, 42, str. 1275–1292. Pridobljeno 13.3.2023 s [https://sci-](https://sci-hub.ru/10.1093/bjsw/bcr142)

[hub.ru/10.1093/bjsw/bcr142](https://sci-hub.ru/10.1093/bjsw/bcr142)

Bower, M. (2005). Psychoanalytic Theories for Social Work Practice. V Bower, M. (ed.)

Psychoanalytic Theory for Social Work Practice: Thinking under Fire. London:

Routledge. Pridobljeno

22.3.2023

s

<http://library.lol/main/3127CC8B5025998096AE0B71367D7601>

Burke, C. & Cooper, A. (2007). Dialogues and developments in social work practice: Applying systemic and psychoanalytic ideas in real world contexts. *Journal of Social Work Practice* 21(2),

str. 193–196. Pridobljeno 23.3.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1080/02650530701371895>

Boškić, R. (2005). Krepitev moči - kritična presoja koncepta. *Družboslovne razprave*, 21(48),

str. 177-194. Pridobljeno 20.4.2023 s [https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-](https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-IIW4X8HJ/7d6aed4c-9f67-4a15-ba55-2fece91cdedc/PDF)

[IIW4X8HJ/7d6aed4c-9f67-4a15-ba55-2fece91cdedc/PDF](https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-IIW4X8HJ/7d6aed4c-9f67-4a15-ba55-2fece91cdedc/PDF)

Chinman, M. J. & Linney, L. A. (1998). Toward a Model of Adolescent Empowerment:

Theoretical and Empirical Evidence. *The Journal of Primary Prevention*, 18(4), str. 393–413.

Pridobljeno 24.4.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1023/a%3A1022691808354>

Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Možina, M. & Mešl, N. (2011). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. (4. natis). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

de Boer, C. & Coady, N. (2007). Good helping relationships in child welfare: learning from

stories of success. *Child and Family Social Work*, 12, str. 32-42. Pridobljeno 20.3.2023 s

<https://sci-hub.ru/10.1111/j.1365-2206.2006.00438.x>

- Dragoš, S. (1994a). Socialno delo – Sistemski vidik (I). *Socialno delo*, 33(2). Pridobljeno 12.6.2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-77RKZJPJ/67c45b1f-b729-43ce-b5b6-985f8860e9a5/PDF>
- Dragoš, S. (1994b). Socialno delo – Sistemski vidik (II). *Socialno delo*, 33(3). Pridobljeno 12.6.2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-E1V6BWKP/3027ab46-8c9f-461e-a586-811ba8a02126/PDF>
- Dragoš, S., Leskošek, V., Petrovič Erlah, P., Škerjanc, J., Urh, Š., Žnidarec Demšar, S. (2008). *Krepitev moči*. Ljubljana: FSD
- Freire, P. (1985). *The Politics of Education: Culture, Power and Liberation*. Westport: Bergin & Garvey
- Hill, M. (1997). What children and young people say they want from social services. *Research, Policy and Planning*, 15, 17–27. Pridobljeno 16.3.2023 s https://www.researchgate.net/publication/253882862_What_Children_and_Young_People_Say_They_Want_from_Social_Services
- Howe, D. (1998). Relationship-based thinking and practice in social work. *Journal of Social Work Practice: Psychotherapeutic Approaches in Health, Welfare and the Community*, 12(1), str. 45-56. Pridobljeno 30.3.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1080/02650539808415131>
- Horvath, A. O. & Luborsky, L. (1993). The Role of the Therapeutic Alliance in Psychotherapy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 61(4), 561-573. Pridobljeno 2.4.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1037/0022-006x.61.4.561>
- Jennings, L. B., Parra-Medina, d. M., Hilfinger-Messias, D. K. & McLoughlin, K. (2006). Toward a Critical Social Theory of Youth Empowerment. *Journal of Community Practice*, 14(1-2), str. 31-55. Šridobljeno 27.4.2023 s https://sci-hub.ru/10.1300/J125v14n01_03
- Kam, P. K. (2020). Strengthening the empowerment approach in social work practice: An EPS model. *Journal of Social Work*, 21(3), str. 329–352. Pridobljeno 29.3. s <https://sci-hub.ru/10.1177/1468017320911348>

Koprowska, J. (2010). *Communication and Interpersonal Skills in Social Work*. Exeter: Learning Matters. Pridobljeno 23.3.2023 s

<http://library.lol/main/6D6ED5C633CC8B16F1F2DEDCAB59B770>

Martínez, X. Ú., Jiménez-Morales, M., Masó, P. S. & Bernet, J. T. (2016). Exploring the conceptualization and research of empowerment in the field of youth. *International Journal of Adolescence and Youth*, DOI: 10.1080/02673843.2016.1209120, str. 1-14. Pridobljeno 28.3.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1080/02673843.2016.1209120>

Masterson, S. & Owen, S. (2006). Mental health service user's social and individual empowerment: Using theories of power to elucidate far-reaching strategies. *Journal of Mental Health*, 15(1), str. 19 – 34. Pridobljeno 22.4.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1080/09638230500512714>

McMullin, C. (2018). Building Relationships with Young People: A Model for Practice. *Relational Social Work*, 2(2), str. 50-60. Pridobljeno 7.3.2023 s <https://rsw.erickson.international/archivio/vol-2-n-2/building-relationships-with-young-people-a-model-for-practice/>

MENTOR. (2015) (4. ed.). *Elements of Effective Practice for Mentoring*. Pridobljeno 3.5.2023 s https://www.mentoring.org/wp-content/uploads/2019/11/Final_Elements_Publication_Fourth.pdf

Morrow, K. W. & Styles, M. B. (1995). *Building Relationships with Youth in Programm Settings: A Study of Big Brothers/Big Sisters*. Philadelphia: Public/Private Ventures. Pridobljeno 3.5.2023 s <http://ppv.issueab.org/resources/11784/11784.pdf>

Mesec, B. (2016/17). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II: KVALITATIVNE RAZISKAVE* (študijsko gradivo). Ljubljana; Fakulteta za socialno delo

Mesec, B. (2023). *Kvalitativno raziskovanje v teoriji in praksi*. Ljubljana: Inštitut za razvojne in strateške analize.

Možina, M & Kopal, L. (2005). Razvijanje stališča udeležnosti v psihoterapiji. *Časopis za kritiko znanosti*, 33(221). Pridobljeno 12-6-2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-4RHZU9PW/977ed432-62fa-49c6-bec4-d851fde8f053/PDF>

Payne, M. (2011). *Humanistic social work: Core principles in practice*. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.

Research in practice (2020). Practising relationship-based social work. Pridobljeno 22.3.2023 s <https://practice-supervisors.rip.org.uk/wp-content/uploads/2020/01/KB-Practising-relationship-based-social-work.pdf>

Rodgers, C. (1961). *On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy*. London: Constable. Pridobljeno 21.4.2023 s <http://library.lol/main/D6E95C1C0253CF940A2A00A37E7C85B6>

Rollins, W. (2019). Social Worker–Client Relationships: Social Worker Perspectives. *Australian Social Work*, str. 1-13. Pridobljeno 19.3.2023 s <https://libgen.is/scimag/10.1080%2F0312407x.2019.1669687>

Ruch, G., Turney, D. & Ward, A. (2010). *Relationship-based Social Work: Getting into the Heart of Practice*. London: Jessica Kingsley Publishers.

Russel, S. T., Muraco, A., Subramaniam, A. & Laub, C. (2009). Youth Empowerment and High School Gay-Straight Alliances. *Youth Adolescence*, 38, str. 891–903. Pridobljeno 24.4.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1007/s10964-008-9382-8>

Saleebey, D. (ur.) (1997). *The Strength Perspective in Social Work Practice*. London: Macmillan

Solomon, B. B. (1976). *Black Empowerment: Social Work in Oppressed Communities*. New York: Columbia University Press

Stritih, B. (1993). Iskanje novih možnosti pri reševanju kompleksnih osebnih in socialnih problemov. *Socialno delo*, 32(5/6). Pridobljeno 12.6.2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-U9QV00EH/2251b8c3-0bd1-4ae0-b7dd-a61f02beeadc/PDF>

Wandersman, A. (1979). User Participation: a Study of Types of Participation, Effects, Mediators, and Individual Differences. *Environment & Behaviour*, 11(2), str. 185-208. Pridobljeno 1.5.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1177/0013916579112003>

Winter, K. (2011). *Building Relationships and Communicating with Young Children: A Practical Guide for Social Workers*, Oxon: Routledge.

Videmšek, P. (2008). Krepitev moči kot temeljno orodje socialnega dela. *Socialno delo*, 47(3/6), str. 209-217. Pridobljeno 25.4.2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-1BXBCRWU/032065cd-b4f7-4b30-8de3-27f2d9051ef6/PDF>

Zimmerman, M. A., Israel, B. A., Schulz, A. & Checkoway, B. (1992). Further Explorations in Empowerment Theory: An Empirical Analysis of Psychological Empowerment. *American Journal of Community Psychology*, 20(6), 707-727. Pridobljeno 26.4.2023 s <https://sci-hub.ru/10.1007/bf00942234>

PRILOGE

DOGOVOR O SODELOVANJU

DOGOVOR O SODELOVANJU

Dogovor o sodelovanju se sklene

med: izvajalcem pomoči:

Matevž Vrhov

mladostnikom, ki je prejemnik individualne pomoči:

Lara Zindmair

starši mladostnika:

Tamara Fofe

mentorico izvajalca na učni bazi Mladinski center Mladi Zmaji Bežigrad: Majo Majcen:

Maja Majcen

Digitalno podpisal Maja Majcen
Datum: 2023.05.31
16:19:04 +02'00'

Stranke med katerimi se sklene dogovor o sodelovanju se seznani in strinjajo z naslednjimi točkami:

Čas sodelovanja

Sodelovanje bo potekalo 3 mesece od dneva sklenitve dogovora, torej do 13 marca 2023. Obdobje sodelovanja se lahko po potrebi in s strinjanjem vseh strank prilagodi. Srečanja bodo potekala enkrat tedensko po 2h (po potrebi dvakrat). Srečanja potekajo ob sredah med 17:00 in 19:00. O morebitnih spremembah termina se stranke dogovarjajo sproti preko mobilnega telefona ali e-maila.

Zaupnost podatkov

Izvajalec se zavezuje k zaupnemu ravnanju z osebnimi podatki mladostnika in njegove družine. Mladostnik ima prav tako pravico, da si izbere kako naj ga prostovoljec naziva v svojih dnevniških zapisih.

**Dostopnost do empiričnega materiala za magistrsko nalogo in do pregleda
magistrske
naloge in njene odobritve**

opazovanja bo mladostnik prejemal sproti preko e-maila.

Vse stranke imajo pred izidom pravico do vpogleda v magistrsko nalogo. V kolikor se stranke ne strinjajo z vsebino ali empiričnim gradivom magistrske naloge (izpostavljanje osebnih podatkov, žaljiva ali neresnična vsebina empiričnega gradiva,...) mora izvajalec vsebino prilagoditi dokler se z njone bodo strinjali vsi vključeni. Objava magistrske naloge zahteva tudi pisno odobritev mladostnika in njegovih staršev.

DNEVNIŠKI ZAPISI

DNEVNIK D1

(28.10.2022 ; Dnevni Center – prvo srečanje z L.; 14:00 – 18:00/ 4h)

V dnevni mladinski center Mladi Zmaji sem prispel ob 14h. Danes nobena od mojih mentoric ni bila prisotna – namesto njiju sta bile za otroke odgovorni dve študentki iz FSD-ja, ki sta pri Mladih Zmajih že dlje časa prostovoljki. Zelo hitro je vstopila punca xy, ki ima 18 let in že dlje časa sodeluje v mladinskem centru kot uporabnica in prostovoljka. Z njo smo kar nekaj časa klepetali. Medtem so v center vstopale manjše skupine otrok. Večinoma so se zaprli v sobe, kjer so imeli nekaj več zasebnosti. Pozdravil sem jih, jih opozoril, da se morajo vpisati v program, potem pa sem jih pustil pri miru. Vsi so zgledali, kakor da želijo svojo zasebnost in mir. Okoli treh sta prišla v mladinski center prostovoljka xy (prav tako sošolka iz FSD-ja) in L. Z njima sem bil danes dogovorjen za sestanek, na katerem naj bi se dogovarjali glede skate delavnice, ki si jo L. želi organizirati. Sestanek z njima je trajal dobro uro in pol. Zadnji dve uri sem preživel v mladinskem centru z xy, xy in xy – izjemno umirjeni trije otroci. Skupaj smo igrali biljard in klepetali. Istočasno kje bila prisotna tudi ekipa šestih ali sedmih fantov. Le-ti niso bili tako mirni. Večinoma so letali iz centra in spet noter in se malo izzivali. Ob šestih sem se poslovil.

Xy je zelo zanimiva punca. Med pogovorom sem zaznal, da ji mogoče v šoli ne gre tako dobro, kljub temu pa je izjemno delovno in samostojno dekle. Morda malo preveč samostojno za njena leta. Zelo zanimivo je bilo spremljati njen odnos s študentkami. Kljub temu da sem jo sam smatral kot uporabnico (čeprav ni zares – v center hodi že dolgo časa in tudi prostovoljka je), se je z študentkama in z mano pogovarjala zelo zrelo in videlo se je, da smatra, da smo na popolnoma na isti ravni. Med pogovorom je večkrat omenila, da se grejo s sodelavci iz xy tudi kdaj napit in podobne stvari. To me je malo presenetilo, glede na to, da sem si pač predstavljal, da delam v tej učni bazi z otroci. Seveda xy zares ni več otrok, v nobenem smislu.

Dogodek, ki mu zagotovo želim nameniti največ pozornosti je sestanek s prostovoljko in L. Prejšnjič mi je xy omenila, da si en od otrok želi organizirati skejt delavnico. Jaz sem na tihem upal, da bom dobil neko priložnost, da bi lahko sodeloval pri nečem podobnem, tudi sam sem že pred začetkom prakse razmišljal, da bi si želel organizirati delavnice povezane s skejtanjem. Razmišljal sem celo o tem, da bi morda na podlagi teh delavnic lahko spisal magistrsko nalogo, ampak si o tem nisem zares upal preveč razmišljati, ker se mi je zdelo skoraj

utopično. Brez, da bi sploh sam dal kakršnokoli pobudo, se mi je ponudila priložnost. xy sem že omenil, da bi bil zelo vesel, če bi lahko sodeloval na kakršenkoli način, njej pa je bilo hkrati super, da je lahko zraven potegnila še mene, ker sama o skejtanju in sceni ne ve zares nič. Zelo sem bil vesel, da sva imela oba občutek, kakor da delava en drugemu uslugo. L. in xy sta prispela v center okoli treh. **Xy me je potegnila na stran in mi pojasnila, da se L. počuti zelo tesnobno in da bi bilo morda bolje, če bi se usedli nekje zunaj na samem (D1-1).** Šla sva ven, kjer naju je L. že čakal. Ko sva si dala roke, sem dojel, da je izjemno plah in sramežljiv fant, dobil sem tudi občutek, da ima izjemno slabo samopodobo. Komaj si je upal spregovoriti, ni me gledal v oči in dajal mi je vtis, kakor da je malo obupan in da od vsega skupaj raje ne pričakuje nič. Usedli smo se na otroško igrišče zraven mladinskega centra. Jaz in xy sva sedela na klopi, L. je sedel na skejtu pred nama. Na hitro smo se predstavili in se začeli pogovarjati o tem kaj sploh L. želi. Šele takrat sem dojel, da je pravzaprav on tisti, ki organizira delavnico/dogodek. Vse kar si L. želi, je to, da bi nad skejtanjem navdušil še koga in, da bi si našel družbo, torej še nekaj drugih otrok, s katerimi bi lahko skejtal. Povedal sem jima, da sodelujem z ekipo Flow Ramps, s katero organiziramo poletne skejt in BMX tabore za otroke – imamo vso potrebno opremo, čelade in celo prenosne objekte za skejtanje in BMX-anje. Bil sem prepričan, da bi si lahko za L.v dogodek sposodili nekaj opreme. Pogovarjali smo se o lokaciji in vremenu, o uri in o tem kako bi bil celoten dogodek sploh možno speljati. Na koncu smo dorekli, da bo dogodek potekal 12.11.. L. bo poskrbel za promocijo, xy bo uredila vso birokracijo in bila povezana z vodstvom Mladih Zmajev (napisali smo tudi vse potrebno za prijavo projekta na Mladih Zmajih), jaz pa naj bi se pozanimal pri ekipi Flow Ramps kako je s skejti in zaščitno opremo. Po tem, ko smo se dogovorili o delavnici, smo še dvajset minut samo klepetali. L. sem malo izprašal o tem kako dolgo že skejta, s kom se druží, kje skejta, kako dobro mu gre in vse podobne stvari. Povedal sem mu, da je tik pred mladinskim centrom zelo znan skejt spot in mu ga tudi pokazal. Okoli pol petih sem L. in xy pospremil do avtobusne postaje in se od poslovil. Z L.m sva se dogovorila, da se bova dobila tudi sama 3.11. pod Fabijanijevim mostom (planirali smo, da bi delavnica potekala tam) in malo poskejtala.

Zelo sem bil vesel, da smo lahko speljali sestanek z L.m in xy Zdi se mi, da je bil L. navdušen, čeprav tega ni zares pokazal. **Zagotovo pa sem opazil, da je postal tekom pogovora bolj zgovoren in da je imel na obrazu rahel nasmešek, ki mi je namigoval na to, da je zainteresiran, da se veseli in da je navdušen, da so se stvari poklopile tako kot so se (mislim,**

da mu je bilo všeč, ko je dojel, da je tudi meni v interesu, da pomagam speljati njegovo delavnico) (D1-2). Tudi sam sem bil navdušen – upal sem, da bi lahko sodeloval in pomagal pri takšni delavnici, nisem pa si upal tega organizirati sam, vsaj ne tako hitro, takoj na začetku, ko sem začel obiskovati Mlade zmaje.

Mislim, da sem se danes naučil predvsem to, da se stvari same odvijajo v pravo smer, ko si tega zares iskreno želiš.

DNEVNIK D2

(2.11.2022; Skejtanje z L. – Fabijanjev most; 12:00 – 14:00/2h)

Danes sva se z L.m dobila na Poljanah. Prejšnjo sredo sva se na sestanku z xy dogovorila, da mu pokažem skejtpark pod Fabijanjevim mostom, kjer po navadi skejtamo po zimi. Dobila sva se ob 12:00 na avtobusni postaji na mostu, tam ga je odložil njegov oče. Skupaj sva se odpravila do skejtparka, ki je lociran pod mostom, pred glavnim vhodom v galerijo Cukrarna. L. sem najprej razkazal park, mu povedal nekaj osnovnih stvari o njem (kdaj so ga zgradili, kako se je razvijal, kateri objekti so bili postavljeni nazadnje...), nato pa sva skejtala dobro uro. Okoli 13:30 sva zaključila s skejtanjem, malo sva se usedla, se še na hitro pogovorila, nato pa sem ga pospremil do kliničnega centra, kjer dela njegova mama. Tam sva se poslovila.

Skejtanja z L.m sem se zelo veselil, kljub temu pa sem imel nekaj pomislekov. Nisem bil prepričan, ali se bo L. počutil dovolj udobno pred menoj, da se bo zabaval na skejtu, nisem si znal predstavljati na kakšnem nivoju skejtanja je in ali bo skejtpark ustrezal njegovim sposobnostim, nisem vedel kako naj sam pristopim do njega – ali naj ga skušam učiti, ali naj le opazujem, ali naj tudi sam zraven skejtam... Upal sem samo, da se bo na koncu srečanja on počutil zadovoljnega.

Na srečo se je vse odvijalo še boljše kot sem pričakoval. Ugotovil sem, da je L. že osvojil osnove skejtanja, kar pomeni, da ima trenutno na voljo ogromno možnosti za učenje. **Glede na to, da sem dobil občutek, da je L. precej sramežljiv in nesamozavesten fant, sem bil presenečen, da se je tako hitro sprostil pred mano in začel skejtati (D2-1).** Zdi se mi, da ga nisem rabil niti vzpodbujati, svetoval sem mu le kje naj začne in katere ovire so najmanj zahtevne za začetek (D2-2). Videl sem, da je bil zares navdušen nad celotno situacijo. Nisem se želel preveč vtikati vanj in ga pretirano usmerjati, kljub temu pa se mi ni zdelo primerno, da bi zraven njega skejtal sam zase. **Skozi celotno srečanje sem skušal z njim ohranjati komunikacijo, tako, da sem ga skušal kaj naučiti, mu svetovati, ali pa se samo zafrkavati (D2-3).** Na vsake toliko časa sem se mu tudi zadržal: »Lej to, lej to!« in skušal narediti nek trik. Seveda sem skrbel za to, da sem ga vedno vzpodbujal. **Moj cilj je bil, da mu predstavim kako potekajo druženja med mano in mojimi vrstniki, ko gremo skejtat (D2-4).** Želel sem, da dobi to izkušnjo, konec koncev je do zdaj vedno skejtal sam, ali pa ga je v Tivoli vozil oče. Po eni uri skejtanja sva šla še do trgovine Ježek na Poljanah po vodo. Med celotnim srečanjem sem

skejtal tudi sam. Ne prav preveč, ravno toliko, da je imel občutek kakor, da se ne ukvarjam ves čas z njim, saj mislim, da bi mu bilo to neprijetno.

Dobil sem občutek, da je bil L. navdušen. **Ko sva se dobila je bil nekoliko zadržan in nesiguren, tekom najinega druženja pa je postajal vse bolj sproščen in rahlo se je smejal, tudi bolj komunikativen je postal (D2-5). Bil je zagnan in ves čas je skejtal sam od sebe (D2-6).** Tudi sam sem se uspel hitro otresti občutkov nesigurnosti. **Bil sem olajšan, ko sem videl, da ga sploh ne rabim vzpodbujati (D2-7).** Skrbel sem za to, da sva imela neprekinjen stik in skušal sem ohranjati medosebni prostor, ki sva ga ustvarila na začetku srečanja preden sva začela skejtati. **Na koncu srečanja sem ga vprašal kako se mu je zdelo in navdušeno mi je odgovoril, da mu je bilo super (D2-8).** Dogovorila sva se, da se spet vidiva v petek ob isti uri kot danes.

Z L.m mi je bilo super. Ugotovil sem, da v časih, ko nimam natančnih navodil kako neko stvar speljati, oziroma, ko nekaj delam prvič (nikoli se še nisem družil na praksi z nekom na tak način kot danes – moja vloga je bila nekje med mentorjem in prijateljem), da lahko zaupam svojemu instinktu.

DNEVNIK D3

(4.11.2022; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 12:00 – 13:30/ 1,5h)

Z L.m sva se dobila ob dvanajstih, kot na zadnje. Ko sem prispel pod Fabianijev most je že skejtal. Z njim je bila njegova mama. Na hitro sva se predstavila, se dogovorila, da ga pride iskat ob pol dveh, nato pa se je poslovila. **Danes nisem mogel s seboj prinesiti skejta, ker sem se prehladil, zato sem samo spremljal L., ga usmerjal, takrat, ko je potreboval pomoč in z njim klepetal takrat, ko ni skejtal (D3-1).** Pod mostom sva ostala do pol dveh – takrat je L. pobrala njegova mama. Poslovil sem se tudi od nje, z L.m pa sva se dogovorila za naslednji termin 9.11.

Danes je bilo najino srečanje nekoliko drugačno, ker sam nisem mogel skejtati zaradi prehlada. Ko sem prispel je L. že skejtal. Na nek način mi je to dalo vedeti, da si skejtanja res želi in da v njem uživa. Na hitro sem se pozdravil z L.vo mamo – dogovorila sva se, da L. pobere čez uro in pol (ob 13:30), takrat, ko se moram sam odpraviti v Stožice do mladinskega centra. Poleg L. in njegove mame je bil pod mostom tudi Samo – starejši član ekipe iz Rog-a, kateremu gre glavna zasluga za gradnjo skejtparka v bivši tovarni Rog in vzpostavitev skejt scene, ki se je v njej razvijala. **L. sem xy na hitro predstavil, zdelo se mi je pomembno, da ve kdo je (D3-2).** L. se je takoj spomnil, da sem mu že na zadnjem srečanju govoril o tovarni Rog in Samu. Glede na to, da danes nisem imel skejta s seboj, sej želel pomagati Samu pri vgradnji žleba, a moje pomoči ni zares potreboval. Vse kar mi je preostalo je bilo, da se usedem in opazujem L.. Nisem želel, da bi se počutil neprijetno zaradi mojega opazovanja, tako ali tako pa sem kasneje dobil občutek, da je bila moja skrb nekoliko odveč – menim, da se ob meni počuti prijetno.

Večino časa, ki sva ga preživela pod mostom je L. sam skejtal. Izgledalo je kakor, da se počuti malo bolj samozavestno, saj je zdaj že malo bolje poznal ta prostor (D3-3). Na vsake toliko časa se je na kratko usedel poleg mene, takrat sva lahko na hitro spregovorila. Razložil mi je, da je danes malo zaskrbljen zaradi svoje prijateljice. Pošiljal ji je sporočila preko telefona, ter kontaktiral še neko drugo prijateljico, če se je slučajno njej kaj javila. Bil je očitno zaskrbljen, vendar ne pretirano. Deloval je kakor, da vseeno ve, da je z njo vse v redu, le na trnih je bil, ker se mu ni javila. Pol ure kasneje se je javila in mu povedala, da je zvečer gledala grozljivko in da ni mogla zaspiti celo noč. Spala je do popoldneva in se mu zato ni javljala na telefon. Ko je dobil sporočilo je bil olajšan.

L. mi je prav tako pripovedoval o tem, da sta njegova starša oba iz Postojne in da ima tam večino sorodnikov. Povedal mi je, da je bil tam v skejtparku. To je bila tudi dobra priložnost zame, da sem mu na hitro povedal malo o postojnski D.I.Y. («Do It Yourself») skejt sceni, ki je za naš prostor pomembna. Med pogovorom sem zvedel, da ima rad grozljivke in da kdaj s prijatelji ostane pokonci celo noč in igra igrice – redkokdaj, morda samo takrat, ko praznujejo rojstne dneve ali pa v času počitnic.

Danes sem L. omenil, da bi želel z njim sodelovati. To sem prihranil za konec najinega srečanja (D3-4). Povedal sem mu, da bi želel z njim sodelovati dva ali tri mesece in na podlagi najinega sodelovanja napisati magistrsko nalogo. Rekel sem mu, da me zanima, ali se bo njemu zdelo, da je v času najinega sodelovanja napravil kakršenkoli napredek – glede skejtanja, pridobivanja prijateljev, spoznavanja mest, kjer lahko skejta... Povedal sem mu tudi, da bi z njim v tem času napravil kakšen intervju, morda tudi z N., xy ali njegovimi starši. Poudaril sem, da bi bilo za najino sodelovanje potrebno soglasje njegovih staršev in da naj vpraša tudi njih. Sicer mi je hitro odgovoril, da je zainteresiran, vseeno pa sem ga prosil, naj o vsem skupaj še enkrat premisli, povpraša starše, kaj si oni mislijo in mi odgovori na naslednjem srečanju. Kmalu po tem sva se poslovila, ker ga je prišla iskat mama. Med poslavljanjem sva ji omenila, da bi se morda dobila še naslednjo sredo in navdušeno je rekla, da ga z veseljem pripelje.

Opazil sem, da sem bil na začetku najinega srečanja nekoliko nervozen, ker sam nisem mogel skejtati. Ta nervoza me je hitro minila – samo nisem vedel kaj naj počnem sam s seboj in nisem želel konstantno drezati v L. medtem, ko je skejtal. **Mislim, da je bilo dobro, da sem mu dal malo prostora. Konec koncev je do mene pristopil sam, ker je vedel, da sem tam zaradi njega in da sem mu na voljo (D3-5).** Ko mi je L. razlagal o celotni situaciji s prijateljico sem dobil občutek, da je zelo empatičen fant. O tem, z njim nisem govoril, ampak lahko si predstavljam, da mu tesni in iskreni stiki s prijatelji/cami pomenijo veliko in da jih zelo ceni.

Bil sem navdušen, ko sem videl, da je L. zainteresiran za bolj tesno sodelovanje z mano (D3-6). Kljub temu, da mi je večkrat potrdil, da želi sodelovati, sem vztrajal pri tem, **da še enkrat dobro razmisli (D3-7).** Predvsem pomembno se mi je zdelo, da govori o tem tudi s svojimi starši. Dobil sem občutek, da mama L. vzpodbuja pri skejtanju in da ji veliko pomeni, da je L. aktiven in da svoj prosti čas preživlja na kvaliteten način. Mislim, da sem se ji tudi jaz zdel okej.

DNEVNIK D4

(9.11.2022 ; Skejtanje z L. – Fabijanijev most; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Z L. sva se dobila ob petih. Danes sva nameravala skejtati v Tivoliju, ampak nama je vreme to onemogočilo. Dobila sva se pod Fabijanijevim mostom in preživela skupaj eno uro in pol časa. Po končanem srečanju je L. pobrala njegova mama. Dogovorili smo se, da se lahko ponovno vidiva čez en teden ob isti uri.

Danes je L. prišel slabe volje. Ko sva se pozdravila sem ga vprašal kako je in takoj je odgovoril, da je slabo. Vprašal sem ga, ali želi govoriti o tem a je rekel, da raje ne bi. Nisem želel siliti vanj. Rekel sem nekaj bedarij (to, da se danes počutim bolje, da sem sam že malo skejtal dopoldne in podobne nepomembne stvari), nato pa sem začel skejtati. **Zdelo se mi je, da je bolje, da mu ne posvetim preveč pozornosti, ker itak ne želi govoriti. L. je zelo bister fant in mislim, da bi hitro zaznal, če bi se ga trudil na silo spraviti v boljšo voljo (D4-1).** Zdi se mi, da mu takšna pozornost ne bi bila všeč. Med skejtanjem sva spoznala še enega fanta, ki je bil L. let in prav tako ni zares poznal nikogar, ki skejta pod mostom. S fantom sem se začel pogovarjati, tudi L. je na hitro ogovoril, a se L. ni odzval na način, da bi mu pokazal, da bi rad z njim komuniciral. Zdi se mi, da sta si padla v oči, ampak sta bila oba preveč sramežljiva, da bi vzpostavila stik.

L. mi je na koncu srečanja povedal, da se je sprl s starši. Moral se je učiti kemijo, ker je vedel, da bo vprašan, na račun tega pa ni napisal nekaj nalog pri matematiki. Povedal mi je, da se mu je zdelo bolje, da se uči kemijo, ker tekočo snov pri matematiki obvlada, poleg tega pa mu gre matematika dobro. Zdi se mu, da ga starši ne razumejo.

Ob koncu srečanja sem L. ponovno vprašal, ali bi si želel sodelovanja z menoj. Rekel je da si ga, vendar svojim staršem ni omenil nič o tem. Rekel je, da lahko to storim jaz danes, ko ga mama pobere. Povedal sem mu, da želim, da sam govori z njimi o tem najprej. Začutil sem, da zavrača svoje starše in da je trenutno v fazi odraščanja, ko želi imeti čim manj opravka z njimi, zato se mi je zdelo potrebno, da mu omenim, da v kolikor bi želel sodelovati z menoj, da moramo skleniti dogovor skupaj z njim, njegovimi starši in strokovni delavci na Mladih Zmajih.

Zdelo se mi je zelo škoda, ko sem dojel, da L. in tisti drugi fant nista uspela navezati stika. Bil sem prepričan, da sta kompatibilna. Bila sta na enakem nivoju skejtanja, na žalost pa je bil tudi drugi fant precej sramežljiv. Kljub temu nisem želel pretirano vzpodbujati njune

komunikacije, ker se mi je zdelo, da bi tako L. spravi v neprijeten položaj. Upam, da bosta imela še kakšno priložnost, da se bolje spoznata.

Bil sem zelo vesel, da se mi je L. lahko odprl glede njegovih težav s starši. **Na žalost sem zelo nezadovoljen s svojim odzivom. L. sem skušal predstaviti situacijo z vidika njegovih staršev in hkrati sem mu dal ogromno nasvetov. Zdaj, ko razmišljam za nazaj menim, da bi bilo mnogo bolje, da bi ga samo poslušal in ga spraševal o njegovih občutkih (D4-2).** Zdi se mi, da sem tako izpadel kot še ena oseba, ki mu govori kako naj se obnaša in mu posledično sporoča, da njegova ravnanja niso bila pravilna, medtem ko je njegova bolečina popolnoma legitimna. Počutil se je nerazumljenega in neslišanega. Na koncu ga nisem zares poslušal niti sam. **Želim si, da bi bil naslednjič sposoben bolj poslušati in se ne takoj zatekati k dajanju nasvetov (D4-3).**

DNEVNIK D5

(16.11.2022 ; Skejtpark pod Fabijanijevim mostom; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Z L.msva se dobila ob petih. Skupaj sva preživela uro in pol. Ob pol sedmih ga je pobrala njegova mama. Uspelo mi je govoriti z njo glede najinega sodelovanja z L..

Danes je bilo pod mostom kar nekaj drugih skejterjev – zaradi slabega vremena je v hladnejši polovici leta skejtpark precej zaseden. L. je bil že tam, ko sem prispel. Prvih petnajst minut sva malo klepetala. Povedal mi je, da je bil kemijo vprašan tri in da je nad tem precej razočaran. Odgovoril sem mu, da ima izjemno visoke standarde zase, ampak da razumem, da ga ravno zaradi tega trojka razočara. Prav tako mi je povedal, da se je uspel dogovoriti s starši, da namesto nalog pri matematiki dela vaje za kemijo. Bil sem olajšan, ko sem izvedel, da se je zaplet s starši iz prejšnjega tedna razpletel. Tudi L. je izgledal boljše volje kot prejšnji teden. Nekaj minut sva opazovala ljudi. Prepoznal je Sama iz bivšega Roga o katerem sem mu pripovedoval na preteklih srečanjih. Pokazal sem mu starejšega skejterja, ki je bil v zgodnjih dva tisočih precej prepoznaven na področju Balkana. Po tem sva začela skejtati. **Skušal sem se držati enakega pristopa kot na prejšnjih srečanjih – skozi celotno srečanje sem skušal ohranjati stik z njim, hkrati pa sem skušal ohranjati nekakšno razdaljo, ki bi mu omogočala prostor v katerem bi se počutil udobno (D5-1).** Opazil sem, da se je na eni točki umaknil na konec skejtparka, kjer je precej temno. Dobil sem občutek, da mu je neprijetno okoli ljudi in da se je želel odmakniti. Pokazal sem mu mesto, kjer je bolj svetlo in kjer kljub temu ni nikomur v napoto.

Danes sem zares lahko občutil, da se L. ni počutil varnega v skejtparku (D5-2). To dojamem šele zdaj, ko reflektiram današnje srečanje. Kljub temu je čez celotno srečanje skejtal, sedela in pogovarjala sva se zelo malo. Vseeno pa sem prepričan, da se je počutil neprijetno. Prispel sem tri minute čez peto in šele ob koncu srečanja sem opazil, da mi je takoj, ko je prispel napisal SMS, če pridem hitro. Sklepam, da mu je bilo neprijetno biti sam med tujimi ljudmi, še posebej, če so to starejši skejterji.

Danes sem ugotovil, da moram biti zelo pazljiv, da ustvarjam in predvsem, da ohranim medsebojni prostor v katerem se L. počuti varnega in v katerem ve, da ima vso mojo pozornost. To predvsem pomeni, da mu moram dati občutek, da je on moja prioriteta in da sem na srečanju zaradi njega in ne zaradi tega da skejtam zase (D5-3). Hkrati moram

nujno poskrbeti, da L. ne preživi nič časa sam, ker čutim (in vem tudi iz najinega prvega srečanja), da se ne počuti prijetno v družbi ljudi, ki so mu nepoznani (D5-4). Do zdaj sem mu skušal dati čim več prostora, ker sem imel občutek, da se bo tako počutil kakor da ne bdim vedno nad njim. **Mislim, da bi na najinem naslednjem srečanju želel čim več pozornosti usmeriti neposredno v njega in biti v bolj intenzivnem stiku z njim. Zdi se mi, da mu ni neprijetno, ko mu posvetim vso svojo pozornost – le ne pokaže, da mu je prijetno (D5-5).**

DNEVNIK D6

(23.11.2022; Skejtpark pod Fabijanijevim mostom; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Z L. sva se dobila ob petih in skupaj sva ostala do pol sedmih. Najino srečanje je potekalo v skejtparku pod Fabijanijevim mostom. L. sem spremljal pri skejtanju, večino časa pa sva sedela in se pogovarjala. Zaradi slabega počutja danes s seboj nisem prinesel skejta.

Pod most sem prispel že pred njim in sem ga čakal kakšnih pet minut. Skejtpark je bil popolnoma prazen, ko sem prispel tja. Ko je L. prišel sva se pozdravila in malo poklepetala. Vprašal sem ga kako je. Odgovoril je z običajnim: »pa v redu.« **Želel sem zvedeti kaj več o njegovem počutju, zato sem se malo pošalil na njegov račun in ga vprašal, kaj točno ta njegov »pa v redu« pomeni. Nasmehnil se je in še enkrat potrdil, da je danes dobro. Nasmeh me je prepričal (D6-1).** Izmenjala sva si še nekaj stavkov (kako to, da je danes tako prazno, da je morda premrzlo...), obrazložil sem mu zakaj nisem prinesel skejta, potem pa se je začel voziti po skejtparku. Med vožnjo sem ga opazoval. **Opazil sem, da mu določeni manevri grejo bolje kot zadnjič. To sem mu povedal in ga pohvalil – povedal mi je, da je danes že skejtal pred Fakulteto za računalništvo in informatiko (D6-2).**

Po dobrih petnajstih ali dvajsetih minutah skejtanja sva se usedla in se pogovarjala. Govorila sva o tem, da nobenemu od naju ni do gledanja nogometa (vsi njegovi sošolci trenutno spremljajo svetovno prvenstvo). **Večino časa pa sva se pogovarjala o kitarah in glasbi. L. mi je pokazal pesem The Philosopher od benda Death; povedal mi je, da se jo skuša naučiti. Pesem ima nekaj precej tehničnih delov in po navadi bi pričakoval od starejših in bolj izkušenih poslušalcev, da jih zanima ta specifičen bend (D6-3).** Zdi se mi, da je bil L. navdušen nad tem, da se lahko pogovarjava o glasbi in o igranju kitare. Ko sem bil njegovih let sem imel precej podoben okus za glasbo (predvsem malo manj razvitega) in prav tako sem bil navdušen nad igranjem kitare. **Ugotovil sem, da mu glasba in pa igranje pomenita veliko in dobil sem občutek, da je igranje kitare njegova močna točka (D6-4).** Predlagal sem mu, da se lahko kdaj dogovoriva in kakšno od najinih srečanj nameniva temu, da skupaj igrava pri nas doma, saj imamo ogromno kitar in ojačevalcev. Bil je vidno navdušen.

Prav tako sem mu omenil, da bi bil zelo vesel, če bi lahko skupaj zasnovala cilje, za najino sodelovanje. Zgolj namignil sem mu. Rekel je, da sicer ne ve kaj naj bi bili najini cilji ampak, da mi bo pri tem skušal pomagati kolikor bo v njegovi moči (D6-5).

Med najinim pogovorom so je, v delu skejtparka, kjer sva se usedla, nabralo nekaj najstnikov na skirojih, BMX kolesih in skejti. **Bili so približno toliko stari kot on, morda malo starejši. Prešinilo me je, da se morda počuti neprijetno v njihovi bližini – sklepal sem po sebi; prepričan sem, da bi mene takšna situacija vznemirila, ko sem bil mlajši. Bili so precej izkušeni, poleg tega pa so kadili čike (D6-6).** Ampak od L. nisem dobil nikakršnega signala, da bi mu bilo neprijetno. **Zadnjih dvajset minut najinega srečanja sva porabila za skejtanje. Skejtal je brez zadržkov in popolnoma sproščeno – vsaj tako se je meni zdelo (D6-7).**

Ko sem prispel pod Fabianijev most sem bil olajšan, ko sem ugotovil, da v skejtparku ni nikogar. Zdelo se mi je, da bo morda tudi L. tako ljubše. Kljub temu, da se je na koncu nabralo nekaj najstnikov, ni dal nobenega znaka, da bi se počutil neprijetno. Zdi se mi, da mi je pogovor o glasbi odprl nekaj novih idej o tem kaj bi lahko delala na najinih srečanjih in kje bi lahko iskal njegove močne točke. **Predvsem je bilo današnje srečanje lahkotno in živahno. Imel sem občutek, da se je L. želel pogovarjati z menoj in da se je počutil sproščeno in udobno. Isto je bilo z menoj – navdušen sem nad pogovorom, ki se je razvil med skejtanjem (D6-8).**

DNEVNIK D7

(30.11.2022; Skejtanje z L. – skejtpark pod Fabianijevim mostom; 17:00 – 19:00/ 2h)

Z L. sva se dobila ob petih. Deset minut pred začetkom najinega srečanja mi je sporočil, da je že prišel pod most. Skupaj sva ostala do sedmih; zadnjih dvajset minut srečanja sva porabila za to, da sva se pogovorila o naslednjem srečanju. V zadnjem delu srečanja sva se pogovarjala tudi o tem kaj glede današnjega srečanja bi želel izpostaviti in kaj želi, da zapišem o današnjem srečanju v svoj dnevnik. Danes se nama je pridružil tudi L. mlajši kolega.

Z L. sva se pozdravila in si izmenjala nekaj besed. Ravno takrat, ko sem prispel, se je pogovarjal z nekaterimi drugimi obiskovalci skejtparka. Opazil sem, da ima nove jeans hlače, ravno prav široke za skejtanje. Na njemu so izpadle super. **Zdelo se mi je, da je bil L. dobre volje – njegova drža je bila pokončna, že na začetku pogovora me je gledal v oči poleg tega pa je bil zgovoren (tudi z ostalimi prisotnimi si je izmenjal nekaj besed) (D7-1).** Konec koncev mi je tudi povedal, da se počuti v redu. **Prav tako se mi je zdelo, da si je zelo želel skejtati; najin uvodni pogovor je bil kratek, L. se je takoj po koncu lotil skejtanja (D7-2).** Kmalu za nama je v skejtpark prispel mlajši fant, ki ga je L. poznal **(D7-3).** Obiskujeta isto šolo in videvata se na tabornikih. Predstavili smo se in skejtali preostanek časa. **L. napredek v skejtanju in uporabi objektov je vsekakor viden. Infrastrukturo za skejtanje uporablja veliko bolj suvereno kot na začetku najinih srečanj, viden je napredek tudi v motoriki in splošnem občutku za skejt (D7-4).** L. kolega naju je zapustil okoli pol sedmih, tako, da sva imela zadnjih dvajset minut z L. na razpolago za pogovor in kratko refleksijo srečanja.

Zdi se mi, da je bila moja vloga na današnjem srečanju zaradi prisotnosti mlajšega fanta nekoliko bolj pristranska kot po navadi (D7-5). S tem ni bilo nič narobe – nisem bil prepričan, ali se L. na najinih srečanjih počuti osamljenega, glede na to, da med nama vseeno obstaja velika razlika v letih, skejtava pa na različnih nivojih in se težko poistovetiva en z drugim. S tem drugim fantom sta bila približno na enakem nivoju, poleg tega pa se mi je zdelo, da sta imela nekoliko drugačen pristop do skejtanja. **Med sabo sta si lahko delila nasvete, predvsem pa je vedno bolj zabavno in izpolnjujoče skejtati, ko imaš družbo vrstnikov (D7-6).** Skušal sem jima biti ves čas dostopen, kljub temu, da mojega spremstva zares nista potrebovala. Vseeno smo ostali v stalnem kontaktu – preko nasvetov, vprašanja, ali pa samo navdušenih vzklikov: »o fak, asi vidu to?« **(D7-7)**

Na začetku nisem bil povsem prepričan, kaj naj si mislim, da je bil na srečanjih, ki so načeloma rezervirana za naju z L. še nekdo drug. **Morda bi mi bilo ljubše, če bi to vedel vnaprej (D7-8).** Vsekakor pa si nisem predolgo razbijal glave – L. je bil vidno zadovoljen z družbo in njegovo dobro počutje skozi katerega krepi samozavest je konec koncev cilj najinih srečanj (D7-9).

L. DODATEK K TEKSTU:

Ob koncu sem L. povedal, da mi je pomembno, da je v ustvarjanje mojih dnevniških zapisov (ki bodo služili kot empirični material moje magistrske naloge) aktivno vključen. **Do zdaj tega nisva prakticirala (D7-10).** Zdelo se mi je dobro, da izpostavi trenutke ali dejstva o najinem srečanju, zaradi katerih je bilo najino srečanje drugačno od drugih. Imel sem občutek, da je bilo vprašanje nekoliko »prečudno« in da ni imelo nobenega smisla, ampak se je L. za prvič vseeno dobro odrezal. **Povedal mi je, da mu je bilo všeč, da se nama je lahko danes pridružil njegov prijatelj. Prav tako je izpostavil trenutek, ko sta z njim skejtala novo linijo (na vrhu quarter pipe-a) (D7-11).** Ko je L. skejtal novo linijo sem mu pojasnil, da se mi zdi super, da sta se spravila skejtati prav to – uporaba te linije ni zares zahtevna, vseeno pa krepi njuno razumevanje različnih objektov in kako se jih vključuje v vožnjo skejta (D7-12). Vsekakor se mi zdi takšno skejtanje veliko bolj celostno in produktivno kakor pa suhoparno učenje posameznih trikov, ki so za začetnike pogosto pretežki, da bi v njih sploh lahko napredovali in jim posledično ne vračajo nobenega pravega veselja.

Današnje srečanje me je naučilo, da bi morda bilo dobro, da sem bolj vztrajen pri pogovoru z L. in pri konkretiziranju njegovega doživljanja najinih srečanj (D7-13). Na koncu, med pogovorom, bi lahko vztrajal in ga spraševal o podrobnostih: »kaj konkretno je bilo drugače danes, ko se nama je pridružil še tvoj prijatelj?; Ali si se drugače počutil? Kako drugače?; Ali si skejtal drugače? Na kakšen način?; Ali je bilo vzdušje drugačno, kot na prejšnjih srečanjih? Na kakšen način drugačno?...« V tem smislu bi bilo dobro, da se na srečanja nekoliko bolje pripravim.

DNEVNIK D8

(7.12.2022; Skejtanje z L. – skejtpark pod Fabianijevim mostom; 17:00 – 19:00/ 2h)

Z L. sva se dobila ob 17:00. Prve pol ure najinega srečanja sva se pogovarjala prejšnjem srečanju, predvsem pa o ciljih najinega dela. S seboj sem prinesel nove koleščke in ležaje za skejt – po tem, ko sva končala pogovor sva jih s skupnimi močmi namestila. Preostanek srečanja sva skejtala. Ob koncu je sledila kratka refleksija srečanja in pogovor o tem kaj naj zapišem v dnevnik.

L. je bil danes izjemno dobre volje. Ko sem prispel pod most sem ga vprašal kako je in z nasmeškom je odgovoril da super. Test iz biologije mu je šel zelo dobro predvsem pa se veseli jutrišnjih delavnic skejtanja, ki jih pripravljamo z Mladimi Zmaji (D8-1). Bil je očitno dobre volje.

Prosil sem ga, če lahko prve pol ure najinega srečanja porabiva za pogovor o ciljih najinega dela. To sem mu omenil že na prejšnjem srečanju, poleg trga pa sem mu danes poslal še SMS sporočilo v katerem sem ga opomnil. Imel sem občutek (upravičen), da mu ni najbolj mar za postavitev ciljev, bolj kot to želi skejtati, zato sem ga želel »razočarati že vnaprej« (D8-2). Najprej sem pri njem preveril kaj meni o najinem prejšnjem srečanju (D8-3). Sam je izpostavil, da si bo zapomnil to, da sta bila na srečanju skupaj z njegovim prijateljem in da sta skupaj skejtala novo linijo na vrhu betonskega bowl-a (D8-4). Povedal je, da mojega dnevniškega zapisa ni prebral in da ne želi nič dodajati k prejšnjemu dnevniškemu zapisu (D8-5).

Pogovor o ciljih je trajal približno dvajset minut. Predvsem sem L. skušal vzpodbuditi k temu, da razmišlja o ciljih, ki bi bili zanimivi in smiselni zanj – naučiti se nek skate trik, obiskati čim več skate spotov v Ljubljani, spoznati nove vrstnike s katerimi bo lahko skejtal (D8-6)... Zdelo se mi je, da je bil L. brez idej. Cilji so zapisani v posebnem dokumentu. Med pogovorom o ciljih sem začutil, da je L. postal nezainteresiran, zato sem mu rekel, da je morda bolje, da cilje oblikujeva v naslednjih parih srečanjih, vsakič po malo (D8-7).

Po tem, ko sva zaključila z uvodnim pogovorom, sem se spomnil, da imam zanj tudi koleščka in ležaje. Vzelo nama je dobrih petnajst minut, da sva jih namestila na njegovo desko. Vmes sem mu skušal pokazati kako se jih pravilno namesti in večino dela je opravil sam. Nova oprema mu je bila zelo všeč in njegov skejt je deloval mnogo bolje (D8-8). Preostanek časa sva porabila za skejtanje. L. je izgledal zelo vesel nad svojim novo opremljenim skejtom

in večkrat je omenil, da je razlika ogromna in da lahko zdaj skejta mnogo bolje. To sem lahko opazil tudi sam.

Zelo prijetno je bilo videti L. tako dobre volje kot je bil danes. Moram priznati, da me je pogovor o ciljih nekoliko znerviral in izčrpal. Moj glavni cilj je bil, da bi si L. zastavil cilje, ki bi bili zanj zanimivi in koristni. **Bolj ko sem se trudil, da mu obrazložim na kakšne cilje ciljam, bolj sem dobival občutek, da mu posredno in nehote vsiljujem na kakšen način naj razmišlja (D8-9). Imel sem občutek, da ga oblikovanje ciljev in pogovarjanje ne zanima in da se počuti kot da nima nič od tega zares – to mi je povedal tudi sam (D8-10). Želel sem dobiti nekakšen odgovor, nisem pa želel, da bi ta pomemben korak na hitro odključala samo za to, da bi ga imela izpolnjenega. Zdelo se mi je bolje, da se ustavim in ga pustim skejtati – konec koncev mu to prinaša veselje in izpolnitev in ne pogovor o tem kakšne cilje naj si zastaviva za mojo magistrsko nalogo (D8-11).**

Zelo me je razveselilo, ko sem videl kako navdušen je bil L. nad novimi koleščki in ležaji. **Bil je navdušen, zdelo se mi je, da je tudi skejtal z veliko večjo odločnostjo in samozavestjo (D8-12).** Lahko sem videl, da je zares bolje, da se na najinih srečanjih osredotočava na skejtanje.

Nekaj časa nisem bil povsem prepričan ali se mu sploh da porabiti eno uro in pol samo za skejtanje, ampak vedno bolj ugotavljam, da se resno zanima (D8-13). Hkrati se mi vedno bolj dozdeva, da mu tudi moje spremljanje in vodstvo pri učenju ustreza (D8-14). Sprva se mi je zdelo, da mu je moje konstantno spremstvo nadležno in da zaradi tega čuti dodatno izpostavljenost pred ostalimi obiskovalci skejtparka. **Mislim, da mu je vseč, če sem čimbolj vključen v dogajanje in da mu odgovarja, ko stvari delava skupaj (D8-15).** Prav tako sem danes ugotovil, da so lahko priprave na srečanja pogosto neuspešne in nesmiselne – mislim, da sem v današnje srečanje vložil kar nekaj truda in razmišljanja (predvsem v najin pogovor o ciljih) in na koncu ni bilo nič zares tako kot sem si predstavljal. L. je bil nezainteresiran, jaz sem se počutil kakor, da mu vsiljujem svoje mnenje in cilje o katerih sem razmišljal sam... Odločitev, da oblikovanje ciljev raztegneva v naslednjih nekaj srečanj morda ni bila niti slaba...

L. DODATEK K TEKSTU:

Danes je bila refleksija najinega srečanja precej kratka in skušal sem jo izpeljati čimbolj mimogrede – imel sem občutek, da sem L. že tako dovolj obremenjeval z uvodnim pogovorom. L. je povedal, da mu bo o današnjem srečanju ostalo v spominu »vse«. **Predvsem je izpostavil to, da je izjemno navdušen nad novo opremo na njegovem skejtu. Zdaj se počuti veliko bolj samozavestnega in to se jasno vidi na njegovem načinu skejtanja (D8-16).**

DNEVNIK DD9

(8.12.2022; Skejt delavnice – Fabianijev most; 16:00 – 19:30/ 3,5h)

Danes so potekale prve delavnice skejtanja v sodelovanju Mladih Zmajev in Flow Ramps. Pod Fabianijev most sem prispel ob 16:00, L. je do takrat že prispel. Dobro pol ure sva bila sama, potem so se pridružile xy, xy in xy. Približno ob 16:45 sta prispela xy in xy . (ekipa Flow Ramps). Do petih smo pripravili mizo s promocijskim materialom, prigrizki in toplim čajem ter skejte in zaščitno opremo (čelade). Do petih se je vse skupaj nabralo šest otrok – pet od njih je že pred delavnicami poznalo Mlade Zmaje, en je prišel preko dogodkov, ki so jih organizirali Flow Ramps. Nekaj minut čez peto je xy dal uvodni govor, kjer je razložil kako bodo delavnice potekale. Večina otrok je imela svoje skejte, morali smo jim dati tudi zaščitno opremo, dve puncici sta si tudi sposodili skejte. Za otroke sva bila zadolžena jaz in xy . – nudila sva jim pomoč, ko so to potrebovali, ter jih usmerjala. Okoli sedmih smo delavnice zaključili in do pol osmih smo pospravili mizo, skejte in zaščitno opremo in se poslovili.

Ko sem prispel pod most me je L. že čakal. Zdel se mi je nekoliko vzhičen in v pričakovanju delavnic (DD9-1). Do 16:45 smo klepetali s xy, xy in xy in takoj, ko sta prispela xy in xy smo pripravili naš »štant«. Vse skupaj se je nabralo šest. Puncici sta bili edini, ki še nista imeli svojih izkušenj s skejtanjem, preostali del ekipe je bil že seznanjen z opremo in osnovami skejtanja. Na začetku sem več pozornosti posvetil puncici, glede na to, da sta bili popolni začetnici, vendar sta se tudi onidve kmalu postavili zase in pomagali pri skejtanju ena drugi. Pri preostanku skupine pomoč ni bila zares potrebna. Vsi fantje so že znali skejtati do te mere, da so lahko vzpodbujali drug drugega in skejtali samostojno. Name in na xy so se obračali le takrat, ko so potrebovali kakšen nasvet, ali pa so nama želeli pokazati kakšen trik. Večino časa sva z xy samo spremljala dogajanje, najino vključevanje ni bilo pretirano potrebno. Puncici sta okoli šestih zapustili delavnice, ostali so počakali do sedmih. Bili so dobra ekipa, skejtali so in se družili in na koncu delavnic so bili navdušeni in vsi so povedali, da bi želeli priti še v naslednjih tednih.

Bil sem malo pod pritiskom kako naj bi vse skupaj potekalo. Nervoza me ja zgrabila, ko sem videl, da bosta xy in xy prispela z manjšo zamudo (ki na koncu ni naredila nobene razlike) in malo me je pretreslo, ko sem videl, da se je delavnic udeležilo poleg L. samo 5 ostalih (puncici sta delavnice zapustili precej hitro tako, da so bili zares prisotni L. in še trije). To je po eni strani pomenilo nekoliko manj dela za nas, kljub temu pa smo pričakovali večjo udeležbo. Po

pogovoru smo ugotovili, da je po vsej verjetnosti krivo vreme (bilo je blizu 0 stopinj in deževalo je). Poleg tega nisem bil popolnoma prepričan kakšen vložek je potreben z moje, oz. iz naše strani. Punci sta na začetku potrebovali nekoliko več pomoči, ampak sta se hitro postavili na svoje noge, fantje pa so tako ali tako skejtali sami in se med sabo družili. Po eni strani se mi je zdelo dobro, da imajo otroci svoj prostor in možnost, da se družijo in skejtajo skupaj, po drugi strani pa sem se počutil nekako dolžnega se vključiti v dogajanje. Nihče od fantov ni zares potreboval nasvetov ali pomoči pri izvajanju trikov (no, le na vsake toliko časa, ampak malenkosti), zato sem vsakega od njih poskušal posneti kakšen trik, ki ga znajo dobro izvesti – karkoli je ustrezalo njihovemu nivoju sposobnosti. Občutek imam, da jim je to ugajalo, nekateri so me po koncu delavnic prosili, da jim pošljem posnetke njihovega skejtanja. Po koncu delavnic smo se z xy in xy na hitro pogovorili. Vzdušje se nam je zdelo super – morda bi bilo bolje, če bi lahko naslednjič prinesli s seboj še kak zvočnih za predvajanje glasbe. Poleg tega smo se dogovorili, da v naslednjem tednu skušamo še bolj pogosto oglaševati delavnice, da bo udeležba večja. Prav tako bi rad, da se I. čimbolj vključi v delavnice kolikor je mogoče – na najinem naslednjem srečanju se bova pogovorila o možnostih njegovega vključevanja, pa naj bo to skozi fotografijo, likovno izražanje, izbor glasbe ali karkoli drugega.

Zdi se mi, da sva bila oba z L. na začetku, ko sva se dobila nekoliko živčna (morda jaz vseeno bolj kot on). On je sicer pričakoval največ pet ljudi, zato mislim, da na koncu ni bil razočaran (DD9-2). Jaz in preostanek ekipe smo pričakovali nekoliko večjo udeležbo. Imel sem vtis, da se je L. dobro znašel v ekipi otrok, ki se je udeležila delavnic. Poznal je praktično vse razen G., ki pa je prišel na delavnice preko ekipe Flow Ramps. **Deloval mi je sproščen in navdušen, da lahko skejta in se druží z ljudmi, ki so mu že tako ali tako blizu (DD9-3).** Večino časa je preživel z I. Zdi se mi, da so vsi ostali kar nekaj časa preživeli ob druženju; L. je več ali manj vedno skejtal. **Skupaj sva skejtala Launch-Ramp objekt, kjer se je v enem dnevu naučil kar dva nova trika. Bil sem navdušen nad napredkom v njegovem skejtanju (DD9-4).** Dobil sem vtis, da se je L. počutil samozavestno in udobno med udeleženci in tekom celotnih delavnic (DD9-5). **Mislim pa, da obstaja še veliko načinov na katere bi se lahko L. še dodatno vključil v organizacijo in izvajanje delavnic – dobro je, da o tem govoriva pred naslednjim četrtkom (DD9-6).** Priprave in organizacija delavnic ne zahtevajo veliko razmišljanja in dela; to pomeni, da je L. sodelovanje lahko bolj svobodne in kreativne narave – dela lahko karkoli želi in pri tem ga bomo skušali podpreti po naših lastnih zmožnostih. Omenil sem mu že, da bi bilo to dobro

in mu naštel nekaj možnosti, seveda pa se bova morala o njegovem dodatnem vključevanju (če si ga sploh želi) še dodatno pogovoriti.

Na naslednje srečanje želim priti nekoliko bolj sproščen in manj zaskrbljen kako naj bi potekalo. Današnje delavnice so bile zares zelo lahke in prijetne. Upam, da lahko na naslednjih delavnicah pričakujemo večjo udeležbo.

DNEVNIK D10

(14.12.2022; Skejtpark pod Fabijanijevim mostom; 17:30 – 19:15/ 1,75h)

Današnje srečanje sva z L. zamaknila za pol ure; z L. sva se sestala ob pol šestih. Skejtpark je bil praktično prazen. Na začetku srečanja sva se malo pogovarjala, večino preostalega časa sva porabila za skejtanje. Vmes sva se še sprehodila do trgovine. V zadnje pol ure najinega srečanja se je v skejtparku nabralo kar nekaj ljudi in L. je postalo skejtanje malo neprijetno. Konec srečanja sva zato preživela pred vhodom kavarne Cukrarna, kjer sva lahko imela nekoliko več zasebnosti in miru. Najino srečanje se je končalo ob 19:15.

L. je prispel pod most minuto preden sem prispel sam – takoj mi je poslal sporočilo. Zgledal je vesel in že takoj na začetku najinega srečanja sva se začela pogovarjati. **Z mano je podelil zanimivo situacijo v kateri se je znašel, ki vključuje njegove prijatelje. Pogovor je bil lahkoten zanimiv (D10-1).**

Na začetku srečanja sva skejtala predvsem v polovici skejtparka s krivinami (»bowl«), proti koncu pa je ta del postal vse bolj obljuden, zato sva se premaknila na drugo polovico (»street« sekcija). Glede na čas, ki sva ga z L. preživela v skejtparku, se mi dozdeva, da veliko bolje deluje v skejtanju na krivinah – po krivinah se lahko pelje precej hitro in zadnje čase mu uspeva ohranjati hitrost v »Bowlu« brez poganjanja (to je pomembna osnovna tehnika za skejtanje krivin). Vedno, ko ima možnost, uporablja del skejtparka s krivinami. **Nasploh lahko vidim, da je napredoval odkar sva začela z najinimi srečanji, vendar mislim, da v vožnji po krivinah še toliko bolj kot v skejtanju »street« objektov (D10-2).**

Z L. sva naredila tudi kratko refleksijo delavnic, ki smo jih pripravili prejšnji teden. Edina stvar, ki mu je šla res na živce je bila, da so morali vsi udeleženi nositi čelado. Oba sva se strinjala, da so bili vsi prisotni (razen dveh punc, ki sta se udeležili delavnic) približno na istem nivoju – zdelo se mi je, da so se otroci ravno zaradi tega dobro povezali in sodelovali sami med seboj, zato moja intervencija ali pretirana vključitev ni bila potrebna. L. je rekel, da bi bilo morda vseeno dobro, da skušamo skejtati malo bolj skoncentrirano – morda, da se skušamo osredotočiti na isto oviro hkrati, da probamo isti trik in vidimo kdo ga izvede na kakšen način... Naše druženje bo na ta način še toliko bolj produktivno, morda se nam na ta način uspe še nekoliko bolj povezati (D10-3).

Med srečanjem sem se počutil udobno. Bil sem vesel, da se je L. počutil dovolj udobno, da je z menoj podelil situacijo s prijatelji (D10-4). Prav tako so mi zelo prav prišle njegove povratne informacije glede skejt delavnic. Tudi sam sem bil med delavnicami v dvomih ali je potrebno, da se bolj vključim, ali je morda pametno, da pustim udeleženi nekoliko več svobode (D10-5). Na jutrišnjih delavnicah bom poizkusil upoštevati L. nasvet in se zavzeti za to, da vsi skupaj (ali pač vsaj del otrok) skejtamo isto stvar – morda se bojo lahko udeleženi na ta način še bolj povezali.

L. mi je danes tudi nekoliko bolj objasn timer neprijetne občutke, ki jih doživlja med tujimi ljudmi – zdaj ga lahko bolje razumem (D10-6). Zdi se mi, da bo gužva pod Fabianijevim mostom vedno večja; po navadi je na začetku najinega srečanja zelo umirjeno, proti koncu pa se zagotovo nabere kar nekaj ljudi. Morda bi bilo dobro, da preverim pri njemu, ali bi mu bilo bolj udobno, da bi poizkusila najti kakšen drug prostor za skejtanje.

DNEVNIK DD11

(15.12.2022; Skejt delavnice – Fabianijev most; 16:00 – 19:15/ 3,25h)

Ob štirih popoldne sva se z L. dobila pod Fabianijevim mostom. Xy je prispel okoli pol petih s športno (skejti) in zaščitno opremo. Z L. sva mu pomagala znositi opremo v skejtpark in postaviti mizo za čaj in promocijski material. Ob petih sta prispeli xy in xy s čajem in prigrizki. Ekipa otrok in mladostnikov, ki se je nabrala je bila praktično ista kot prejšnji teden z nekaj novimi otroci. Xy je prinesel s seboj tudi zvočnik – z glasbo smo uspeli dodatno dvigniti vzdušje. Skejt delavnice so trajale do sedmih – takrat so vsi otroci zapustili skejtpark.

Ko sva se dobila, je bil L. vidno dobre volje. **Pred začetkom delavnic sva se pogovarjala o tem kako bi jih lahko izboljšali in nadgradili. Na prejšnjem srečanju sva razpravljala, da bi morda pomagalo, če bi se skušali skupaj osredotočati na posamezne objekte (da jih vozimo istočasno in si pri tem pomagamo z nasveti, se skupaj vzpodbujamo...) (DD11-1).** Malo sva se sprehodila po skejtparku in skušala ugotoviti, kateri objekti bi bili primerni in ali bi lahko kakšen objekt postavila ali ga prilagodila tako, da bi bil uporaben za začetnike.

Do petih so prispeli še xy, xy in xy. Skupaj smo postavili mizo in se pripravili na delavnice. Do petih so se prav tako nabrali vsi otroci. Osnovna ekipa je bila ista kot prejšnji. Poleg njih sta se nam pridružili še dve dodatni puncici in pa L. prijatelj, ki je prispel z zamudo. Vse skupaj je bilo devet otrok. Zdi se mi, da je bilo na današnjih delavnicah lažje začeti kot na prejšnjih. Otroci so se zbrali in se takoj lotili skejtanja. Povratniki so imeli dobro predstavo o tem kako delavnice potekajo, ostali otroci so takoj sledili njihovemu zgledu. Na začetku sem nekoliko več pozornosti posvetil xy in xy, ki sta bili na delavnicah prvič. Skupaj smo jima izbrali zaščitno opremo in skejte, potem pa sem jima na robu parka pokazal osnove - poza na rolki, poganjanje, lovljenje ravnotežja, zavijanje... Pri osvajanju prvih korakov sem ju držal za roke, tako da sta se počutili varneje. Po tem sem pomagal tudi xy in xy – puncama, ki sta prišle na delavnice tudi prejšnji teden. Tokrat sta se odločili, da bosta ostali na celotnih delavnicah. Zgledali sta tudi precej zagreti za skejtanje; tudi njima sem pomagal pri prvih korakih. Kasneje se nam je pridružil tudi L. prijatelj. Sicer zna spretno voziti longboard, ampak ga je danes pustil doma, ker je želel sprobati skejt. Vzel sem si nekaj časa in tudi njega spremljal pri osnovah. Vsi udeleženi so bili zagreti, tudi tisti, ki so bili še popolni začetniki. **Na eni točki sem ugotovil, da je na enem delu skejtparka postavljen precej zanimiv objekt, ki je primeren za začetnike. Poklical sem L. in nekaj ostalih ter jim pokazal objekt ter obrazložil načine kako se ga lahko**

uporabi. Fantje so ga sprobali in ga nekaj časa skupno uporabljali (D11-2). Proti koncu delavnic sva jaz in xy puncam pomagala pri njihovih prvih korakih na rampi; to je objekt, ki zahteva specifičen način razumevanja vožnje. Držala sva jih za roke in tako poskrbela, da so se počutile varno. Zelo očitno so v vožnji uživale. Ob sedmih so otroci odšli, pospravili smo mizo in se poslovili.

Današnje delavnice so bile veliko bolj sproščene kot prejšnji teden. Bilo je več otrok, poleg tega pa so (tisti, ki so delavnice obiskali že prejšnji teden) bili s potekom delavnic in prostorom že seznanjeni in so ga tako uporabljali bolj sproščeno. Xy je danes prinesel s seboj še zvočnik za glasbo – morda je tudi to pripomoglo k boljšemu vzdušju. Bil sem olajšan, ko sem videl, da se je nabralo nekaj več otrok kakor prejšnji četrtek. Praktično vsi, ki so bili prisotni prejšnji teden so se delavnic udeležili tudi danes; ravno te otroci so bili danes izjemno dragoceni, ker so za seboj potegnili tudi tiste, ki so bili danes na delavnicah prvič. Prav tako mi je bilo zelo všeč, da so se otroci med seboj povezali in si pomagali. **V enem trenutku sem opazil, da L., svojemu kolegu razlaga nekaj o vožnji na rampi; kasneje sem ga pohvalil in mu povedal, da je medsebojna pomoč zelo zaželjena (DD11-3).** Sam sem danes skušal biti bolj odprt do tega kaj otroci na delavnicah potrebujejo. Prejšnjič sem se nekako težko vključil, ker sem videl, da večina otrok že zna skejtati; namesto, da bi se na silo vmešaval v tiste, ki so bili pri skejtanju in druženju samostojni, sem se na začetku še toliko bolj posvetil tistim, ki so bili popolni začetniki. Opazil sem, da jim je pomoč in pozornost ustrezala. Mislim, da sta se xy in xy na teh delavnicah počutili nekoliko bolj sproščeno in sta tudi sami bolj intenzivno sodelovali in se vključili. Morda sem danes preživel več časa s tistimi, ki so bili začetniki, kljub temu pa sem se trudil, da sem se posvetil tudi »bolj samostojnemu delu« skupine. Name so se večinoma obračali z bolj specifičnimi vprašanji, morda so potrebovali bolj konkreten nasvet kot pa spremstvo. Z današnjimi delavnicami sem bil izjemno zadovoljen. Otroci so delovali navdušeni in vsi so rekli, da se vrnejo naslednji teden.

DNEVNIK D12

(21.12.2022 ; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Danes sva z L. preživela skupaj samo uro in pol, ker sem imel od pol sedmih naprej obveznosti. Ko sem prispel pod most je bil L. že tam in je skejtal. Opažam, da je izjemno motiviran in navdušen nad skejtanjem (D12-1). Srečanje, ki sva ga imela danes je bilo povsem običajno. Večino časa sva skejtala, na koncu sva se tudi malo usedla in se pogovarjala (D12-2). Na nekaj zadnjih srečanjih je L. skejtal večinoma kicker, ki ima rahlo krivino. Zdi se mi, da mu je uspelo dobiti ogromno občutka za skejt in za vožnjo po krivinah zaradi tega nizkega objekta. Posledično sem opazil, da je neverjetno napredoval v vožnji na mini-rampi (D12-3).

DNEVNIK DD13

(22.12.2022; Skejt delavnice – Fabianijev most; 16:00 – 19:15/ 3,25h)

Z L. sva se dobila ob 16:00 pod Fabianijevim mostom. Z njim je bila njegova sošolka, ki si je želela obiskati delavnice, ampak so se žal križale z njenimi treningi. Z nama je ostala do začetka delavnic, nato jo je L. pospremil do avtobusnega postajališča na mostu. Vrnil se je malo čez 17:00. xy, xy, xy in xy so vsi prispeli malo pred 17:00. Postavili smo mizo s prigrizki in začeli z delavnicami. Danes je bilo prisotnih 10 otrok. Delavnice so potekale do 19:00 – takrat smo pospravili mizo s prigrizki, xy, xy in xy pa so se poslovili. Z xy sva ostala v skejtparku še kakšno uro in večina otrok je ostala do okoli pol osmih.

Danes je na delavnice prišlo kar 10 otrok. Z L. sva se tako ali tako dobila že pred delavnicami, njegov kolega je prispel malo kasneje. xy in xy sta se oglasili malo pred začetkom delavnic. Pridružila sta se nam še xy in xy – oba iz poletnega kempa Flow Ramps. xy danes žal ni bilo, sta pa xy in xy pripeljala njuno kolegico xy ki se že nekaj časa ukvarja s skejtanjem. Mislim, da je xy na najvišjem nivoju od vseh prisotnih otrok. Povedala mi je, da je že prej skejtala v Urban Roofu (skejt šola, ki je na žalost prejšnje leto propadla). Hitro sem opazil, da je zelo zagreta in da je na delavnice prišla predvsem zaradi tega, ker si želi skejtati. Njena prisotnost se mi je zdela super, ker sem bil prepričan, da mi zaradi svojih izkušenj lahko deloma tudi pomaga pri učenju in spremljanju. Mislim, da je njena prisotnost veliko doprinesla k delavnicam.

Tekom delavnic sem opazil, da se xy trudi s »kickflip-om«. To je precej tehničen trik, ki zahteva ogromno vaje in motoričnih sposobnosti. Proces učenja tega trika je zelo dolgotrajen in mučen. Xy sem zalotil že na zadnjih delavnicah, da se ga je skušal naučiti, ampak nikoli ni uspel spraviti obeh nog na skejt ob pristanku. Svetoval sem mu, da naj ga proba tako, da se hkrati drži za ograjo, saj bo imel več ravnotežja in nadzora. Na današnjih delavnicah sem opazil, da mu gre izvajanje tega trika ob ograji zelo dobro in skušal sem ga vzpodbuditi, da ga proba še brez da se drži za ograjo. Napredek od prejšnjega tedna je bil zelo očiten.

Danes je bil z nami spet xy (prejšnji teden je zbolel, zato ga je nadomeščal xy). xy je zelo dober v vožnji rampe (mini-ramp). Vsak četrtek potekajo pod Fabianijevim mostom tudi delavnice skirojanja, ki jih vodi xy. Dogovorila sva se, da si skejtpark razdelimo tako, da ga lahko uporabljamo vsi hkrati. Delavnice skirojanja trajajo do šestih, kar pomeni, da lahko vsaj polovico časa (od 18h do 19h) uporabljamo tudi mini-rampo, ki jo sicer uporabljajo večinoma

tisti na skirojih. Ko se je le-ta sprostila, jo je xy začel skejtati in zdi se mi, da je to pritegnilo tudi otroke – kar na enkrat so se vsi (ali pa vsaj večina) premaknili na mini-rampo. Ob koncu delavnic je Z prosila, če lahko stojimo zraven nje, ko se poskuša spustiti v rampo (drop-in). Bila je prva od celotne skupine, da se je upala spustiti in za vsakega začetnika je to ogromen in nekoliko grozen korak. Bil je zelo simpatičen trenutek – vsi otroci so se nabrali okoli Z in v tišini čakali, da se zbere in se spusti. Spust je izzval iz otrok navdušeno vriskanje in kričanje – vsi so bili veseli za xy uspeh.

V današnjih delavnicah sem izjemno užival in zelo hitro so minile. Zdi se mi, da se otroci počutijo vedno bolj domače in da so se tudi med seboj sprostili. Zgleda mi, kakor da se zelo zabavajo in da so motivirani. Vesel sem, da se nam je danes pridružila tudi xy, ki ima nekoliko več znanja in spretnosti – mislim, da nam bo lahko v prihodnje pomagala pri učenju drugih, ki morda še niso tako samostojni in samozavestni.

DNEVNIK D14

(28.12.2022 ; Skejtpark pod Fabijanijevim mostom; 17:00 – 19:00/ 2h)

Današnje delavnice so bile nekoliko drugačne kot sem pričakoval. Pod most sem prispel nekaj minut pred četrto in presenečen sem bil, da me spodaj ni čakal le L. Prisotni so bili tudi xy, xy, xy in xy. To je bilo prvič, da je bilo prisotnih toliko otrok na srečanju, ki je načeloma namenjeno meni in L. Skupaj smo ostali do sedmih, potem smo se poslovili. Današnje srečanje je morda bolj izgledalo kakor četrtkove delavnice.

Ko sem prispel pod most sem bil nekoliko presenečen koliko otrok je prišlo. **Nasploh mi je L. že večkrat v zadnjem času omenil, da so se (predvsem v času počitnic) z xy in xy dobili sami in skejtali pod mostom (D14-1).** Nikoli se sicer nisva pogovarjala o tem, da bi se dobivali v večjem številu tudi ob sredah, ko se videvava midva sama. No v glavnem, ko sem prišel, je bilo prisotnih več otrok kot sem pričakoval. Skušal sem vsem posvetiti nekaj pozornosti, zato sem ubral podobno taktiko kot na delavnicah – z vsakim od njih sem skušal preživeti nekaj malo časa in čim bolj aktivno sem se poskušal premikati med njimi. Na eni točki (mislim, da bolj proti koncu srečanja) smo se vsi usedli in se pogovarjali o poletnem taboru za otroke, ki ga organiziramo s Flow Ramps ekipo. Xy in xy je zelo zanimal. Zadnje pol ure srečanja smo preživeli ob klepetu. Do takrat so bili načeloma vsi precej motivirani za skejtanje.

Današnje srečanje mi je zastavilo kar nekaj vprašanj. Najpomembneje je, da nisem bil prepričan, če sploh smem prevzeti tolikšno odgovornost, da preživljam čas v sredo s toliko otroki. Na dogovoru o sodelovanju, ki smo ga sklenili na Mladih Zmajih piše, da se načeloma dobivam samo z L. Spraševal sem se kdo bi nosil odgovornost in kakšne bi bile posledice, če bi se en od otrok poškodoval in bi njegovi starši naredili paniko. Sem to jaz, Mladi Zmaji, ali otrok sam? **Poleg tega sem se vprašal, ali to L. sploh paše. Vmes med delavnicami mi je dal vtis, kakor, da ni on povabil vseh teh otrok na delavnice (D14-2).** Gotovo se je pogovarjal z xy in xy ampak nisem pa prepričan, ali mu je bilo dejansko do tega, da se pridružita še xy in xy – samo dve dodatni osebi lahko pri tako majhni skupini popolnoma spremenita dinamiko. Moja pozornost je bila tako razdeljena med več otrok, saj se mi ni zdelo prav, da se jim ne bi posvečal, če so se že potrudili in prišli. **V zameno nisem mogel toliko časa posvetiti L. Imam občutek, da so mu trenutki, ko sva lahko sama in se pogovarjava, zelo dragoceni (D14-3).** Zdi se mi, da se težko odpre takrat, ko so okoli njega ljudje, in hitro mu postane v družbi neprijetno, tudi če te ljudi že pozna od prej. Sredina srečanja so namenjena njemu in v prvi

vrsti si želim, da bi s temi srečanji čimbolj ugodil njegovim potrebam. Hkrati pa se mi je danes zdelo potrebno, da L. omenim, da se lahko organiziramo in se dobivamo v večjem številu. **Ob koncu srečanja sem ga vprašal, kako se mu zdi, da je prisotnih nekoliko več otrok in rekel je, da mu je načeloma okej.** Nisem bil prepričan ali mu dejansko paše, da jih je več, ali je to rekel samo zato, ker mu je neprijetno povedati, da bi bil raje sam z menoj. **Kakorkoli, na koncu srečanja sem mu povedal, da je v redu če prihaja več otrok na najina srečanja, pomembno je samo, da se o tem prej pogovorimo z mojimi mentoricami na Mladih Zmajih (D14-4).** Vseeno nosim določeno odgovornost in dobro je, da sem z osebjem transparenten glede mojega dela. L. sem še enkrat poudaril, da se delavnice tako ali tako končujejo in, da morda ni slaba ideja, da začnemo razmišljati ali bi se želeli v manjši zasedbi dobivati še naprej. Morda je to dobro izhodišče, za to, da organizirava druženje, kakor si ga želi L. – po njegovi ideji in njegovih željah.

Danes sem se naučil, da kdaj pač sploh ne moreš pričakovati kako se bojo stiki iz uporabnikom izšli – pomembno je, da iz situacije narediš najboljše kar pač lahko. Kljub temu, da se z današnjim srečanjem nisem najbolj strinjal (nisem se strinjal z dejstvom, da je nenapovedano prišlo pet otrok in ne samo en), menim, da iz njega lahko potegneva kaj dobrega. Le v prihodnje moramo zastaviti stvari tako, da bodo čimbolj transparentne.

DNEVNIK DD15

(29.12.2022; Skejt delavnice – Fabianijev most; 16:45 – 19:15/ 2,5h)

Ta četrtek sem na delavnice prispel nekoliko kasneje zaradi prehlada. L., xy in xy so bili že pod mostom, prav tako xy in xy z opremo. Xy in xy sta prispeli z nekaj minutno zamudo. Danes smo izpeljali zadnje uradne delavnice, naslednji teden imamo še nekakšno zaključno prireditev in po tem zaključimo. Udeležba danes sicer ni bila največja, prišlo je 8 otrok od teh sta bila dva nova, vsi ostali so se delavnic že udeležili.

Ko sem ob 16:45 prispel pod most je bila večina otrok že prisotnih. **L., xy in xy so prispeli že ob štirih, kasneje pa so mi povedali, da so bili v skejtparku nekaj ur že včeraj (DD15-1).** Opazil sem (no, tudi L. mi je to povedal včeraj), da ima xy nov skejt in kavbojke. Na prejšnjih delavnicah mi je povedal, da ima sicer doma longboard, ampak si je raje sposojal našo opremo. Danes z novim skejtom in hlačami izgledal zelo samozavesten in navdušen. Prisotni sta bili tudi xy in xy. Takoj, ko sta videli, da sem prispel, sta želeli, da jima pomagam skejtati na rampi. Zadnje dvakrat, se mi zdi, da sta potrebovali nekoliko več pomoči, danes pa sta bili že precej samostojni. Nekih petnajst minut sem se ukvarjal z njima – držal sem ju za roke in ju vodil po rampi od enega konca do drugega. Pri tem sem jima skušal razložiti, na kaj morata biti pozorni, da lahko iste gibe izvedeta brez moje pomoči. Zdi se mi, da sta na zelo podobnem nivoju skejtanja. Po tem, ko sem jima posvetil nekaj časa, sta hitro dojeli, da lahko od tu naprej skušata napredovati sami. Tekom delavnic sem se k njima vrnil na vsake toliko časa, da sem preveril kako jima gre – bili sta precej samostojni in zagreti. Nekaj več pozornosti sem danes skušal posvetiti tudi xy. Učil se je zapeljati z »manual pad-a« (ovira podobna pločniku). Mislim, da ima xy dobro predstavo o tem kaj želi delati na skejtu, ampak potrebuje še nekaj časa in vaje. Z xy sva mu dala nekaj nasvetov kako naj skuša privzdigniti skejt tik preden se pripelje do roba manual pad-a, ampak je bilo morda še malo prezgodaj. Bil sem zelo presenečen kako vztrajen je bil – skozi celotne delavnice je skušal napraviti isti gib, ki mu na koncu sicer ni uspel, bil pa je izjemno blizu. Nekaj malo časa sem preživel tudi z dvema otrokoma, ki sta bila nova – xy in xy. Oba sem že videl kdaj prej pod mostom, danes sem prvič komuniciral z njima. Mislim, da je xy na najvišjem nivoju od vseh, kljub temu, da je še vedno začetnik. Zelo očitno je, da je v skejtanje vložil že kar nekaj časa in da je izjemno zagnan. Xy je nekoliko mlajši od ostalih ampak, isto kakor xy, izjemno zagret. Zdi se mi, da se je predvsem xy zelo dobro vključil v celotno sceno in vidno je užival. Čisto na koncu delavnic sva z xy

nekoliko več časa preživela z xy, ki se je želel prvič izvesti »drop-in« (spust v krivino) – to je zagotovo eden izmed bolj strašljivih korakov v karieri vsakega začetnika, saj zahteva veliko odločnosti in poguma. Najprej sva ga držala za roke. Ko najine opore praktično ni več potreboval, sva ga začela vzpodbujati, da naj se poizkusi spustiti sam. Zelo dolgo je zbiral pogum, a na koncu se je odločil, da se bo probal spustiti naslednjič.

Danes se mi je začetek delavnic zdel nekoliko intenziven. Moje zdravje ni bilo v najboljšem stanju in preden sem se odpravil od doma sem se odločal ali naj sploh pridem. Otroci so bili danes zgodnji in vsi so komaj čakali, da začnejo skejtati. Takoj, ko sem prispel, so vsi prišli do mene in me začeli spraševati kako naj izpeljejo stvari, ki so jih želeli že na prejšnjih delavnicah. Bilo mi je malo naporno, hkrati pa sem bil navdušen, da je skupina tako zagreta. Zdi se mi super, da sta se nam pridružila še xy in xy – do zdaj so bili na vseh delavnicah otroci stalni in že od prej nekako povezani z Mladimi Zmaji (večina se jih je poznala preko Uličnih Zmajev), zato se mi je zdelo, da zna njuna prisotnost prinesiti nekaj svežine v skupino. Na koncu sta oba z navdušenjem rekla, da se oglasita tudi naslednji teden. Opazil sem, da so si otroci začeli pomagati tudi med seboj. **Xy in xy sta veliko časa preživeli skupaj, ker sta na enakem nivoju in ker se ena z drugo počutita varno; L. je skušal pomagati xy; xy se je aktivno vključevala v učenje (DD15-2).** Zdi se mi, da so do zdaj že dojeli, da lahko hitro napredujejo, če si med seboj pomagajo, poleg tega pa se mi zdi, da je atmosfera na delavnicah zelo sproščena in odprta, zaradi česar se počutijo dovolj udobno, da si med seboj pomagajo sami. **Po koncu delavnic me je L. vprašal ali se bo najino druženje od tu naprej nadaljevalo. Vprašanje je izpadlo kakor, da želi, da z najinim sodelovanjem nadaljujeva. Potrdil sem mu in strinjala sva se na tem, da se skejt delavnice počasi končujejo ampak, da se najina srečanja zagotovo nadaljujejo (DD15-3).** Izkoristil sem to priložnost in mu omenil, da je popolnoma možno, da lahko delavnice tudi sama organizirava v prihodnosti, brez pomoči Flow Ramps ali kogarkoli drugega. **Zdi se mi, da je L. veliko bolj užival v družbi ostalih otrok s katerimi se je lahko udeleževal v nekem skupnem hobiju, kakor pa samo z mano (DD15-4).**

DNEVNIK DD16

(4.1.2023; Skejt delavnice, zaključno srečanje – Fabianijev most; 16:00 – 19:15/ 3,25h)

Današnje skejt delavnice so bile zadnje. Danes so se oglasili praktično vsi otroci, ki so jih obiskovali v decembru. Z L. sem prispel pod most že ob štirih. Ob pol petih sta prispela xy in xy, ki sta pripeljala mize, promocijski material, skejte in zaščitno opremo. Luči so se prejšnji teden začele prižigati šele ob petih (prejšnje tedne so se ob 16:30). Pred peto se je zagotovo nabrala že polovica otrok in do pol šestih so bili vsi prisotni. Delavnice so trajale do okoli sedmih, nekaj otrok je ostalo še po koncu. Z xy smo ob 19:15 pospravili mizo in zaključili z uradnim delom delavnic. Z osebjem iz Mladih Zmajev se dobimo še naslednji četrtek, da naredimo refleksijo in evalvacijo ter se dogovorimo o našem nadaljnjem delu.

Ko sem prispel pod most je bil L. že tam in skejtal, kljub temu, da je bilo zelo temno (DD16-1). Predlagal sem mu, da se greva sprehoditi do Metelkove ulice, želel sem mu pokazati mesto, kjer pogosto skejtamo, a sva se oba strinjala, da imava morda premalo časa, saj naj bi xy prispel z opremo do pol petih. To se je tudi zgodilo.

Danes se je nabralo ogromno otrok in pomembno je bilo (za naše nadaljnje sodelovanje in motivacijo otrok), da jim posvetimo vso svojo pozornost in se aktivno ukvarjamo z njimi. Manjkal je le xy, ki se je udeležil samo ene ali dveh delavnic. Poleg otrok se je danes nabralo tudi nekaj več prostovoljcev in strokovnih delavcev iz Mladih Zmajev, ki so želeli videti kako naše delavnice izgledajo. Z xy sva skušala čimbolj ohranjati komunikacijo in sodelovanje z otroci – prehajal sem med posamezniki in skupinami, skušal sem biti v stiku z vsemi in jim pomagati pri čemerkoli so že delali. Skušal sem se spomniti kaj je kateri od otrok poizkušal narediti na skejtu pa jim do danes ni uspelo. Na primer, xy se je prejšnji teden skušal spustiti iz mini-rampe a si na koncu ni upal brez moje pomoči. Spet sva probala in na koncu je imel nekoliko več samozavesti kakor prejšnji teden, ampak na koncu mu še vedno ni šlo brez moje pomoči, ker je bil preveč nervozen. Xy je rekla, da bi se rada naučila 50-50 drop-in v mini-rampo – enak manever kakor xy samo, da spust začne iz drugačne postavitve, ki je nekoliko bolj zahtevna. Poskrbel sem, da sem nekoliko več pozornosti posvetil xy, xy, xy in xy. Zdi se mi, da so bili vsi ostali izjemno samoiniciativni in niso potrebovali preveč vzpodbud medtem, ko so te štiri punce potrebovale malo več pozornosti. Ob koncu delavnic sem bil pozoren, da na to, da sem se od vsakega otroka poslovil, da sem pozdravil starše in povedal otrokom, da bomo po vsej verjetnosti še organizirali delavnice in da bomo poskrbeli, da bo informacija dosegla

vse, ki so zainteresirani. Načeloma so bili vsi otroci navdušeni in so se veselili, da to ni konec našega sodelovanja, kar je bilo zelo lepo videti.

Danes sem bil nekoliko neprespan in ne ravno dobro pripravljen na delavnice. Ko sem prispel mi je prišlo, da sem lahko najprej malce klepetal z L., potem sta prišla xy in xy z opremo in po tem so otroci prihajali en po en. Imel sem čas, da se malo prebudim in padem v vlogo, ki jo zavzamem po navadi. Vseeno pa moram priznati, da je bila dinamika danes nekoliko drugačna kakor po navadi. Imel sem občutek, da danes (vsaj na začetku) otroci niso tako zavzeto skejtali; večina se jih je družila ob mizi, nekateri so se zavzeto igrali s fingerboard-i, pogovarjali so se s prostovoljci in zaposlenimi iz Mladih Zmajev. Imel sem občutek kakor, da vejo, da je danes zadnjič, ko se vidijo v takšnem kontekstu in zasedbi in so morda nekaj več časa želeli posvetiti socializiranju, kakor pa skejtanju. Prav tako sem dobil občutek, da so želeli biti tudi z nami (zaposlenimi/ animatorji) čim več v stiku. Morda je bil to odraz moje neprespanosti ampak zdelo se mi je kakor, da so bolj agresivno in tečno pristopali do mene – na začetku, ko so se začeli nabirati še posebej. Na vsako minuto je nekdo zakričal »Mateeevž!«. Skušal sem ohranjati mirno kri in se vseeno posvetiti vsem in se odzvati na vse želje – konec koncev so bili to naši zadnji trenutki skupaj.

Ob koncu delavnic, ko je nastopil nek trenutek, ko so se vsi otroci nekako zaposlili in se združili v skupinice, naju je xy dobro opozoril. Z xy sva za trenutek skejtala sama zase in se pogovarjala, nakar je xy pristopil do naju in naju opozoril, da morava stisniti še te zadnje pol ure z otroci. »To je njihovih zadnjih 30 minut z nami, naj jim ostanejo v čim boljšem spominu.« Situacija se mi ni zdela kritična, ker smo že izpeljali pet kvalitetnih delavnic, ampak vseeno sem se popolnoma strinjal z xy in vesel sem, da je bil prisoten nekdo, ki me je bil pripravljen opozoriti in motivirati za to, da zdržim še nekaj zadnjih minut in s tem poskrbim za prijeten zadnji vtis otrokom.

DNEVNIK D17

(11.1.2023; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Pod most sem prispel ob petih. Tam sta me že čakala L. in xy. Povedala sta mi, da sta bila pod mostom že okoli četrte ure. Večino časa smo se pogovarjali. Xy je oče prišel iskati okoli 18:00, z L. sva se preostale pol ure pogovarjala, nato sem ga pospremil do avta.

Današnje srečanje je bilo nekoliko drugačno od vseh prejšnjih. Ko sem prispel pod most sta L. in xy že sedela. Izkazalo se je, da sta se naskejtala že preden sem prišel. Usedel sem se poleg njiju in začeli smo se pogovarjati. Opisal sem jima svoj dan, povedal sem jima, da smo s kolegi čez popoldan skejtali tudi na ploščadi SEM – L. že nekaj časa omenjam, da bi lahko eno od najinih srečanj izkoristila, da bi šla pogledat ta prostor, saj je za ljubljansko skejt sceno zelo pomemben. Pogovor, ki smo ga imeli je bil zelo sproščen. **Pogovarjali smo se o povsem vsakdanjih stvareh in imel sem občutek, da smo v pogovoru vsi uživali. Zdi se mi, da v zadnjih nekaj srečanjih nisem zares imel časa, da bi se z L. pogovarjal, zato sem bil te priložnosti iskreno vesel (D17-1).**

Želel sem izkoristiti trenutek in debato speljati na skejt delavnice v sodelovanju Mladih Zmajev in Flow Ramps, ki smo jih zaključili prejšnji teden. Vprašal sem ji kako sta se imela na delavnicah. Oba sta bila navdušena. Bila sta zelo vesela, da smo jih uspeli speljati. Vse jima je bilo všeč. Povedal sem jima, da bomo delavnice skoraj zagotovo speljali še kdaj v prihodnosti in želel sem poizvedeti, ali bi jih lahko kakorkoli spremenili ali prilagodili, da bi jima bile bolj všeč. Xy je takoj pripomnil, da bi si želel, da bi večkrat prinesli skatepark za fingerboard (igračka skejta, ki jo upravljaš s prsti). Mislim, da je bila to dobra pripomba, saj sem opazil na zadnjih delavnicah, kako navdušeni so bili otroci nad fingerboard-om. **L. je malo okleval, nato pa je pripomnil, da so mu bile delavnice sicer super ampak, da bi se počutil še bolj udobno, le bi jih lahko speljali v manjši zasedbi, z manj udeleženiimi (D17-2).** Zame je bilo to zelo pomembno izhodišče. Začel sem razmišljati. L. sem povedal, da se z njim popolnoma strinjam in da mislim, da bi bila dinamika v manjši skupini (na primer pet ali šest otrok) popolnoma drugačna in da bi se morda lahko bolj konkretno posvetili njihovemu skejtanju. Hkrati bi lahko tudi jaz vsakemu posameznemu udeležencu posvetil nekaj več pozornosti. Vseeno pa nisem mogel okoli dejstva, da so »na papirju« delavnice bolj uspešne, če se jih udeleži več otrok. Skupaj smo prišli do zaključka, da v kolikor bi delavnice speljali v prihodnosti v sodelovanju s Flow Ramps ekipo, da bi po vsej verjetnosti prišlo še več otrok.

L. izhodišče se mi je zdelo izjemno pomembno. Dobil sem občutek, da mi svojih konkretnih želja ne ubesedi zlahka in res nisem želel, da bi njegove ideje ne bi resno naslovil (D17-3). Po krajšem premisleku sva se z L. strinjala, da v kolikor bi želela speljati nekakšna druženja ali delavnice v manjši zasedbi, da bi to moralo potekati izven okvirjev Flow Ramps (D17-4). V pogovoru, ki smo ga imeli do te točke, sta oba začela omenjati skejparke izven Ljubljane. V Sloveniji obstaja več manjših scen, ki so se uspele same postaviti na noge – na primer v Postojni (Pumpa), Kamniku (Alprem), Škofji Loki (Kesa), Radovljici (Zgoša D.I.Y.)... poleg tega obstaja tudi ogromno skejtparkov, ki so nastali s financiranjem občin. Že od začetka druženja z L. se mi je zdelo, da bi bilo lahko zanimivo in unikatno, da bi se odpravili na kakšen dnevni izlet v neko drugo mesto in skejtali tam. **Vprašal sem ju ali bi bila zainteresirana, če bi skušali speljati manjše izlete med vikendi kjer bi se lahko v manjši zasedbi odpravili izven Ljubljane. Oba sta bila navdušena. L. še posebej (D17-5).** Povedal sem mu, da bi sem o tem razmišljal že prej ampak, da mu nisem tega konkretno omenil, ker nisem bil prepričan ali bi se mu ideja sploh dopadla. **Jasno in z navdušenjem je pritrdil, da se mu ta ideja zdi super in da bi z veseljem pomagal pri organizaciji takšnih izletov (D17-6).**

Dogovorili smo se, da se bom v naslednjih dneh pozanimal pri mentorih na praksi, ali je izvedba takšnega projekta oz. načina druženja v okviru Mladih Zmajev sploh mogoča (D17-7). Naša končna ideja je bila, da bi si zastavili en mesec v katerem bi skušali vsak vikend speljati izlet v en skejpark izven Ljubljane. Te izlete bi lahko speljali z javnim prevozom (v tem primeru pridejo v poštev mesta blizu Ljubljane) ali pa z avtom (tako bi lahko šli tudi nekoliko dlje). Destinacije naših izletov bi si izbral L. in jaz bi mu pomagal pri raziskovanju terena in organizaciji izletov. L. je pritrdil, da bi se z veseljem angažiral in pomagal pri izvedbi.

Današnjega srečanja sem bil izjemno vesel. V zadnjih dveh ali treh tednih sem se z L. vedno videl v situaciji, ko je bil v večji ekipi – na delavnicah ali pa na najinih srečanjih še z ostalimi otroci. Z njim se zares nisem imel priložnosti pogovarjati. **Zelo sem bil vesel, da sem dobil povratno informacijo o delavnicah, ki smo jih izpeljali, še bolj navdušen pa sem bil, da smo skupaj prišli do ideje, ki je bila L. očitno zanimiva in všeč. Mislim, da bi imel tukaj več svobode in lastnega interesa, da skupaj organizirava nekaj, kar potrebuje (D17-8).**

Zadnjih nekaj tednov sem imel občutek kakor, da najino druženje malo stagnira. Imel sem občutek, kakor, da najina srečanja postajajo vedno bolj ustaljena in rutinska in nisem bil prepričan ali mu to sploh ugaja. **Zelo sem bil zadovoljen, ko sem ugotovil, da smo začeli**

nepričakovano delati načrte za prihodnost brez, da bi se v to silili. Vse skupaj je nastopilo zelo spontano (D17-9). Morda sem se danes naučil, da kdaj rešitve ali premika ne morem sprovcirati sam s svojim delom in vložkom – pomembno je, da prepoznam priložnost za pogovor o prihodnosti in jo izkoristim, ko pride na pot.

DNEVNIK D18

(25.1.2023; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Z L. sva se dobila ob petih. Povedal mi je, da je danes že kar nekaj časa preživel pod mostom. Ker je bil zmatran in ker je imel doma še nekaj dela za šolo, sva se že na začetku dogovorila, da bova danes skupaj samo eno uro in pol. Zadnje pol ure najinega srečanja sva porabila za kratek sprehod do bivše tovarne Rog koles, ki jo trenutno prenavljajo. Po tem, sem ga pospremil do parkirišča poleg skejtparka, kjer ga je že čakal oče v avtu. Dogovorila sva se za srečanje naslednji teden in se poslovila.

Danes z L. sploh nisva skejtala. Pod most je prišel že okoli enih (D18-1). Takrat me je tudi klical, ker so s prijatelji potrebovali orodje s katerim bi lahko sestavili skejt, ki so ga s skupnimi močmi priskrbeli kolegici. Po telefonu sem mu povedal, da imam žal obveznosti in da lahko orodje prinesem ob petih, ko pridem pod most (svetoval sem jim, da se sprehodijo do trgovine Obsession na Trubarjevi ulici in si orodje sposodijo tam). Ko sem prispel pod most, mi je L. povedal, da sem že »tretja ekipa« ljudi s katerimi se je danes dobil pod mostom. Nekaj časa je zabil z Valterjem, pred tem mislim, da je bil z nekimi svojimi sošolci. **V glavnem, bil je precej utrujen od mraza in skejtanja, tudi mene so noge bolele od prejšnjega dne in obema je pasalo, da sva se lahko usedla in lahkotno klepetala (D18-2).**

Nisva obdelala nobene pomembe vredne teme, samo klepetala sva. Vmes sva se dotaknila najinega projekta o katerem sva se pogovarjala. **L. me je spraševal o tem ali sem se uspel kaj dogovoriti pri Zmajih, ali se bo načrt dalo izpeljati in kako... Dobil sem vtis kot da je zares zagnan in da se želi angažirati (D18-3).** Povedal sem mu, da sicer so stvari, ki jih moramo še predebatirati z mentoricami na fakulteti in pri Mladih Zmajih, ampak bova projekt speljala tako ali drugače.

Tekom najinega druženja se je pod mostom nabralo kar nekaj ljudi. Za nekaj minut sva se prisilila stopiti na skejte, ampak sva hitro ugotovila, da je morda bolje, da nehava. Jaz sem imel utrujene noge od prejšnjega dne, L. je bil tudi utrujen, poleg tega pa se ni počutil najbolj udobno zaradi vseh ljudi, ki so se zbrali pod mostom. **Predlagal sem mu, da nehava skejtati in se sprehodiva do stare tovarne Rog. Tako se lahko v miru pogovarjava, L. ne bo izpostavljen preveliki množici, pa še pokažem mu lahko kje je bil skejtpark (D18-4).** Sprehod do Trubarjeve ulice kjer je tovarna Rog je bil zelo prijeten. Ker nisva bila v hrupnem okolju in ker sva bila sama, sva se imela možnost dotakniti tudi nekaterih bolj občutljivih tem. Pogovor je

bil prijeten in čas nama je minil hitro, slej ko prej je L. poklical oče in odpraviti sva se morala nazaj.

Morda ni najbolje, da to zapišem, ampak bil sem vesel, da je bil danes tudi L. tako utrujen, da se nama ni bilo treba mučiti s skejtanjem. To je bil lep način, da je bilo najino srečanje bolj sproščeno in nekoliko drugačno (18-5). Pogosto se mi zdi, da sem se želel z L. pogovarjati, ampak ga nisem želel odvrniti od skejtanja. Vesel sem, da je bilo danes ravno obratno. Med sprehodom do Roga se je med nama ustvaril varen prostor za pogovor in v njem sva oba uživala.

Nekoliko mi je odleglo, ko me je začel spraševati o projektu, ki sva ga zastavila. Zdi se mi, da sva imela že kar nekaj različnih zamisli, kaj bi lahko delala, ampak ni za nobeno pokazal toliko iskrenega interesa kot za to (D18-6). Najbolj pomembno pri celotnem projektu se mi zdi to, da je on navdušen nad njim in se je pripravljen angažirati in vložiti vanj nekaj časa in truda – mislim, da je nad načrtom za marec iskreno zainteresiran.

DNEVNIK D19

(6.2.2023 ; Tivolski skejtpark; 14:30 – 16:00/ 1,5h)

Današnje srečanje je bilo nekoliko drugačno kot po navadi. Ker ima ta teden L. zimske počitnice, sva se dogovorila, da se namesto v sredo dobiva v ponedeljek (v sredo je načrtoval nek drug izlet). Glede na to, da je trenutno prost, sva se strinjala, da se dobiva nekoliko prej kot po navadi in izkoristiva dnevno svetlobo in druge lokacijske možnosti, ki pridejo z njo. Pred kratkim sem od njega slišal, da je z xy skejtal v tivolskem skejtparku in da je trenutno počiščen – dogovorila sva se, da se dobiva kar tam.

V Tivoli sem prispel ob pol treh, L., xy in xy so bili nekaj minut pozni zaradi avtobusa. Xy nisem videl še nikoli. Predstavila sva se. L. mi je povedal, da je eno leto mlajši od njega, ampak da se poznajo zaradi skejtanja in glasbe, tudi Enej je navdušen nad rockom in metalom. V skejtparku sta bila istočasno po naključju tudi dva moja kolega, ampak še vedno nas je bilo precej malo na dovolj velikem prostoru in L. mi ni nikoli omenil (ali dal kakršnegakoli znaka), da se počuti neprijetno. Vsi trije so bili zelo energični in navdušeni, da so lahko v skejtparku. **L. mi je v zadnjih dveh ali treh tednih omenil, da se je nekajkrat dobil s svojimi vrstniki v centru mesta in preživel večino dneva tam. Pogosto je zahajal pod Fabijanijev most, zadnje čase pa, glede na to, da je bilo vreme veliko lepše, so se nekajkrat odpravili tudi do skejtparka v Tivoliju (D19-1).** Po tem kako so se vozili po skejtparku sem lahko ugotovil, da niso prvič tukaj – bilo je očitno, da so bili že seznanjeni s terenom.

Med skejtanjem mi je L. povedal, da grejo on, xy in xy (povabili so tudi xy, ampak še ni prepričan) v sredo v Koper (D19-2). Baje so se dogovorili z xy očetom, da jih pelje tja in jih pusti v skejtparku za nekaj ur. Praktično bojo izvedli enega od izletov, o katerih sva se z L. pogovarjala, sami brez mene. Zdelo se mi je zelo dobro, da so se sami angažirali in stopili toliko iz svoje cone udobja, da so začeli raziskovati ne le svojo lokalno okolico ampak tudi skejt kulturo po drugih mestih. Glede njihovega izleta sem jim skušal dati nekaj nasvetov, predvsem pa sem jim zaželel, da čimbolj uživajo.

Mislim, da je sprememba lokacije mladostnikom prišla prav. Celo zimo smo bili zaprti pod mostom in sam sem se počutil malo osveženo, oni pa so tudi izgledali tako (D19-3). Bilo jih je zabavno videti v nekem drugem okolju in predvsem je bilo zabavno videti, da so začeli previdno in postopoma tipati in odkrivati teren okoli sebe. Občutek imam, da se bo na podlagi skejtanja med njimi oblikoval neka zgodba, ki jih bo držala skupaj – no, morda se vse to že

dogaja. Če sem popolnoma iskren, sem nekoliko upal, da bova lahko z L. danes sama. Želel sem ga pripraviti na to, da začneva počasi načrtovati izlet. Nikakor ni narobe, da danes nisva imela časa, da bi se dotaknila te teme, ampak moram biti zares pozoren naslednjič, da se dogovorim z njim in z njegovimi starši kako in kaj bomo speljali. Pravkar sem dobil navodila od mentorice xy, kako naj prijaviva najin projekt pri Mladih Zmajih tako, da imava zdaj vse potrebne zelene luči in je zares pomembno, da začneva čimprej načrtovati. Glede na to, da so otroci začeli podobne izlete organizirati tudi sami (to sredo grejo v Koper), mislim da bi bilo dobro, da izkoristim njihov zagon in navdušenje in ga prenesem na naš projekt.

DNEVNIK D20

(15.2.2023; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 17:00 – 18:30/ 1,5h)

Z L. in xy smo se dobili ob petih pod Fabianijevim mostom. Ker se dan podaljšuje, se tudi luči pod mostom prižigajo kasneje – do šestih smo skejtali, ker smo želeli izkoristiti naravno svetlobo. L. in xy sta skejtala že kar nekaj časa preden sem se jima pridružil in ob šestih smo imeli vsi dovolj. Zadnje pol ure smo se pogovarjali o izletih, ki jih nameravamo speljati v marcu. Ob pol sedmih smo se poslovili.

Z L. in xy smo ugotovili, da je morda bolje, da se naslednjič dobimo eno uro prej – v tem obdobju je dovolj naravne svetlobe za skejtanje skoraj do šestih zvečer. Če se naslednjič dobimo ob štirih imamo na voljo kar nekaj mest, kjer lahko skejtamo do teme. L. in xy sta se seveda strinjala – **tudi dozdeva se mi, da jima postaja skejtpark pod mostom malce dolgočasen in, da bi se malo »zbudila«, če bi zamenjala teren (D20-1).** Nazadnje smo bili v Tivolskem skejtparku in zdi se mi, da so nekoliko prestopili svoje meje udobja na skejtu. **Danes sem pri L. opazil, kako spretno in s kakšno hitrostjo se vozi po ovirah (D20-2).** Kljub temu, da najino druženje poteka šele nekaj mesecev, je njegov napredek zelo očiten. Isto velja za xy.

Danes sem L. napisal SMS, da sem dobil povratne informacije glede naših izletov v marcu in bil je vidno vzhičen – ko sem prispel pod most, sem jima rekel, da je morda dobro, da naslednjo uro izkoristimo za skejtanje (dokler nam svetloba to še omogoča) (D20-3). L. je neučakano spraševal cel čas, ko smo skejtali, kakšne novice imam o izletih. Moral sem ga pomiriti, da so novice dobre, ampak da se bomo v celoti pogovorili takoj, ko se toliko stemni, da ne bomo mogli več skejtati. V veselje mi je bilo videti, da je iskreno navdušen nad projektom, ki ga načrtujeva. Kasneje sem obema pojasnil situacijo (no, pri tem sem se nekoliko bolj obrnil na L., ker je konec koncev to njegov projekt).

L. sem povedal, da sem iz vseh strani dobil zeleno luč in da izlete lahko speljemo. Poudaril sem, da moramo začeti z načrtovanjem naslednji teden, hkrati pa, da bo za vsak izlet potrebno narediti načrt in v načrtovanje vložiti nekaj časa. **Poudaril sem tudi, da mora načrtovanje potekati tudi vsaj en teden vnaprej – na ta način se lahko prilagodimo raznim nepredvidljivim spremembam, poleg tega pa moram skrbeti tudi za nemoteno in stalno komunikacijo s starši otrok. Vse to zahteva svoj čas (D20-4).** Zaenkrat sva z L. ugotovila, da je prvi vikend, ki pride v poštev za izvedbo izleta, 4. in 5. marca. **Dobil sem vtis, da se je L.**

predvsem obremenjeval s tem koga naj vzame s seboj. Mislim, da je to za L. izjemno ključen aspekt teh izletov – zdi se mi, da družba v kateri je precej vpliva na njegovo počutje in lahko razumem, da mu je pomembno s kom bo preživel čas, ki mu je dragocen (D20-5).

Ugotovil sem, da je bilo dobro, da sem zagrabil prvo priložnost in obvestil L. o prihajajočih izletih. Kot sem predvideval, je L. pogosto med vikendi zaseden, tudi sam imam kakšne obveznosti in zdi se mi, da se nama bojo v vsakem primeru izleti zavlekli vsaj do konca marca. Mislim, da je celoten projekt že zdaj malo v zaostanku, če ga želim speljati vsaj do konca marca. Pozoren moram biti, da zdaj vsako naslednje srečanje z L. skrbim za to, da se najin projekt premakne naprej.

DNEVNIK D21

(22.2.2023 ; Skejtpark pod Fabianijevim mostom; 16:30 – 19:00/ 2,5h)

Danes smo se dobili z L. in xy pod Fabianijevim mostom ob petih. Že vnaprej sem L. povedal, da bi bilo morda dobro, da si danes vzamemo nekaj več časa in žrtvujemo nekaj skejtanja za to, da lahko načrtujemo prvi izlet našega projekta, ki naj bi se zgodil v nedeljo. Prvo uro srečanja smo skejtali, preostanek časa smo sedeli in se pogovarjali o izletu. xy se je okoli pol šestih poslovil. Z L. sva skupaj pričakala njegovo mamo, ki ga je pobrala ob sedmih.

Ko sem prispel, sem opazil, da sta bila L. in xy nekoliko vzhičena in v pričakovanju. Ravno sta skejtala in za kratek moment sem ju opazoval. Pri L. sem lahko zelo jasno videl napredek, ki ga je naredil v zadnjih mesecih odkar sva se začela družiti. Vzdušje pod mostom je bilo zelo sproščeno. **Tudi xy, ki vodi sredine delavnice skejtanja, je bil prisoten. Lepo je bilo videti, da sta se lahko L. in xy normalno vključila v kontekst skejtparka dokler sta me čakala, izgledalo je, kakor, da se počutita vedno bolj udobno (D21-1).** Opazil sem, da ima xy oblečen nov pullover iz skejterske trgovine, ki je meni in mojim prijateljem zelo blizu. Povedal mi je, da ga je oče peljal v Kisovec, kjer je trgovina locirana in da je lahko spoznal lastnika, ki mu je pokazal tudi svoje skladišče. **Takrat se mi je utrnila ideja – spomnil sem se, da je blizu Kisovca zgrajen tudi nov skejtpark, ki bi ga xy in L. brez problema lahko uporabljala (D22-2).** Lahko bi prosil lastnika trgovine, če bi nam lahko enkrat razkazal trgovino in skladišče in hkrati bi lahko šli še skejstat. Mogoče je lahko to ena od destinacij za naše izlete. L. in xy sem povedal svojo idejo in bila sta zelo navdušena. Imam to srečo, da dobro poznam lastnika trgovine in prepričan sem, da bi si bil tudi on pripravljen vzeti nekaj časa in nam razkazal svoje delovne prostore.

Najpomembnejši del našega druženja je bil, ko smo se dogovarjali kako naj poteka naš izlet v nedeljo. Pogovor je potekal v dveh rundah – najprej smo se vsi trije pogovarjali o možnih lokacijah našega izleta. **Hitro smo ugotovili, da je vreme nekoliko problematično in da bi bilo dobro, da razmišljamo o možnostih, kjer lahko skejtamo pod streho. L. in xy sem omenil skejtpark Alprem v Kamniku in Keso v Škofji Loki (D21-3).** Oba skejtparka imata notranjo in zunanjo površino in do obeh nam je omogočen dostop kadarkoli želimo. To sta bili zelo realni možnosti za ta vikend. Povedal sem jima naslove Instagram profilov od obeh prostorov, pregledala sta jih in na koncu ugotovila, da oboje izgleda super. **Na koncu je odločitev padla zaradi mene – glede na to, da bo to naš prvi izlet, je morda dobro, da si izberemo čim lažjo**

opcijo (D21-4). Škofjo Loko dobro poznam, dobro vem kakšen je teren za skejtanje, poznam ekipo in vem kako deluje javni prevoz iz Ljubljane in nazaj. Zdelo se mi je, da nam bo za začetek nekoliko lažje, če se držimo možnosti, ki je preverjena. Torej odločili smo se za Škofjo Loko.

L. me je prosil, da si naložim na telefon Viber, da lahko komuniciramo z xy in xy vsi skupaj – to je načeloma naša ekipa za v nedeljo. Xy in L. (tudi xy po SMS-su) sem objasnil, da potrebujem čim hitreje telefone njihovih staršev (D21-5). Prav tako sem se spomnil, da moram sestaviti tudi izjave, s katerimi starše seznanjam o našem izletu, odgovornosti in prevozu. Te izjave rabijo starši podpisati. Načeloma morava z L. izpolniti tudi obrazec za prijavo mladinske pobude. Danes sem jih sprintal, ampak sem jih pozabil prinesiti sabo... Obrazec sva pregledala na mailu. Nisva ga izpolnila, samo pregledala sva ga, da bolje veva s čim se ukvarjava. Mislim, da bova formular izpolnila enkrat do naslednjega tedna – mislim, da tudi če gremo na prvi izlet, brez da imamo prijavljeno mladinsko pobudo ni panike.

Dobro bi bilo, da bi imeli nekoliko več časa (morda vsaj en teden) za načrtovanje. L. mi je že prejšnji teden povedal, da lahko računamo na prvi izlet šele 4.3., ker ima pred tem vse vinekde zasedene. **Vem, da se znajo izleti zavleči, končati pa jih moramo nujno do konca marca. Zdelo se mi je pomembneje, da zgrabimo priložnost in speljemo izlet, kakor pa, da jo spustimo zavaljo tega, da lahko dovolj dolgo in natančno izlet načrtujemo (D21-6).** Zares sem se cel dan ukvarjal s tem kako bova izpolnila mladinsko pobudo, ampak sem na koncu ugotovil, da je to zares drugotnega pomena. Naš primarni cilj je, da izpeljemo čimbolj zanimive in polne izlete, preko katerih bojo mladostniki lahko spoznali lokalne skejt scene. Dogovorili smo se kdaj gremo in kako, ugotovili smo koliko časa smo lahko tam, kaj bomo počeli in s kom se bomo povezali in to je zares dovolj, da izlet izpeljemo. V kolikor sestavimo mladinsko pobudo z enotedenskim zamikom ne bo nič hudega – bolj pomembno je, da otroci dobijo svojo izkušnjo.

DNEVNIK DE22

(26.2.2023; Skejtanje z L. – izlet v Škofjo Loko (Kesa); 12:15 – 18:45/ 6,5h)

Danes smo jaz, L. in xy skupaj speljali prvi izlet v projektu spoznavanja lokalnih D.I.Y. skate kultur. Šli smo si ogledati notranji skatepark v Škofji Loki, ki so ga (in ga še vedno) zgradili lokalni skejterji. Dobili smo se ob 12:00 na glavni avtobusni postaji v Ljubljani. V Škofjo Loko smo prispeli ob enih. Skejtali smo do 17:30, vmes smo poskrbeli tudi za hitro kosilo. V Ljubljano smo se vrnili ob 18:45. Mladostnika sem predal staršem in se poslovil.

Dopoldne sem zavil v pekarno nasproti glavne železniške postaje. Kmalu sem dobil klic od L. – ravno kar sta z xy prispela pod uro kot smo bili dogovorjeni. Bila sta nekaj minut zgodnja. Lahko sem ju videl skozi okno pekarnice. **Zdi se mi, da sta bila nekoliko živčna, ampak še vedno vzneta in v pričakovanju izleta (DE22-1).** Skupaj smo počakali še nekaj minut, nato smo se usedli na avtobus. Pot do Škofje Loke je trajala slabe tri četrt ure. Ko smo prispeli v Škofjo Loko smo najprej skušali najti delujočo pekarno. Xy je zjutraj pozabila jesti. Ker smo ugotovili, da je vse zaprto, sem ji dal čokoladni zavitek iz pekarnice v Ljubljani. Rekla je, da ji je to dovolj, dokler ne gremo na pico za kosilo. V nekaj minutah smo se sprehodili od avtobusne postaje do skateparka, ki se nahaja v bivši vojašnici (v stari kasarni, zato se imenuje »Kesa«). **Najprej sem jima razkazal zunanji del skateparka. Pokazal sem jima njegovo prvotno obliko in jima skušal čim bolj nazorno opisati kako je potekal razvoj v zadnjih desetih ali dvanajstih letih. Kmalu po tem smo se odpravili v notranji park (DE22-2).**

Vrata nam je odklenil xy - starejši skejter, ki z delom mlajše ekipe skrbi za skatepark, njegov razvoj in vzdrževanje. Od vseh nas, je zagotovo najbolj prisoten v škofjeloški skejt sceni. Predstavil se je L. in xy in nas spustil v skejtpark. **Najprej smo si ogledali prostore v katerih je postavljena mikro rampa in pa »bowl«, v katerem trenutno še potekajo zaključna dela (kljub temu smo ga lahko uporabljali). Potem sem mladostnikoma razkazal še preostanek prostorov v bivši vojašnici. Na srečo je bilo celo poslopje odklenjeno, tako da smo se lahko prosto sprehajali po stavbi. Med sprehajanjem sem jima skušal pojasniti kdo uporablja katere dele stavbe, seveda pa sem poudaril, da so bili skejterji zares prvi, ki so se naselili v njej (DE22-3).** Po ogledu stavbe smo se vrnili v skatepark in začeli s skejtanjem. **Zdelo se mi je, da je xy prisotnost nekoliko vplivala na počutje mladostnikov (DE22-4).** V prvi uri (dokler je bil Goran še prisoten) sem se zato še toliko bolj potrudil, da sem ju vključil v skejtanje in ustvaril kolikor se je dalo prijetno in sproščeno vzdušje (DE22-5). Xy se je kmalu poslovil od

nas in nam pustil ključke – lahko je bilo opaziti, da sta se mladostnika ob po njegovem odhodu bolj sprostita (DE22-6). Od 14:00 do 17:30 so bili prostori za skejtanje samo naši. Menjavali smo med mikro rampo in »bowlom« - prva je primerna za učenje trikov, drugi morda za obvladovanje hitrosti. Ob 15:30 sem se odpravil do picerije Jesharna na glavni avtobusni postaji. V skatepark sem se vrnil z dvema picama, ki smo ju pojedli za kosilo. Bil sem prepričan, da bomo imeli še preveč časa, ampak smo bili po kosilu vsi šokirani, kako malo nam ga je še ostalo. Zadnjo uro smo izkoristili za skejtanje in ob 17:30 smo se odpravili domov.

Vidim, da je L. zelo napredoval v skejtanju odkar sva se začela družiti. Danes se je na mikro rampi naučil dveh zelo osnovnih trikov, ki predstavljata vsakemu začetniku precej veliko oviro (to sta »drop-in« in »rock to fakie«) (DE22-7). Trika je osvojil mnogo hitreje kot marsikateri drug začetnik. Vzrok morda leži v tem, da je celo zimo skejtal na hladnem betonu pod Fabianijevim mostom – lesen teren v Kesi je nekoliko nižji in bolj prijazen začetnikom. Verjamem, da se je tukaj počutil veliko bolj udobno in varno. Tudi xy je danes naredila pomemben napredek. Uspelo se ji je naučiti obdržati hitrost med vožnjo po mikro-rampi. Glede na to, da je le nekajkrat probala skejtati z L., ji je šlo zelo dobro. Bila je zelo vztrajna.

REFLEKSIJA IZLETA: Po kosilu smo se na hitro pogovorili kako se jima zdi današnji izlet in kakšni so naši načrti za naprej. **Mladostnika sta jasno povedala, da jima je celotna scena v Škofji Loki zelo zanimiva. Povedala sta, da jim teren takšne težavnosti zelo ustreza in da se počutita, da lahko napredujeta in se naučita novih trikov. Skratka, z današnjim izletom sta bila izjemno zadovoljna (DE22-8).** Pogovarjali smo se tudi katere destinacije pridejo v naslednjih tednih še v poštev. **Ugotovili smo, da bo naslednji vikend lepo vreme in dobro bi bilo, da ga izkoristimo – dogovorili smo se, da bomo morda naslednji izlet izpeljali z avtom in da gremo do koprskega skateparka, mimogrede se ustavimo še na Pumpi v Postojni (Pumpa je postojnski D.I.Y. skatepark) (DE22-9).** Ta izlet bi bil morda nekoliko bolj zahteven za izpeljavo, ker bi se morali peljati z avtom. **Vseeno pa bi bilo dobro, da ga skušamo izpeljati – L. je ogromno do tega, da gremo do Kopra in da vmes vsaj še pogledamo Postojno (DE22-10).** Strinjali smo se, da ne bomo posvečali preveč časa skateparkom kot je koprski (teh je v Sloveniji od leta 2014 nastalo veliko), naš čas bomo raje posvetili spoznavanju kultur/scen, ki so nekoliko manj dostopne laikom, ker zahtevajo nekoliko več poznavanja in vez – na ta način lahko zares doprinesem k projektu, saj že dlje časa skejtam in relativno dobro poznam slovensko sceno.

Danes sem se na izletu počutil zelo dobro, lahko pa priznam, da sem bil nekoliko na trnih glede celotnega dne. Skrbelo me je, ali bosta mladostnika sploh navdušena nad skate terenom v Škofji Loki. Lahko sem si predstavljal, da se jima sploh ne bi dalo skejtati. Skrbelo me je, kako bo s prisotnostjo drugih članov v skateparku – zdelo se mi je, da bi se lahko L. in xy počutila neprijetno, če bi bili istočasno z nami še drugi člani. Na srečo se je vse skupaj izteklo na najboljši možen način. Zdi se mi pomembno, da sta imela priložnost spoznati xy in vesel sem bil, da je dokaj hitro odšel, da smo imeli nekoliko več zasebnosti. **Oba sta aktivno skejtala in se skušala prilagoditi novemu terenu, ki ga še nista imela priložnosti probati. Njuna angažiranost me je zelo pomirila, saj sem videl, da se ne rabim »postaviti na glavo« zato, da se zabavata (DE22-11).**

Morda sem danes ugotovil, da je dobro, da sem čimbolj sproščen, ko sem z mladostniki. Mislim, da lahko tudi oni čutijo moj stres in zdi se mi, da če ohranim mirno glavno v nepredvidljivih situacijah (ali v situacijah, ki so samo malo nerodne ali nepričakovane), da tudi oni lažje in bolje funkcionirajo (DE22-12). Na teh izletih se nam ne more zgoditi nič hujšega – praktično je skoraj nemogoče, da se te otroci ne bi zabavali v pogojih, ki jih imamo na voljo. Dobro je, da se skušam čim večkrat opomniti na to – težko se nam zgodi karkoli takega, ki bi popolnoma uničilo izlet.

DNEVNIK D23

(1.3.2023; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 16:00 – 17:15/ 1,25h)

Današnje srečanje je bilo nekoliko krajše kot po navadi. Pod Fabianijev most sem prispel ob 16:00. Z L. sva bila že pred tem na vezi – povedal mi je da bo skupaj z xy in xy najbrž že takoj po končanem pouku zunaj in da se jim lahko pridružim kadarkoli bom lahko. Glede na to, da sem svoje obveznosti končal prej kakor sem pričakoval in da je dan že nekoliko daljši, sem želel čimprej pod Fabianijev most. Tam so bili L., xy in xy. Xy je moral oditi okoli 16:30, z L. in xy pa smo počakali, dokler ju ni okoli 17:00 pobrala L. mama.

Ko sem prispel pod most so L., xy in xy počasi že zaključevali s skejtanjem. **Zunaj so bili že od pol treh in zadnji dnevi so bili zelo mrzli. Bili so prezebli in že nekoliko naveličani skejtanja. Skupaj smo se prisilili (tudi meni danes noge niso delale tako kot bi si želel), da skejtamo vsaj pol urce in potem lahko zaključimo (D23-1).** Klavrno skejtanje se je končalo in xy se je moral posloviti. Povedal mi je, da se v naslednjih dveh vikendih žal ne bo mogel udeležiti naših izletov, ker se pripravlja na sprejemne izpite. Ko se je poslovil, sem izkoristil še preostale pol ure, da sem se z L. in xy pogovoril o sobotnem izletu.

Xy je povedala, da se izleta najbrž ne bo mogla udeležiti, ampak da pa obstaja možnost, da ji načrti za vikend odpadejo – v tem primeru bi lahko šla z nami ampak nam lahko sporoči šele zadnji trenutek. Povedal sem ji, da v tem ne vidim nikakršnega problema – njeni starši so z izletom seznanjeni, vedo da gremo na pot z avtom in s tem nimajo nikakršnih težav. L. je izrazil željo po tem, da gremo na izlet raje v soboto kot nedeljo. Z nami gre še xy. Dogovorili smo se, da jih poberem okoli 11:00 na Viču – od tam nadaljujemo do Postojne, kjer bomo naredili krajši postanek. **Vsi si želimo ogledati postojnski skatepark (še posebej L.), ampak obstaja možnost, da bo mladostnikom pretežak za skejtanje. V kolikor ugotovimo, da ga lahko uporabljamo, smo se strinjali, da nekaj časa tam tudi ostanemo. V nasprotnem primeru pa nadaljujemo do koprskega skejtparka, ki so ga že vozili in vejo, da jim bo ustrezal (D23-2).** Vmes si vzamemo krajšo pavzo, da nekaj pojemo. V Ljubljano se vračamo med 19:00 in 19:30.

Današnje srečanje se mi je zdelo nekoliko nenavadno. Imel sem občutek, kakor, da so bili vsi trije otroci na trnih in v nekakšnem pričakovanju. **Nisem bil prepričan, ali imajo kakšno težavo, ki jo morajo rešiti, ali je samo čuden dan. V vsakem primeru nisem želel drezati v njih (D23-3).** Do danes se še nikoli ni zgodilo, da bi kdorkoli od otrok želel zapustiti naše

srečanje predčasno. Ko so izrazili željo, da bi šli prej domov sem jim tudi za to jasno povedal, da ne pričakujem od njih da zmrzujejo zunaj in da so te delavnice namenjen njihovi zabavi in sprostitvi – v kolikor so se naskejtali lahko brez težav odidejo, le počakati bi želel, da jih **poberejo njihovi starši (D23-4)**. Vseeno pa se mi je zdelo pomembno, da zgrabim priložnost in se z njimi pogovorim o sobotnem izletu.

DNEVNIK DE24

(4.3.2023; Skejtanje z L.m – izlet v Postojno (Pumpa D.I.Y.) in koprski skatepark; 11:00 – 20:15/ 9,15h)

Danes sva z L. speljala najin drugi izlet v projektu spoznavanja lokalnih D.I.Y. skate kultur. Ob 11:00 sem L. z avtom pobral pri piceriji Azur na Viču. Najprej sva se odpeljala do Postojne, kjer je lociran D.I.Y. skatepark »Pumpa«, ki so ga zgradili lokalni skejterji v zadnjih petnajstih letih. Zaradi zahtevnosti skateparka sva se po dobre pol ure napotila v Koper. Na poti sva se ustavila še v trgovini, in okoli dveh sva prispela do skateparka v Kopru. Tam sva preživela najin čas do šestih. Vmes sva si vzela enourno pavzo za kosilo. Ob šestih sva se odpravila proti domu. Na žalost sva na poti nazaj pri Postojni padla v gnečo, ki se je vlekla še naprej od Unca. L. sem odložil pri njegovem bloku okoli osme ure.

Z L. sva bila v petek, en dan pred izletom, nekajkrat na telefonu. **Do zadnjega trenutka nisem povsem vedel, če bova lahko izlet opravila z avtom ali bova mogla na javni prevoz in še xy je izlet odpovedal izlet pozno zvečer. Zdelo se mi je pomembno, da izlet izpeljeva kljub temu, da bova sama in to sem L. jasno povedal (DE24-1).** Seveda bi bilo bolje, da bi lahko skejtal z nama, kljub temu pa se mi je zdela to dobra priložnost, da nekaj več časa preživiva sama.

Po tem, ko sem L. pobral, je bil najin prvi postanek v Postojni. Tam sva si ogledala enega izmed najstarejših betonskih D.I.Y. skateparkov v Sloveniji, Pumpo. Tja sva prispela malo pred dvanajsto in v skateparku (ki je nekoliko izven mesta) sva bila ves čas popolnoma sama. **Prvih petnajst minut sva se samo sprehajala po skateparku in ga občudovala. Teren je precej zahteven za vožnjo in že vnaprej sva vedela, da tukaj ne bova skejtala dolgo. Vseeno sva se želela vsaj malo zapeljati (DE24-2).** Čez dobre pol ure sva se odpravila proti Kopru.

Koprski skatepark je bil zgrajen dobri dve leti nazaj, torej je še popolnoma ohranjen, predvsem pa je zelo prijazen za uporabo, brez pretirano strmih krivin in drugih težavnih ovir. L. je pred tremi tedni že skejtal v tem skateparku, vedel je, da mu teren ustreza in zelo si ga je želel obiskati. **Vsi pogoji so bili praktično popolni za uporabo – imela sva krasno, toplo vreme, veter ni bil močan, oba sva imela dovolj energije... Edino, kar je L. nekoliko pokvarilo izkušnjo uporabe koprskega skateparka, je bila prisotnost drugih skejterjev (DE24-3).** Nazadnje, ko je bil tukaj z xy in xy, so prišli dopoldne in so si lastili celoten skatepark. Danes je bilo prisotnih nekaj ljudi na skejti in BMXih. **L. se je zaradi tega počutil nekoliko nelagodno. Seveda mu je**

uspelo premagati neprijetne občutke, le nekaj malo časa je potreboval za to (DE24-4). Okoli štirih sva se odpravila na krajši sprehod. Poiskala sva si nekaj za jest, usedla sva se ob promenadi in v miru pojedla. Po tem sva se še za slabo uro ustavila v skateparku, okoli šestih pa sva se odpravila domov.

Bil sem zelo vesel, da je bil L. pripravljen iti na izlet samo z menoj. Verjamem, da bi mu bilo lahko nekoliko neprijetno, če bi bil brez prijateljev. Na ta način sem dobil jasno potrditev, da si teh izletov dejansko želi, pa tudi če jih mora opraviti brez prisotnosti svojih vrstnikov (DE24-5).

Odkar sva se začela družiti, lahko pri L. opazim velik napredek v njegovem skejtanju – več kot očitno je, da je v skejtanje vložil ogromno časa. **Hkrati lahko zares vidim, da ga prisotnost drugih skejterjev precej demotivira. Zagotovo, se bo moral na nek način s tem spopasti, kljub temu pa menim, daje pomembno, da vzamem njegove želje resno (DE24-6).**

Čez celoten izlet sva imela z L. res zanimive in pomenljive pogovore. Kljub temu, da sem danes bil v položaju, kjer sem prevzel veliko odgovornosti, mi je bil dan zelo prijeten in užival sem v družbi.

REFLEKSIJA IZLETA: Z L. danes nisva imela posebnega trenutka v katerem bi se pogovarjala o uspehu najinega današnjega izleta. Skupno refleksijo bova naredila v sredo ob najinem naslednjem srečanju, ko bova tudi načrtovala najin naslednji izlet.

Na tem mestu bom vključil zgolj lastno refleksijo izleta in predvsem mojega dela z mladostnikom. **Predvsem sem danes veliko razmišljal o vplivu, ki ga imajo drugi uporabniki skateparka na L. Opazil sem, da v veliki meri izgubi veselje do skejtanja če je prisotnih več ljudi (DE24-7).** V prihodnje moram to vzeti bolj resno – danes bi bilo morda bolje, da bi se v koprskem skateparku ustavila najprej, ko je bilo manj ljudi (po navadi so skateparki zasedeni v pozno popoldanskih urah) in obiskala postojno kasneje, glede na to, da sva že vnaprej vedela, da tam ne bova mogla dobro skejtati. Dobro bi bilo, da naslednji izlet prestavimo bolj na jutranje in dopoldanske ure, saj bomo tako zagotovo imeli boljše možnosti, da skejtamo sami. **Ko sem kasneje razmišljal o opravljenem izletu, sem se spomnil, da me je L. večkrat prosil, da greva skupaj skejtati del skateparka, ki je nekoliko manj obljuden. Zdi se mi, da mu moja prisotnost pomaga pri tem, da se opogumi in pred ljudmi stopi na skejt (DE24-8).** Mislim, da bi lahko bil v prihodnje veliko bolj pozoren na to, da sem ob njem, ko je prisotnih

več ljudi, saj se tako lažje sprosti (DE24-9). V teh situacijah po navadi pomislim na to, da mu je neprijetno, če sem ves čas ob njem. Mislim, da to tudi drži, ampak naslednjič bi rad bil pozoren, da sem v stiku z njim takrat, ko je v najinem okolju več ljudi.

DNEVNIK DE25

(11.3.2023; Skejtanje z L.m – izlet v Radovljico – skatepark Zgoša D.I.Y. ;13:00 – 20:30/ 7,5h)

L. sem pobral z osebnim avtomobilom pred xy na Viču ob 13h. Današnji izlet sva bila primorana prilagoditi v zadnjem trenutku zaradi slabega vremena. Prvotni načrt je bil, da gremo obiskat skladišče rolkarske trgovine 1412 Skateshop v Kisovcu, nato pa se premaknemo v skatepark v Ledenico (precej podoben koprskemu skateparku). Zaradi slabega vremena, sva morala načrt v zadnjem momentu spremeniti. Odločila sva se za D.I.Y. skatepark pod avtocesto tik pred Radovljico (most Zgoša). Tja sva prispela okoli druge ure popoldne. Domov sva se odpravila ob 18:15, ko se je stemnilo. Na poti nazaj sva se ustavila še pri tunelu v Šentvidu, kjer je prav tako postavljenih nekaj betonskih objektov za skejtanje. Med osmo in pol deveto uro sem L. odložil pred gostilno Azur na Viču.

Današnje jutro je bilo nekoliko stresno. **Ko sem se zbudil, sem dobil sporočilo od lastnika 1412 Skateshop trgovine, da je vreme v njihovih koncih slabo in da bo po vsej verjetnosti še enkrat deževalo zgodaj popoldne. Kmalu za tem mi je sporočil, da spet dežuje (DE25-1).** Z L. sva govorila po telefonu in sva ugotovila, da je sicer precej slaba ideja, da rineva do Kisovca, ampak, da bi bilo škoda današnji izlet odpovedati. Takoj, ko sva zaključila pogovor, sta me moja cimra opomnila na D.I.Y. skatepark pod avtocesto pred Radovljico **(DE25-2)**. Skatepark je začel nastajati pred približno petimi leti in je prevzel ime mosta – Zgoša (192m). Skatepark je tudi v slabem vremenu večinoma suh (razen ob res hudih nalivih), tudi pretirano obljuden ni. Predvsem pa je to eden od večjih »Do It Yourself« rolkarskih projektov v Sloveniji – če ne največji. Ko sem klical L. in omenil, da za današnji dan kaže bolj slabo, sem lahko v njegovem glasu začutil razočaranje in hkrati upanje, da izleta ne odpoveva popolnoma. **Začutil sem, da se je današnjega dneva zares veselil in zdelo se mi je pomembno, da iztisneva iz njega kolikor pač lahko.** Izkazalo se je, da je bila odločitev prava. **L. sem takoj kontaktiral nazaj in mu povedal o spremembi načrta. Zvenel je navdušeno in vzhičeno (DE25-3).** Poleg tega sem mu povedal, da mu lahko priskrbim novo desko, ki si jo je tako ali tako želel kupiti v 1412 skate trgovini.

Med potjo sva se sproščeno pogovarjala in poslušala glasbo. L. je skatepark precej zanimal (DE24-4). Skušal sem mu ga opisati po najboljših močeh, hkrati pa sem se zavedal, da je skatepark že mnogo večji odkar sem ga pred dvema letoma nazadnje videl. Tik pred izvozom iz avtoceste za Radovljico sva se peljala čez most – Zgoša. Zavila sva za Radovljico in posrečilo

se nama je, da sva brez težav našla makadamsko pot, ki vodi do skateparka. **L. je bil navdušen nad skateparkom, malo pa ga je zaskrbelo, ker je bilo tam prisotnih že nekaj lokalcev (DE25-4).** Spustila sva se do parka, pozdravila prisotne in si našla svoje mesto kjer sva odložila stvari. Na hitro sva si ogledala skatepark in se malo pogovorila o njem. **L. sem zagotovil, da se lahko za začetek umakneva v bowl, večji, samostojen objekt, ki je bil postavljen na koncu skateparka – tam bi imela nekaj več zasebnosti, poleg tega pa je to teren, ki ga L. najbolj obvlada (DE25-5).** S tem se je strinjal.

Najin obisk sva otvorila tako, da si je L. prvič v življenju zamenjal svojo rolkarsko desko. Prinesel sem mu jo iz ateljeja Volja na Trubarjevi, kjer je prav tako možno dobiti 1412 Skateshop deske. **Bil je malo nervozen, ker ni želel, da bi narobe prilepil smirkov papir, ampak sem vztrajal, da vse naredi sam, jaz pa ga pri tem spremljam (DE25-6).** Desko si je pripravil brez problema, nanjo je pritrdil podvozja in bila sva pripravljena za skejtanje. **Na njegovem obrazu je sijal nasmeh (DE25-6).**

Najprej sva nekaj časa preživela v »bowl-u« na koncu skateparka. Tam sva se dobro ogrela. Bil sem precej šokiran nad L.vo motivacijo in napredkom. Pred dvema tednoma se je v Škofji Loki prvič naučil dveh novih osnovnih trikov na krivinah – »drop in« (spust po rampi) in pa »rock to fakie« (trik kjer se sprednja os zatakne nad coping na vrhu krivine). Trika sta sicer osnovna, ampak za začetnike ključnega pomena in zastrašujoča. L. jih je pred dvema tednoma speljal na lesenih krivinah v Škofji Loki, ki so nekoliko bolj prijazne za padanje – betonski skateparki so nekoliko bolj boleči in manj prizanesljivi. **Oba trika je speljal (najprej z mojo pomočjo, takoj za tem brez) v roku prve pol ure. Bil sem presenečen. Vidno je užival v vožnji in zdi se mi, da je precej hitro stopil iz svoje cone udobja in poizkusil speljati tudi trike in linije, ki mu niso najbolj udobni (DE25-7).** Pri tem sem bil ves čas z njim in ga spremljal. Zdelo se mi je pomembno, da sem ob njem in da se čimbolj ukvarjava en z drugim, saj se bo tako lažje sprostil (DE25-8).

Še bolj presenečen sem bil, ko je po pol ure vožnje v »bowlu« sam predlagal, da se premakneva v preostali del skateparka, kjer so skejtali lokalci (med tem, ko sva bila v bowlu jih je prišlo še nekaj več). Premaknila sva se in L. je v vožnji očitno užival. Uporabljal je celoten skatepark in preizkušal ovire, ki jih sploh ni vajen (ker jih pod Fabianijevim mostom ali v tivolskem skateparku sploh ni). Zelo očitno sem lahko prepoznal njegov zagon in motivacijo. **Najbolj pa me je presenečalo to, da je tako hitro začel voziti, kljub temu, da je bilo prisotnih (sicer v nasprotju z mojimi pričakovanji...) veliko ljudi (DE25-9).** Kasneje mi je povedal, da so

bili vsi prisotni veliko starejši od njega in da mu je to celotno situacijo zelo olajšalo – bolj nelagodno se počuti, ko so prisotni skejterji njegovih let (DE25-10).

Ob 18h, ko se je stemnilo sva se odpravila iz skateparka. L. je bil nad izletom navdušen. **Ko sva prispela v Ljubljano sva ugotovila, da sva zelo blizu poligona v Šentvidu. Avto sva pustila pri šentviški gimnaziji in se odpravila v podhod pod začetkom tunela, kjer je postavljenih nekaj »quarter pipe-ov« (DE25-11).** Kljub temu, da sva si želela objekte samo ogledati, je L. vzel seboj tudi rolko. Namesto, da bi sprobal teren, je začel probavati trik, ki se ga izvaja na tleh (»flat trick«) in v nekaj poizjusah je prišel zelo blizu. Bil sem čisto šokiran. Videl sem ga že neštetokrat prej probavati ta trik, ampak nikoli ni prišel tako blizu. Trik se imenuje »Frontside pop-shove-it« in je en izmed pomembnih osnovnih trikov na tleh. **L. ga je v petnajstih minutah uspel dvakrat izvesti. Bil je vidno šokiran, navdušen in presenečen sam nad seboj (DE25-12).** Po zaključenem izletu sva se odpeljala do Azur-a. Oba sva se strinjala, da je sprememba današnjega načrta zelo dobro uspela in da je bil najin dan zelo dobro zapolnjen.

Danes sem bil nad L. vedenjem in skejtanjem presenečenjem – nad obojim na zelo pozitiven način. Nisem mogel verjeti kako samozavestno in kontrolirano je uporabljal teren, ki mu je bil praviloma tuj. Hkrati sem bil šokiran nad tem, da ni kazal nobenih posebnih znakov nelagodja zaradi prisotnosti drugih skejterjev v parku (poudarjam – park je bil bolj obljuden kot prejšnji teden v Kopru, poleg tega sva se z lokalci tudi pogovarjala – morda se je tudi zaradi tega toliko lažje sprostil). Prav tako sem bil presenečen nad njegovim tehničnim napredkom, ki ga je pokazal, ko je skejtal v Šentvidu – kljub temu, da je vse skupaj potekalo samo 15 ali 20 minut, je bil to predvsem zanj izjemno pomemben napredek in prepričan sem, da mu je na novo osvojeni trik vlil nekaj samozavesti. Vesel sem, da sem bil lahko zraven pri tem, ko si je pripravil in privil novo desko, ki je bila njegova prva. Dobro se spominjam, kako pomemben trenutek je bil to zame, ko sem bil še otrok.

Glede na to, da se današnji dan ni začel najbolje, se je na koncu razvil izjemno dobro. Uspelo nama je maksimalno izkoristiti čas, ki sva ga imela na voljo in zares sem srečen, da izleta nisva odpovedala (to bi bila zagotovo najbolj preprosta odločitev). Izpostaviti pa moram pomembno kritiko lastnega dela. Opazil sem, da L. vedno zelo hitro predlagam kaj lahko proba. Zdi se mi, da dobro poznam njegov stil skejtanja in njegove sposobnosti in na podlagi tega menim, da lahko hitro prepoznam kaj je zanj najbolj smiseln naslednji korak. **Mislim, da pogosto prehitro ali preveč agresivno predlagam kaj naj proba in zdi se mi, da ga na ta način**

samo odvrnem od tega, da bi dejansko probal kaj novega (DE25-13). L. napredek je več kot očiten, ampak se dogaja na zelo specifičen način. Želim si, da bi ga uspel manj potiskati k napredku in bolj pozorno spremljati njegov naravni napredek, ter ga podpreti. Danes sem se zares trudil biti prisoten ob njem, saj se mi je zdelo, da bo tako lažje vzdržal med gnečo v skateparku. Zdi se mi, da sem vsaj ta del najinega druženja danes speljal bolj korektno.

DNEVNIK DE26

(19.3.2023; Skejtanje z L. – izlet v Kamnik – skatepark Alprem; 12:00 – 18:45/ 7,5h)

Danes sva z L. opravila najin četrti izlet. Izleta so se udeležili tudi xy, xy in xy. Iz glavne postaje v Ljubljani smo štartali ob dvanajstih, v Kamnik smo prispeli malo pred eno. Skejtali smo do šestih zvečer, med tretjo in četrto uro sva z xy šla po kosilo (naročili smo pice). Ob šestih smo morali ujeti avtobus nazaj do Ljubljane. Z xy sem na postaji počakal njegovega očeta do sedmih, ostale tri je prevoz čakal že, ko smo prispeli v Ljubljano.

Izlet v Kamnik je bil pomemben, saj se je prvič do zdaj zgodilo, da so se ga lahko udeležili vsi trije člani, ki jih je L. imel že od začetka v mislih – xy, xy in xy. Vsi trije so se že udeležili delavnic, ki smo jih z Mladimi Zmaji izvedli v decembru. Xy je bil zadnje tri tedne bolan, xy je (razen za prvi izlet v Škofjo Loko) vikende preživljala s svojo družino, xy pa je bil zaposlen s sprejemnimi izpiti za srednjo šolo. **Torej današnji izlet je bil prvi, ki je zavzel podobo, ki sva si jo L. ustvarila o najinem projektu pred njegovim začetkom (DE26-1).**

Na glavni postaji smo se dobili petnajst minut do dvanajstih. Na avtobusu smo klepetali, vožnja je bila, glede na razdaljo, nekoliko dolga. Skatepark Alprem je tik ob avtobusni postaji v Kamniku. Z lokalcem xy sem se dogovoril, da nas ob enih pričaka s ključi od skateparka, ampak je zaradi poškodbe moral nalogo predati drugemu kolegu, ki je v Alprem prispel okoli pol treh. Najprej smo se z otroci ustavili v zunanjem skateparku, ki je zgrajen okoli vogala zgradbe v kateri je tudi notranji skatepark. Oba poligona sta namenjena 'kruzanju' – načinu vožnje, ki bolj temelji na povezani vožnji skozi park, brez tehničnih trikov. Oba skateparka sta primerna za začetnike, ker je že samo vožnja čez celoten skatepark zahtevna in zabavna, ovire pa so unikatne in primerne tako za začetnike kot za naprednejše skejterje. Notranji poligon je sestavljen iz 'minirampe' in 'bowl-a', struktur, ki so mladostnikom že dobro poznane. Najprej smo se za dvajset minut ustavili v zunanjem skateparku. Takoj, ko smo dobili ključe smo svoje stvari prestavili tja. **Dogovorili smo se, da je uporaba obeh skateparkov popolnoma dovoljena, ampak, da moram vselej vedeti, ko se kdo od njih premakne v enega od skateparkov. Ta dogovor je deloval brez kakršnihkoli problemov (DE26-2).** Okoli treh smo preko telefona naročili pizze in z y sva jih šla iskat – ugotovila sva, da je picerija takoj zraven skateparka. Večino časa sta z nami preživela tudi dva lokalna skejterja – xy, ki nam je prinesel ključe in xy – punca iz Italije, ki se je nedavno preselila v Slovenijo. **Vsi skupaj smo skejtali in udeleženi niso imeli problema navezati stika z lokalcema (DE26-3).**

Danes sta najbolj napredovala L. in xy. V notranjem skateparku je zelo nizek 'quarter pipe' – ovira, ki sta jo navajena že iz skateparka pod Fabianijevim mostom, ampak mnogo nižja in položnejša. Oba sta se na njej naučila nekaj osnovnih trikov – L. je v nekaj poizkusih odpeljal 'drop-in' (spust iz vrha rampe, ki je po navadi za začetnike izjemno zahteven, saj zahteva veliko mero odločnosti) in pa 'rock-to-fakie' (ista situacija...). Oba trika sta v začetnem obdobju ključna, hkrati pa terjata ogromno odločnosti in poguma. L. je oba trika naredil z lahkoto – konec koncev ju je vadil že prej, danes pa je bilo očitno, da se ju je naučil do konca.

Z xy sva večino časa zabila zunaj. Tam sva izkoristila izjemno razgiban in zanimiv poligon, ki nama je bil na voljo. Triki, ki sva jih z xy poizkušala so bili nekoliko drugačni od trikov, ki jih je delal L. Opazil sem, da je Valter daleč najbolj vztrajen od vseh njih. En trik je poizkušal vsaj pol ure – vsaj 40 poizkusov! Zdi se mi, da imajo mlajši velikokrat težavo s tem, da v skejtanju niso dovolj odločni in vztrajni. Xy me je v tem smislu zelo presenetil. No, seveda tudi na druge načine, nasploh je izjemno dober začetnik.

Med naročanjem pic je prišlo med menoj in L. do konflikta. Okoli treh – dve uri po tem, ko smo prispeli v Kamnik – me je vprašala, kdaj smo mislili organizirati kosilo. Povedal sem, da se lahko organizirajo med seboj in da lahko pice naročim tudi takoj, če je potrebno. Ko so se uskladili, mi je rekel: »no, dej naroči zdej.« **V tistem trenutku sem se počutil užaljeno, zbolel me je ego in dobil sem občutek kakor, da L. ni hvaležen za trud, ki ga vlagam v organiziranje naših izletov.** Nanj sem odreagiral precej burno: »ne moreš se tako pogovarjati z menoj... jaz nimam potrebe po pici, lahko bi vsaj povedal kaj naj sploh naročim...« Medtem, ko sem stresal svoje nezadovoljstvo nanj sem se spomnil, da je tudi xy lokalec tukaj in da je L. po vsej verjetnosti neprijetno, ker se vpričo drugih spravljam nanj. **Bilo mi je tudi kristalno jasno, da je L. najbrž mislil tudi z menoj uporabljati prijateljsko komunikacijo, ki jo uporablja s svojimi vrstniki (DE26-4).** Kasneje sem poskrbel, da sem se mu opravičil na samem in mu pojasnil, kako sem se počutil (DE26-5).

Moja reakcija je bila preveč burna in nisem izbral primernega trenutka. **Kljub temu, da je takšne nesporazume (vsaj po mojem mnenju) dobro nasloviti takoj, ko pride do njih – menim, da bi bilo bolje, da bi v tej specifični situaciji počakal in izbral bolj primeren trenutek. Na ta način bi bila tudi moja reakcija nekoliko mirnejša, morda ne bi deloval iz afekta (DE26-6).** Zagotovo bi na ta način bolje predal sporočilo. Vseeno pa menim, da je bilo potrebno, da sem svoje občutke naslovil – menim, da njegove besede niso bile upravičene in da bi jih lahko

bolje formuliral. **Vseeno pa bi moral bolj nasloviti lastne občutke žalosti kot pa direktno njegova dejanja (DE26-7).**

Izleti, ki smo jih izpeljali do zdaj so bili prijetni in nikoli ni prišlo do zapletov. **Trenutno čutim, da teža celotnega meseca pritiska name in da svoje nezadovoljstvo kompenziram z nepotrpežljivostjo do L. in ostalih otrok (DE26-8).** Še vedno je naš odnos zelo pristen in dobro zastavljen, ampak opažam, da moram v svoje delo vlagati več truda, da držim isto raven kvalitete dela. Res je tudi, da je na tej točki sodelovanja med menoj in L., najin odnos najbolj intenziven in deloven – organizacija, usklajevanje, izvedba in evalvacija izletov mi zavzamejo ogromno prostora v glavi.

DNEVNIK D27

(22.3.2023; Skejtanje z L. – Fabianijev most; 16:00 – 18:00/ 2h)

Danes smo pod Fabianijevim mostom skejtali jaz, L., xy in xy. Na srečanju smo se pogovarjali o tem kako bomo izpeljali izlet v nedeljo, skejtali pa smo večinoma na parkirišču poleg mosta. Kljub temu, da smo se dogovorili, da bomo skupaj do šestih, smo bili vsi navdušeni nad vožnjo in smo zato srečanje še nekoliko zavlekli.

Današnje srečanje je bilo zelo spomladansko. Glede na to, da je dan v tem obdobju že občutno daljši, je bilo nekoliko nesmiselno, da se skrivamo pod mostom. Že nekajkrat sem ekipi omenil, da lahko skejtamo na pločnikih pri parkirišču. Primerni so za začetnike ampak vseeno zahtevajo precej vztrajnosti, da je vožnja na njih smiselna in zabavna. Po navadi, ko sem predlagal, da se premaknemo tja, ni bilo preveč zanimanja. Danes je xy omenil, da bi jih rad probal. L. vožnja na pločnikih ni bila najbolj zabavna, zato je večino časa preživel na krivinah pod mostom, xy in xy pa sta vztrajala. Predvsem sem opazil, kako vztrajen je Valter. Zares cenim njegovo odločnost in čas, ki ga je pripravljen vložiti v to, da osvoji nek nov trik.

Danes smo ogromno skejtali. Prvič se nam je zares zgodilo, da smo srečanje (čisto organsko) podaljšali, ker smo bili tako zatopljeni v skejtanje. Večino časa sem danes preživel z xy in xy – L. je bil lep del srečanja tudi zaseden z nekim nujnim telefonskim klicem. Ni se mi zdelo potrebno, da bi mu zaradi tega karkoli težil, zato sem ga raje pustil, da se v miru pogovori. S tem ni nobenemu škodil in takšni telefonski pogovori pri njem, na najinih srečanjih niso pretirano redna praksa. **Počasi začenjam dojemati, da se obdobje najinega sodelovanja počasi bliža h koncu. Ne vem točno kje je on s tem, meni se zdi zaključek najinega sodelovanja precej pomemben dogodek (D27-1).** Najino sodelovanje v tej obliki bo trajalo vse skupaj dobrih pet mesecev – zdi se mi, da sva se v tem obdobju precej zblížala. Želim si, da bi lahko v kratkem imela pogovor o zaključku najinih srečanj. **Vseeno se bova po koncu še videvala na rolkarskih delavnicah, ki jih organiziramo v aprilu in maju, rad pa bi vedel kako on dojema celo situacijo (D27-2).** Morda sam sploh ni pomislil na to. V vsakem primeru je primerno, da naslovim to temo ob naslednjem pravem trenutku.

Na nek način v tem obdobju občutim večja pričakovanja od samega sebe do svojega dela. **Zavedam se, da je najin čas štet in posledično se še toliko bolj obremenjujem v glavi s tem na kakšen način preživljava čas, ki nama je še ostal (D27-3).** Po eni strani nočem biti

invaziven in zahtevati preveč pozornosti, po drugi strani pa si želim, da bi bila najina zadnja srečanja čimbolj polna.

DNEVNIK DE28

(26.3.2023; Skejtanje z L.m – izlet v Radovljico – skatepark Zgoša D.I.Y. ; 12:00 – 19:30/ 7,5h)

Danes smo z L., xy in xy opravili predzadnji izlet našega projekta. Izrazili so željo, da bi se še enkrat, v večji zasedbi odpravili do Zgoše v Radovljici. L. in xy sem pobral ob dvanajstih na Viču. Xy se nam je pridružil v lastni režiji okoli tretje ure. Skejtali smo do sedmih zvečer, potem smo se zaradi slabe svetlobe odpravili domov (poleg tega pa so bili otroci že precej izmučeni in lačni).

Bil sem navdušen, da smo današnji izlet sploh lahko speljali – xy in L. sta imela iz sobote na nedeljo taborniško tekmovanje in oba sta bila do petih zjutraj na terenu. Naši urniki so se nam brez načrtovanja nekako uskladili. L. in xy sta me dopoldne čakala na Viču. Xy so se obveznosti pri tabornikih nekoliko zavlekle in v Zgošo je prispel kasneje s starejšim bratom. Tekom tedna nas je precej skrbelo, da nam vreme ne bo naklonjeno – v tem primeru bi morali iti v Kamnik ali Škofjo Loko, oz. poiskati neko drugo možnost pod streho. Na srečo je začelo deževati šele, ko smo se odpravili domov. Skratka – okoliščine so nam bile naklonjene.

Xy je bil nad izletom izjemno navdušen – skozi pogovor sem dojel, da je že opravil celo raziskavo o tem kako skatepark izgleda, kdo ga je gradil, šel je celo tako daleč, da je napisal sporočilo profilu Zgoša.d.i.y. na Instagramu in v odgovor dobil točno lokacijo in slike skateparka. Zdelo se mi je precej neverjetno, koliko informacij je zbral, glede na to, da zares ne pozna nikogar iz skate scene. L. je skatepark že dobro poznal. Ko sva bila v Radovljici pred dvema tednoma je naredil ogromen napredek – uporabljal je celoten skatepark in sprobal nekaj novih trikov (drop-in in rock-to-fakie) poleg tega pa je trike, ki jih je že obvladal, probal na večjih in zahtevnejših ovirah. Danes je bilo povsem očitno, da se je v tem skateparku počutil domače. Vedel je kako potekajo linije in kako mora pristopiti do posameznih objektov. Bil sem prepričan, da bo nekaj več časa porabil v 'bowlu' (zaprta enota, ki deluje kakor skleda) – nazadnje sva tam zabila kar nekaj časa – ampak je večino časa vozil 'street' del skateparka, ki je še vedno bogat s krivinami, na katerih se počuti udobno. Opazil sem, da je sam naredil pomemben korak naprej. Ko smo bili prejšnji teden v Kamniku, se je naučil 'bs-slash' – trik, kjer se na vrhu krivine obrne na zadnjem podvozju, hkrati pa del podvozja podrgne po jekleni cevi na vrhu krivine. Že po naravi je to dober osnoven trik za začetnike, saj odpira ogromno nadaljnjih možnosti. L. je to ugotovil sam. **Na eni točki sem opazil, da je skušal na relativno položnem 'banku' (ravna klančina, ki je po navadi bolj obvladljiva kakor krivine) narediti 'bs**

axle-stall', ki je tehnično zahtevnejša različica 'bs slash-a' (DE28-1). 'Bs axle-stall' je pomembna osnova skozi katero se lahko naučimo večino trikov, ki se jih izvaja na krivinah ('transition skating'). Zdi se mi, da je L. na moje predloge o novih trikih velikokrat odreagiral z odporom (mislim, da so se mu zdeli prezahtevni in jih pogosto niti ni želel probati), zato mi ni bilo jasno, zakaj je tako nadobudno začel poizkušati ravno ta trik (DE28-2). Med opazovanjem sem ugotovil, da mu gre vedno bolje in da ga lahko na položnih objektih že do neke mere kontrolira. Predlagal sem mu, da ga proba na nekoliko strmejšem 'banku', ki je po obliki in načinu vožnje veliko bolj podoben krivinam ('quarter-pipe'). Po navadi bi me hitro zavrnil, tokrat pa je trik poizkusil in ga tudi odpeljal v naslednjih desetih minutah. Njegov napredek me je navdušil (DE28-3).

Tudi xy in xy sta danes napredovala. Xy je večino časa skejtal v 'bowl-u', ki je bil zanj popoln teren za učenje. Z xy sva večino časa skejtala oviro podobno 'slappy' robniku. Nekaj podobnega smo skejtali v sredo na našem srečanju in xy se je nad to oviro izjemno navdušil. Že v Kamniku (in tudi v sredo) sem opazil kako vztrajen in trmast je xy – neverjetno je koliko časa in truda je pripravljen vložiti v en trik. Tudi danes sem videl, da je na eni točki postajal nekoliko živčen ampak je kljub temu vztrajal in na koncu odpeljal trik – izraz na njegovem obrazu je jasno kazal na to, da se mu je ves trud splačal.

Otroci so mi povedali, da so danes uživali. Xy in xy sta bila šokirana nad lokacijo in velikostjo skateparka, L. pa je lahko skejtal nekoliko bolj samozavestno ker je teren že poznal od prejšnjič. V skateparku prav tako sploh nismo bili sami – vedno so prihajali različni lokalni skejterji. Nekatere sva z L. srečala že zadnji, ogromno mladostnikov pa nama je bilo tudi nepoznanih. Prišleki so bili zelo različnih starosti – nekateri toliko stari kot L., nekateri že bolj proti štiridesetemu letu. Z nobenim od njih ni bilo nobenih težav – opazil sem, da se naša ekipa ni nikdar usedla. **Predvsem me je zanimalo kako bo L. sprejel tujo družbo danes – na moje presenečenje se je z večino lokalcev pogovarjal brez težav in nikdar se ni usedel, ker bi mu bilo neprijetno (vsaj ne da bi mi direktno to omenil) (DE28-4).**

Danes je prišlo do podobne situacije kot prejšnji vikend med L. in mano. **Opazil sem, da je L. pogosto žalil xy in glede na moje opazovanje sem močno čutil, da xy tak način komuniciranja ni všeč in da ga lahko prizadene (DE28-5).** Na eni točki sem L. seznanil z njegovimi nepremišljenimi besedami, ki so bile pogosto žaljive. **To sem skušal narediti na čimbolj nežaljav in spoštljiv način, vseeno pa sem hotel jasno prenesti sporočilo.** Dolgo sem

se spraševal ali je sploh primerno od mene, da se vtikam v njun privaten odnos, morda vseeno nisem na tem mestu. Kljub temu sem se odločil, da je potrebno, da nekaj rečem. **Očitno je bilo, da se xy ni počutil dobro in zdelo se mi je prav, da ga zaščitim – pri tem pa sem skušal biti čim bolj jasen in ne oster do L. (DE28-6).** Morda je bila moja reakcija prejšnji teden nekoliko preveč ostra.

Današnji izlet mi je bil všeč. Vse skupaj je potekalo zelo gladko in okoliščine so nam bile sila naklonjene. Tudi xy kasnejši prihod nam ni naredil nikakršnih težav. Priznati moram, da mi je bil zadnji mesec precej naporen zaradi konstantnega organiziranja teh izletov in njihove izpeljave. Do zdaj je šlo vse po načrtih in otroci so bili zadovoljni z izvedbo in programom. Kljub temu pa nosim na vsakem izletu večjo odgovornost kot oni in prav tako porabim več časa in energije za organizacijo in planiranje izletov, pri tem pa ni veliko stvari, pri katerih bi otroci lahko pomagali. Glede na to, da sem imel v marcu tudi druge obveznosti, moram priznati, da se veselim, da se naš enomesečni projekt bliža koncu. L. sem skušal večkrat opomniti v zadnjih tednih, da počasi zaključujeva z najinim sodelovanjem na način kot je potekalo od novembra do zdaj – pred tednom ali dvema se mi ni zdelo, kakor, da je popolnoma dojel, kaj to pomeni, ampak mislim, da vedno bolj razume da se nama čas (vsaj na nek način – videvala se bova še celo pomlad na delavnicah FlowRamps x Mladi Zmaji) izteka. **Na zadnjem srečanju je sam pristopil do mene in me vprašal kaj točno to pomeni, da se najina srečanja zaključijo. Zdi se mi izjemno pomembno, da v prihodnosti skušam spregovoriti o tem z njim na samem in da si vzameva za pogovor o tej temi nekoliko več časa. Morda bi bilo dobro, da ga prosim, če bi se lahko v sredo dobila sama – najin čas se izteka in želim si, da se tudi o tem pogovarjava (DE28-7).**

DNEVNIK D29

(29.3.2023 ; Skejtanje z L. – skatepark pod Fabianijevim mostom; 16:00 – 18:00/2h)

Danes smo se dobili skupaj z L. in xy pod Fabianijevim mostom. Skejtali smo in predvsem smo se dogovorili kako bodo potekala naša prihodnja srečanja. Dobili smo se ob štirih in skejtali smo nekje do šestih – po tem je L. in xy pobrala L. mama.

Današnje skejtanje je bilo nekoliko počasno – vsaj zame. Moje telo je bilo utrujeno in potreboval sem kar nekaj časa, da sem ogrel telo in dobil zagon. Tudi L. in xy ni bilo preveč do vožnje. Kljub temu smo se potrudili in skušali izkoristiti čas, kolikor se je dalo. **Kljub temu, da noben od nas ni bil danes v formi, sta L. in xy naredila velik napredek. L. se je uspelo spustiti ('drop-in') iz vsakega objekta pod Fabianijevim mostom.** Na začetku je potreboval nekaj moje pomoči, da je spet dobil občutek za spuste iz objektov, kjer mu je to že uspelo. Malo za tem se je začel spogledovati z najvišjimi rampami. **Zelo hitro je premagal strah in se samozavestno spustil v krivino. Glede na izraz na njegovem obrazu mi je bilo jasno, da je v svoji karieri skejtanja postavil pomemben mejnik – poleg tega pa mu je to uspelo izjemno hitro in brez preglavic (D29-1).** Preostanek časa se je sam, brez kakršnegakoli spremstva spuščal iz najvišjih objektov v skateparku. Ta maneuver zahteva ogromno odločnosti in zaupanja vase in dobro je videti, da je L. uspelo priti na ta nivo – tudi sam je bil vidno navdušen.

Xy se je uspelo spustiti iz nekoliko nižje lesene rampe. Poizkusila sva tudi spust iz višjih objektov in to mu je šlo zelo dobro z mojo pomočjo. Zdi se mi, da je xy izjemno strah pred večjimi spusti, začel pa sem opazati, da je njegov stil skejtanja nekoliko bolj tehničen. Danes je probal skočiti na pločnik in skoraj mu je uspelo. Mislim, da je xy edini izmed otrok, ki ima dovolj stabilen in visok 'ollie', da bi mu skok na pločnik lahko uspel. Podobno kot spust v krivino, je skok na pločnik prav tako osnoven trik, ki zahteva ogromno tehničnega znanja in občutka. Skok na pločnik mu sicer ni uspel, ampak za prvih nekaj poizkusov je prišel izjemno blizu.

Z xy in L. smo naredili načrt za naša nadaljnja srečanja, ki bodo tudi zadnja uradna srečanja, ki jih bomo imeli skupaj. Xy in L. sta mi povedala, da bi zelo radi šli še enkrat v Kamnik. Dogovorili smo se, da gremo v nedeljo v Kamnik (v kolikor nam uspe dobiti ključke od skateparka), v sredo gremo okoli skate spotov po Ljubljani (D29-2). L. bi rad pokazal Voljo – šiviljsko delavnico, kjer nastajajo skate oblačila pod imenom LYC (Ljubljana Yugoslavia Clothing). Delavnica je hkrati tudi prostor, kjer se prodajajo 1412 Skateshop deske in deluje

kot nekakšna povezovalna točka med različnimi skate ekipami v Ljubljani. Prav tako se že dolgo časa pogovarjamo, da bi šli pogledat Trg Republike – Cankarja, ki je že desetletja uveljavljen kot eden izmed najbolj ikoničnih skate spotov na območju bivše Jugoslavije.

L. sem povedal, da bi mi bilo zelo pri srcu, da bi imela možnost zadnje srečanje preživeti sama – rad bi se pogovoril o najinem sodelovanju, želel bi, da skleneva dogovor o tem kako najina komunikacija in odnos potekata v prihodnosti in nasploh bi rad naredil z njim lahkotno zaključno srečanje (D29-3). Odnos, ki sva ga razvila je iskren, najini pogovori so bili pogosto osebni in globoki in nasploh se mi zdi, da sva razvila precej simpatije eden za drugega – midva zagotovo bolj kot z ostalimi otroci. Naslednji četrtek bova imela najino zadnje srečanje, kjer bova predebatirala najino sodelovanje in opravila zaključni intervju.

DNEVNIK DE30

(2.4.2023; Izlet v Kamnik – D.I.Y. Skatepark Alprem; 11:45 – 19:00/ 7,25h)

Danes smo z L., xy, xy in xy speljali zadnji izlet v sklopu projekta spoznavanja lokalnih D.I.Y. skate kultur. Dobili smo se na glavni avtobusni postaji (pod uro) ob 11:45. Ob dvanajstih smo imeli avtobus do Kamnika. Tam smo preživel pet ur – ob šestih zvečer smo ujeli avtobus nazaj.

Za današnji izlet smo imeli srečo – napoved čez celoten teden ni izgledala najbolj obetavno, kljub temu pa je na hitro deževalo šele med četrto in peto popoldne. Na glavno postajo sem prispel ob dvajset do dvanajstih, otroci so me že čakali pod uro. L. je po nekem naključju dobil mekol lepilo na svojo novo desko – to mu ni bilo najbolj všeč. Danes nisem prinesel skejta s seboj, ker sem imel precej udarjeno stopalo od včerajšnje vožnje. Odločil sem se, da bom skušal bolj intenzivno spremljati otroke, pa še preprečil si bom dodatne poškodbe. Ko smo ob enih prispeli v Alprem, sta nas tam že čakala xy in xy (lokalna skejterja od zadnjič). Pozdravili smo se, odložili stvari, potem pa so se vsi takoj lotili skejtanja. **Mladostniki so se danes počutili v skateparku izjemno udobno, saj so prostor in prisotne že poznali – pred xy so bili sproščeni, poleg tega pa so vedeli kaj jim je dovoljeno in kako lahko uporabljajo skatepark (DE30-1).** Edini dogovor, ki smo ga morali obnoviti je bil ta, da moram vselej vedeti kje so – dovoljena sta jim oba skateparka, med njima lahko prehajajo kakor želijo, le povedati mi morajo kje so. Okoli treh smo si naročili pizze in lokalne picerije – zaradi gneče smo jedli šele okoli četrte ure. Xy se je danes nekoliko predčasno poslovila – oče jo je prišel iskat okoli tretje ure.

L., xy in xy so danes vsi naredili pomembne korake v njihovem skejtanju. Še posebno xy in xy. Kar nekaj časa sem z xy preživel zunaj. Xy je edini od trojice, ki zares dobro zna 'ollie' – navaden skok z rolko. Najprej si je želel, da bi se lahko naučil skakati na pločnik. Kmalu sva ugotovila, da bi bilo dobro opraviti še kakšen vmesen korak – izbrala sva si ozek pas betona, ki ga je skušal preskočiti. Kasneje sva na ta pas betona dodala še nekaj kamenja in ustvarila oviro v višini pločnika. Xy je v slabih petnajstih minutah poskušanja popolnoma osvojil skok čez oviro. Osnoven a hkrati ključen trik. Zelo navdušen sem nad xy vztrajnostjo. Poleg tega se je tudi xy danes naučil samostojnega spusta v krivino ('quarter-pipe'). To je poizkušal že v decembru, ampak ni in ni mogel zbrati dovolj poguma, da bi lahko trik odpeljal sam.

Z L. mislim, da sem preživel danes na rolki najmanj časa – večinoma je vozil trike in linije, ki so mu dobro poznani. Med vožnjo me je prosil, če mu lahko z rokami pomagam pri nekaj trikih na nizki rampi. Dal sem mu nekaj predlogov kaj bi lahko probal (hitro se mi je zazdelo, da so mu stvari, ki jih vozi precej preproste, zato sem ga želel nekoliko potisniti naprej), ampak mu ni bilo najbolj do tega – dobil sem občutek, da je mislil, da ga precenjujem in da zares ni sposoben narediti trikov, ki mu jih predlagam. **Sam menim ravno obratno – mislim, da bi marsikateri trik lahko osvojil zelo hitro, ampak ga straši to, da bi moral zapuščati svojo cono udobja (trike, ki zagotovo ve, da jih lahko naredi) (DE30-2).** Kdaj dobim občutek, kakor da se boji probati trike, za katere ve, da mu bodo morali spodleteti, da bo lahko naredil nek napredek. Čim pogosteje mu želim predlagati trike, ali pa mu odpreti nove možnosti za napredovanje, ampak večino časa zavrne moje predloge, ker ne verjame, da je zares tega sposoben – vsaj tako si sam razlagam situacijo. **Hkrati mu ne želim greniti njegove sprostitev, zato nanj ne pritiskam preveč – ne bi želel, da bi zaradi pritiska izgubil veselje do skejtanja (DE30-3).** V enem trenutku sva bila v bowl-u in predlagal sem mu nek precej preprost trik, ki bi ga lahko speljal relativno hitro. **Zavrnil me je češ, da je predlog prezahteven. Nekaj minut kasneje sem ugotovil, da je brez moje pomoči ugotovil linijo v bowlu' po kateri lahko brez prestanka divja v krogu.** Bilo ga je izjemno videti – njegova hitrost je bila primerljiva hitrosti starejših in bolj izkušenih skejterjev. **In to se je zgodilo že večkrat – L. ne upošteva mojih predlogov pogosto, ampak vedno najde način za napredek, ampak to stori na način, da je njemu udobno (DE30-4).** Mislim, da ga tokrat nisem uspel dovolj dobro podpreti v njegovem skejtanju, saj sem spet preveč razmišljal s svojo glavo.

Xy se je danes uspelo prvič spustiti iz majhnega 'quarter-pipe-a'. Sam zagotovo ni menil, da je pripravljen, vseeno pa se mu je uspelo nekoliko prisiliti v to, da se proba spustiti. Njegova vzhičenost in presenečenje sta bila očitna, takoj ko je ugotovil, da je z nekaj truda sposoben doseči spust v 'quarter-pipe'. Če sem popolnoma iskren, tudi sam nisem bil prepričan ali mu bo uspelo, kljub temu pa je spust zvozil mnogo prej kakor sem pričakoval. Tudi xy je v današnjem dnevu naredil ogromen napredek.

Ozračje na današnjih delavnicah je bilo bolj napeto kot sem upal, da bo. Mislim, da sta imela L. in xy nek nesporazum, ki ga v tistem času, ko smo bili v Kamniku nista uspela razrešiti tako kot sta si ga želela. Xy je na neki točki povedala, da bi ji bilo bolje, da jo oče predčasno pobere. Temu nisem mogel nikakor oporekati, še posebej, če jo je prišel iskati oče. Povedal

sem ji, da je pomembno, da izvem, ko namerava iti, da se lahko poslovimo, vse ostalo je njena odločitev.

Skušal sem biti čim bolj previden do ostalih. Zaradi osebnih obveznosti in okoliščin sem opazil, da znam biti že sam nekoliko manj potrpežljiv do otrok in želel sem narediti vse, da bi zmanjšal učinek prepira med L. in xy. Nekaj časa nama je z L. uspelo preživeti sama. **Takrat sem ga skušal čimbolj poslušati glede tegob in razočaranja. Zdelo se mi je pomembno, da mu dopovem, da ima pravico biti jezen in se počutiti kakor se počuti, hkrati pa more razumeti, da ima xy isto pravico do tega da je jezna in da bi rada nekoliko prej šla domov (DE30-5).** L. se je počutil krivega za nesporazum. Kljub temu pa smo se na koncu imeli bolje kot je izgledalo najprej. Ves čas je bil vključen v dogajanje, ogromno je skejtal in se družil z xy, xy in xy.

Videl sem, da ne bi bilo nič narobe, če bi L. posvetil več časa. Mislim, da si je tega želel. Kljub temu tam nisva bila sama in nisva si mogla privoščiti pustiti ostalih otrok samih, medtem, ko se midva druživa zase. Vseeno želim, da mu lahko ob naslednjem srečanju bolj prisluhnem – mislim, da je imel potrebo po tem, da mi pove glede prepira in izjemno rad bi mu to oporo nudil.

DNEVNIK DE31

(5.4.2023; Skejtanje z L. – Obisk ljubljanskih 'skate spotov'; 16:00 – 19:30/ 3,5h)

Danes smo se z L. in xy dobili pod Fabianijevim mostom. Že vnaprej smo se dogovorili, da danes obiščemo 'skate spote' po centru Ljubljane. Petnajst minut smo se zadržali pod mostom, da smo naredili točen načrt, potem pa smo se odpravili v mesto. Največ časa smo zabili na Trgu Republike (Cankarjev Dom). Ob 19:00 je L. in xy pobrala L. mama – z njo sem še v pol ure opravil intervju o najinem sodelovanju. Ob pol osmih smo s srečanjem zaključili.

L. in xy sta se tega izleta zelo veselila. Ko smo se dobili pod mostom sta me takoj čisto vznemirjena začela spraševati kam vse gremo (DE31-1). Dogovorili smo se, da si bomo vzeli nekaj več časa, da pridemo do Cankarjevega doma (naše končne destinacije), spotoma pa naj bi preverili nekaj ikoničnih skate spotov, ki jih sicer ne moremo skejtati, vseeno pa si jih lahko ogledamo. Preden smo se odpravili smo ugotovili, da se lahko ustavimo še v Volji – ateljeju in šivalnici, kjer nastajajo oblačila za skate firmo LYC, hkrati se tam prodajajo tudi 1412 skate deske. Atelje pripada enemu od mojih prijateljev in večkrat sem mu omenil, da bom pripeljal otroke s katerimi skejtamo do njega. **L. in xy sta me sama opomnila na to, da si želita ogledati tudi Voljo (DE31-2).**

Nad Voljo sta bila zelo navdušena. Zanimive so jima bile cunje, ki jih xy šiva, prav tako sta bila presenečena nad vsemi skate fotografijami našega skate kolektiva. **Xy in xy sta ju prijazno sprejela, jima obrazložila čemu atelje služi in ju povabila, da se vrneta še kdaj – lahko kupita desko, odložita svoje zlomljene deske in jih reciklirata v Volji, si sposodita orodje za servis rolk, ali pa prideta samo pozdraviti (DE31-3).** Izjemno pomembno se mi je zdelo, da sta dobila to sporočilo – še posebej zdaj, ko z L. počasi zaključujeva najino sodelovanje, je pomembno, da začne sam uporabljati povezave, ki jih je pridobil v času najinega sodelovanja **(DE31-4).** Tudi xy je bil nad Voljo popolnoma šokiran: »nikoli več ne stopim v Obsession – od zdaj naprej prihajam po nove skejte samo še sem.« **Xy je vsakemu od njiju podaril izvod slovenskega skate magazina in nekaj nalepk. Ugotovila sta, da sta marsikoga, ki sta ga videla v reviji, že srečala pod Fabianijevim mostom (DE31-5).**

Od Volje smo naš izlet nadaljevali proti Ajdovščini. Tam smo si na hitro ogledali nekaj bolj zahtevnih skate spotov. Največ časa smo porabili v podhodu Ajdovščina in v parku Figovec nad podhodom. Podhod je najbolj v uporabi po zimi, ker je ena od redkih lokacij, ki nudi zavetje

pred vremenom in svetlobo. Z L. sem tam posnel na telefon linijo trikov in pa en sam trik. S pomočjo moje rolke smo kanal spremenili v manjšo skakalnico, ki jo je L. lahko uporabljal. **V nekaj poizkusih mu je uspelo skočiti s pomočjo skakalnice, česar ni probaval še nikdar prej. Danes je imel tudi prvo izkušnjo s snemanjem na telefonu in odrezal se je odlično. Ko smo se dvignili iz podhoda v park Figovec je L. tam prav tako našel dve stopnici, ki jih je preskočil v le nekaj poizkusih (tudi tega ni še nikdar imel priložnosti probati). Tudi ta skok sva posnela s telefonom (DE31-6).** Valter omenjenih dveh lokacij ni skejtal, ker sta se mu udeli nekoliko zahtevni.

Končno smo nadaljevali proti Cankarjevemu domu. Pokazal sem jima nekaj opcij okoli vhoda v trgovino Maksi, potem pa smo se ustavili pred vhodom v NLB banko. Ta spot je ena od najbolj kulturnih in prepoznavnih lokacij za skejtanje v bivši Jugoslaviji že zadnjih 30 let. Lokacija nudi ovire, ki so primerne za začetnika in za tiste bolj izkušene, predvsem pa ponuja neskončno različnih načinov uporabe in zanimivih linij. Na Cankarju smo zabili največ časa.

Xy je tam prvič uspelo skočiti na pločnik. To je izjemno pomemben korak pri začetnikih, ki pa ga je zelo težko narediti, saj zahteva ogromno vztrajnosti. Bil sem hudo presenečen kako konsistenten in samozavesten je bil xy s svojimi skoki na pločnik. Tudi njega sem posnel kako je zvozil linijo – ollie na pločnik, ollie na tleh in nato fire-cracker čez šest stopnic. Tudi sam je bil navdušen.

Oba sta bila nad današnjim srečanjem izjemno presenečena. Tudi sam sem bil. **Ne vem zakaj, ampak nisem bil prepričan ali ju bo ta ulična kultura v skejtanju pritegnila, na koncu se je izkazalo, da bi to morali speljati že prej in predvsem večkrat (DE31-7).** Predvsem sem bil presenečen nad količino L. skejtanja. **Zdi se mi, da po navadi ne rad zapusti svojo cono udobja, danes pa je skejtal praktično vsak spot, na katerem smo se ustavili, kljub temu, da jih ni poznal in da so mu bili vsi novi (DE31-8).** Prepričan sem, da bi današnji dan vsi smatrali za silo uspešnega.

Zdi se mi, da je dobro, da smo obiskali Voljo. Najino sodelovanje z L. se kmalu zaključuje. Zdaj sva že zagotovo v zadnji fazi najinega sodelovanja – danes sem z njegovo mamo opravil intervju v katerem sva evalvirala najino sodelovanje (intervju in refleksijo sem zapisal v posebnem dokumentu). Jutri bova naredila intervju z L. Tudi L. mi zadnja srečanja daje namige, da tudi on razume kaj zaključek najinega sodelovanja pomeni. **Sprva sem bil prepričan, da me ignorira ali pa da se sploh ne zaveda, kaj pomeni, da bova morala kmalu**

zaključiti (DE31-9). Pomembno je, da poskrbim v najinih zadnjih srečanjih za to, da mu še enkrat predstavim vse možnosti, ki jih je preko najinega sodelovanja spoznal (DE31-10). Pomembno je, da mu povem, da morajo še vedno z xy in xy nadaljevati skejtanje ob sredah; moram ga opomniti, da zdaj poznajo ljudi v Kamniku, Škofji Loki in Radovljici; pomembno je, da jih vzpodbudim in jih povabim v Voljo, ki je namenjena skate skupnosti. Pomembno je, da se zavedajo potencialnih možnosti, ki jih imajo pred seboj in da jih znajo izkoristiti – zdaj so na tem položaju, da to lahko naredijo. **Danes sem pri intervjuju z mamo dojel, da je L. vzpostavil rutino in da je dobro spoznal možnosti za skejtanje v svojem lokalnem okolju, kar pomeni, da sva v veliki meri dosegla cilj najinega sodelovanja in projekta, ki sva ga speljala v marcu (DE31-11).**

DNEVNIK D33

(6.4.2023 ; Srečanje z L. – second-hand trgovine, intervju; 18:00 – 20:00/ 2h)

Današnje srečanje je bilo namenjeno predvsem opravljanju intervjuja z L.. Ob šestih sva se dobila pod Fabianijevim mostom. Hitro sva se odpravila v center mesta, tam sva obiskala tri second hand trgovine. Po tem sva se vrnila do Fabianijevega mosta, kjer sva v parku opravila zaključni intervju in evalvirala najino sodelovanje. Najino srečanje sva zaključila ob osmih zvečer.

Včeraj je L. izrazil željo po tem, da bi se nekje na poti do Cankarjevega doma ustavili v trgovini z rabljenimi oblačili. Glede na to, da nam je včeraj zmanjkalo časa, sva se dogovorila, da se dobiva še danes. Najino srečanje je bilo v prvi vrsti namenjeno temu, da opraviva zaključni intervju. Dodatno sva se dogovorila, da si bova vzela še nekaj časa in pogledala nekaj teh trgovin. Intervju bom zapisal v posebnem dokumentu.

Najprej sva se odpravila do Zmajskega mostu, po tem, ko sva si ogledala to trgovino sva nadaljevala do Humane na Mestnem trgu. Zaključila sva v Kilo Shop-u v starem delu Ljubljane. Kljub temu, da se je L. obiska teh trgovin zelo veselil, na koncu noben od naju ni kupil ničesar – L. si jih je predvsem želel ogledati, noben od naju pa ni našel kosov, ki bi nama ustrezali. Kljub temu nama je ta kratek sprehod po mestu omogočil nekaj več zasebnosti in čas, v katerem sva lahko samo v miru klepetala. Najini pogovori so bili sproščeni in nisva se dotikala nobenih težjih tem – samo klepet. Sprehod po mestu je bil prav prijeten, vseeno pa mi je L. vmes omenil, da se je v trgovinah počutil malo neugodno – v vseh trgovinah je bila gneča. Kljub temu je deloval zelo miren. V trgovinah sem poskrbel za to, da sva jih pregledala hitro in da sva bila vedno v stiku, saj sem začutil (in hkrati predvideval), da se počuti nekoliko neprijetno. Na poti nazaj sva se dogovorila, da se ustaviva v Hoferju in si kupiva nekaj prigrizkov.

Ko sva kupila prigrizke, sva se odpravila nazaj do Fabianijevega mosta. Tam sva se usedla na klop in se začela pogovarjati. Na neki točki se je najina debata dotaknila tem, ki sem jih nameraval obravnavati v intervjuju. Vklopil sem telefon in snemal pogovor. Preveril sem pri L. ali se s snemanjem pogovora strinja, poleg tega pa sem mu zagotovil, da mu pošljem pretipkan intervju, katerega naj preveri in mi sporoči ali se strinja z vsemi svojimi izjavami. Najin pogovor je trajal dobre pol ure. Bil sem zelo navdušen, ker je L. odgovarjal zelo na široko in med pogovorom od njega nisem dobil občutka, da mu je pogovor nezanimiv ali pa, da ga

obremenjuje. Po končanem intervjuju sva sedela na klopi in se pogovarjala o naključnih stvareh dokler ni prišla njegova mama.

Z današnjim srečanjem sem bil izjemno zadovoljen in pogovori, ki sva jih imela z L. (naključni pogovori in intervju v celoti) so bili prijetni, iskreni in celostni. Danes sem zaradi osebnih okoliščin prispel na najino srečanje nekoliko raztresen in slabe volje. L. je to takoj opazil in tudi sam sem mu razložil kako se počutim in zakaj je temu tako. Opravičil sem se mu v naprej za svoje obnašanje, ampak me je kasneje opomnil, da je bilo moje vedenje popolnoma normalno. **Morda mi je pogovor o mojem počutju na začetku pomagal, da nisem svojih frustracij stresal na L (D33-1).** Navdušen sem bil nad njegovo pripravljenostjo nad tem, da opraviva intervju in se pogovoriva o najinem sodelovanju. Tudi intervju je deloval bolj kot naključen pogovor.

Med srečanjem sva se odkrito pogovarjala o koncu najinega sodelovanja (D33-2). Oba sva se strinjala, da se bo najino zadnje srečanje odvijalo v sredo 20.4. – takrat bova opravila tudi intervju z xy – strokovno delavko iz Mladih Zmajev, ki je največ v stiku z L. **Dogovorila sva se, da bova na zadnjem srečanju sama. Prav tako sem L. povedal, da lahko delava kaj posebnega, ki nama bo ostalo v spominu. Dogovorila sva se, da mi bo pokazal zapuščen hotel Belvi v Tivoliju. Morda bova tam tudi narisala kakšen grafit (D33-3).** V prejšnjih srečanjih sem imel občutek, da se L. izogiba pogovoru o koncu najinega sodelovanja, ali pa, da se sploh ne zaveda, kaj to pomeni in da se konec bliža. **Včeraj in danes sem dobil popolnoma drugačen občutek – včeraj mi je njegova mama povedala, da je že premišljeval o tem in da se zagotovo v celoti zaveda, kaj to pomeni. Tudi danes sva lahko govorila o najinem zadnjem srečanju popolnoma sprošeno (D33-4).** Pred kratkim sem se z mentoricama xy in xy pogovarjal o zaključku sodelovanja. Odsvetovali sta mi kakršnokoli nadaljevanje srečanj. Dobro je, da se L. zaveda, kako je bil najin odnos zastavljen – sodelovala sva kot strokovni delavec in ekspert iz izkušenj, najin odnos je deloval prijateljsko, kljub temu pa to ni bil njegov temelj. Že večkrat mi je L. namignil, da bi bil vesel, če se jim še kdaj pridružim na skejtu. **To se mi zdi super, in zagotovo bi to naredil, predvidevam, da se bomo kdaj videli na skejtu naključno, kljub temu pa je pomembno, da mu povem, da so od tu naprej najina srečanja zaključena in da mora tako tudi ostati (D33-5).** Mentorici sta me opozorili na to, da naj ne dajem obljub, ki jih na koncu ne bom mogel izpolniti. Občutek imam, da bi bilo potrebno, da to zelo jasno in neposredno naslovim tudi na najinem zadnjem srečanju. Če sem iskren, se tega sploh ne

veselim. Vem, da sva se nekoliko navezala eden na drugega in, da bi raje videla, da se ne bi rabila ukvarjati s koncem sodelovanja. Kljub temu je ključnega pomena, da to temo jasno nasloviva. Zadnja stvar, ki si jo želim narediti je, da bi ga prizadel, istočasno pa je ravno žalovanje najbrž jassen znak, da je bilo najino sodelovanje pomenljivo in iskreno. Ko sem se pogovarjal z mentoricama, sta mi jasno povedali, da je žalost pri zaključku sodelovanja neizogibna in zares nujna sestavina – po tem sem se počutil nekoliko lažje, saj nisem imel občutka, da delam nekaj kar ne bi smel, ampak je to ključen del naravnega procesa, ki je izjemno pomemben.

DNEVNIK D35

(19.4.2023; Skatepark pod Fabianijevim mostom; 14:00 – 18:00/ 4h)

Z L. sva se dobila pri garažah pri skejtparku malo čez dve. Dogovorjena sva bila ob pol treh, ampak je L. prišel že prej in ker sem bil ravno v mestu sem se mu pridružil. Ob treh sva se dobila s strokovno delavko in z njo opravila intervju o najinem sodelovanju. Ob štirih je prišel še xy in do šestih smo skejtali v skateparku pod mostom.

Danes je bil L. zelo dobre volje. Na začetku je izgledal malo razočaran, ko sva ugotovila, da na polovici skejtparka poteka nekakšen 'fotošuting'. Odločila sva se, da si greva do Ježka iskat vodo in nekaj za jest, potem pa strokovno delavko počakava v parku poleg mosta. Ko sva se usedla je L. začel pripovedovati o svojem vikendu. S šolo so šli na tridnevno ekskurzijo za nadarjene učence. Bilo je več kot očitno, da je imel čudovit vikend. Med pripovedovanjem se je smejal. Iskrile so se mu oči in kar ni nehal pripovedovati. Res ga je bilo lepo videti tako navdušenega. Vzdušje preden je prišla strokovna delavka je bilo zelo sproščeno in pozitivno nabito.

S strokovno delavko smo najprej malo poklepetali. Prvič sem videl njuno dinamiko in bilo je jasno, da jo L. spoštuje in zelo ceni njun odnos. Najprej sem predstavil tri teme, ki naj bi jih obravnavali v intervjuju, potem pa sem povabil L. k sodelovanju – pojasnil sem mu, da kljub temu, da je na večino vprašanj že tako ali tako odgovoril, da je zelo dobrodošlo, da to naredi še enkrat, ker bojo njegovi odgovori po vsej verjetnosti zdaj še bolj celostni. L. doprinos k intervjuju je bil ogromen. Vključeval se je sam od sebe, ni izgledalo kakor, da mu je neprijetno, odgovarjal je na vprašanja, ki sva jih že obdelala... Zelo zanimivo je bilo, da je na vsako vprašanje, ki sva ga obdelala v intervjuju z njim, odgovoril še bolj na široko in celostno. Strokovna delavka je prispevala mnogo dragocenih opažanj, intervju pa je pridobil svojo vrednost predvsem, ker se ga je L. tako aktivno udeležil.

Ob štirih je v park k nam trem pristopil xy. Tudi on je bil malo razočaran zaradi situacije v skateparku. Vsi trije smo se poslovili s strokovno delavko in začeli skejtati. Xy je navijal za to, da bi se sprehodili do Trga Republike in skejtali tam, L. pa je želel ostati pod mostom. Na koncu smo se odločili, da ostanemo pod mostom, ker nismo imeli preveč časa, poleg tega pa se je ekipa za fotografiranje pripravila iz skateparka. Xy je bil sicer malo razočaran – zelo lepo mi je bilo videti, da so se otroci dejansko navdušili nad 'street-spoti', ki sem jim jih pokazal zadnjič.

L. je povedal, da je takoj po tem srečanju šel na Trg Republike še dvakrat v naslednjih dveh dneh, zato je tudi želel danes, za spremembo, ostati v skateparku.

Ko sem danes opazoval xy in L. sem ugotovil kako zelo sta napredovala v zadnjih nekaj mesecih odkar smo skejtali skupaj. Moram priznati, da je bilo zadnjih nekaj srečanj izjemno lepih – morda še toliko bolj opazim napredek pri otrocih, ker se zavedam, da se naše sodelovanje počasi zaključuje. Občutek imam, da je bilo tudi L. vedenje nekoliko drugačno – morda bolj mehko in razumevajoče, zdi se mi, da je bil bolj pozitiven in večkrat je pokazal navdušenje. Težko je to opisati na smiseln način, ampak zdi se mi, da se tudi on zelo dobro zaveda, da se najino sodelovanje počasi zaključuje. Danes sem se poslovil od xy. Šele tekom srečanja sem dojel, da je to najino zadnje skupno srečanje. Na koncu, ko sva se poslovila, sem ga skušal čim bolj vzpodbuditi k temu, da nadaljujejo s skejtanjem in, da vedno gledajo na to, da ostanejo ekipa – samo tako bodo lahko napredovali. Zdi se mi, da je bil Valter nekoliko ganjen od poslavljanja. Povedal mi je, da me bo pogrešal, in spraševal kdaj se bomo lahko še naslednjič dogovorili za skejtanje. Povedal sem mu, da bom od zdaj naprej skejtal manj zaradi obveznosti, pa še to s svojimi prijatelji. Opozoril pa sem ga, da je pomembno, da se udeležujejo Flow Ramps in ostalih skate dogodkov – tam se bomo po vsej verjetnosti lahko srečali. Xy reakcija na slovo mi je dala vedeti, da je bilo naše sodelovanje za te otroke pomembno in dragoceno.

DNEVNIK D37

(20.4.2023; Park Tivoli; 14:00 – 16:00/ 2,h)

Danes sva imela z L. najino zadnje srečanje. Dobila sva se pred NLB banko na Cankarjevem domu. V Maksiju sva si kupila nekaj prigrizkov in se na to napotila do skateparka v Tivoliju. Tam, sva vozila kakih petinštirideset minut. Po tem sva se odpravila nad Halo Tivoli k zapuščenemu hotelu, ki mi ga je L. želel pokazati. Tam sva raziskovala in se pogovarjala do štirih. Po tem se pospremil L. do Rožne Doline, kjer sva se razšla.

Najin načrt danes je bil, da se raziščeva zapuščen hotel nad Halo Tivoli. Ker sva se dobila precej zgodaj, sva si seboj vzela še skejte in se ustavila v tivolskem skateparku. Tam sta bila samo dva starejša skejterja, ki ju je L. spoznal že prej. Ni se počutil neprijetno. Dojel sem, da je bilo to prvič, da sva bila sama v Tivoliju. Vožnja je bila izjemno zabavna. L. je skejtal nove linije in bil je zelo sproščen. Starejša skejterja sta sedela na klopi, tako, da sva imela celoten skatepark zase. Danes sem ga videl na precej novem terenu in še enkrat me je opomnil na to kako močno je napredoval odkar sva začela z najinim druženjem.

V tivolskem skateparku sva ostala slabo uro, na to sva se počasi sprehodila do zapuščenega hotela. L. je že bil tam s svojimi prijatelji in me je vodil naokrog. Ogled je bil zelo zanimiv, hkrati pa tudi nekoliko srhljiv in neprijeten, saj sva našla kar nekaj injekcijskih igel in bilo je očitno, da je ta zapuščen hotel dom mnogim obiskovalcem.

Moram priznati, da je bilo najino srečanje precej polno in tem o poslavljanju nisva odpirala do zadnjih petnajstih minut. Skrbelo me je, da sva si pustila preveč časa za raziskovanje in da se ne bova mogla odpreti in ubesetiti najinih zadnjih misli. Na poti nazaj sva se začela pogovarjati. Povedal mi je, da je zelo navdušen in da se veseli, da se bomo videli na kakšnih dogodkih. Tako ali tako pa ima mojo številko in me lahko pokliče za skejtanje. **Na tem mestu sem vedel, da moram nujno jasno povedati. Rekel sem mu, da zelo cenim to, da me je obravnaval kot prijatelja in da je bilo to sodelovanje ravno tako dragoceno za mene kot zanj. Kljub temu pa sem poudaril, da se žal ne smeva načrtno slišati in videti. Pomembno je, da se na koncu spomneva najinega profesionalnega odnosa kjer so bile najine vloge točno določene. Pojasnil sem, da ga ne morem klicati in da tudi on tega ne sme. Bil sem presenečen, da je vse to zelo mirno in razumevajoče sprejel (D37-1). Pogledal me je in me pomiril: »pa ja model, sej vse to štekam, samo rad bi da veš, da si nam bil vsem dost kul.« Njegovo vedenje**

me je pomirilo – dal mi je vedeti, da je o tem razmišljal in da razume, da se mora ta odnos na neki točki zaključiti. Vseeno pa je jasno povedal, da: »jebi ga, moramo končati, ampak hkrati pa se res veselim, da bomo lahko z xy in xy hodili okoli in skejtali.« (D37-2) Ko mi je to pojasnil, sem bil popolnoma pomirjen. Vesel sem bil, da ni popolnoma ravnodušen – najin odnos potem ne bi imel smisla. Hkrati pa sem bil vesel, da vidi v koncu najinega sodelovanja tudi nove začetke s svojimi vrstniki – to je bil moj glavni namen. Omenil sem mu, da mi je v zadnjih srečanjih dajal občutek, kakor, da o koncu sploh ne razmišlja in da se sploh ne zaveda kaj to pomeni. Povedal mi je, da ni tako – vse razume, ampak pač ne bo govoril pretirano o tem. Ta del mi ni bil najbolj všeč, ker bi si želel, da bi mu bil v opor pri tem, hkrati pa sem razumel, da ga ne smem pretirano vleči nase in, da je bilo morda bolje, da se je na takšen način spopadal s slovom. V tistem trenutku mi je to povedal na tako razumevajoč in miren način, da me je popolnoma prepričal. Dal sem mu eno obljubo in ta mislim, da upravičeno drži – kadarkoli se bomo naključno srečali na skate dogodkih, ga bom z veseljem pozdravil in ne bom svoje glave obračal od njega in ga ignoriral. L. se je vidno razveselil in povedal, da je to vse ker pričakuje od mene. To se mi je zdelo popolnoma upravičeno in mislim, da ne prestopa nobenih mej.

Moji zadnji napotki so bili jasni – čimbolj se držite v ekipi, ohranjajte skate navade in srečanja in izkoristite vse veze in kontakte, ki ste jih dobili v tem času. Najino sodelovanje je bilo izjemno dragoceno tudi zame in slovo mi ni bilo lahko. Zagotovo pa mi je L.v miren in razumevajoč pristop v najinih zadnjih trenutkih izjemno pomagal.

INTERVJUJI

INTERVJU I32 (Mama)

(5.4.2023, 18:00 – 18:30)

M: Okej, samo preverim še, če telefon snema... Okej, dela. No torej... am, s tem intervjujem bi rad raziskal kako ste vi doživljali sodelovanje med menoj in L.m. Raziskati želim kako sva vzpostavila in razvila najin odnos, kako je bil vključen v proces sodelovanja in kako je moja prisotnost vplivala na proces učenja.

T: Okej, dobro.

M: To so tudi tri teme, ki bi jih rad naslovil v tem intervjuju. Seveda imam še nekaj podvprašanj pri vsaki temi, ampak načeloma so to neke splošne smernice za pogovor. Okej. Za začetek bi mogoče želel poizvedeti kako ste vi doživljali sodelovanje med menoj in L.? Ste imeli kakšna pričakovanja, skrbi ali dvome? Se je vaše mnenje o najinem sodelovanju spreminjalo skozi čas?

T: Mislim, da pričakovanj od začetka sploh nismo imeli. Skrbi, hmm... Morda dokler te nismo videli in te v živo spoznali. Vseeno je to mladoleten otrok in pomembno nam je s kom preživlja čas. Tudi z Zmaji je bilo tako. Pričakovanj, tako kot sem že rekla, nismo zares imeli, moram pa reči, da je bilo vse zelo pozitivno. Tako za L. kot za nas, konec koncev, ker je vse to dobro vplivalo na njega.

M: Mhm mhm, a pa je L. doma kaj razlagal o najinem sodelovanju? Mislim, je z vami karkoli delil?

T: Ne ne, prav specifično ničesar. **Bolj je razlagal o svojih lastnih dosežkih, če mu je kaj uspelo na skejtu, ni pa na široko razlagal o tem kaj delata.** Po navadi z nama ne deli kaj dosti.

M: Razumem, na nek način sem tudi pričakoval, da se niste pretirano pogovarjali o najinem sodelovanju. Ni panike, razumem.

T: **Ja ja, ni kaj dosti delil z nama no. No, razen kar se tiče skejtanja (I32-1).**

M: Okej razumem, torej zares sploh ne veste natančno kaj se je na teh najinih srečanjih dogajalo.

T: Ne, hahah.

M: No, saj razen skejtanja se kaj veliko drugega tako ni dogajalo, zares. Okej, zanima me katera področja pri L. se vam zdijo močna in kako se vam zdi, da je najino sodelovanje na ta področja vplivalo?

T: Mislim, ziher je to vplivalo... **Kaj pa vem, že z udeleževanjem na Zmajih je veliko dosegel, s tem skejtanjem pa samo še bolj (I32-2).** L. je trenutno v neki fazi, ko z nama zelo malo komunicira. Tako, da bi težko rekla, katera so ta njegova zelo močna področja.

M: Mhm, razumem. Ampak najbrž ima L. neke talente in spretnosti... Ne vem, že to, da igra kitaro...

T: Ja ja itak, in v kitari je res res dober in ima ogromno interesa za igranje. Pač on sliši, res sliši. To je res ena redkih stvari, za katero se usede.

M: Ja ja, tudi sam sem dobil občutek, da res veliko časa vlaga v to.

T: Ja seveda, tudi z leti je izjemno napredoval. Igranje mu res veliko pomeni. So pa pač tudi druge stvari, na katerih bi midva želela da bi lahko napredoval... Morda njegova samozavest, ne vem

M: No, ali se vam zdi, da je bil v najinem sodelovanju izpostavljen situacijam, ki bi morda lahko okrepile njegovo samozavest? Ne vem, da bi se izpostavil novim stikom...

T: No ja, ravno to mi je bilo zanimivo. **Vsakič, ko sta bila vidva zunaj in je nekoga novega spoznal, mi je to povedal. Nam je povedal, da so prišli mimo neki tvoji prijatli, pa da so bliše drugi skejterji, pa še neke dve drugi punc, in se je predstavil in dal roke... In si mislim: »okej, res kul,« ker vem, da mu je kdaj to naporno (I32-3).** Pač zadnje čase ima pogosto, ko je med ljudmi občutek, da ga vsi gledajo in ocenjujejo, čeprav res ni tako. Ampak saj razumem, v teh letih se otroci pogosto doživljajo na ta način... Pač to more prerast, ne vem.

M: Mhm, razumem. Tudi sam sem opazil nekaj podobnega pri njem. Na neki točki se je popolnoma navadil na ljudi, ki so prihajali pod Fabianijev most, skejterji, Barbi, ki je vodila tečaje in vsi drugi... Spomnim pa se, da se je na prvih dveh ekskurzijah počutil malo tesnobno. Takrat sem začel razmišljati, o tem kako moramo izbirati lokacije kjer je čim manj ljudi in hoditi ob urah, ko skejtparki niso zasedeni... Ampak na koncu sem videl, da se je L. na vseh naslednjih izletih uspel vidno sprostiti. Ne vem, na koncu v Zgoši smo večino časa presedeli in skejtali z lokalci.

T: Ja ja, verjamem.

M: Ni mi bilo jasno kako je možno, da zdaj tako brezskrbno druž,.

T: Jaz mislim, da pri njem samo traja dlje časa, da se navadi na situacijo. Tudi na začetku, ko sta sodelovala, sva ga midva vozila zjutraj do Fabianijevega mosta ali pa v Tivoli. **Smo skušali najti čas, ko je najmanj ljudi. Zdaj se pa tamali organizirajo sami in grejo skejtat. Hočem reči, da ja, pohvali se s tem. Mu ful veliko pomeni (I32-4).**

M: Aha, razumem, torej mislite, da tudi on sam pri sebi misli, da je na nek način napredoval?

T: Ja ja, je povedal, da ste zadnjič pekli in ne vem kaj vse (I32-5).

M: Tudi meni je bilo zanimivo, da sem ga videl zdaj na zadnjih dveh srečanjih... Mislim, da večino časa zares sploh ni bil z mano.

T: Mhm, mhm.

M: Mislim, bili smo skupaj, ampak je sam pohajkoval po parku in se pogovarjal z ostalimi. A pa se vam zdi, da je v tem času začel samostojno hoditi pod Fabianijev most? Vem, da sva se midva dobivala na začetku in kasneje mi je omenil, da tudi sam z Valterjem in Danom hodi tja on nekih drugih dnevih?

T: Ja ja, smo jih peljali tja. Dostikrat smo hodili sami, ob jutrih, pa tudi kasneje potem z xy in xy. Velikokrat sem jih peljala, pa jih šla potem pobrat čez dve uri, al kakorkoli že (I32-6). Ob sobotah... Pa tudi od xy oče jih je velikokrat peljal...

M: Ja ja, spomnim se, da je L. razlagal o tem izletu.

T: Ja, tako. Jaz mislim, da L. predvsem pomaga to, da ima še nekoga ob strani, da ni sam (I32-7).

M: Ja ja razumem ja. Tudi meni se zdi tako. Ko sva skejtala pod Fabianijevim mostom mi je omenil, takrat, ko mu je postalo nelagodno zaradi ljudi.

T: Ja, mislim, da se spomnim tega dneva.

M: Ja ja. No, ampak zdelo se mi je dobro, da je prepoznal te situacije in mi povedal, ko je dosegel točko na kateri mu je postalo nelagodno. Zdi se mi, da na ta način nikoli niti ni prišlo do situacije, ko bi se počutil res nelagodno.

T: Mhm, tako ja.

M: Ampak tudi sam sem dobil občutek, da mu je bilo lažje v interakcijah z drugimi ljudmi, takrat, ko sva bila skupaj.

T: Ja, seveda. To je samo plus. Saj pravim, tudi zdaj je dobro, da so se povezali v to skupinico s prijatelji, da so skupaj. To mu ful pomeni. Tako, da ja...

M: Mhm mhm, razumem. Okej, mislim, da bi bilo dobro, da se na tem mestu premakneva na naslednje vprašanje. Torej, eden od temeljnih konceptov v socialnem dnevu nas vzpodbuja, da si odnos z uporabnikom, kakršnokoli pomoč mu že nudimo, zastavimo kot delovni projekt. V najinem primeru – L. sem pomagal pri skejtanju in spoznavanju skejterske infrastrukture. Prek najinega projekta, ki je potekal ob vikendih v mesecu marcu, se je L. še bolj intenzivno učil skejtanja, hkrati pa je imel priložnost spoznati lokalne D.I.Y. skupnosti po Sloveniji.

T: Mhm, ja.

M: Mene v bistvu... No, v magistrskem delu skušam raziskati, na kakšen način se sodelovanje spremeni, ko ga zastavimo kot delovni projekt? Ali je bolj intenzivno, je bolj usmerjeno proti ciljem... Skratka, zanima me, kaj je takrat drugače. Ne vem, če boste sploh lahko odgovorili na to, ampak a ste opazili kakršnokoli razliko v najinem sodelovanju v zadnjem mesecu? Je bil mogoče kaj bolj navdušen nad izleti, ali karkoli takega?

T: **Ja ja seveda, to ja. Vse se je vrtelo okoli teh vikendov. Mi smo odpovedali skoraj vse izlete v Postojno do babice (I32-8).**

M: Aha, a res?

T: Ja pač ni imel časa, hahah.

M: No saj, zdaj je prost haha.

T: Ne ne, nama je zagotovo več pomenilo, da je šel na te izlete. To, da gremo do babice, saj je lepo, ampak... Smo že nekako drugače nadomestili naše obiske. **Ampak ja, vse se je zares vrtelo okoli vajinih izletov. »Zdaj grem sem, nasledn teden tja...« To mu je res ogromno pomenilo (I32-9).**

M: Mhm mhm, torej mislite, da je bilo sodelovanje bolj intenzivno in da se je lahko tudi več naučil.

T: **Ja ja točno tako, ja (I32-10).** Pa tudi te srede so mu ogromno pomenile. Vse smo imeli izračunano – ob sredah skejt in ob vikendih, potem Zmaji in kitara in vse ostalo... Imel je natrpan urnik ampak vse je potekalo zelo redno in mislim, da mu je to zelo prav prišlo. Mislim, da to res rabi.

M: Aha, kaj mislite s tem, da rabi neko kontinuiteto, da so srečanja redna, rabi rutino...?

T: **Ja ja, točno to, mislim, da se ne znajde dobro v situacijah, kjer je kar vržen v neko dogajanje, to mu ne ustreza. Mislim, da je bolje, če so stvari redne in načrtovane, da se lahko na njih pripravi (I32-11).**

M: Ja ja, mislim, da sem nekaj podobnega opazil tudi sam – zdi se mi, da lažje pohendla stvari, ko jih ve že v naprej.

T: Tako je ja, in kam gre in s kom gre in kdo bo tam... Tudi vedno vpraša take stvari. Ampak moram pa poudariti, da nikoli, niti ob sredah niti za vikende, nikoli ni prišel domov in rekel, da ni bilo dobro. To moram res poudariti.

M: Lepo, me veseli, to je tudi meni pomembna potrditev.

T: Al je povedal malo manj, kdaj je povedal kaj več, ampak nikoli ni rekel, da mu karkoli ni bilo všeč. Kdaj je še koga novega spoznal in s tem se je pa vedno pohvalil. Za vsakega nam je povedal... Res ga je bilo lepo poslušati, bil je vesel in dobre volje. In mislim, da je bil tudi on sam ponosen nase (I32-12).

M: Ja ja razumem. Opazil sem tudi, da si je zelo zapomnil ljudi s katerimi se je spoznal na najinih srečanjih. Mislim, da mi je tudi omenil, da mu je lažje komunicirati z ljudmi moje starosti kakor pa s svojimi vrstniki. Morda med starejšimi ne čuti nobenega rivalstva ali potrebe po zatiranju... ne vem.

T: Ja ja, pa ocenjevanje in vsega tega...

M: Tako je ja. In skejtanje je res neka aktivnost v kateri je povezovanje med generacijami samoumevno. Vedno, ko grem skejtat se družim z otroci, najstniki, vrstniki in štiridesetletnimi fotri. Morda se mi je zdelo, da ravno skejterji predstavljajo neko populacijo, s katero se lahko poveže in s katero se bo počutil udobno. Morda si na ta način naredi neko mrežo.

T: Mhm ja, razumem. Zdi se mi, da njegovi sošolci in nasploh družba iz šole, mogoče niso tako zagreti in motivirani v skejtanju kakor on. Saj se družijo, ampak se mi zdi, da je on bolj motiviran od njih. In potem se išče, ne. Mogoče se zaradi tega ne najde interesa med svojimi vrstniki.

M: Ja ja, pa zdi se mi, da je precej napreden otrok. Mogoče znajo biti mulci v osnovni šoli malo okrutni in zdi se mi, da te lahko hitro izobčijo, če imaš malo drugačna, bolj napredna mnenja... Morda sem nekaj podobnega opazil tudi pri sebi, ko sem bil otrok.

T: Zagotovo, to mislim, da za L. zelo velja.

M: Mhm mhm. Okej. To zadnje vprašanje se nanaša na to kako je moja prisotnost vplivala na njegov proces učenja in nasploh na najino sodelovanje. Prej sva že omenila, da je moja prisotnost pomagala pri tem, da je lažje pohendlal neke socialne interakcije na najinih srečanjih. Se vam mogoče zdi, da je kaj hitreje napredoval v skejtanju, ali pa da je hitreje spoznaval kulturo, infrastrukturo...

T: Ja sigurno... **Jaz si zelo težko predstavljam, da bi on karkoli od tega dosegel ali spoznal, če ne bi bilo tebe. A veš, od kje naj te otroci karkoli... Če ne bi bilo tebe in Zmajev... Mislim, da bi še vedno hodili v Tivoli ob osmih zjutraj. In zdi se mi, da bi ga lahko hitro minilo vse skupaj. No, lahko bi tudi vztrajal... ampak menim, da bi ga kar hitro minilo (I32-13).**

M: Kaj pa vem, morda bi mu postalo nekoliko dolgočasno...

T: Absolutno. Mislim, da bi ga minilo, če ne bi bilo drugih ljudi vključenih v ta proces. Vedno, ko je šel na delavnice, izlet ali pa samo na srečanje, pa je bil vedno navdušen nad ljudmi, ki jih je tam spoznal (I32-14). Zmerom so bili vsi prijazni... Tako da je bil res res dober tajming. Res ob pravem trenutku se je to vajino sodelovanje zgodilo. In potem še to, da je Valter stopil zraven...

M: Ja ja sej to... Tudi meni se zdi, da je res izjemno pomembno, da delujejo v ekipi in da to vzdržujejo.

T: Ja ja to mu ogromno pomeni. Bil je precej razočaran, prve dvakrat, ko sta šla sama...

M: Ko sva šla sama, amm kdaj?

T: V soboto, na te izlete. Na prva dva sta šla sama.

M: Aha aha, zdaj se spomnim, pa res ja.

T: Res mu je pomembno, da se vse to počne znotraj ekipe. Sem mu povedala, da more pač razumeti, če xy nekam starši ne pustijo iti, ali pač če je bil bolan. Tudi s tem se je moral soočiti. In se mi je zdelo to pomembno. Lahko je zato žalosten, ne more biti pa jezen.

INTERVJU I34 (mladostnik L.)

(6.4.2023)

M: Okej, kako se ti je to zdelo? A ti je bilo okej, da sva najin deloven in osebni odnos razvijala počasi, ali bi raje videl, da bi z najinim projektom (spoznavanje lokalnih skate kultur) začela že prej?

L: Mislim... **Mogoče bi bilo po svoje boljše, da bi z izvajanjem projekta začela že prej, ker bi na ta način lahko obiskali še več placev, ampak je bilo zares v redu tudi tako kot se je zgodilo (I34-1).** Meni je bilo v redu.

M: A si se morda zaradi tega, ker sva si vzela več časa za spoznavanje, počutil z mano bolj udobno?

L: Po mojem bi bilo kar isto.

M: Se ti zdi, da bi bilo isto?

L: Ja... Mislim, meni je bilo pomembno koliko časa bova preživela skupaj in ne toliko na katerih mestih naj bi to bilo.

M: Razumem. Ti lahko na tem mestu pojasnim svoje razmišljanje?

L: No dej.

M: Evo, tukaj predvsem ciljам na tvoje neprijetne občutke v situacijah, ko si obkrožen z ljudmi. Mogoče sem vedno bolj dobival občutek, da bolj ko sva si midva na kul in bolj, ko je bil najin odnos sproščen, lažje si se znašel v situacijah, ko si bil obkrožen z drugimi ljudmi.

L: Ja, ja sej tako je.

M: Mhm, no a veš, iz tega vidika me je zanimalo, ali je bilo bolje, da sva z najinim projektom začela nekoliko kasneje – midva sva se tako lahko bolj spoznala, bila sva bolj sproščena en z drugim... Spraševal sem se, ali bi bil najin projekt zate preveč intenziven, če bi ga speljala prej v najinem sodelovanju, takrat, ko se še nisva poznala tako dobro?

L: Ja ja, saj nekako tako je. A veš. Če se jaz dobro poznam s tabo, potem mi je lažje spoznavati neke random ljudi, ki jih ti poznaš.

M: To sem zagotovo opazil, ja. Ko sva šla na primer v Koper...

L: Ja ja, to mi je bilo kar precejja 'intense', ja...

M: Takrat sem začel razmišljati o tem, kako bomo prilagodili prihodnje izlete na ta način, da se boš lahko ti udobno počutil, kako si bomo izbrali ure v katerih nobenega ne bo v skateparkih in tako dalje...

L: Pa okej, to je bil koprski skatepark, ki je bil takrat res zaseden, ko sva prišla.

M: To razumem ja. Ampak bil sem šokiran, da je bilo praktično na vsakem naslednjem izletu več lokalcev v skateparku, kakor v Kopru, vseeno pa ti je bilo očitno tisočkrat lažje kot v Kopru.

L: Ja ne vem, ker si se tudi ti družil z njimi. Te lokalci v Zgoši so imeli čevape, in bili so prijazni, kaj jaz vem. Veliko bolj prijazno izpade zame, če vidim, da se s temi ljudmi ti družiš sproščeno (I34-2).

M: Razumem ja, najbrž je res naredilo največjo razliko, da sem se tudi jaz družil s temi ljudmi...

L: Pa ne vem, vsi ostali skejterji, ki sva jih spoznala, razen te iz Kopra, so izgledali kot neki metalci ali taborniki, vsi so bili sproščeni in sem se avtomatsko pred njimi počutil bolj udobno.

M: Ja, to sem tudi opazil ja, da si imel do ostalih veliko manj zadržkov. Do metalcev hahah...

L: Hahah, no ja, metalci so zares ful chill.

M: Ja so ja, definitivno so. No glej, zdej sva se strinjala v tem, da je tebi bilo lažje pohendlat določene socialne situacije, ker sem bil tudi jaz prisoten. A to drži?

L: Ja ja.

M: Okej, a se ti zdi, da je moja prisotnost vplivala še na karkoli drugega?

L: Ja na primer na to, da sem več skejtal ?

M: Aha, a to pomeni, da si časovno več skejtal?

L: Ja, stoposto... pač s tabo sem hodil ob sredah, tudi naučil sem se zaradi tebe veliko več stvari, zagotovo mi je bilo s tabo veliko bolj zabavno kot pa, da bi bil sam... Pač zaradi tega

sem želel več skejtati (I33-3)-. Ali pa na primer, na teh naših skejt izletih... Na primer, če tebe ne bi bilo zraven v Zgoši, potem bi jaz načeloma šel domov, ker je bilo tam preveč ljudi, da bi mi bilo udobno. Ampak pač, ker si bil ti zraven... (I34-4)

M: Razumem ja. Morda sploh ne bi vedel za skatepark v Zgoši.

L: No ja, itak. Noben od nas ne bi vedel, da to obstaja. Po vsej verjetnosti bi hodil pod Fabianijev most in Tivoli do konca življenja. Ali pa pač Koper in Lucija, ne vem no. Tudi Pumpo poznam, ampak sem od vedno mislil, da je pretežka zame... Ko sem videl tisto kuglo se mi je zdelo bolje, da sploh ne hodim blizu...

M: Haha, meni se zdi, da imaš na Pumpi kar veliko za delat... Če si se lahko tako zabaval na Cankarju, potem je pumpa zagotovo primeren skatepark zate.

M: No torej, da povzamem; ker sva se midva družila, si začel skejtati več, skejtal si bolj intenzivno, poleg tega si se hitreje začel učiti nove trike...

L: Ja, tako je.

M: Se ti zdi, da si se seznanil z novo infrastrukturo za skejtanje?

L: Čaki kaj, kaj to misliš infrastrukturo?

M: Place kjer lahko skejtaš.

L: Ja ja, definitivno. Včeraj svečer in danes med fiziko sem bral ta magazine GUTS, ki nam ga je dal včeraj tisti tip iz Volje (I34-5).

M: Hahah, tole bi morda bilo dobro izpustiti iz intervjuja.

L: Hahah pa dobr no. V glavnem, jaz sem to bral in mi je bilo čist bolano.

M: A pa štekaš, da so v tej reviji po večini ljudje, ki si jih uspel spoznati v zadnjih parih mesecih?

L: Ja ja vem, xy pa xy... pa samo slovenski D.I.Y. parki so notr, videl sem Ribnik, Ribnika je ogromno tam noter. Pa Kamnik je bil, pa Cankar je bil...

M: Ja ja, Ribnika je tam noter ogromno...

L: Pa Pumpa je bila, pa nekaj iz Kranja je bilo, samo ni bila tista rampica iz železniške postaje. Mislim, da je bil nek street spot, ki ga je Barbi poskejtala.

M: No me veseli. Morda ni najbolj očitno, ampak tudi v Sloveniji imamo revije, ki pokrivajo to skejt sceno. Mnoge ljudi, ki si jih videl v teh revijah, si že spoznal v zadnjih nekaj mesecih, poleg tega pa si obiskal že večino teh skejtparkov in D.I.Y. spotov.

L: Ej kje pa se da te revije dobit drugače?

M: Hmm, mislim, da te revije ne izhajajo zares redno. Vsaka taka stvar, ko izide, se skušamo potruditi, da dobimo vsaj par izvodov v Voljo. Tako, da mislim, da boš tam dobil najlažje.

L: Pač sej ne, da bi jih jaz kar vzel. Samo da si jih za kakšen dan izposodim in jih vrnem.

M: To gre brez problema, samo v Volji se moraš oglasiti (I34-6). Okej, zdaj sva malo zašla iz teme... Okej. Zdaj me zanima razlika v najinem sodelovanju takrat, ko sva se samo dobivala pod Fabianijevim mostom in pa takrat, ko sva si izvajala projekt spoznavanja lokalnih skate kultur. A si opazil kakršnokoli razliko v marcu in ostalih mesecih, ko sva sodelovala?

L: Ja itak... Marec je bil boljši, ker smo hodili na skejt izlete ane?

M: Okej, in na kakšen način je bilo boljše?

L: Hmm... Veliko več sem skejtal, videl sem veliko več spotov, dobro je bilo ker smo lahko bili v tej naši mali skupini frendov. Res mi je bilo super, v nasprotnem primeru bi bil za vikend najbrž doma in ne bi počel ničesar. No, morda bi se sam odpravil do Fabianija... Skratka, veliko boljše je bilo na izletih. Več sem skejtal, ogromno novih spotov sem spoznal, veliko več novih trikov sem se naučil. Ja zagotovo sem se na te izletih naučil veliko več trikov, vsaj probal sem ogromno novih trikov (I34-7).

M: Torej, a lahko rečeva, da ti je bil Marec veliko bolj intenziven?

L: Pač boljši je bil! Veliko več sem se naučil v marcu!

M: Ja, v marcu si naredil res velik napredek...

L: Pač, spomni se, ko sem prvič dropal v Škofji Loki...

M: No ja, zdaj dropaš iz vsake krivine pod Fabianijevim mostom... Včeraj si preskočil prvi set stopnic, se zapeljal čez kicker, to se še ni nikoli zgodilo...

L: Na izletih sem začel delati pop shove-it...

M: ja, to imaš prav. V Kamniku si se naučil vozit v krogu po bowl-u. To je izjemno pomemben napredek.

L: No ne vem, meni je bilo to res easy in zabavno.

M: No kaj pa ti je bilo boljše – ti je bilo boljše takrat, ko sva se samo enkrat tedensko na easy dobivala pod mostom, ali ti je bil boljši projekt, ki sva si ga zastavila? Bil je veliko bolj intenziven, veliko več organizacije je bilo...

L: No, če sem odkrit, meni ni bilo toliko bolj intenzivno, mislim, da si se z organizacijo in tem ukvarjal predvsem ti. Jaz sem ti samo enkrat na teden napisal kam bi šli in to je bilo to. Ti si rihtal avto in vse te scene... Ampak meni je bil zagotovo marec ljubši.

M: Razumem ja, imaš prav. Torej tebi je bilo ljubše, ko sva izvajala najin projekt – več si skejtal, več infrastrukture in ljudi si spoznal, več novih trikov si probal in se jih naučil...

L: Saj tudi ta srečanja ob sredah, ki sva jih imela so bila res super. Ampak več smo dobili od izletov. Te skejtparki in D.I.Y.-ji, ki smo jih obiskali... Zdaj se lahko z xy in xy sami odpravimo tja, ker vemo kje so, kako prit do njih in poznamo ljudi, ki so jih zgradili. Tudi Lara ima telefonsko številko od te xy iz Kamnika (134-8)...

M: Res se mi zdi dobro, da ste se povezali z njo, ona vam bo res omogočila skejtanje v bowlu, ko boste želeli...

L: Ja ja. Tudi v Škofjo Loko lahko gremo zelo preprosto, v zunanji in notranji park. Pumpo bom xy in xy enkrat samo pokazal, ko bomo šli v Koper, samo da vidita kako noro ta park izgleda. Mogoče še čevapčiči pri babici v Postojni haha?

M: Hahahah, sliši se kot super dnevni izlet. To res moram poudariti... Zdaj ste spoznali nove prostore, kjer lahko skejtate, spoznali ste ljudi, ki te prostore oblikujejo in z njimi ste se povezali. Res pomembno je, da izkoristite povezave in kontakte, ki ste si jih uspeli nabrati v teh nekaj mesecih. Prav tako je pomembno, da z xy in xy ostanete ekipa. Navadili ste se, da

lahko hodite skejtati ob sredah – držite se tega termina in ne nehajte, tudi če se sodelovanje z menoj zaključuje počasi.

L: Gotovo bomo hodili skejtati vsaj enkrat na teden.

M: In vedno se povežite med sabo, ko skejtate – vedno je bolj zabavno in celostno v skupinici, kot pa če si sam. Met ekipo in jo razvijat je najpomembneje.

L: Zagotovo bomo hodili enkrat na teden skupaj skejtat, za vikende pa bomo probavali it kam ven iz Ljubljane. Zdaj, ko poznamo place za skejtat, to lahko naredimo. Pogledati lahko gremo še neke te lepe betonske skejtparke, na primer v Novi Gorici ane??

M: Ja ja direkt, vi imate na voljo toliko možnosti...

L: No pač, ampak da že kr povem... Jaz, xy in xy... No, xy bom itak prisilu, da bo skejtal, tudi če se mu ne bo dalo haha... **Zagotovo bomo enkrat zgradili nekakšen D.I.Y. skatepark. Če ne drugega bomo naredili neko mini rampo na dvorišču od moje babice. Itak pa imata v Postojni neko ogromno poslopje, kjer bi lahko postavili nek kicker ali kakšne preposte objekte (I34-9).**

M: Ja ja spomnim se, o tem si mi že enkrat govoril. Pa kadarkoli se boste želeli naučiti gradnje objektov... V Kamniku in Škofji Loki fantje vedno nekaj gradijo in z veseljem bi vas vzeli zraven, če bi se želeli karkoli naučiti. To je spet isto sporočilo kot prej – čimbolj izkoristite povezave, ki ste jih dobili v tem času, ko smo skupaj sodelovali.

L: Ja ja, valda bomo, sto posto.

M: Okej debest.. Dobro L., zares imam zate še eno vprašanje potem, pa mislim, da lahko zaključiva.

L: Okej.

M: In sicer se to vprašanje nanaša na to, kako si ti dojemal svojo vlogo znotraj najinega sodelovanja? Se ti je zdelo, da lahko izraziš svoje mnenje? Si se počutil, kakor, da te bom poslušal? Si se počutil, da mi lahko poveš, če delava kaj kar ti je nezanimivo in tako vplivaš na tok najinega sodelovanja? Ali se ti je zdelo, da imam jaz totalno avtoriteto, kar jaz rečem, tako tudi bo?

L: Ne, sto posto ne. Imel sem občutek, da lahko povem če mi kaj ne sede, ali pa da mi vsaj ni treba delati stvari, ki me ne sedejo (I34-10). Na primer takrat, ko ste z xy skejtali slappy pločnik? No, to je meni malo nezanimivo in mi je bilo kul, da mi ni bilo treba skejtati tega.

M: Hahaha, ja spomnim se, da ti res ni bilo zanimivo.

L: Hahaha pa ja, saj sem probal, ampak po tem ko mi trikrat ni šlo se mi pač ni dalo več.

M: Okej, okej. Ampak, a če bi imel res nek problem – da ti skatepark ne bi bil všeč, da bi se počutil neprijetno zaradi ljudi, brezdomcev, ali česarkoli drugega... Ali se ti zdi, da bi mi lahko to povedal in bi te poslušal?

L: Mislim ja, valda. Sej si prijazen in vem, da ti je pomembno, da je tudi nam kul ane?

INTERVJU I36 (Strokovna delavka in L.)

(19.4.2023, 15:30 – 16:15)

M: Okej mogoče za začetek... No, to je vprašanje za oba, tebe (L.) ne vem, da sem te že vprašal, ampak vseeno... Kaj mislita, kaj je L. pridobil v tem času sodelovanja za sebe, kaj se je od takrat spremenilo?

L: Midva, ane?

M: Ja ja, pač vse, odkar sva se začela dobivati, cel ta projekt, ki sva si ga zastavila in to... Konkretne stvari lahko tudi, katere trike si se naučil in vse to.

L: Ja ja, to itak novi triki, več sem skejtal, več spotov za skejtanje sem spoznal. Dan je bil enkrat sam tukaj pod mostom in enkrat sem tukaj spoznal enega tipa, nek Jan, ki je malo starejši od nas...

M: Okej, a smo ga kdaj videvali na delavnicah?

L: Mislim, da ne. On je sicer bolj redko tukaj, je pa Dan dobil njegovo telefonsko številko, tako da se bomo še z njim kdaj dobili.

M: Aha aha, torej še en nov kontakt si dobil? Hodi.

L: Mhm, pa še ena punca iz Litije, ki isto skejta, še od nje smo dobili kontakt.

M: Najs, najs.

S: Lepo, a bi še kaj dodal ?

L: Ne, ne zares.

S: No prav, potem bom pa kar jaz povedala, kar jaz vidim. Recimo, ja?

M: Ja ja, prosim, tako je bilo mišljeno.

S: Ammm... Jaz vidim en kanček večje samozavesti v L., predvsem se mi zdi da je tako... Sej smo že zdavnaj vedeli (v zavodu Mladi Zmaji), da tebe skejt res zanima, pa tudi sam si dal pobudo, da bi organizirali delavnico in vse to... Tako da sem bila res vesela, da se je to sodelovanje zgodilo. In zdi se mi, da je bilo najbolj dragoceno to... No, ta ta drugi del vašega sodelovanja je bil res poseben čas. To, da ste šli na izlete po drugih krajih... To se mi zdi, da si bil še najbolj navdušen (I36-1).

L: Ja ja, to je bilo res hudo.

S: Mhm. Pa tudi zdi se mi, da si dobil kot nekakšen zagon za to, da bi nadaljeval, da bi nekaj takega še naprej delal (skejtal). Potem ste poizkusili tudi s temi delavnicami pri POP-tvju in

to... Pa na začetku, ko so bile te delavnice, se mi zdi, da si bil (L.) v vlogi mentorja. Pripeljal si zraven xy in druge otroke iz Viča, ki prej niso skejtali, ane (I36-1).

M: Res je, xy je zares začel prihajati šele po delavnicah, ane?

L: Ja ja, Valter je šele po tem začel zares skejtati.

S: No ja, vidiš. Hudo je, da si uspel v neko stvar, ki tebe veseli, tudi potegniti še ostale. Vajino sodelovanje je na koncu obrodilo tudi to, da smo na koncu imeli na delavnicah tudi kar nekaj punc (I36-2). In pri tebi sem začutila vsakič, ko si govoril o vajinih srečanjih in o delavnicah neko res iskreno veselje. Res se je videlo, da si navdušen no...

M: To je res lepo slišati. Hudo. A bi še ti kaj dodal?

L: V redu je, hvala.

M: Okej. No v bistvu si res dobro zastavila teren za naslednje vprašanje. Z L.m sva se na začetku začela samo družiti in skejtati. Ampak sčasoma sva ugotovila, da bi bilo dobro, no, tudi zaradi moje magistrske naloge bi bilo dobro, da speljeva še en konkreten projekt, da najino delo še moalo bolj usmeriva, konkretizirava in si zastaviva konkretne cilje. In to so bili te najini izleti med vikendi v katerih ste imeli šanso spoznavati lokalno D.I.Y. skate kulturo po Sloveniji. Želel sem vprašati, če si opazila kakšno razliko v najinem sodelovanju takrat, ko sva začela izvajati projekt in pa pred tem, ko sva se samo dobivala ob sredah?

S: Boš ti? Dej najprej ti odgovori.

L: Okej. Ja, pač...Meni je bilo debest, da smo lahko videli še malo več spotov in tega, ane. Ja, meni je bilo super, težko najdem še druge pridevnike.

S: Veš kaj se meni najbolj zdi, da ste si v tem času uspeli precej razširiti mrežo (I36-3). Prej si omenil to punco iz Litije. Zdi se mi, da vsakič, ko ste šli nekam, da si omenil, da ste še nekoga spoznali, ane? Saj ste še nek folk spoznavali, ane?

L: Ja dobro, ampak to punco smo spoznali tukaj, pod mostom. Od večine ljudi tudi nismo dobili številke, xy je pobrala številko od te punce iz Brazilije, ki smo jo spoznali v Kamniku. Ta punca iz Litije je tudi tabornica, pa še xy jo je prek tabornikov spoznal, zaradi Jambourija... Tudi ta xy, tudi njega sem zares spoznal tukaj...

M: To je res ja, ampak ste vseeno bili bolj v stiku z ljudmi na teh izletih se mi zdi. Zagotovo bolj kot tukaj pod mostom. Z xy ste na koncu v Kamniku sedeli in se pogovarjali in igrali igrice.

L: Haha, ja res, luka je tja prinesel cel set-up, monitor, PlayStation, tipkovnico, kontrolerje, volan... Vse.

M: En lokalce iz Kamnika, ki nam je odklenil skatepark.

S: V skatepark??

L: Ja no.

S: Kaaaaaj?! Hudo.

M: Tudi v Zgoši ste se družili z lokalci, pa tudi xy ste spoznali v Škofji Loki. No, razumljivo je, da vam štiridesetletni xy ni dal svoje cifre, ampak spoznali ste ga pa vseeno.

S: Pa sej se mi niti ne zdi, da se gre za to, da dobiš številko. Vedno si mi govoril o tem, da ste spoznavali ljudi, ampak da se niste dogovorili nič za naprej. A veš, meni se zdi, da je pomembno, da si se sploh lahko pogovarjal, da si v tistem trenutku imel dovolj samozavesti, da si govoril z ljudmi (I36-4). Ni nujno, da potem z njimi še ful...

L: No ja, ampak v Zgoši niti nismo spet tako veliko govorili z lokalci...

M: No no, to pa ne bo držalo. Ravno tam ste se pogovarjali z največ različnimi ljudmi. Mogoče prvič, ko smo bili ne toliko, ampak drugič, ko smo bili, pa zagotovo več.

L: V Zgoši? Mislim ja, dali smo lokalcem te prostovoljne prispevke, prav več pa tudi ne.

M: No, ampak sem in tja pa je zagotovo padla kakšna beseda. Mislim, da ste bili tam bolj v stiku z ljudmi kakor pa pod Fabianijevim mostom. No, vsaj xy je bil aktiven.

VSI: hahahah.

S: No ampak, zdi se mi, da ne smemo spustiti že teh minimalnih stvari L., ane? Se strinjaš? Kljub temu, da na koncu niste dobili nobene številke in se niste ne vem kako družili, ampak imaš pa še eno dobro izkušnjo več, da lahko naslednjič sam izpelješ to.

L: Ja, to je res ja (I36-5).

M: No, ste pa tudi spoznali ljudi a veš? Naslednjič, ko boste želeli voziti notranji skatepark v Škofji Loki, se vas bo xy spomnil, ker mu bo nekdo rekel, da pridejo isti mulci, kot so bili po zimi z Matevžem.

L: Ja ja to je res. Z xy sva kasneje tudi xy pokazala Voljo.

M: Hahah, ja mi je xy povedal, da ste se oglasili še en dan kasneje kot smo bili mi. Res super (I36-6).

L: Ja ja, pa pokazala sva mu tudi Cankarja in podhod in vse spote vmes, ki si nam jih pokazal. Pač res vse spote, tudi tiste, ki jih nismo skejtali, vse sva mu pokazala.

M: No super, torej ste tudi nekaj tega odnesli od najinega sodelovanja. Hudo, hudo. Torej a imaš občutek, da je bil marec, ko sva izvajala projekt bolj intenziven kar se tiče učenja skejtanja, kakor pa tisti trije meseci pred tem, ko sva se samo dobivala pod mostom ob sredah in skejtala?

L: Ja valda.

M: Aha aha. A pa si mogoče tudi ti dobila tak občutek? No, ne vem natančno koliko sta vidva sploh govorila o tem...

S: Ja ja, ko sva se dobila in se začela pogovarjati, je bila ena izmed prvih stvari, ki si mi jo omenil to, kaj ste počeli za vikend in kje ste bili. **Nisem vedela konkretno kaj se dogaja, ampak bilo pa je očitno, da ste v tem obdobju počeli veliko stvari (I36-7).** Ta tema je vsakič prišla zelo hitro in bilo je očitno, da se je v tem času dogajalo malo več kakor pa takrat, ko sta tukaj pod mostom samo malo skejtala. No, malo skejtala... najbrž je bilo še več elementov zraven...

M: Ja ja seveda, ampak zares je bilo na začetku samo to – samo skejtala sva.

S: Mhm mhm.

M: Okej, super. Okej, torej ena od naslednjih tem je bila, sicer nisem še prepričan a jo bom vključil zares, kako je bil L. vključen v proces najinega sodelovanja. No, želel sem pisati o tem kako ste bili vi aktivno vključeni v proces sodelovanja. In tukaj me je predvsem zanimalo kako si se ti počutil v smislu... a si se ti počutil kakor, da imaš neko besedo, si se počutil kakor, da tvoje mnenje nekaj šteje, si se počutil, da mi lahko poveš, če ti kaj na najinem delu ni všeč in da bi te poslušal...?

L: Ja, sej o tem smo se tudi že pogovarjali. Valda je bilo tako. No saj, če smo ugotovili, da je bilo nekje preveč ljudi...

M: No ja, na primer, to je bila ena od stvari.

L: Pa vsi plani za izlete in to...

M: No ja, kaj pa te izleti, oziroma projekt. Si se tam počutil, kakor da imate vi kot ekipa neko svobodo se pogovarjati o tem kam bi radi šli, kaj bi radi videli in da vas jaz vsaj do neke mere upoštevam.

L: Pač ja, itak. Mislim, sej točno tako je bilo. No, itak da si ti dal neke predloge in nam povedal kaj se spleča pogledati, ampak vedno smo se mi dogovorili kam bi radi šli in smo ti to povedali, a v Škofjo Loko, Kamnik,...

M: Zgoša, Postojna...

L: Ja ja to ja. No ja, mi smo se med seboj dogovorili kam želimo in jaz sem ti samo povedal naprej kaj smo se mi dogovorili. Ja, tko...

M: Maš mogoče še ti karkoli za dodati tukaj?

S: Ne, tukaj ne zares.

M: Mhm, okej. Veš kaj, zares sem razmišljal, da o vaši aktivni participaciji ne bi pisal, ker se mi zdi, da do zdaj ni prišla prav intenzivno do izraza. Ampak, veš kje pa bi prišla zelo do izraza? Na teh delavnicah, ki smo jih mislili spomladi speljati na POPtv-ju. Ne vem če veš, ampak L. in xy sta naredila že pred enim mesecem plakat za te delavnice in bila sta pripravljena prevzeti odgovornost tudi za objavljanje po socialnih medijih.

L: Ja, tko je ja.

M: In recimo v tem primeru pa se mi zdi, da sta vidva imela zelo konkretno nalogo, kar je pomenilo, da sta imela neko konkretno odgovornost in tudi konkretno bi lahko zasrala tudi druge, če jo ne bi izpolnila. A si mogoče takrat začutil neko večje navdušenje, ker smo vaju vključili na tak način? A ti je bilo hudo (*dobro*), da imaš neko nalogo? Kljub temu, da se to na koncu ni izpeljalo, vidva sta naredila svoj del, žal se ni izšlo...

L: Pač ja, meni je bilo zelo najs, da sva imela lahko to na čez. Jaz in xy sva samo čakala še na xy, da nama sporoči kdaj narediva to prvo objavo.

M: Mhm mhm, ampak zakaj pa ti je bilo to všeč in boljše?

L: Ja pač.. Mislim, ane... Pač... Dobro nama je bilo, da sva bila bolj vključena v to celo stvar.

M: Dobro vama je bilo, da sta lahko jača od ostalih haha?

L: Hahahah, ja, pač bolj bi bila del teh delavnic, bolj bi bila organizatorja kot pa samo udeleženca. Kot na primer xy a veš. V vsakem primeru bi bilo najs, tudi če bi bila samo udeleženca... (I36-8)

M: Ja ja, pač bila bi samo zraven.

L: Res je bilo najs, pač itak nisva imela nič za delati v tem obdobju in nama je bilo lepo, da sva lahko samo midva hengala skupaj.

M: Ful hudo. Torej vama je bilo dobro že samo zaradi tega, ker sta vidva lahko čilala skupaj in se videla zaradi tega projekta?

L: Ja ja, jaz sem šel do njega in njegov fotr nama je skuhal karbonaro in te stvari in čist je bilo dobr.

M: Hahah ja, to je bil gotovo res dober filing. No, ampak, hočeš reči, da si se počutil veliko bolj vključenega, veliko bolj del tega projekta, ker si imel to neko konkretno nalogo? Mislim, ljudje so bili odvisni od tebe.

L: Ja ja, valda.

M: In na koncu bi ti bilo boljše, ker bi vedel, da si jači od vseh ostali hahah.

L: Hahahaha direkt to ja.

M: Okej. No res mi je žal, da ni prišlo tako daleč, da bi se to dejansko zgodilo, ampak ja...

S: Meni je mogoče... Se mi zdi, da je bila ideja, da bi bila vključena na tak način prisotna že na teh zimskih delavnicah.

L: Mislim, sej takrat sva tudi midva objavljala, ampak nisva pa midva delala slik in to...

M: Aha, to govoriš za te decembrske delavnice?

L: Ja ja. Jaz sem tudi takrat naredil neke plakate in jih po šoli vtikal folku v omarice.

M: A res? Hahaha to si res delal, dej ne seri. Prav High School Musical scena (I36-9).

S: Hahahah, bolano. A veš, ampak zdi se mi, da takrat ste se še malo lovili, ti si si želel sodelovati, zelo samoiniciativno tudi, ampak do teh delavnic, ki ste jih načrtovali, se je vaša udeležba samo še stopnjevala. **Spomnim se, da si me za te delavnice na POPTV.ju tudi povabil:**

»dej, pridi na NAŠE delavnice. A veš? Mi bomo zdej organizirali to...« (I36-10)

M: AHA, no to ja! Hudo, lepo je slišati to. Torej to so bile tudi TVOJE delavnice!

S: »Sej boš pršla, ane? MI mi mi mi...« Prej ste se še malo tipali in lovili, in zdi se mi, da se je vaše sodelovanje še čez projekt, ki ste ga izvajali, samo stopnjevalo. Res se mi zdi, da se je zgodil tudi ta premik, a veš, da si res za svoje vzel te delavnice.

M: To je res hudo slišati. Saj tudi naša ideja je bila že decembra, da bi vsaj tebe bolj aktivno vključili, ampak ja, kot si že rekla, tudi mi smo se malo lovili in nismo vedeli na kakšen način točno to lahko izpeljemo... Kaj dati mulcem, kaj mi zrihtamo, malo je vse skupaj viselo v zraku. Ampak za naprej pa smo želeli to narediti bolj konkretno in vaju bolj obremeniti.

S: Ja ja, pač konkretne naloge ste jim dali. In naloge.

M: No hudo, bil je zgleda dober plan.

S: Ja ja, meni se je zdel plan vrhunski, tudi xy in xy sta rekla, da je treba to probati še enkrat, ampak trenutno pa ne vemo kdaj in na kakšen način in to.

L: Xy je rekla, da to šolsko leto ne?

M: Mislim, da ima xy ogromno drugega dela, tudi jaz.

L: Ja ja je rekla, da do konca poletja ne. Ampak bilo bi hudo septembra in oktobra?

M: Ja ja to bi pa šlo skozi. Tudi xy je rekel, da bi želel in tebe in Izaka še malo bolj uporabiti kadarkoli se te delavnice že zgodijo.

L: Sick.

M: Okej, zdaj smo že malo zašli. Toliko o tej aktivni participaciji. Smo poizkusili, upam pa, da se naslednjič spelje do konca. Re je dobro slišati, da vama je ta vključenost naredila neko razliko – da sta se bila pripravljena bolj angažirati in predvsem, da je vama to več pomenilo.

Okej, potem pa je zadnje vprašanje še... Okej, kako je na najino sodelovanje vplival najin osebni odnos? Zdi se mi, da nama je postalo na neki točki zelo udobno in da sva se lahko sprostila en pred drugim. Imela sva tudi zelo prijateljske pogovore. Zanima me, ali je bilo preveč osebo, morda premalo, a ti je to pri čemerkoli pomagalo, ali bi ti bilo bolje, da ne bi bilo tako...?

L: Meni se je zdelo vse najs. Jaz pač... Zame si pač prijatelj, prijateljem pač zaupam. S teboj sem se pogovarjal kot s prijateljem, kakor se pač z xy ali komerkoli drugim. Meni je bilo to okej, res je bilo super (I36-11).

M: Torej ti je sedlo, da sva imela bolj osebni odnos?

L: Ja ja.

M: Okej, kaj pa ti misliš o tem?

S: Hh, ne vem, glej mene bolj zanima, kako si ti, L., s tem. Jaz kot zunanji opazovalec... Zdi se mi, da je to en tak mal 'tricky' vidik tega sodelovanja. Vajino sodelovanje je bilo na začetku namenjeno tvoji magistrski nalogi in vajine vloge so bile zelo jasne. Zagotovo pa se potem tekom sodelovanja meje malo zameglijo, vedno se, ko imaš bolj osebni odnos. Na koncu to zagotovo prinese tudi najboljši rezultat. Mislim, odnose gradimo ljudje ane...

M: Aha, torej meniš, da ta osebna komponenta pozitivno doprinese k sodelovanju.

S: Ja seveda, ampak pomembno je, da na koncu, ko se ta odnos zaključi... Kako zdaj naprej? Ane, to je ta težek del tega bolj osebnega pristopa. Tam se lahko porušijo določena pričakovanja. Ampak zagotovo pa mislim, da je v tem osebnem pristopu več pozitivnega kakor pa negativnega (I36-12).

L: Tudi jaz se sprašujem, a pa je bilo to tebi okej?

M: Ja ja seveda, meni je bilo ljubše, da je bilo tako kot je bilo.

L: Potem je vse okej, če ti ne bi bilo pa bi mi moral povedati.

M: Seveda, ampak mene predvsem zanimajo specifične, pač zakaj ti je bilo nekaj bolje... Na kakšen način je bilo okej in tako dalje. Mislim, da je bilo obema zelo okej.

L: No ja, pač na začetku najinega druženja nisva bila pretirano osebna. Ko si me vprašal kako sem, sem odgovoril z 'okej' ali pa 'zmatran sem'. Zdaj ti dejansko povem kako sem in zakaj. Tako kot danes o tem izletu s šolo in to...

S: Zares je vse temeljilo na zaupanju, ane? Se mi zdi, da sta počasi začela in potem pridno nadgrajevala.

M: Okej. Hvala. A maš še karkoli za konec za povedati? Kaj si odnesel od tega sodelovanja?

S: Uuuu zaključna misel!

L: Haha saj to sem že povedal.

M: Hahah, dej prosim še enkrat. Vsakič poveš več.

L: Hahah okej. Kaj sem odnesel od tega? Spoznal sem več spotov, lažje mi je skejtati pred folkom, več sem skejtal nasploh, spoznal sem več ljudi... Bilo je najs.

M: Pa še ena najpomembnejša stvar – zdaj imaš svojo majhno ekipico. In to je najpomembnejše od vsega. Dokler ste v skupini boste napredovali in vztrajali, takoj, ko razpadete... Držite se skupaj. Nujno nadaljujte s sredami.

L: Ja ja sto posto. Če ne bomo imeli stvari čez vikend smo zmenjeni za izlete, drugače pa gremo gotovo vsaj enkrat na teden skejtati.

ODPRTO KODIRANJE – DNEVNIŠKI ZAPISI

TABELA 1: D1

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D1-1	Xy me je potegnila na stran in mi pojasnila, da se L. počuti zelo tesnobno in da bi bilo morda bolje, če bi se usedli nekje zunaj na samem (D1-1).	Počutje mladostnika - nelagodje zaradi prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Razvijanje osebnega odnosa
D1-2	Zagotovo pa sem opazil, da je postal tekom pogovora bolj zgovoren in da je imel na obrazu rahel nasmešek, ki mi je namigoval na to, da je zainteresiran, da se veseli in da je navdušen, da so se stvari poklopile tako kot so se (mislim, da mu je bilo všeč, ko je dojel, da je tudi meni v interesu, da pomagam speljati njegovo delavnico) (D1-2).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – prvi znak motivacije	Motivacija mladostnika	Razvijanje osebnega odnosa

TABELA D2

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D2-1	Glede na to, da sem dobil občutek, da je L. precej sramežljiv in nesamozavesten fant, sem bil presenečen, da se je tako hitro sprostil pred mano in začel skejtati (D2-1).	Sproščenost mladostnika - pred prostovoljcem	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
D2-2	Zdi se mi, da ga nisem rabil niti vzpodbujati, svetoval sem mu le kje naj začne in katere ovire so najmanj zahtevne za začetek (D2-2).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje - samoiniciativa	Motivacija mladostnika	Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika.
D2-3	Skozi celotno srečanje sem skušal z njim ohranяти komunikacijo tako, da sem ga skušal kaj naučiti, mu svetovati, ali pa se samo zafrkavati (D2-3).	Spremljanje mladostnika – ohranjanje stika skozi srečanje	Ravnanje prostovoljca	razvijanje osebnega odnosa
D2-4	Moj cilj je bil, da mu predstavim kako potekajo druženja med mano in mojimi vrstniki, ko gremo skejtat (D2-4).	Zgled	Ravnanje prostovoljca	krepitev moči mladostnika
D2-5	Ko sva se dobila je bil nekoliko zadržan in nesiguren, tekom najinega druženja pa je postajal vse bolj sproščen in rahlo se je smejal, tudi bolj komunikativen je postal (D2-5).	Sproščenost mladostnika – postopoma	Mladostnik – notranje doživljanje	Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika.
D2-6	Bil je zagnan in ves čas je skejtal sam od sebe (D2-6).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje - samoiniciativa	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D2-7	Bil sem olajšan, ko sem videl, da ga sploh ne rabim vzpodbujati (D2-7).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje - samoiniciativa	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D2-8	Na koncu srečanja sem ga vprašal kako se mu je zdelo in navdušeno mi je odgovoril, da mu je bilo super (D2-8).	Počutje mladostnika – zadovoljen s srečanjem	Mladostnik – notranje doživljanje	Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika.

TABELA D3

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D3-1	Danes nisem mogel s seboj prinesiti skejta, ker sem se prehladil, zato sem samo spremljal L., ga usmerjal, takrat, ko je potreboval pomoč in z njim klepetal takrat, ko ni skejtal (D3-1).	Spremljanje mladostnika – splošno	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D3-2	L. sem xy na hitro predstavil, zdelo se mi je pomembno, da ve kdo je (D3-2).	Širjenje socialne mreže – seznanitev s pomembnimi akterji na sceni	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
D3-3	Večino časa, ki sva ga preživela pod mostom je L. sam skejtal. Izgledalo je kakor, da se počuti malo bolj samozavestno, saj je zdaj že malo bolje poznal ta prostor (D3-3).	Sproščenost mladostnika – seznanjenost z okoljem	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
D3-4	Danes sem L. omenil, da bi želel z njim sodelovati. To sem prihranil za konec najinega srečanja (D3-4).	Dogovor o sodelovanju – predlog	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D3-5	Mislim, da je bilo dobro, da sem mu dal malo prostora. Konec koncev je do mene pristopil sam, ker je vedel, da sem tam zaradi njega in da sem mu na voljo (D3-5).	Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D3-6	Bil sem navdušen, ko sem videl, da je L. zainteresiran za bolj tesno sodelovanje z mano (D3-6).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – interes za daljše sodelovanje (začetek)	Motivacija mladostnika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D3-7	Kljub temu, da mi je večkrat potrdil, da želi sodelovati, sem vztrajal pri tem, da še enkrat dobro razmisli (D3-7).	Vztrajanje prostovoljca, da se mladostnik aktivno vključi – povabilo k sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija mladostnika)

TABELA D4

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D4-1	Zdelo se mi je, da je bolje, da mu ne posvetim preveč pozornosti, ker itak ne želi govoriti. L. je zelo bister fant in mislim, da bi hitro zaznal, če bi se ga trudil na silo spraviti v boljšo voljo (D4-1).	Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance	Ravnanje prostovoljca	Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D4-2	Na žalost sem zelo nezadovoljen s svojim odzivom. L. sem skušal predstaviti situacijo z vidika njegovih staršev in hkrati sem mu dal ogromno nasvetov. Zdaj, ko razmišljam za nazaj menim, da bi bilo mnogo bolje, da bi ga samo poslušal in ga spraševal o njegovih občutkih (D4-2).	Želje za lastno delo – deljenje nasvetov, slabo poslušanje	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D4-3	Želim si, da bi bil naslednjič sposoben bolj poslušati in se ne takoj zatekati k dajanju nasvetov (D4-3).	Želje za lastno delo – deljenje nasvetov, slabo poslušanje	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D5

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D5-1	Skušal sem se držati enakega pristopa kot na prejšnjih srečanjih – skozi celotno srečanje sem skušal ohranjati stik z njim, hkrati pa sem skušal ohranjati nekakšno razdaljo, ki bi mu omogočala prostor v katerem bi se počutil udobno (D5-1).	Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance	Ravnanje prostovoljca	Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D5-2	Danes sem zares lahko občutil, da se L. ni počutil varnega v skejtparku (D5-2).	Počutje mladostnika – nelagodje zaradi okolja	Mladostnik – notranje doživljanje	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D5-3	Danes sem ugotovil, da moram biti zelo pazljiv, da ustvarjam in predvsem, da ohranim medsebojni prostor v katerem se L. počuti varnega in v katerem ve, da ima vso mojo pozornost. To predvsem pomeni, da mu moram dati občutek, da je on moja prioriteta in da sem na srečanju zaradi njega in ne zaradi tega da skejtam zase (D5-3).	Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance	Ravnanje prostovoljca	Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D5-4	Hkrati moram nujno poskrbeti, da L. ne preživi nič časa sam, ker čutim (in vem tudi iz najinega prvega srečanja), da se ne počuti prijetno v družbi ljudi, ki so mu nepoznani (D5-4).	Želje za lastno delo – vzdrževanje bližine	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D5-5	Mislím, da bi na najinem naslednjem srečanju želel čim več pozornosti usmeriti neposredno v njega in biti v bolj intenzivnem stiku z njim. Zdi se mi, da mu ni neprijetno, ko mu posvetim vso svojo pozornost – le ne pokaže, da mu je prijetno (D5-5).	Želje za lastno delo – vzdrževanje bližine	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D6

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D6-1	Želel sem zvedeti kaj več o njegovem počutju, zato sem se malo pošalil na njegov račun in ga vprašal, kaj točno ta njegov »pa v redu« pomeni. Nasmehnil se je in še enkrat potrdil, da je danes dobro. Nasmeh me je prepričal (D6-1).	Prostovoljec izkaže zanimanje za mladostnika - vztrajanje	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa
D6-2	Opazil sem, da mu določeni manevri grejo bolje kot zadnjič. To sem mu povedal in ga pohvalil – povedal mi je, da je danes že skeptal pred Fakulteto za računalništvo in informatiko (D6-2).	Napredek - rolkanje	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
D6-3	Večino časa pa sva se pogovarjala o kitarah in glasbi. L. mi je pokazal pesem The Philosopher od benda Death; povedal mi je, da se jo skuša naučiti. Pesem ima nekaj precej tehničnih delov in po navadi bi pričakoval od starejših in bolj izkušenih poslušalcev, da jih zanima ta specifičen bend (D6-3).	Odkrivanje skupnih tem – igranje kitare, glasba	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika
D6-4	Ugotovil sem, da mu glasba in pa igranje pomenita veliko in dobil sem občutek, da je igranje kitare njegova močna točka (D6-4).	Odkrivanje močnih točk mladostnika – igranje kitare, glasba	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika
D6-5	Prav tako sem mu omenil, da bi bil zelo vesel, če bi lahko skupaj zasnovala cilje, za najino sodelovanje. Zgolj namignil sem mu. Rekel je, da sicer ne ve kaj naj bi bili najini cilji ampak, da mi bo pri tem skušal pomagati kolikor bo v njegovi moči (D6-5).	Usmerjanje mladostnika k delovnemu odnosu – predlog (cilji)	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D6-6	Bili so približno toliko stari kot on, morda malo starejši. Prešinilo me je, da se morda počuti neprijetno v njihovi bližini – sklepal sem po sebi; prepričan sem, da bi mene takšna situacija vznemirila, ko sem bil mlajši. Bili so precej izkušeni, poleg tega pa so kadili čike (D6-6).	Sklepanje po sebi - strahovi		Krepitev moči mladostnika
D6-7	Zadnjih dvajset minut najinega srečanja sva porabila za skejtanje. Skejtal je brez zadržkov in popolnoma sproščeno – vsaj tako se je meni zdelo (D6-7).	Motivacija mladostnika za rolkanje – splošno	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D6-8	Predvsem je bilo današnje srečanje lahkotno in živahno. Imel sem občutek, da se je L. želel pogovarjati z menoj in da se je počutil sproščeno in udobno. Isto je bilo z	Motiviranost mladostnika za	Motivacija mladostnika	Razvijanje osebnega odnosa med

	menoj – navdušen sem nad pogovorom, ki se je razvil med skejtanjem (D6-8).	sodelovanje - obojestransko		prostovoljcem in mladostnikom
--	--	-----------------------------	--	-------------------------------

TABELA D7

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D7-1	Zdelo se mi je, da je bil L. dobre volje – njegova drža je bila pokončna, že na začetku pogovora me je gledal v oči poleg tega pa je bil zgovoren (tudi z ostalimi prisotnimi si je izmenjal nekaj besed) (D7-1).	Počutje mladostnika – dobro počutje	Mladostnik – notranje doživljanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Krepitev moči mladostnika
D7-2	Prav tako se mi je zdelo, da si je zelo želel skejtati; najin uvodni pogovor je bil kratek, L. se je takoj po koncu lotil skejtanja (D7-2).	Mladostnikova motivacija za rolanje – splošno	Motivacija mladostnika	Aktivna participacija mladostnika: Krepitev moči
D7-3	Kmalu za nama je v skejtpark prispel mlajši fant, ki ga je L. poznal (D7-3).	Širjenje socialne mreže – pridruži se nama L. prijatelj	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
D7-4	L. napredek v skejtanju in uporabi objektov je vsekakor viden. Infrastrukturo za skejtanje uporablja veliko bolj suvereno kot na začetku najinih srečanj, viden je napredek tudi v motoriki in splošnem občutku za skejt (D7-4).	Napredek - rolanje	Napredek v rolanju	Krepitev moči mladostnika
D7-5	Zdi se mi, da je bila moja vloga na današnjem srečanju zaradi prisotnosti mlajšega fanta nekoliko bolj pristranska kot po navadi (D7-5).	Medvrstniško sodelovanje – spremenjena vloga prostovoljca	<u>Medvrstniško sodelovanje</u>	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D7-6	Med sabo sta si lahko delila nasvete, predvsem pa je vedno bolj zabavno in izpolnjujoče skejtati, ko imaš družbo vrstnikov (D7-6).	Medvrstniško sodelovanje – način sodelovanja z vrstnikom	<u>Medvrstniško sodelovanje</u>	Krepitev moči mladostnika
D7-7	Skušal sem jima biti ves čas dostopen, kljub temu, da mojega spremstva zares nista potrebovala. Vseeno smo ostali v stalnem kontaktu – preko nasvetov, vprašanja, ali pa samo navdušenih vzklikov: »o fak, asi vidu to?« (D7-7)	Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance – z mladostnikoma	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D7-8	Morda bi mi bilo ljubše, če bi to vedel vnaprej (D7-8).	Želja po organizaciji, strukturi – prostovoljec	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika

D7-9	Vsekakor pa si nisem predolgo razbijal glave – L. je bil vidno zadovoljen z družbo in njegovo dobro počutje skozi katerega krepí samozavest je konec koncev cilj najinih srečanj (D7-9).	Širitev socialne mreže – zadovoljstvo z družbo	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
D7-10	Ob koncu sem L. povedal, da mi je pomembno, da je v ustvarjanje mojih dnevniških zapisov (ki bodo služili kot empirični material moje magistrske naloge) aktivno vključen. Do zdaj tega nisva prakticirala (D7-10).	Vztrajanje prostovoljca, da se mladostnik aktivno vključi – dnevniški zapisi	Vzpostavitev delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija mladostnika
D7-11	Povedal mi je, da mu je bilo všeč, da se nama je lahko danes pridružil njegov prijatelj. Prav tako je izpostavil trenutek, ko sta z njim skejtala novo linijo (na vrhu quarter pipe-a) (D7-11).	Širjenje socialne mreže – Pridruži se nama L. prijatelj	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika
D7-12	Ko je L. skejtala novo linijo sem mu pojasnil, da se mi zdi super, da sta se spravila skejtati prav to – uporaba te linije ni zares zahtevna, vseeno pa krepí njuno razumevanje različnih objektov in kako se jih vključuje v vožnjo skejta (D7-12).	Napredek – roljanje	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika
D7-13	Današnje srečanje me je naučilo, da bi morda bilo dobro, da sem bolj vztrajen pri pogovoru z L. in pri konkretiziranju njegovega doživljanja najinih srečanj (D7-13).	Želje za lastno delo – vztrajanje pri aktivni participaciji mladostnika	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika

TABELA D8

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D8-1	L. je bil danes izjemno dobre volje. Ko sem prispel pod most sem ga vprašal kako je in z nasmeškom je odgovoril da super. Test iz biologije mu je šel zelo dobro predvsem pa se veseli jutrišnjih delavnic skejtanja, ki jih pripravljamo z Mladimi Zmaji (D8-1).	Počutje mladostnika – napredek v šoli, delavnice	Mladostnik – notranje doživljanje	Razvijanje osebnega odnosa
D8-2	Prosil sem ga, če lahko prve pol ure najinega srečanja porabiva za pogovor o ciljih najinega dela. To sem mu omenil že na prejšnjem srečanju, poleg trga pa sem mu danes poslal še SMS sporočilo v katerem sem ga opomnil. Imel sem občutek (upravičen), da mu ni najbolj mar za postavitev ciljev, bolj kot to želi skejtati, zato sem ga želel »razočarati že vnaprej« (D8-2).	Priprave na delo – obveščanje mladostnika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-3	Najprej sem pri njem preveril kaj meni o najinem prejšnjem srečanju (D8-3).	Refleksija prejšnjega srečanja - splošno	Ravnanje prostovoljca	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-4	Sam je izpostavil, da si bo zapomnil to, da sta bila na srečanju skupaj z njegovim prijateljem in da sta skupaj skejtala novo linijo na vrhu betonskega bowl-a (D8-4).	Refleksija prejšnjega srečanja – mladostnik in vrstniki	Ravnanje prostovoljca	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-5	Povedal je, da mojega dnevniskega zapisa ni prebral in da ne želi nič dodajati k prejšnjemu dnevniskemu zapisu (D8-5).	Refleksija prejšnjega srečanja - nezainteresiranost	Ravnanje prostovoljca	Aktivna participacija mladostnika
D8-6	Predvsem sem L. skušal vzpodbuditi k temu, da razmišlja o ciljih, ki bi bili zanimivi in smiselni zanj – naučiti se nek skate trik, obiskati čim več skate spotov v Ljubljani, spoznati nove vrstnike s katerimi bo lahko skejtal (D8-6)...	Vzpostavitev ciljev – vzpodbujanje k uporabnim ciljem	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija mladostnika
D8-7	Med pogovorom o ciljih sem začutil, da je L. postal nezainteresiran, zato sem mu rekel, da je morda bolje, da cilje oblikujeva v naslednjih parih srečanjih, vsakič po malo (D8-7).	Vzpostavitev ciljev – nezainteresiranost, postopno zastavljanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-8	Vmes sem mu skušal pokazati kako se jih pravilno namesti in večino dela je opravil	Učenje uporabnih spretnosti –	Ravnanje prostovoljca	Krepitev moči mladostnika; Vloga

	sam. Nova oprema mu je bila zelo všeč in njegov skejt je deloval mnogo bolje (D8-8).	sestavljanje rolke		prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D8-9	Bolj ko sem se trudil, da mu obrazložim na kakšne cilje ciljaj, bolj sem dobival občutek, da mu posredno in nehote vsiljujem na kakšen način naj razmišlja (D8-9).	Vzpostavitev ciljev – vsiljevanje mišljenja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-10	Imel sem občutek, da ga oblikovanje ciljev in pogovarjanje ne zanima in da se počuti kot da nima nič od tega zares – to mi je povedal tudi sam (D8-10).	Vzpostavitev ciljev – nebitveno za mladostnika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-11	Želel sem dobiti nekakšen odgovor, nisem pa želel, da bi ta pomemben korak na hitro odključala samo za to, da bi ga imela izpolnjenega. Zdelo se mi je bolje, da se ustavim in ga pustim skejtati – konec koncev mu to prinaša veselje in izpolnitev in ne pogovor o tem kakšne cilje naj si zastaviva za mojo magistrsko nalogo (D8-11).	Vzpostavitev ciljev – prostovoljec odneha	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D8-12	Bil je navdušen, zdelo se mi je, da je tudi skejtal z veliko večjo odločnostjo in samozavestjo (D8-12).	Počutje mladostnika – Navdušen nad novo opremo	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
D8-13	Nekaj časa nisem bil povsem prepričan ali se mu sploh da porabiti eno uro in pol samo za skejtanje, ampak vedno bolj ugotavljam, da se resno zanima (D8-13).	Mladostnikova motivacija za rolkanje – splošno	Motivacija mladostnika	Aktivna participacija mladostnika
D8-14	Hkrati se mi vedno bolj dozdeva, da mu tudi moje spremljanje in vodstvo pri učenju ustreza (D8-14).	Spremljanje mladostnika – ustreza mu učenje	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D8-15	Mislim, da mu je všeč, če sem čimbolj vključen v dogajanje in da mu odgovarja, ko stvari delava skupaj (D8-15).	Spremljanje mladostnika – tesno spremljanje je zaželeno	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D8-16	Predvsem je izpostavil to, da je izjemno navdušen nad novo opremo na njegovem skejtu. Zdaj se počuti veliko bolj samozavestnega in to se jasno vidi na njegovem načinu skejtanja (D8-16).	Mladostnikovo počutje – Navdušen nad novo opremo		Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika

TABELA DD9

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DD9-1	Ko sem prispel pod most me je L. že čakal. Zdel se mi je nekoliko vzhičen in v pričakovanju delavnic (DD9-1).	Počutje mladostnika – v pričakovanju delavnic	Mladostnik – notranje doživljanje	Aktivna participacija mladostnika
DD9-2	Zdi se mi, da sva bila oba z L. na začetku, ko sva se dobila nekoliko živčna (morda jaz vseeno bolj kot on). On je sicer pričakoval največ pet ljudi, zato mislim, da na koncu ni bil razočaran (DD9-2).	Počutje mladostnika – v pričakovanju delavnic	Mladostnik – notranje doživljanje	Aktivna participacija mladostnika
DD9-3	Deloval mi je sproščen in navdušen, da lahko skejta in se družijo z ljudmi, ki so mu že tako ali tako blizu (DD9-3).	Počutje mladostnika – dobro počutje	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DD9-4	Skupaj sva skejtala Launch-Ramp objekt, kjer se je v enem dnevu naučil kar dva nova trika. Bil sem navdušen nad napredkom v njegovem skejtanju (DD9-4).	Napredek – rolanje	Napredek v rolanju	Krepitev moči mladostnika
DD9-5	Dobil sem vtis, da se je L. počutil samozavestno in udobno med udeleženci in tekom celotnih delavnic (DD9-5).	Počutje mladostnika – lagodno z drugimi vrstniki	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DD9-6	Mislim pa, da obstaja še veliko načinov na katere bi se lahko L. še dodatno vključil v organizacijo in izvajanje delavnic – dobro je, da o tem govoriva pred naslednjim četrtkom (DD9-6).	Vključevanje mladostnika v organizacijo delavnic – načrtovanje	Aktivna participacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika

TABELA D10

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D10-1	Z mano je podelil zanimivo situacijo v kateri se je znašel, ki vključuje njegove prijatelje. Pogovor je bil lahкотen zanimiv (D10-1).	Pogovor o osebnih temah – pogovor o prijateljih	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa
D10-2	Nasploh lahko vidim, da je napredoval odkar sva začela z najinimi srečanji, vendar mislim, da v vožnji po krivinah še toliko bolj kot v skejtanju »street« objektov (D10-2).	Napredek – rolkanje	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
D10-3	Z L. sva naredila tudi kratko refleksijo delavnic, ki smo jih pripravili prejšnji teden. Edina stvar, ki mu je šla res na živce je bila, da so morali vsi udeleženi nositi čelado. L. je rekel, da bi bilo morda vseeno dobro, da skušamo skejtati malo bolj skoncentrirano – morda, da se skušamo osredotočiti na isto oviro hkrati, da probamo isti trik in vidimo kdo ga izvede na kakšen način... Naše druženje bo na ta način še toliko bolj produktivno, morda se nam na ta način uspe še nekoliko bolj povezati (D10-3).	Refleksija prejšnjega srečanja – delavnice; aktivno sodelovanje mladostnika	Ravnanje prostovoljca	Aktivna participacija mladostnika
D10-4	Med srečanjem sem se počutil udobno. Bil sem vesel, da se je L. počutil dovolj udobno, da je z menoj podelil situacijo s prijatelji (D10-4).	Počutje prostovoljca – povezanost z mladostnikom	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Razvijanje osebnega odnosa
D10-5	Prav tako so mi zelo prav prišle njegove povratne informacije glede skejt delavnic. Tudi sam sem bil med delavnicami v dvomih ali je potrebno, da se bolj vključim, ali je morda pametno, da pustim udeleženiim nekoliko več svobode (D10-5).	Refleksija prejšnjega srečanja – delavnice; uporabna za prostovoljca	Ravnanje prostovoljca	Aktivna participacija mladostnika
D10-6	L. mi je danes tudi nekoliko bolj objasn timer neprijetne občutke, ki jih doživlja med tujimi ljudmi – zdaj ga lahko bolje razumem (D10-6).	Pogovor o osebnih temah – nelagodje pred nepoznanimi ljudmi	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa

TABELA DD11

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DD11-1	Pred začetkom delavnic sva se pogovarjala o tem kako bi jih lahko izboljšali in nadgradili. Na prejšnjem srečanju sva razpravljala, da bi morda pomagalo, če bi se skušali skupaj osredotočiti na posamezne objekte (da jih vozimo istočasno in si pri tem pomagamo z nasveti, se skupaj vzpodbujamo...) (DD11-1).	Vključevanje mladostnika v organizacijo delavnic – o njegovih nasvetih	Aktivna participacija mladostnika	Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika
DD11-2	Na eni točki sem ugotovil, da je na enem delu skejtparka postavljen precej zanimiv objekt, ki je primeren za začetnike. Poklical sem L. in nekaj ostalih ter jim pokazal objekt ter obrazložil načine kako se ga lahko uporabi. Fantje so ga sprobali in ga nekaj časa skupno uporabljali (D11-2).	Vključevanje mladostnika v organizacijo delavnic – Upoštevanje mnenja mladostnika	Aktivna participacija mladostnika	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DD11-3	V enem trenutku sem opazil, da L., svojemu kolegu razlaga nekaj o vožnji na rampi; kasneje sem ga pohvalil in mu povedal, da je medsebojna pomoč zelo zaželjena (DD11-3).	Prevzemanje mentorske vloge – mladostnik	Aktivna participacija mladostnika	Aktivna participacija mladostnika

TABELA D12

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D12-1	Ko sem prispel pod most je bil L. že tam in je skejtal. Opažam, da je izjemno motiviran in navdušen nad skejtanjem (D12-1).	Motivacija mladostnika za rolanje – samostojno, brez moje prisotnosti	Motivacija mladostnika	Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika
D12-2	Srečanje, ki sva ga imela danes je bilo povsem običajno. Večino časa sva skejtala, na koncu sva se tudi malo usedla in se pogovarjala (D12-2).	Sodelovanje z mladostnikom – Ustaljenost v odnosu	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa
D12-3	Zdi se mi, da mu je uspelo dobiti ogromno občutka za skejt in za vožnjo po krivinah zaradi tega nizkega objekta. Posledično sem opazil, da je neverjetno napredoval v vožnji na mini-rampi (D12-3).	Napredek – rolanje	Napredek v rolanju	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika

TABELA DD13

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
/	/	/	/	/

*V dnevniku DD13 ni bilo relevantnih izjav.

TABELA D14

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D14-1	Nasploh mi je L. že večkrat v zadnjem času omenil, da so se (predvsem v času počitnic) z xy in xy dobili sami in skejtali pod mostom (D14-1).	Širitev socialne mreže – samostojno skejtanje z vrstniki	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
D14-2	Poleg tega sem se vprašal, ali to L. sploh paše. Vmes med delavnicami mi je dal vtis, kakor, da ni on povabil vseh teh otrok na delavnice (D14-2).	Počutje prostovoljca – razmišljanje o počutju mladostnika	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D14-3	V zameno nisem mogel toliko časa posvetiti L. Imam občutek, da so mu trenutki, ko sva lahko sama in se pogovarjava, zelo dragoceni (D14-3).	Želje za lastno delo – nestrinjanje prostovoljca z nepričakovano situacijo	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D14-4	Ob koncu srečanja sem ga vprašal, kako se mu zdi, da je prisotnih nekoliko več otrok in rekel je, da mu je načeloma okej. Kakorkoli, na koncu srečanja sem mu povedal, da je v redu če prihaja več otrok na najina srečanja, pomembno je samo, da se o tem prej pogovorimo z mojimi mentoricami na Mladih Zmajih (D14-4).	Vztrajanje na dogovorjenih pravilih sodelovanja – vrstniki	Ravnanje prostovoljca	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Krepitev moči mladostnika

TABELA DD15

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DD15-1	L., xy in xy so prispeli že ob štirih, kasneje pa so mi povedali, da so bili v skejtparku nekaj ur že včeraj (DD15-1).	Širitev socialne mreže – Rolkanje pred delavnicami	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
DD15-2	Xy in xy sta veliko časa preživeli skupaj, ker sta na enakem nivoju in ker se ena z drugo počutita varno; L. je skušal pomagati xy; xy se je aktivno vključevala v učenje (DD15-2).	Prevzemanje mentorske vloge – pomoč drugim udeležnim	Aktivna participacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika
DD15-3	Po koncu delavnic me je L. vprašal ali se bo najino druženje od tu naprej nadaljevalo. Vprašanje je izpadlo kakor, da želi, da z najinim sodelovanjem nadaljujeva. Potrdil sem mu in strinjala sva se na tem, da se skejt delavnice počasi končujejo ampak, da se najina srečanja zagotovo nadaljujejo (DD15-3).	Želja po nadaljevanju odnosa	Motivacija mladostnika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
DD15-4	Zdi se mi, da je L. veliko bolj užival v družbi ostalih otrok s katerimi se je lahko udeleževal v nekem skupnem hobiju, kakor pa samo z mano (DD15-4).	Širitev socialne mreže – potreba po rolkarski skupini (ugibanje prostovoljca)	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DD16

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DD16-1	Ko sem prispel pod most je bil L. že tam in skejtal, kljub temu da je bilo zelo temno (DD16-1).	Motivacija mladostnika za rokanje – kljub slabim pogojem	Motivacija mladostnika	Krepitev moči; Aktivna participacija mladostnika

TABELA D17

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D17-1	Pogovarjali smo se o povsem vsakdanjih stvareh in imel sem občutek, da smo v pogovoru vsi uživali. Zdi se mi, da v zadnjih nekaj srečanjih nisem zares imel časa, da bi se z L. pogovarjal, zato sem bil te priložnosti iskreno vesel (D17-1).	Sodelovanje z mladostnikom – pogovor – površinski, lahkoten	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa
D17-2	L. je malo okleval, nato pa je pripomnil, da so mu bile delavnice sicer super ampak, da bi se počutil še bolj udobno, le bi jih lahko speljali v manjši zasedbi, z manj udeleženiimi (D17-2).	Refleksija prejšnjega srečanja – delavnice kot izhodišče za IDPP	Ravnanje prostovoljca	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
D17-3	L. izhodišče se mi je zdelo izjemno pomembno. Dobil sem občutek, da mi svojih konkretnih želja ne ubesedi zlahka in res nisem želel, da bi njegove ideje ne bi resno naslovil (D17-3).	Podpora mladostniku pri ubesedenju lastnega mnenja	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Aktivna participacija mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D17-4	Po krajšem premisleku sva se z L. strinjala, da v kolikor bi želela speljati nekakšna druženja ali delavnice v manjši zasedbi, da bi to moralo potekati izven okvirjev Flow Ramps (D17-4).	Sodelovanje z mladostnikom razmišljanje, »brainstorming«	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
D17-5	V pogovoru, ki smo ga imeli do te točke, sta oba začela omenjati skejparke izven Ljubljane. Vprašal sem ju ali bi bila zainteresirana, če bi skušali speljati manjše izlete med vikendi kjer bi se lahko v manjši zasedbi odpravili izven Ljubljane. Oba sta bila navdušena. L. še posebej (D17-5).	Osnova za IDPP - spontano	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D17-6	Jasno in z navdušenjem je pritrdil, da se mu ta ideja zdi super in da bi z veseljem pomagal pri organizaciji takšnih izletov (D17-6).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – želja po izpeljavi IDPP	Motivacija mladostnika	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
D17-7	Dogovorili smo se, da se bom v naslednjih dneh pozanimal pri mentoricih na praksi, ali je izvedba takšnega projekta oz. načina druženja v okviru Mladih Zmajev sploh mogoča (D17-7).	Osnova za IDPP - dogovorjene naloge	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D17-8	Zelo sem bil vesel, da sem dobil povratno informacijo o delavnicah, ki smo jih izpeljali, še bolj navdušen pa sem bil, da	Vzpostavitev ciljev – IDPP; spontano, v	Vzpostavljanje delovnega	IDPP;

	smo skupaj prišli do ideje, ki je bila L. očitno zanimiva in všeč. Mislim, da bi imel tukaj več svobode in lastnega interesa, da skupaj organizirava nekaj, kar potrebuje (D17-8).	ospredju so potrebe in želje izvedencev	odnosa in osebne stika	Aktivna participacija mladostnika
D17-9	Zelo sem bil zadovoljen, ko sem ugotovil, da smo začeli nepričakovano delati načrte za prihodnost brez, da bi se v to silili. Vse skupaj je nastopilo zelo spontano (D17-9).	Počutje prostovoljca – premik naprej, motivacija za nadaljevanje	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	IDPP;

TABELA D18

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D18-1	Danes z L. sploh nisva skejtala. Pod most je prišel že okoli enih (D18-1).	Motivacija mladostnika za roljanje – roljanje pred srečanjem	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D18-2	V glavnem, bil je precej utrujen od mraza in skejtanja, tudi mene so noge bolele od prejšnjega dne in obema je pasalo, da sva se lahko usedla in lahkotno klepetala (D18-2).	Prilagodljivost vsebin sodelovanja – utrujenost od roljanja	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D18-3	L. me je spraševal o tem ali sem se uspel kaj dogovoriti pri Zmajih, ali se bo načrt dalo izpeljati in kako... Dobil sem vtis kot da je zares zagnan in da se želi angažirati (D18-3).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – povpraševanje o projektu	Motivacija mladostnika	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
D18-4	Predlagal sem mu, da nehava skejtati in se sprehodiva do stare tovarne Rog. Tako se lahko v miru pogovarjava, L. ne bo izpostavljen preveliki množici, pa še pokažem mu lahko kje je bil skejtpark (D18-4).	Prilagodljivost vsebin sodelovanja – nove aktivnosti	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D18-5	Morda ni najbolje, da to zapišem, ampak bil sem vesel, da je bil danes tudi L. tako utrujen, da se nama ni bilo treba mučiti s skejtanjem. To je bil lep način, da je bilo najino srečanje bolj sproščeno in nekoliko drugačno (D18-5).	Prilagodljivost vsebin sodelovanja – grajenje na osebni odnosu	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore ; Razvijanje osebnega odnosa
D18-6	Nekoliko mi je odleglo, ko me je začel spraševati o projektu, ki sva ga zastavila. Zdi se mi, da sva imela že kar nekaj različnih zamisli, kaj bi lahko delala, ampak ni za nobeno pokazal toliko iskrenega interesa kot za to (D18-6).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – iskren interes za IDPP	Motivacija mladostnika	IDPP; Aktivna participacija mladostnika

TABELA D19

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D19-1	Pogosto je zahajal pod Fabijanijev most, zadnje čase pa, glede na to, da je bilo vreme veliko lepše, so se nekajkrat odpravili tudi do skejtparka v Tivoliju (D19-1).	Motivacija mladostnika za rolkanje – samostojno rolkanje z vrstniki	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
D19-2	Med skejtanjem mi je L. povedal, da grejo on, xy in xy (povabili so tudi xy, ampak še ni prepričan) v sredo v Koper (D19-2).	Motivacija mladostnika za rolkanje – rolkarski izlet z vrstniki	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; IDPP
D19-3	Mislim, da je sprememba lokacije mladostnikom prišla prav. Celo zimo smo bili zaprti pod mostom in sam sem se počutil malo osveženo, oni pa so tudi izgledali tako (D19-3).	Prilagajanje vsebin sodelovanja – sprememba lokacije	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D20

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D20-1	Z L. in xy smo ugotovili, da je morda bolje, da se naslednjič dobimo eno uro prej – v tem obdobju je dovolj naravne svetlobe za skejtanje skoraj do šestih zvečer. ...tudi dozdeva se mi, da jima postaja skejtpark pod mostom malce dolgočasen in, da bi se malo »zbudila«, če bi zamenjala teren (D20-1).	Prilagodljivost sodelovanja – sprememba terminov odpre nov teren in možnosti napredka	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D20-2	Nazadnje smo bili v Tivolskem skejtparku in zdi se mi, da so nekoliko prestopili svoje meje udobja na skejtu. Danes sem pri L. opazil, kako spretno in s kakšno hitrostjo se vozi po ovirah (D20-2).	Prilagodljivost sodelovanja - napredek, povezan z uporabo novega terena	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Krepitev moči mladostnika
D20-3	Danes sem L. napisal SMS, da sem dobil povratne informacije glede naših izletov v marcu in bil je vidno vžhičen – ko sem prispel pod most, sem jima rekel, da je morda dobro, da naslednjo uro izkoristimo za skejtanje (dokler nam svetloba to še omogoča) (D20-3).	Načrtovanje IDPP – mladostnik v pričakovanju načrtovanja IDPP	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D20-4	Poudaril sem, da moramo začeti z načrtovanjem naslednji teden, hkrati pa, da bo za vsak izlet potrebno narediti načrt in v načrtovanje vložiti nekaj časa (D20-4).	Načrtovanje IDPP – pogovor o odgovornosti in vključevanju	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
D20-5	Dobil sem vtis, da se je L. predvsem obremenjeval s tem koga naj vzame s seboj. Mislim, da je to za L. izjemno ključen aspekt teh izletov – zdi se mi, da družba v kateri je precej vpliva na njegovo počutje in lahko razumem, da mu je pomembno s kom bo preživel čas, ki mu je dragocen (D20-5).	Širitev socialne mreže – potreba po vzpostavitvi skupine vrstnikov s katero lahko rolka	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika

TABELA D21

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D21-1	Tudi xy, ki vodi sredine delavnice skejtanja, je bil prisoten. Lepo je bilo videti, da sta se lahko L. in xy normalno vključila v kontekst skejtparka dokler sta me čakala, izgledalo je, kakor, da se počutita vedno bolj udobno (D21-1).	Počutje mladostnika – ugodno, tudi ob prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
D21-2	Takrat se mi je utrnila ideja – spomnil sem se, da je blizu Kisovca zgrajen tudi nov skejtpark, ki bi ga xy in L. brez problema lahko uporabljala (D21-2).	Načrtovanje IDPP – Ideja za nadgradnjo	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D21-3	Hitro smo ugotovili, da je vreme nekoliko problematično in da bi bilo dobro, da razmišljamo o možnostih, kjer lahko skejtamo pod streho. L. in xy sem omenil skejtpark Alpren v Kamniku in Keso v Škofji Loki (D21-3).	Načrtovanje IDPP – lokacija, vreme	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D21-4	Na koncu je odločitev padla zaradi mene – glede na to, da bo to naš prvi izlet, je morda dobro, da si izberemo čim lažjo opcijo (D21-4).	Načrtovanje IDPP – prostovoljec se odloči namesto izvedencev	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D21-5	L. me je prosil, da si naložim na telefon Viber, da lahko komuniciramo z xy in xy vsi skupaj – to je načeloma naša ekipa za v nedeljo. Xy in L. (tudi xy po SMS-su) sem objasn timer, da potrebujem čim hitreje telefone njihovih staršev (D21-5).	Načrtovanje IDPP – komunikacija, komunikacija s starši, mladinska pobuda	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D21-6	Vem, da se znajo izleti zavleči, končati pa jih moramo nujno do konca marca. Zdelo se mi je pomembneje, da zgrabimo priložnost in speljemo izlet, kakor pa, da jo spustimo zavaljo tega, da lahko dovolj dolgo in natančno izlet načrtujemo (D21-6).	Izvirni delovni projekt pomoči – vztrajanje in odločnost pri izvedbi		IDPP

TABELA DE22

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE22-1	Zdi se mi, da sta bila nekoliko živčna, ampak še vedno vzhičena in v pričakovanju izleta (DE22-1).	Počutje mladostnika – v pričakovanju prvega izleta	Mladostnik – notranje doživljanje	IDPP
DE22-2	Najprej sem jima razkazal zunanji del skateparka. Pokazal sem jima njegovo prvotno obliko in jima skušal čim bolj nazorno opisati kako je potekal razvoj v zadnjih desetih ali dvanajstih letih. Kmalu po tem smo se odpravili v notranji park (DE22-2).	Spoznavanje tujega terena – zunanji del	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE22-3	Najprej smo si ogledali prostore v katerih je postavljena mikro rampa in pa »bowl«, v katerem trenutno še potekajo zaključna dela (kljub temu smo ga lahko uporabljali). Potem sem mladostnikoma razkazal še preostanek prostorov v bivši vojašnici. Med sprehajanjem sem jima skušal pojasniti kdo uporablja katere dele stavbe, seveda pa sem poudaril, da so bili skejterji zares prvi, ki so se naselili v njej (DE22-3).	Spoznavanje tujega terena – notranji del	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE22-4	Zdelo se mi je, da je xy prisotnost nekoliko vplivala na počutje mladostnikov (DE22-4).	Počutje mladostnika – nelagodno zaradi prisotnosti starejše osebe	Mladostnik – notranje doživljanje	IDPP
DE22-5	V prvi uri (dokler je bil xy še prisoten) sem se zato še toliko bolj potrudil, da sem ju vključil v skejtanje in ustvaril kolikor se je dalo prijetno in sproščeno vzdušje (DE22-5).	Počutje mladostnika - ustvarjanje prijetnega ozračja	Mladostnik – notranje doživljanje	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE22-6	xy se je kmalu poslovil od nas in nam pustil ključke – lahko je bilo opaziti, da sta se mladostnika ob po njegovem odhodu bolj sprostila (DE22-6).	Počutje mladostnika – boljše, ko ostanemo sami	Mladostnik – notranje doživljanje	IDPP
DE22-7	Vidim, da je L. zelo napredoval v skejtanju odkar sva se začela družiti. Danes se je na mikro rampi naučil dveh zelo osnovnih trikov, ki predstavljata vsakemu začetniku precej veliko oviro (to sta »drop-in« in »rock to fakie«) (DE22-7).	Napredek roljanje	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika

DE22-8	Mladostnika sta jasno povedala, da jima je celotna scena v Škofji Loki zelo zanimiva. Povedala sta, da jim teren takšne težavnosti zelo ustreza in da se počutita, da lahko napredujeta in se naučita novih trikov. Skratka, z današnjim izletom sta bila izjemno zadovoljna (DE22-8).	Refleksija današnji izlet –	Ravnanje prostovoljca	Aktivna participacija mladostnika
DE22-9	Ugotovili smo, da bo naslednji vikend lepo vreme in dobro bi bilo, da ga izkoristimo – dogovorili smo se, da bomo morda naslednji izlet izpeljali z avtom in da gremo do koprskega skateparka, mimogrede se ustavimo še na Pumpi v Postojni (Pumpa je postojnski D.I.Y. skatepark) (DE22-9).	Načrtovanje IDPP – načrtovanje drugega izleta	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE22-10	Vseeno pa bi bilo dobro, da ga skušamo izpeljati – L. je ogromno do tega, da gremo do Kopra in da vmes vsaj še pogledamo Postojno (DE22-10).	Načrtovanje IDPP – upoštevanje L. želja	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE22-11	Oba sta aktivno skejtala in se skušala prilagoditi novemu terenu, ki ga še nista imela priložnosti probati. Njuna angažiranost me je zelo pomirila, saj sem videl, da se ne rabim »postaviti na glavo« zato, da se zabavata (DE22-11).	Motivacija mladostnika za roljanje – olajšanje dela prostovoljca	Motivacija mladostnika	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE22-12	Morda sem danes ugotovil, da je dobro, da sem čimbolj sproščen, ko sem z mladostniki. Mislim, da lahko tudi oni čutijo moj stres in zdi se mi, da če ohranim mirno glavno v nepredvidljivih situacijah (ali v situacijah, ki so samo malo nerodne ali nepričakovane), da tudi oni lažje in bolje funkcionirajo (DE22-12).	Želje za lastno delo - sproščenost	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D23

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D23-1	Zunaj so bili že od pol treh in zadnji dnevi so bili zelo mrzli. Bili so prezeblji in že nekoliko naveličani skejtanja. Skupaj smo se prisilili (tudi meni danes noge niso delale tako kot bi si želel), da skejtamo vsaj pol urce in potem lahko zaključimo (D23-1).	Mladostnikova motivacija za rolkanje – vztrajanje pri rolkanju	Motivacija mladostnika	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D23-2	Vsi si želimo ogledati postojnski skatepark (še posebej L.), ampak obstaja možnost, da bo mladostnikom pretežak za skejtanje. V kolikor ugotovimo, da ga lahko uporabljamo, smo se strinjali, da nekaj časa tam tudi ostanemo. V nasprotnem primeru pa nadaljujemo do koprskega skejtparka, ki so ga že vozili in vejo, da jim bo ustrezal (D23-2).	Načrtovanje IDPP – načrtovanje drugega izleta	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D23-3	Nisem bil prepričan, ali imajo kakšno težavo, ki jo morajo rešiti, ali je samo čuden dan. V vsakem primeru nisem želel drezati v njih (D23-3).	Počutje mladostnika – prostovoljec se ne vmešava v prijateljske spore	Mladostnik – notranje doživljanje	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D23-4	Ko so izrazili željo, da bi šli prej domov sem jim tudi za to jasno povedal, da ne pričakujem od njih da zmrzujejo zunaj in da so te delavnice namenjen njihovi zabavi in sprostitvi – v kolikor so se naskejtali lahko brez težav odidejo, le počakati bi želel, da jih poberejo njihovi starši (D23-4).	Prilagodljivost sodelovanja – predčasen odhod mladostnikov	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE24

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE24-1	Do zadnjega trenutka nisem povsem vedel, če bova lahko izlet opravila z avtom ali bova mogla na javni prevoz in še xy je izlet odpovedal izlet pozno zvečer. Zdelo se mi je pomembno, da izlet izpeljeva kljub temu da bova sama in to sem L. jasno povedal (DE24-1).	Izvajanje IDPP – vztrajanje pri izvedbi izleta kljub nesigurnostim	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE24-2	Prvih petnajst minut sva se samo sprehajala po skateparku in ga občudovala. Teren je precej zahteven za vožnjo in že vnaprej sva vedela, da tukaj ne bova skejtala dolgo. Vseeno sva se želela vsaj malo zapeljati (DE24-2).	Spoznavanje tujega terena – PUMPA Postojna	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE24-3	Vsi pogoji so bili praktično popolni za uporabo – imela sva krasno, toplo vreme, veter ni bil močan, oba sva imela dovolj energije... Edino, kar je L. nekoliko pokvarilo izkušnjo uporabe koprskega skateparka, je bila prisotnost drugih skejterjev (DE24-3).	Počutje mladostnika – nelagodje zaradi prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE24-4	L. se je zaradi tega počutil nekoliko nelagodno. Seveda mu je uspelo premagati neprijetne občutke, le nekaj malo časa je potreboval za to (DE24-4).	Počutje mladostnika – nelagodje premagano (Koper)	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE24-5	Bil sem zelo vesel, da je bil L. pripravljen iti na izlet samo z menoj. Verjamem, da bi mu bilo lahko nekoliko neprijetno, če bi bil brez prijateljev. Na ta način sem dobil jasno potrditev, da si teh izletov dejansko želi, pa tudi če jih mora opraviti brez prisotnosti svojih vrstnikov (DE24-5).	Motiviranost mladostnika za sodelovanje – izvedba izleta kljub odsotnosti vrstnikov	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
DE24-6	Hkrati lahko zares vidim, da ga prisotnost drugih skejterjev precej demotivira. Zagotovo, se bo moral na nek način s tem spopasti, kljub temu pa menim, daje pomembno, da vzamem njegove želje resno (DE24-6).	Želje za lastno delo – vzeti želje mladostnika v obzir	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Krepitev moči mladostnika
DE24-7	Predvsem sem danes veliko razmišljal o vplivu, ki ga imajo drugi uporabniki skateparka na L. Opazil sem, da v veliki meri izgubi veselje do skejtanja če je prisotnih več ljudi (DE24-7).	Počutje mladostnika – nelagodje zaradi prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika

DE24-8	Ko sem kasneje razmišljal o opravljenem izletu, sem se spomnil, da me je L. večkrat prosil, da greva skupaj skejtati del skateparka, ki je nekoliko manj obljuden. Zdi se mi, da mu moja prisotnost pomaga pri tem, da se opogumi in pred ljudmi stopi na skejt (DE24-8).	Spremljanje mladostnika – mladostnik sam prosi za pomoč	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE24-9	Mislim, da bi lahko bil v prihodnje veliko bolj pozoren na to, da sem ob njem, ko je prisotnih več ljudi, saj se tako lažje sprosti (DE24-9).	Želje za lastno delo – večja prisotnost, podpora	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE25

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE25-1	Ko sem se zbudil, sem dobil sporočilo od lastnika 1412 Skateshop trgovine, da je vreme v njihovih koncih slabo in da bo po vsej verjetnosti še enkrat deževalo zgodaj popoldne. Kmalu za tem mi je sporočil, da spet dežuje (DE25-1).	Izvajanje IDPP - podrti načrti za izvedbo izleta, zadnji trenutek	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE25-2	Z L. sva govorila po telefonu in sva ugotovila, da je sicer precej slaba ideja, da rineva do Kisovca, ampak, da bi bilo škoda današnji izlet odpovedati. Takoj, ko sva zaključila pogovor, sta me moja cimra opomnila na D.I.Y. skatepark pod avtocesto pred Radovljico (DE25-2).	Izvajanje IDPP – vztrajanje pri izvedbi izleta, nova ideja	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE25-3	Začutil sem, da se je današnjega dneva zares veselil in zdelo se mi je pomembno, da iztisneva iz njega kolikor pač lahko. L. sem takoj kontaktiral nazaj in mu povedal o spremembi načrta. Zvenel je navdušeno in vzhičeno (DE25-3).	Izvajanje IDPP - vztrajanje pri izvedbi, prilagodljivost se je obnesla	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
DE25-4	L. je bil navdušen nad skateparkom, malo pa ga je zaskrbelo, ker je bilo tam prisotnih že nekaj lokalcev (DE25-4).	Počutje mladostnika – nelagodno zaradi prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE25-5	L. sem zagotovil, da se lahko za začetek umakneva v bowl, večji, samostojen objekt, ki je bil postavljen na koncu skateparka – tam bi imela nekaj več zasebnosti, poleg tega pa je to teren, ki ga L. najbolj obvlada (DE25-5).	Spremljanje mladostnika – stremljenje k čim boljšemu počutju	Ravnanje prostovoljca	
DE25-6	Najin obisk sva otvorila tako, da si je L. prvič v življenju zamenjal svojo rolkarsko desko. Prinesel sem mu jo iz ateljeja Volja na Trubarjevi, kjer je prav tako možno dobiti 1412 Skateshop deske. Bil je malo nervozen, ker ni želel, da bi narobe prilepil smirkov papir, ampak sem vztrajal, da vse naredi sam, jaz pa ga pri tem spremljam. Na njegovem obrazu je sijal nasmeh (DE25-6).	Učenje uporabnih spretnosti – menjava deske	Ravnanje prostovoljca	Krepitev moči mladostnika
DE25-7	Oba trika je speljal (najprej z mojo pomočjo, takoj za tem brez) v roku prve pol ure. Bil sem presenečen. Vidno je užival v vožnji in zdi se mi, da je precej hitro stopil iz svoje cone udobja in	Napredek – roljanje	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika

	poizkusil speljati tudi trike in linije, ki mu niso najbolj udobni (DE25-7).			
DE25-8	Pri tem sem bil ves čas z njim in ga spremljal. Zdelo se mi je pomembno, da sem ob njem in da se čimbolj ukvarjava en z drugim, saj se bo tako lažje sprostil (DE25-8).	Spremljanje mladostnika – stremljenje k čim boljšemu počutju	Ravnanje prostovoljca	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE25-9	Še bolj presenečen sem bil, ko je po pol ure vožnje v »bowlu« sam predlagal, da se premakneva v preostali del skateparka, kjer so skejtali lokalci (med tem, ko sva bila v bowlu jih je prišlo še nekaj več). Najbolj pa me je presenečalo to, da je tako hitro začel voziti, kljub temu da je bilo prisotnih (sicer v nasprotju z mojimi pričakovanji...) veliko ljudi (DE25-9).	Počutje mladostnika – opolnomočen do te mere, da se želi spustiti med ljudi	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE25-10	Kasneje mi je povedal, da so bili vsi prisotni veliko starejši od njega in da mu je to celotno situacijo zelo olajšalo – bolj nelagodno se počuti, ko so prisotni skejterji njegovih let (DE25-10).	Počutje mladostnika – pojasnitev nelagodja	Mladostnik – notranje doživljanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
DE25-11	Ko sva prispela v Ljubljano sva ugotovila, da sva zelo blizu poligona v Šentvidu. Avto sva pustila pri šentviški gimnaziji in se odpravila v podhod pod začetkom tunela, kjer je postavljenih nekaj »quarter pipe-ov« (DE25-11).	Prilagodljivost sodelovanja – spontan napredek ob koncu izleta	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Krepitev moči mladostnika
DE25-12	L. ga je v petnajstih minutah uspel dvakrat izvesti. Bil je vidno šokiran, navdušen in presenečen sam nad seboj (DE25-12).	Napredek – nov rolkarski trik	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE25-13	Mislim, da pogosto prehitro ali preveč agresivno predlagam kaj naj proba in zdi se mi, da ga na ta način samo odvrnem od tega, da bi dejansko probal kaj novega. (DE25-13).	Želje glede lastnega dela – deljenje nasvetov, slabo poslušanje		Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE26

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE26-1	Izlet v Kamnik je bil pomemben, saj se je prvič do zdaj zgodilo, da so se ga lahko udeležili vsi trije člani, ki jih je L. imel že od začetka v mislih – xy, xy in xy. Torej današnji izlet je bil prvi, ki je zavzel podobo, ki sva si jo L. ustvarila o najinem projektu pred njegovim začetkom (DE26-1).	Širjenje socialne mreže – oblikovanje skupine za rolkanje	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
DE26-2	Dogovorili smo se, da je uporaba obeh skateparkov popolnoma dovoljena, ampak, da moram vselej vedeti, ko se kdo od njih premakne v enega od skateparkov. Ta dogovor je deloval brez kakršnihkoli problemov (DE26-2).	Izvajanje IDPP – prevzemanje odgovornosti	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP; Aktivna participacija mladostnika
DE26-3	Vsi skupaj smo skejitali in udeleženi niso imeli problema navezati stika z lokalcema (DE26-3).	Počutje mladostnika – udobno kljub prisotnosti drugih	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE26-4	V tistem trenutku sem se počutil užaljeno, zbolel me je ego in dobil sem občutek kakor, da L. ni hvaležen za trud, ki ga vlagam v organiziranje naših izletov. Bilo mi je tudi kristalno jasno, da je L. najbrž mislil tudi z menoj uporabljati prijateljsko komunikacijo, ki jo uporablja s svojimi vrstniki (DE26-4).	Nesporazum – prehitra reakcija	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE26-5	Kasneje sem poskrbel, da sem se mu opravičil na samem in mu pojasnil, kako sem se počutil (DE26-5).	Nesporazum – opravičilo	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE26-6	Kljub temu da je takšne nesporazume (vsaj po mojem mnenju) dobro nasloviti takoj, ko pride do njih – menim, da bi bilo bolje, da bi v tej specifični situaciji počakal in izbral bolj primeren trenutek. Na ta način bi bila tudi moja reakcija nekoliko mirnejša, morda ne bi deloval iz afekta (DE26-6).	Nesporazum – razmislek o nesporazumu	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE26-7	Vseeno pa bi moral bolj nasloviti lastne občutke žalosti kot pa direktno njegova dejanja (DE26-7).	Nesporazum – razmislek o nesporazumu	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE26-8	Trenutno čutim, da teža celotnega meseca pritiska name in da svoje nezadovoljstvo kompenziram z	Nesporazum – spopadanje s stresom	Prostovoljec – notranje	Vloga prostovoljca v

	nepotrpežljivostjo do L. in ostalih otrok (DE26-8).		doživljanje odnosa	procesu pomoči in podpore
--	---	--	-----------------------	------------------------------

TABELA D27

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D27-1	Počasi začenjam dojemati, da se obdobje najinega sodelovanja počasi bliža h koncu. Ne vem točno kje je on s tem, meni se zdi zaključek najinega sodelovanja precej pomemben dogodek. (D27-1).	Zaključek sodelovanja – slutnja o bližanju zaključka	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D27-2	Vseeno se bova po koncu še videvala na rolkarskih delavnicah, ki jih organiziramo v aprilu in maju, rad pa bi vedel kako on dojema celo situacijo. (D27-2).	Zaključek sodelovanja – potreba po pogovoru	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D27-3	Zavedam se, da je najin čas štet in posledično se še toliko bolj obremenjujem v glavi s tem na kakšen način preživljava čas, ki nama je še ostal (D27-3).	Zaključek sodelovanja – nesigurnost prostovoljca	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE28

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE28-1	Na eni točki sem opazil, da je skušal na relativno položnem 'banku' (ravna klančina, ki je po navadi bolj obvladljiva kakor krivine) narediti 'bs axle-stall', ki je tehnično zahtevnejša različica 'bs slash-a' (DE28-1).	Napredek – nov rolkarski trik	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE28-2	Zdi se mi, da je L. na moje predloge o novih trikih velikokrat odreagiral z odporom (mislim, da so se mu zdeli prezahtevni in jih pogosto niti ni želel probati), zato mi ni bilo jasno, zakaj je tako nadobudno začel poizkušati ravno ta trik (DE28-2).	Napredek – nenavadna reakcija	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE28-3	Po navadi bi me hitro zavrnil, tokrat pa je trik poizkusil in ga tudi odpeljal v naslednjih desetih minutah. Njegov napredek me je navdušil (DE28-3).	Napredek – nenavadna reakcija	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE28-4	Predvsem me je zanimalo kako bo L. sprejel tujo družbo danes – na moje presenečenje se je z večino lokalcev (mladostniki njegovih let) pogovarjal brez težav in nikdar se ni usedel, ker bi mu bilo neprijetno (vsaj ne da bi mi direktno to omenil) (DE28-4).	Počutje mladostnika – lagodno v prisotnosti vrstnikov	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE28-5	Opazil sem, da je L. pogosto žalil xy in glede na moje opazovanje sem močno čutil, da xy tak način komuniciranja ni všeč in da ga lahko prizadene (DE28-5).	Nesporazum – potreba po opozorilu	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE28-6	To sem skušal narediti na čim bolj nežaljav in spoštljiv način, vseeno pa sem hotel jasno prenesti sporočilo. Očitno je bilo, da se xy ni počutil dobro in zdelo se mi je prav, da ga zaščitim – pri tem pa sem skušal biti čim bolj jasen in ne oster do L. (DE28-6).	Nesporazum – premišljena reakcija	Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE28-7	Na zadnjem srečanju je sam pristopil do mene in me vprašal kaj točno to pomeni, da se najina srečanja zaključijo. Zdi se mi izjemno pomembno, da v prihodnosti skušam spregovoriti o tem z njim na samem in da si vzameva za pogovor o tej temi nekoliko več časa. Morda bi bilo dobro, da ga prosim, če bi se lahko v sredo dobila sama – najin čas se izteka in želim si, da se tudi o tem pogovarjava (DE28-7).	Zaključek sodelovanja – potreba po pogovoru	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D29

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D29-1	L. se je uspelo spustiti ('drop-in') iz vsakega objekta pod Fabianijevim mostom. Zelo hitro je premagal strah in se samozavestno spustil v krivino. Glede na izraz na njegovem obrazu mi je bilo jasno, da je v svoji karieri skejtanja postavil pomemben mejnik – poleg tega pa mu je to uspelo izjemno hitro in brez preglavic (D29-1).	Napredek – rolkanje	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
D29-2	Z xy in L. smo naredili načrt za naša nadaljnja srečanja, ki bodo tudi zadnja uradna srečanja, ki jih bomo imeli skupaj. Xy in L. sta mi povedala, da bi zelo radi šli še enkrat v Kamnik. Dogovorili smo se, da gremo v nedeljo v Kamnik (v kolikor nam uspe dobiti ključke od skateparka), v sredo gremo okoli skate spotov po Ljubljani (D29-2).	Načrtovanje IDPP – načrta za Kamnik in Ljubljano	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
D29-3	L. sem povedal, da bi mi bilo zelo pri srcu, da bi imela možnost zadnje srečanje preživeti sama – rad bi se pogovoril o najinem sodelovanju, želel bi, da skleneva dogovor o tem kako najina komunikacija in odnos potekata v prihodnosti in nasploh bi rad speljal z njim lahkotno zaključno srečanje (D29-3).	Zaključek sodelovanja – prvo načrtovanje zaključka	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE30

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE30-1	Mladostniki so se danes počutili v skateparku izjemno udobno, saj so prostor in prisotne že poznali – pred xy so bili sproščeni, poleg tega pa so vedeli kaj jim je dovoljeno in kako lahko uporabljajo skatepark (DE30-1).	Počutje mladostnika – domačnost, dobro poznavanje terena in ljudi, Kamnik	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
DE30-2	Sam menim ravno obratno – mislim, da bi marsikateri trik lahko osvojil zelo hitro, ampak ga straši to, da bi moral zapuščati svojo cono udobja (trike, ki zagotovo ve, da jih lahko naredi). (DE30-2).	Napredek – prostovoljčev vzorec vsiljevanja trikov	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE30-3	Hkrati mu ne želim greniti njegove sprostitve, zato nanj ne pritiskam preveč – ne bi želel, da bi zaradi pritiska izgubil veselje do skejtanja (DE30-3).	Napredek – prostovoljčev vzorec vsiljevanja trikov	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE30-4	Zavrnil me je češ, da je predlog prezahteven. Nekaj minut kasneje sem ugotovil, da je brez moje pomoči ugotovil linijo v bowlu' po kateri lahko brez prestanka divja v krogu. In to se je zgodilo že večkrat – L. ne upošteva mojih predlogov pogosto, ampak vedno najde način za napredek, ampak to stori na način, da je njemu udobno(DE30-4).	Napredek – neobičajno, v lastnih okvirjih	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE30-5	Takrat sem ga skušal čimbolj poslušati glede tegob in razočaranja. Zdelo se mi je pomembno, da mu dopovem, da ima pravico biti jezen in se počutiti kakor se počuti, hkrati pa more razumeti, da ima xy isto pravico do tega da je jezna in da bi rada nekoliko prej šla domov. (DE30-5).	Sodelovanje z mladostnikom – opora mladostniku, občutljiv pogovor, sprejemanje	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA DE31

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
DE31-1	L. in xy sta se tega izleta zelo veselila. Ko smo se dobili pod mostom sta me takoj čisto vzhičena začela spraševati kam vse gremo (DE31-1).	Počutje mladostnika – vzhičen nad izletom	Mladostnik – notranje doživljanje	IDPP
DE31-2	L. in xy sta me sama opomnila na to, da si želita ogledati tudi Voljo (DE31-2).	Motivacija mladostnika za rolkanje – spoznavanje lokalne rolkarske scene	Motivacija mladostnika	IDPP
DE31-3	Xy in xy sta ju prijazno sprejela, jima obrazložila čemu atelje služi in ju povabila, da se vrneta še kdaj – lahko kupita desko, odložita svoje zlomljene deske in jih reciklirata v Volji, si sposodita orodje za servis rolk, ali pa prideta samo pozdraviti (DE31-3).	Motivacija mladostnika za rolkanje – spoznavanje lokalne skate kulture in ključnih akterjev	Motivacija mladostnika	IDPP
DE31-4	Izjemno pomembno se mi je zdelo, da sta dobila to sporočilo – še posebej zdaj, ko z L. počasi zaključujeva najino sodelovanje, je pomembno, da začne sam uporabljati povezave, ki jih je pridobil v času najinega sodelovanja (DE31-4).	Zaključek sodelovanja – rolkanje po sodelovanju	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
DE31-5	Xy je vsakemu od njiju podaril izvod slovenskega skate magazina in nekaj nalepk. Ugotovila sta, da sta marsikoga, ki sta ga videla v reviji, že srečala pod Fabianijevim mostom (DE31-5).	Zaključek sodelovanja – opomin, da pozna pomembne ljudi na skate sceni	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
DE31-6	V nekaj poizkusih mu je uspelo skočiti s pomočjo skakalnice, česar ni probal še nikdar prej. Danes je imel tudi prvo izkušnjo s snemanjem na telefonu in odrezal se je odlično. Ko smo se dvignili iz podhoda v park Figovec je L. tam prav tako našel dve stopnici, ki jih je preskočil v le nekaj poizkusih (tudi tega ni še nikdar imel priložnosti probati). Tudi ta skok sva posnela s telefonom (DE31-6).	Napredek – rolkanje, novi triki, nov teren, snemanje	Napredek v rolkanju	Krepitev moči mladostnika
DE31-7	Ne vem zakaj, ampak nisem bil prepričan ali ju bo ta ulična kultura v skejtanju pritegnila, na koncu se je izkazalo, da bi	Sodelovanje z mladostnikom – zamujena priložnost, več	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	IDPP

	to morali speljati že prej in predvsem večkrat (DE31-7).	uličnega rolkanja		
DE31-8	Zdi se mi, da po navadi ne rad zapusti svojo cono udobja, danes pa je skejtal praktično vsak spot, na katerem smo se ustavili, kljub temu da jih ni poznal in da so mu bili vsi novi (DE31-8).	Motivacija mladostnika za rolkanje – zapusti cono udobja	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
DE31-9	Sprva sem bil prepričan, da me ignorira ali pa da se sploh ne zaveda, kaj pomeni, da bova morala kmalu zaključiti (DE31-9).	Zaključek sodelovanja – razumevanje mladostnika	Zaključevanje sodelovanja	IDPP
DE31-10	Pomembno je, da poskrbim v najinih zadnjih srečanjih za to, da mu še enkrat predstavim vse možnosti, ki jih je preko najinega sodelovanja spoznal (DE31-10).	Zaključek sodelovanja – opominjanje na napredek in na novo pridobljene kontakte	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
DE31-11	Danes sem pri intervjuju z mamo dojel, da je L. vzpostavil rutino in da je dobro spoznal možnosti za skejtanje v svojem lokalnem okolju, kar pomeni, da sva v veliki meri dosegla cilj najinega sodelovanja in projekta, ki sva ga speljala v marcu (DE31-11).	Zaključek sodelovanja – mama opomni prostovoljca na napredek mladostnika	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika

TABELA D33

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D33-1	Morda mi je pogovor o mojem počutju na začetku pomagal, da nisem svojih frustracij stresal na L (D33-1).	Sodelovanje z mladostnikom – odkrit pogovor	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
D33-2	Med srečanjem sva se odkrito pogovarjala o koncu najinega sodelovanja (D33-2).	Zaključek sodelovanja – odkrit pogovor	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D33-3	Dogovorila sva se, da bova na zadnjem srečanju sama. Prav tako sem L. povedal, da lahko delava kaj posebnega, ki nama bo ostalo v spominu. Dogovorila sva se, da mi bo pokazal zapuščen hotel Belvi v Tivoliju. Morda bova tam tudi narisala kakšen grafit (D33-3).	Zaključek sodelovanja – konkreten dogovor o zadnjem srečanju	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D33-4	Včeraj in danes sem dobil popolnoma drugačen občutek – včeraj mi je njegova mama povedala, da je že premišljeval o tem in da se zagotovo v celoti zaveda, kaj to pomeni. Tudi danes sva lahko govorila o najinem zadnjem srečanju popolnoma sprošeno (D33-4).	Zaključek sodelovanja – mladostnik se zaveda	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D33-5	To se mi zdi super, in zagotovo bi to naredil, predvidevam, da se bomo kdaj videli na skejtu naključno, kljub temu pa je pomembno, da mu povem, da so od tu naprej najina srečanja zaključena in da mora tako tudi ostati (D33-5).	Zaključek sodelovanja – potreba prostovoljca po transparentnosti	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA D35

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
/	/	/	/	/

*V dnevniškem zapisu D35 ni bilo relevantnih izjav.

TABELA D37

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D37-1	Na tem mestu sem vedel, da moram nujno jasno povedati. Rekel sem mu, da zelo cenim to, da me je obravnaval kot prijatelja in da je bilo to sodelovanje ravno tako dragoceno za mene kot zanj. Kljub temu pa sem poudaril, da se žal ne smeva načrtno slišati in videti. Pomembno je, da se na koncu spomniva najinega profesionalnega odnosa kjer so bile najine vloge točno določene. Pojasnil sem, da ga ne morem klicati in da tudi on tega ne sme. Bil sem presenečen, da je vse to zelo mirno in razumevajoče sprejel (D37-1).	Zaključek sodelovanja – potreba po odkritosti z mladostnikom	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika
D37-2	Pogledal me je in me pomiril: »pa ja model, sej vse to štekam, samo rad bi da veš, da si nam bil vsem dost kul.« Njegovo vedenje me je pomirilo – dal mi je vedeti, da je o tem razmišljal in da razume, da se mora ta odnos na neki točki zaključiti. Vseeno pa je jasno povedal, da: »jebi ga, moramo končati, ampak hkrati pa se res veselim, da bomo lahko z xy in xy hodili okoli in skejtali.« (D37-2)	Zaključek sodelovanja – razumevanje mladostnika	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika

ODPRTO KODIRANJE – INTERVJUJI

TABELA I32

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
I32-1	T: Bolj je razlagal o svojih lastnih dosežkih, če mu je kaj uspelo na skejtu, ni pa na široko razlagal o tem kaj delata. T: Ja ja, ni kaj dosti delil z nama no. No, razen kar se tiče skejtanja (I32-1).	Napredek – mladostnik razlaga staršem	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika
I32-2	T: Kaj pa vem, že z udeleževanjem na Zmajih je veliko dosegel, s tem skejtanjem pa samo še bolj (I32-2).	Napredek – pozitivno mnenje staršev glede roljanja	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika
I32-3	T: Vsakič, ko sta bila vidva zunaj in je nekoga novega spoznal, mi je to povedal. Nam je povedal, da so prišli mimo neki tvoji prijatli, pa da so bli še drugi skejterji, pa še neke dve drugi punc, in se je predstavil in dal roke... In si mislim: »okej, res kul,« ker vem, da mu je kdaj to naporno (I32-3).	Širjenje socialne mreže – mladostnik pove staršem	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
I32-4	T: Smo skušali najti čas, ko je najmanj ljudi. Zdaj se pa tamali organizirajo sami in grejo skejstat. Hočem reči, da ja, pohvali se s tem. Mu ful veliko pomeni (I32-4).	Napredek – razlika prej in zdaj v roljanju, mnenje staršev	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika
I32-5	M: Aha, razumem, torej mislite, da tudi on sam pri sebi misli, da je na nek način napredoval? T: Ja ja, je povedal, da ste zadnjič pekli in ne vem kaj vse (I32-5).	Napredek – mladostnik meni, da je napredoval	Napredek v roljanju	Krepitev moči mladostnika
I32-6	T: Ja ja, smo jih peljali tja. Dostikrat smo hodili sami, ob jutrih, pa tudi kasneje potem z xy in xy. Velikokrat sem jih peljala, pa jih šla potem pobrat čez dve uri, al kakorkoli že (I32-6).	Motivacija mladostnika za roljanje – podpora staršev	Motivacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika
I32-7	T: Ja, tako. Jaz mislim, da L. predvsem pomaga to, da ima še nekoga ob strani, da ni sam (I32-7).	Počutje mladostnika – olajševalne okoliščine, družba	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
I32-8	T: Ja ja seveda, to ja. Vse se je vrtelo okoli teh vikendov. Mi smo odpovedali skoraj vse izlete v Postojno do babice (I32-8).	Izvajanje IDPP – IDPP izjemno	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP

		pomemben za mladostnika		
I32-9	Ampak ja, vse se je zares vrtelo okoli vajinih izletov. »Zdaj grem sem, nasleden teden tja...« To mu je res ogromno pomenilo (I32-9).	Izvajanje IDPP – IDPP izjemno pomemben za mladostnika	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I32-10	M: Mhm mhm, torej mislite, da je bilo sodelovanje bolj intenzivno in da se je lahko tudi več naučil. T: Ja ja točno tako, ja (I32-10).	Izvajanje IDPP – razlika pred in po vzpostavitvi IDPP	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I32-11	T: Ja ja, točno to, mislim, da se ne znajde dobro v situacijah, kjer je kar vržen v neko dogajanje, to mu ne ustreza. Mislim, da je bolje, če so stvari redne in načrtovane, da se lahko na njih pripravi (I32-11).	Počutje mladostnika – mnenje staršev	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
I32-12	T: Al je povedal malo manj, kdaj je povedal kaj več, ampak nikoli ni rekel, da mu karkoli ni bilo všeč. Kdaj je še koga novega spoznal in s tem se je pa vedno pohvalil. Za vsakega nam je povedal... Res ga je bilo lepo poslušati, bil je vesel in dobre volje. In mislim, da je bil tudi on sam ponosen nase (I32-12).	Počutje mladostnika – mnenje staršev	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
I32-13	Jaz si zelo težko predstavljam, da bi on karkoli od tega dosegel ali spoznal, če ne bi bilo tebe. A veš, od kje naj te otroci karkoli... Če ne bi bilo tebe in Zmajev... In zdi se mi, da bi ga lahko hitro minilo vse skupaj. (I32-14).	Prisotnost prostovoljca – mnenje mame	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
I32-14	T: Absolutno. Mislim, da bi ga minilo, če ne bi bilo drugih ljudi vključenih v ta proces. Vedno, ko je šel na delavnice, izlet ali pa samo na srečanje, pa je bil vedno navdušen nad ljudmi, ki jih je tam spoznal (I32-14).	Prisotnost prostovoljca – mnenje mame	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA I34

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
I34-1	Mogoče bi bilo po svoje boljše, da bi z izvajanjem projekta začela že prej, ker bi na ta način lahko obiskali še več placev, ampak je bilo zares v redu tudi tako kot se je zgodilo (I34-1).	Izvajanje IDPP – morali bi začeti prej	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I34-2	M: To razumem ja. Ampak bil sem šokiran, da je bilo praktično na vsakem naslednjem izletu več lokalcev v skateparku, kakor v Kopru, vseeno pa ti je bilo očitno tisočkrat lažje kot v Kopru. L: Ja ne vem, ker si se tudi ti družil z njimi. Te lokanci v Zgoši so imeli čevape, in bili so prijazni, kaj jaz vem. Veliko bolj prijazno izpade zame, če vidim, da se s temi ljudmi ti družiš sproščeno (I34-2).	Počutje mladostnika – pojasnjevanje stisk	Mladostnik – notranje doživljanje	Krepitev moči mladostnika
I34-3	M: Aha, a to pomeni, da si časovno več skejtal? L: Ja, stoposto... pač s tabo sem hodil ob sredah, tudi naučil sem se zaradi tebe veliko več stvari, zagotovo mi je bilo s tabo veliko bolj zabavno kot pa, da bi bil sam... Pač zaradi tega sem želel več skejtati (I34-3).	Rezultati sodelovanja – več roljanja	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
I34-4	M: Aha, a to pomeni, da si časovno več skejtal? L: Ja, stoposto... pač s tabo sem hodil ob sredah, tudi naučil sem se zaradi tebe veliko več stvari, zagotovo mi je bilo s tabo veliko bolj zabavno kot pa, da bi bil sam... Pač zaradi tega sem želel več skejtati (I34-3)-. Ali pa na primer, na teh naših skejt izletih... Na primer, če tebe ne bi bilo zraven v Zgoši, potem bi jaz načeloma šel domov, ker je bilo tam preveč ljudi, da bi mi bilo udobno. Ampak pač, ker si bil ti zraven... (I34-4)	Rezultati sodelovanja – več roljanja	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
I34-5	L: Čaki kaj, kaj to misliš infrastrukturo? M: Place kjer lahko skejtaš. L: Ja ja, definitivno. Včeraj svečer in danes med fiziko sem bral ta magazine GUTS, ki nam ga je dal včeraj tisti tip iz Volje (I34-5).	Rezultati sodelovanja – boljše poznavanje prostorov za roljanje	Zaključevanje sodelovanja	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore
I34-6	L: Ej kje pa se da te revije dobit drugače? M: Hmm, mislim, da te revije ne izhajajo zares redno. Vsaka taka stvar, ko izide, se skušamo	Rezultati sodelovanja – interes in	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika

	potruditi, da dobimo vsaj par izvodov v Voljo. Tako, da mislim, da boš tam dobil najlažje. L: Pač sej ne, da bi jih jaz kar vzel. Samo da si jih za kakšen dan izposodim in jih vrnem. M: To gre brez problema, samo v Volji se moraš oglasiti (I34-6).	uporaba znanja		
I34-7	M: Okej, in na kakšen način je bilo boljše? L: Hmm... Veliko več sem skejtal, videl sem veliko več spotov, dobro je bilo ker smo lahko bili v tej naši mali skupini frendov. Res mi je bilo super, v nasprotnem primeru bi bil za vikend najbrž doma in ne bi počel ničesar. No, morda bi se sam odpravil do Fabianija... Skratka, veliko boljše je bilo na izletih. Več sem skejtal, ogromno novih spotov sem spoznal, veliko več novih trikov sem se naučil. Ja zagotovo sem se na te izletih naučil veliko več trikov, vsaj probal sem ogromno novih trikov (I34-7).	Refleksija IDPP – boljše kot preostanek sodelovanja	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I34-8	L: Saj tudi ta srečanja ob sredah, ki sva jih imela so bila res super. Ampak več smo dobili od izletov. Te skejtparki in D.I.Y.-ji, ki smo jih obiskali... Zdaj se lahko z xy in xy sami odpravimo tja, ker vemo kje so, kako prit do njih in poznamo ljudi, ki so jih zgradili. Tudi Lara ima telefonsko številko od te xy iz Kamnika (I34-8)...	Refleksija IDPP – boljše kot preostanek sodelovanja	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I34-9	... Zagotovo bomo enkrat zgradili nekakšen D.I.Y. skatepark. Če ne drugega bomo naredili neko mini rampo na dvorišču od moje babice. Itak pa imata v Postojni neko ogromno poslopje, kjer bi lahko postavili nek kicker ali kakšne preposte objekte (I34-9).	Zaključek sodelovanja – udejstvovanje v roljanju in uporaba znanj	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
I34-10	L: Ne, sto posto ne. Imel sem občutek, da lahko povem če mi kaj ne sede, ali pa da mi vsaj ni treba delati stvari, ki me ne sedejo (I34-10).	Dojemanje odnosa s prostovoljcem – enakopravnost	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore

TABELA I36

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
I36-1	L: Ja ja, to itak novi triki, več sem skeptal, več spotov za skejtanje sem spoznal. Dan je bil enkrat sam tukaj pod mostom in enkrat sem tukaj spoznal enega tipa, nek Jan, ki je malo starejši od nas... L: Mhm, pa še ena punca iz Litije, ki isto skejta, še od nje smo dobili kontakt. S: Ammm... Jaz vidim en kanček večje samozavesti v L., predvsem se mi zdi da je tako... Sej smo že zdavnaj vedeli (v zavodu Mladi Zmaji), da tebe skejt res zanima, pa tudi sam si dal pobudo, da bi organizirali delavnico in vse to... Tako da sem bila res vesela, da se je to sodelovanje zgodilo. In zdi se mi, da je bilo najbolj dragoceno to... No, ta ta drugi del vašega sodelovanja je bil res poseben čas. To, da ste šli na izlete po drugih krajih... To se mi zdi, da si bil še najbolj navdušen (I36-1). S: Mhm. Pa tudi zdi se mi, da si dobil kot nekakšen zagon za to, da bi nadaljeval, da bi nekaj takega še naprej delal (<i>skejtal</i>). Potem ste poizkusili tudi s temi delavnicami pri POP-tvju in to... Pa na začetku, ko so bile te delavnice, se mi zdi, da si bil (L.) v vlogi mentorja. Pripeljal si zraven xy in druge otroke iz Viča, ki prej niso skeptali, ane (I36-1).	Rezultati sodelovanja – povečana motivacija za rolkanje, okrepitev socialne mreže, vloga mentorja, delavnice	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
I36-2	S: No ja, vidiš. Hudo je, da si uspel v neko stvar, ki tebe veseli, tudi potegniti še ostale. Vajino sodelovanje je na koncu obrodilo tudi to, da smo na koncu imeli na delavnicah tudi kar nekaj punc (I36-2).	Rezultati sodelovanja – širši kontekst	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
I36-3	S: Veš kaj se meni najbolj zdi, da ste si v tem času uspeli precej razširiti mrežo (I36-3).	Rezultati sodelovanja – okrepitev in širjenje socialne mreže	Mladostnikova socialna mreža in družabnost	Krepitev moči mladostnika
I36-4	S: Pa sej se mi niti ne zdi, da se gre za to, da dobiš številko. Vedno si mi govoril o tem, da ste spoznavali ljudi, ampak da se niste dogovorili nič za naprej. A veš, meni se zdi, da je pomembno, da si se sploh lahko pogovarjal, da si v tistem trenutku imel dovolj samozavesti, da si govoril z ljudmi (I36-4).	Rezultati sodelovanja – več samozavesti v socialnih situacijah	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika

I35-6	S: No ampak, zdi se mi, da ne smemo spustiti že teh minimalnih stvari L., ane? Se strinjaš? Kljub temu da na koncu niste dobili nobene številke in se niste ne vem kako družili, ampak imaš pa še eno dobro izkušnjo več, da lahko naslednjič sam izpelješ to. L: Ja, to je res ja (I36-5).	Rezultati sodelovanja – strokovna delavka opomni na napredek	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
I36-6	L: Ja ja to je res. Z xy sva kasneje tudi xy pokazala Voljo. M: Hahah, ja mi je xy povedal, da ste se oglasili še en dan kasneje kot smo bili mi. Res super (I36-6).	Rezultati sodelovanja – uporaba socialne mreže	Zaključevanje sodelovanja	Krepitev moči mladostnika
I36-7	Nisem vedela konkretno kaj se dogaja, ampak bilo pa je očitno, da ste v tem obdobju počeli veliko stvari (I35-7).	Refleksija IDPP – bolj intenzivno kot preostanek sodelovanja	Izvirni delovni projekt pomoči	IDPP
I36-8	M: In recimo v tem primeru pa se mi zdi, da sta vidva imela zelo konkretno nalogo, kar je pomenilo, da sta imela neko konkretno odgovornost in tudi konkretno bi lahko zasrta tudi druge, če jo ne bi izpolnila. ... L: Pač ja, meni je bilo zelo najs, da sva imela lahko to na čez. Jaz in xy sva samo čakala še na xy, da nama sporoči kdaj narediva to prvo objavo. ... L: Ja pač.. Mislim, ane... Pač... Dobro nama je bilo, da sva bila bolj vključena v to celo stvar. ... L: Hahahah, ja, pač bolj bi bila del teh delavnic, bolj bi bila organizatorja kot pa samo udeleženca. Kot na primer xy a veš. V vsakem primeru bi bilo najs, tudi če bi bila samo udeleženca... (I36-8)	Vključevanje mladostnika v organizacijo spomladanskih rolkarskih delavnic – prevzemanje resne odgovornosti zelo zaželeno	Aktivna participacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika
I36-9	L: Ja ja. Jaz sem tudi takrat naredil neke plakate in jih po šoli vtikal folku v omarice. M: A res? Hahaha to si res delal, dej ne seri. Prav High School Musical scena (I36-9).	Vključevanje mladostnika v organizacijo spomladanskih rolkarskih delavnic – samoiniciativa	Aktivna participacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika

		za izvajanje delavnic (dec)		
I36-10	S: Spomnim se, da si me za te delavnice na POPTv-ju tudi povabil: »dej, pridi na NAŠE delavnice. A veš? Mi bomo zdej organizirali to...« (I36-10)	Vključevanje mladostnika v organizacijo delavnic – L. je del ekipe, ki organizira	Aktivna participacija mladostnika	Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika
I36-11	L: Meni se je zdelo vse najs. Jaz pač... Zame si pač prijatelj, prijateljem pač zaupam. S teboj sem se pogovarjal kot s prijateljem, kakor se pač z xy ali komerkoli drugim. Meni je bilo to okej, res je bilo super (I36-11).	Dojemanje odnosa s prostovoljcem – prijateljski odnos s prostovoljcem	Prostovoljec in mladostnik v odnosu	Razvijanje osebnega odnosa med prostovoljcem
I36-12	S: Ja seveda, ampak pomembno je, da na koncu, ko se ta odnos zaključi... Kako zdaj naprej? Ane, to je ta težek del tega bolj osebnega pristopa. Tam se lahko porušijo določena pričakovanja. Ampak zagotovo pa mislim, da je v tem osebnem pristopu več pozitivnega kakor pa negativnega (I36-12).	Zaključek sodelovanja – opozorilo strokovne delavke	Zaključevanje sodelovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika

OSNO IN SELEKTIVNO KODIRANJE

Kategorija: **Motivacija mladostnika**

V kategoriji *Motivacija mladostnika* se nahajajo pojmi, ki opisujejo mladostnikovo zagnanost za sodelovanje s prostovoljcem. Angažiranost je bila vidna predvsem na dveh področjih: pri sodelovanju z mladostnikom in pri rolkanju samem (skupaj s prostovoljcem in samostojno ob prisotnosti vrstnikov ali brez).

Pojem: **Motiviranost mladostnika za sodelovanje**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Prvi znak motivacije		D1-2
Samoiniciativa		D2-2, D2-6, D2-7
Obojestransko		D6-8
Povpraševanje o IDPP	IDPP	D18-3
Želja mladostnika po izpeljavi IDPP	IDPP	D17-6
Iskren interes za IDPP	IDPP	D18-6
Izvedba izleta kljub odsotnosti vrstnikov	IDPP	DE24-5
Interes za daljše sodelovanje (začetek)		D3-6

D1-2 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

D2-2 (tema: Razvijanje os. odnosa; Krepitev moči)

D2-6 (tema: Krepitev moči)

D2-7 (tema: Krepitev moči)

D3-6 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D6-8 (tema: Razvijanje osebnega odnosa med prostovoljcem in mladostnikom)

D17-6 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

D18-3 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

D18-6 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

DE24-5 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Motivacija mladostnika za roljanje**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Samostojno, brez moje prisotnosti		D12-1
Kljub slabim pogojem		DD16-1
Rolkanje pred srečanjem	Rolkanje z vrstniki	D18-1
Samostojno roljanje z vrstniki	Rolkanje z vrstniki	D19-1
Samostojen rolkarski izlet z vrstniki	Rolkanje z vrstniki	D19-2
Olajšanje dela prostovoljca		DE22-11
Vztrajanje pri roljanju	Rolkanje z vrstniki	D23-1
Spoznavanje lokalne rolkarske scene		DE31-2
Spoznavanje lokalne skate kulture in ključnih akterjev		DE31-3
Zapusti cono udobja		DE31-8
Podpora staršev		I32-6
Splošno		D6-7, D7-2, D8-13

D6-7 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D7-2 (tema: Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika)

D8-13 (tema: Aktivna participacija mladostnika)

D12-1 (tema: Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika)

DD16-1 (tema: Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika)

D18-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D19-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D19-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE22-11 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D23-1 (tema: vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

DE31-2 (tema: IDPP) – navdušen nad spoznavanjem lokalne skate scene

DE31-3 (tema: IDPP)

DE31-8 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-6 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Želja po nadaljevanju odnosa**

- **DD15-3** (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

Kategorija: **Mladostnik – notranje doživljanje**

Kategorija *Mladostnik – notranje doživljanje* opisuje mladostnikovo počutje tekom sodelovanja. Večinoma pojmi v tej kategoriji pričajo o trenutkih stiske in nelagodja, hkrati pa o trenutkih dobre prakse, ko se je mladostnik počutil zadosti okrepljenega, da je neprijetne občutke ob prisotnosti drugih premagal.

Pojem: **Sproščenost mladostnika**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Pred prostovoljcem		D2-1
Postopoma		D2-5
Seznanjenost z okoljem		D3-3

D2-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D2-5 (tema: Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika)

D3-3 (tema: Krepitev moči)

Pojem: **Počutje mladostnika**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Dobro počutje		D7-1, D9-3
Zadovoljen s srečanjem		D2-8
Napredek v šoli, delavnice		D8-1
Navdušen nad novo opremo		D8-12, D8-16
Nelagodje zaradi okolja		D5-2
Nelagodno zaradi prisotnosti starejše osebe (navezava na DE22-6)	Lokalni rolkar v Škofji Loki	DE22-4
Ustvarjanje prijetnega ozračja	Lokalni rolkar v Škofji Loki	DE22-5
Boljše, ko ostanemo sami	Lokalni rolkar v Škofji Loki	DE22-6
Nelagodno zaradi prisotnosti drugih		D1-1, DE24-3, DE24-7, DE25-4
Lagodno z drugimi vrstniki		D9-5, DE28-4
Ugodno tudi ob prisotnosti drugih		D21-1, DE26-3
V pričakovanju delavnic		D9-1, D9-2
V pričakovanju prvega izleta IDPP		DE22-1
Vzhičen nad izletom		DE31-1
Nelagodje premagano (Koper)	Dobra praksa	DE24-4
Opolnomočen do te mere, da se želi spustiti med ljudi	Dobra praksa	DE25-9
Domačnost, dobro poznavanje terena in ljudi, Kamnik	Dobra praksa	DE30-1
Prostovoljec se ne vmešava v prijateljske spore		D23-3
Pojasnjevanje nelagodja	Pojasnitev	DE25-10
Pojasnjevanje stisk	Pojasnitev	I34-2
Olajševalne okoliščine, družba	Mama	I32-7

Mnenje staršev	Mama	I32-11, I32-12
----------------	------	----------------

- D1-1** (tema: Razvijanje osebnega odnosa)
- D2-8** (tema: Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči)
- D5-2** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- D7-1** (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Krepitev moči mladostnika)
- D8-1** (tema: Razvijanje osebnega odnosa)
- D8-12** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- D8-16** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- D9-1** (tema: Aktivna participacija mladostnika)
- D9-2** (tema: Aktivna participacija mladostnika)
- D9-3** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- D9-5** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- D21-1** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE22-4** (tema: IDPP)
- DE22-5** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- DE22-6** (tema: IDPP)
- D23-3** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)ž
- DE24-3** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE24-4** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE24-7** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE25-4** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE25-9** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE25-10** (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika) pojasnitev zgoša
- DE26-3** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE28-4** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE30-1** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- DE31-1** (tema: IDPP)
- I32-7** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- I32-11** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- I32-12** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- I34-2** (tema: Krepitev moči mladostnika) v int. Pojasni stiske in olajševalne okoliščine

Kategorija: **Mladostnikova socialna mreža in družabnost**

Pojmi v kategoriji *Mladostnikova socialna mreža in družabnost* opisujejo trenutke v katerih je mladostnik uspel okrepiti in razširiti svojo socialno mrežo, ki se nanaša na rolkanje. Hkrati pojmi v tej kategoriji pričajo o mladostnikovi potrebi po ustvarjanju in krepljenju socialne mreže.

Pojem: **Širjenje socialne mreže**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Seznanitev s pomembnimi akterji na sceni		D3-2
Pridruži se nama L. prijatelj	Začetki formiranja skupine	D7-3, D7-11
Zadovoljstvo z družbo	Začetki formiranja skupine	D7-9
Samostojno skejtanje z vrstniki	Začetki formiranja skupine	D14-1
Rolkanje pred delavnicami	Začetki formiranja skupine	DD15-1
Potreba po rolkarski skupini (ugibanje prostovoljca)	Začetki formiranja skupine	DD15-4
Potreba po vzpostavitvi skupine vrstnikov s katero lahko rolka		D20-5
Oblikovanje skupine za rolkanje		DE26-1
Mladostnik pove staršem		I32-3

D3-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D7-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D7-11 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

D7-9 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D14-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DD15-4 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DD15-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D20-5 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE26-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Medvrstniško sodelovanje**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Spremenjena vloga prostovoljca	Prvi obisk	D7-5
Način sodelovanja z vrstnikom	Prvi obisk	D7-6

D7-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore) isto.....

D7-6 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Kategorija: **Aktivna participacija mladostnika**

Kategorija *Aktivna participacija mladostnika* se nanaša na trenutke, ko je mladostnik imel priložnost zavzeti aktivno vlogo znotraj najinega odnosa. Prav tako so v tej kategoriji opisani trenutki, ko mu je bila dodeljena večja odgovornost in pa razlogi, ki pojasnijo zakaj je prevzemanje večje odgovornosti zaželeno.

Pojem: **Prevzemanje mentorske vloge** – Pomoč drugim udeležnim (DD15-2)

- **DD15-2** (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)
- **DD11-3** (tema: Aktivna participacija mladostnika)

Pojem: **Vključevanje mladostnika v organizacijo delavnic**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitete	Št. izjave
Načrtovanje		D9-6
Razmislek o L. nasvetih		DD11-1
Upoštevanje mnenja mladostnika		DD11-2
Samoiniciativa za izvajanje delavnic		I36-10

D9-6 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

DD11-1 (tema: Aktivna participacija mladostnika; Krepitev moči mladostnika)

DD11-2 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I36-9 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

Pojem: **Vključevanje mladostnika v organizacijo spomladanskih rolkarskih delavnic**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Prevzemanje resne odgovornosti zaželeno		I36-8
Samoiniciativa za izvajanje delavnic		I36-10

I36-8 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

I36-10 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

Kategorija: **Ravnanje prostovoljca**

Pojmi v kategoriji *Ravnanje prostovoljca*, se nanašajo na ravnanja prostovoljca, ki so vplivala na razvoj sodelovanja med prostovoljcem in mladostnikom in razvoj njunega osebnega odnosa. Hkrati se pojmi znotraj te kategorije nanašajo na razvoj osebnega odnosa med prostovoljcem in mladostnikom in pojasnjujejo mentorsko vlogo prostovoljca.

Pojem: **Zgled**

D2-4 (tema: Krepitev moči) – pokažem kako se jaz družim s svojimi

Pojem: **Spremljanje mladostnika**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Ohranjanje stika skozi srečanje		D2-3
Ustreza mu učenje		D8-14
Tesno spremljanje zaželeno		D8-15
Mladostnik sam prosi za pomoč		DE24-8
Stremljenje k čim boljšemu počutju		DE25-5, DE25-8
Splošno		D3-1

D2-3 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

D3-1 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D8-14 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D8-15 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE24-8 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE24-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE25-8 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Vzdrževanje in ugotavljanje bližine in distance**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
		D3-5
		D4-1
		D5-1
		D5-3
Z mladostnikoma		D7-7

D3-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D4-1 (tema: Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D5-1 (tema: Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D5-3 (tema: Razvijanje osebnega odnosa; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D7-7 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Učenje uporabnih spretnosti**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Sestavljanje rolke		D8-8
Menjava deske		DE25-6

D8-8 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE25-6 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Vztrajanje na dogovorjenih pravilih sodelovanja**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
vrstniki		D14-4

D14-4 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Refleksija prejšnjega srečanja**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjav
Splošno		D8-3
Mladostnik in vrstniki (navezano na srečanje D7)		D8-4
Nezainteresiranost		D8-5
Delavnice; aktivna participacija mladostnika		D10-3
Delavnice; uporabna za prostovoljca		D10-5
Delavnice kot izhodišče za IDPP		D17-2

D8-3 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-4 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-5 (tema: Aktivna participacija mladostnika)

D10-3 (tema: Aktivna participacija mladostnika)

D10-5 (tema: Aktivna participacija mladostnika)

D17-2 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

Pojem: **Refleksija**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Današnji izlet		DE22-8

DE22-8 (tema: IDPP)

Kategorija: **Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa**

Kategorija *Prostovoljec – notranje doživljanje odnosa*, se nanaša na prostovoljčevo doživljanje sodelovanja z mladostnikom. Opisuje prostovoljčeve dvome in želje za sodelovanje z mladostnikom, kot tudi njegov proces razmišljanja o sodelovanju medtem, ko se je le-to odvijalo.

Pojem: **Počutje prostovoljca**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Povezanost z mladostnikom		D10-4
Razmišljanje o počutju mladostnika		D14-2
Premik naprej, motivacija za nadaljevanje		D17-9

D10-4 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

D14-2 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D17-9 (tema: IDPP)

Pojem: **Želje za lastno delo**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Deljenje nasvetov, slabo poslušanje	Socialne situacije	D4-2, D4-3, DE25-13
Večja prisotnost podpore	Socialne situacije	DE24-9
Vzdrževanje bližine	Socialne situacije	D5-4, D5-5
Vzeti želje mladostnika v obzir		DE24-6

- **D4-2** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **D4-3** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **D5-4** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **D5-5** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **D7-13** (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)
- **D14-3** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **DE22-12** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)
- **DE24-6** (tema: Krepitev moči mladostnika)
- **DE25-13** (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Nesporazum**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Prehitra reakcija	Spodrsrljaj	DE26-4
Opravičilo	Spodrsrljaj	DE26-5
Razmislek o nesporazumu	Spodrsrljaj	DE26-6, DE26-7
Spopadanje s stresom	Spodrsrljaj	DE26-8
Potreba po opozorilu	Dobra praksa	DE28-5
Premišljena reakcija	Dobra praksa	DE28-6

DE26-4 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE26-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE26-6 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE26-7 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE26-8 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore) ta je isti spor še vedno...

DE28-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE28-6 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Želja po organizaciji, strukturi**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Prostovoljec		D7-8

D7-8 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

Kategorija: **Prostovoljec in mladostnik v odnosu**

V kategoriji *Prostovoljec in mladostnik v odnosu* so zajeti pojmi, preko katerih se izrazijo značilnosti odnosa sodelovanja med njima.

Pojem: **Prostovoljec izkaže zanimanje za mladostnika**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Vztrajanje		D6-1

D6-1 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

Pojem: **Prilagodljivost sodelovanja**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitete	Št. Izjave
Utrujenost od rolkanja		D18-2
Nove aktivnosti		D18-4
Sprememba lokacije		D19-3
Napredek, povezan z uporabo novega terena		D20-2
Sprememba terminov odpre nov teren in možnosti napredka		D20-1
Grajenje na osebnem odnosu		D18-5
Predčasen odhod mladostnikov		D23-4
Spontan napredek ob koncu izleta		DE25-11

D18-2 (tema Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D18-4 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D18-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore; Razvijanje osebnega odnosa)

D19-3 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D20-1 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D20-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D23-4 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE25-11 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Odkrivanje skupnih tem**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Igranje kitare, glasba		D6-3

D6-3 (Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Pogovor o osebnih temah**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Nelagodje pred nepoznanimi ljudmi		D10-6
Pogovor o prijateljih		D10-1

D10-1 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

D10-6 (tema: Razvijanje osebnega odnosa)

Pojem: **Odkrivanje močnih točk mladostnika**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Igranje kitare, glasba		D6-4

D6-4 (Razvijanje osebnega odnosa; Krepitev moči mladostnika)

Pojem: **Sodelovanje z mladostnikom**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Ustaljenost v odnosu		D12-2
Pogovor – površinski, lahkoten		D17-1
Razmišljanje (»brainstorming«)		D17-4
Opora mladostniku, občutljiv pogovor, sprejemanje		DE30-5
zamujena priložnost, več uličnega rolkanja		DE31-7
Odkrit pogovor		D33-1

D12-2 (Razvijanje osebnega odnosa)

D17-1 (Razvijanje osebnega odnosa)

D17-4 (IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

DE30-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE31-7 (tema: IDPP)

D33-1 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Podpora mladostniku pri ubesedenju lastnega mnenja**

D17-3 (Aktivna participacija mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Dojemanje odnosa s prostovoljcem**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Enakopravnost		I34-10
Prijateljski odnos s prostovoljcem		I36-11

I34-10 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I36-11 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

Kategorija: **Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika**

Kategorija *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika* se nanaša na začetni proces oblikovanja dogovorov o delovnosti in pogojih sodelovanja med mladostnikom in prostovoljcem. Osrednji fokus te kategorije predstavljajo pojmi, ki se nanašajo na oblikovanje ciljev sodelovanja med mladostnikom in prostovoljcem.

Pojem: **Dogovor o sodelovanju**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjav
Predlog		D3-4

D3-4 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija mladostnika)

Pojem: **Usmerjanje mladostnika k delovnemu odnosu**

Modalitete pojma	Podkategorije	Št. izjave
Predlog (cilji)		D6-5

D6-5 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika) **predlog, da postaviva cilje**

Pojem: **Priprave na delo**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. Izjave
Obveščanje mladostnika (cilji)		D8-2

D8-2 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

Pojem: **Postavitev ciljev**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Vzpodbujanje k uporabnim ciljem	Neuspel poizkus	D8-6
Nezainteresiranost, postopno zastavljanje	Neuspel poizkus	D8-7
Vsiljevanje mišljenja	Neuspel poizkus	D8-9
Nebistveno za mladostnika	Neuspel poizkus	D8-10
Prostovoljec odneha	Neuspel poizkus	D8-11
IDPP; spontano, v ospredju so potrebe in želje izvedencev	Dobra praksa	D17-8

D8-6 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-7 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-9 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-10 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D8-11 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D17-8 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

Pojem: **Vztrajanje prostovoljca, da se mladostnik aktivno vključi**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Povabilo k sodelovanju		D3-7
Dnevniški zapisi		D7-10

D3-7 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija)

D7-10 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika; Aktivna participacija mladostnika)

Kategorija: **Napredek v rolkanju**

Kategorija Napredek v rolkanju obravnava rolkarske napredke, ki jih je mladostnik dosegel tekom sodelovanja, način njihovega doseganja in njihovo funkcijo v procesu krepitev moči mladostnika.

Pojem: **Napredek v rolkanju**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Rolkanje		D6-2, D7-4, D7-12, D9-4, D10-2, D12-3, DE22-7, DE25-7, D29-1
Nov rolkarski trik	Zgoša (DE28-1)	DE25-12, DE28-1
Rolkanje, novi triki, nov teren, snemanje		DE31-6
Nenavadna reakcija	Zgoša	DE28-2, DE28-3
Prostovoljčev vzorec vsiljevanja trikov	Napredek ima svojo pot	DE30-2, DE30-3
Neobičajno, v lastnih okvirjih	Napredek ima svojo pot	DE30-4
Pozitivno mnenje staršev glede rolkanja	Starši	I32-2
Razlika prej in zdaj v rolkanju, mnenje staršev	Starši	I32-4
Mladostnik razlaga staršem	Starši	I32-1
Mladostnik meni, da je napredoval		I32-5

D6-2 (Krepitev moči mladostnika)

D7-4 (Krepitev moči mladostnika)

D7-12 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D9-4 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D10-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D12-3 (tema: Krepitev moči mladostnika; Aktivna participacija mladostnika)

DE22-7 (tema: IDPP)

DE25-7 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE25-12 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE28-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE28-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE28-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D29-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE30-2 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE30-3 (tema: Krepitev moči mladostnika; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE30-4 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE31-6 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-2 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-4 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I32-5 (tema: Krepitev moči mladostnika)

Kategorija: **Izvirni delovni projekt pomoči**

Kategorija Izvirni delovni projekt pomoči opisuje proces idejnega snovanja, načrtovanja, izvedbe in reflektiranja projekta IDPP. Osrednja tema te kategorije je predvsem spontano oblikovanje IDPP, ki je prispevalo k mladostnikovi polni vključitvi.

Pojem: **Osnova za IDPP**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Spontano	Porajanje	D17-5
Dogovorjene vloge		D17-7

D17-5 (IDPP)

D17-7 (IDPP)

Pojem: **Načrtovanje IDPP**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Mladostnik v pričakovanju načrtovanja IDPP		D20-3
Pogovor o odgovornosti in vključevanju	Odgovornost	D20-4
Komunikacija, komunikacija s starši, mladinska pobuda	Odgovornost	D21-5
Ideja za nadgradnjo		D21-2
Lokacija, vreme	Prilagajanje	D21-3
Prostovoljec se odloči namesto izvedencev		S21-4
Vztrajanje in odločnost pri izvedbi	Prilagajanje	D21-6
Načrtovanje drugega izleta	Načrtovanje	DE22-9, D23-2
Upoštevanje L. Želja		DE22-10
Načrta za Kamnik in Ljubljano	Načrtovanje	D29-2

D20-3 (tema: IDPP)

D20-4 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

D21-2 (tema: IDPP)

D21-3 (tema: IDPP)

D21-4 (tema: IDPP)

D21-5 (tema: IDPP)

D21-6 (tema: IDPP)

DE22-9 (tema: IDPP)

DE22-10 (tema: IDPP)

D23-2 (tema: IDPP)

D29-2 (tema: IDPP)

Pojem: **Izvajanje IDPP**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Vztrajanje pri izvedbi izleta, kljub nesigurnostim		DE24-1
Podrti načrti za izvedbo izleta, zadnji trenutek	Izlet v Radovljico	DE25-1
Vztrajanje pri izvedbi izleta, nova ideja	Izlet v Radovljico	DE25-2
Vztrajanje pri izvedbi, prilagodljivost se je obnesla	Izlet v Radovljico	DE25-3
Prevzemanje odgovornosti		DE26-2
IDPP izjemno pomemben za mladostnika	Intervju	I32-8, I32-9
Razlika pred in po vzpostavitvi IDPP	Intervju	I32-10
Morali bi začeti prej		I34-1

DE24-1 (tema: IDPP; Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE25 -1 (tema: IDPP)

DE25-2 (tema: IDPP)

DE25-3 (tema: IDPP)

DE26-2 (tema: IDPP; Aktivna participacija mladostnika)

I32-8 (tema: IDPP)

I32-9 (tema: IDPP)

I32-10 (tema: IDPP)

I34-1 (tema: IDPP)

Pojem: **Spoznavanje tujega terena**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Zunanji del		DE22-2
Notranji del		DE23-3
PUMPA Postojna		DE24-2

DE22-2 (tema: IDPP)

DE22-3 (tema: IDPP)

DE24-2 (tema: IDPP)

Pojem: **Refleksija IDPP**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Boljše kot preostanek sodelovanja	Boljše	I34-7, I34-8
Bolj intenzivno kot preostanek sodelovanja	Bolj intenzivno	I36-7

I34-7 (tema: IDPP)

I34-8 (tema: IDPP)

I36-7 (tema: IDPP)

Kategorija: **Zaključevanje sodelovanja**

Kategorija *Zaključevanje sodelovanja* opisuje proces v katerem sta prostovoljec in mladostnik ubesedila njune občutke ob zaključevanju sodelovanja in pa rezultate, ki jih je sodelovanje prineslo.

Pojem: **Zaključek sodelovanja**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjav
Slutnja o bližanju zaključka	Nemir prostovoljca	D27-1
Potreba po pogovoru	Nemir prostovoljca	D27-2, DE28-7
Nesigurnost prostovoljca		D27-3
Prvo načrtovanje zaključka		D29-3
Rolkanje po sodelovanju	Po sodelovanju	DE31-4
Opomin, da pozna pomembne ljudi na skate sceni	Po sodelovanju	DE31-5
Udejstvovanje v rolkanju in uporaba znanj	Po sodelovanju	I34-9
Opominjanje na napredek in na novo pridobljene kontakte	Po sodelovanju	DE31-10
Razumevanje mladostnika		DE31-9, D37-2
Mama opomni prostovoljca na napredek mladostnika	Mama	DE31-11
Odkrit pogovor		D33-2
Konkreten dogovor o zadnjem srečanju		D33-3
Mladostnik se zaveda	Mama	D33-4
Potreba prostovoljca po transparentnosti		D33-5, D37-1
Opozorilo strokovne delavke		I36-12

D27-1 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D27-2 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D27-3 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE28-7 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

D29-3 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE31-4 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE31-5 (tema: Krepitev moči mladostnika)

DE31-9 (tema: IDPP)

DE31-10 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

DE31-11 (tema: Krepitev moči mladostnika)

D33-2 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D33-3 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D33-4 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D33-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I34-9 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I36-12 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D37-1 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

D37-2 (tema: Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika)

Pojem: **Prisotnost prostovoljca**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Mnenje staršev		I32-13, I32-14

I32-13 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I32-14 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

Pojem: **Rezultati sodelovanja**

Modalitete pojma	Podkategorije modalitet	Št. izjave
Več rolkanja		I34-3, I34-4
Interes in uporaba znanja		I34-6
Boljše poznavanje prostorov za rolkanje		I34-5
Povečana motivacija za rolkanje, okrepitev socialne mreže, vloga mentorja, delavnice	Družabno	I36-1
Okrepitev in širjenje socialne mreže	Družabno	I36-3
Uporaba socialne mreže	Družabno	I36-6
Več samozavesti v socialnih situacijah	Družabno	I36-4
Širši kontekst		I36-2
Strokovna delavka opomni na napredek		I36-5

I34-3 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I34-4 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I34-5 (tema: Vloga prostovoljca v procesu pomoči in podpore)

I34-6 (tema: Krepitev moči mladostnika) **revije, povpraševanje po volji...**

I36-1 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I36-2 (tema: Krepitev moči mladostnika) – navduši punce in ostale mulce

I36-3 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I36-4 (tema: Krepitev moči mladostnika)

I36-5 (tema: Krepitev moči mladostnika) punce so skejtale na delavnicah

I36-6 (tema: Krepitev moči mladostnika)